

ÅRSRAPPORT 2023

Lier kommune

Årets rapport

Rapporteringen til kommunestyret for året 2023 skjer gjennom to dokumenter:

- **Regnskapet** med noter redegjør detaljert for kommunens økonomiske resultat. Budsjetten for 2023 ble vedtatt som del av handlingsprogrammet, og justert ved behandlingen av tertialrapportene.
- **Årsrapporten** redegjør for områdene samfunn, tjenester (politiske utvalg), medarbeidere og økonomi.

Årsrapporten gjelder bare de funksjonene kommunedirektøren har ansvaret for. Dokumentet omfatter derfor kun politiske styringsorganer og selskaper/foretak i den grad disse påvirker kommunens økonomi. Det vises til egne årsrapporter, som behandles i selskaps-/foretaksorganene.

Med utgangspunkt i standard for noter og årsberetning defineres kapitlene «Økonomi», «Kjønnsbalanse», «likestilling og mangfold», «Helse, miljø og sikkerhet» og «Etikk og antikorrupsjon» i denne årsrapporten, samt rapportering på det enkelte utvalgsområde for økonomi, HP-oppdrag og måltall, som kommunens årsberetning. Årsrapporten for øvrig er tilleggsinformasjon.

I henhold til finansreglementet behandles **finansrapporten** som egen sak. Ny kommunelov stiller også krav til rapportering av status innenfor internkontroll. Dette legges også frem som egen sak, og omtales kun kort i årsrapporten.

Nytt kommunestyre vedtok justeringer av utvalgsstrukturen i 2023. Denne årsrapporten følger tidligere utvalgsstruktur. Ny utvalgsstruktur legges til grunn fra og med rapporten for 2024.

Innholdsfortegnelse

ÅRETS RAPPORT	1
INNHALDSFORTEGNELSE	2
KOMMUNEDIREKTØRENS OPPSUMMERING.....	4
FORSLAG TIL VEDTAK	6
POLITISK ORGANISERING OG EIERSKAP	7
POLITISK ORGANISERING	8
SELSKAPER, FORETAK OG INTERKOMMUNALE SAMARBEID (EIERSTYRING)	9
PLANER, BEFOLKNING OG SAMFUNN	10
DET KOMMUNALE PLANSYSTEMET	11
BEFOLKNINGSDATA.....	11
ENERGI OG KLIMA	12
FOLKEHELSE	13
BOLIGPOLITIKK	13
INNBYGGERKOMMUNIKASJON	16
TJENESTENE	17
OPPVEKST-, KULTUR- OG IDRETTSUTVALGET	18
HELSE-, OMSORG- OG VELFERDSUTVALGET	38
MILJØ- OG PLANUTVALGET	52
LANDBRUKSUTVALGET.....	66
FORMANNSKAPET STAB	70
INFRASTRUKTUR – BYGG, VANN, AVLØP OG VEI	77
MEDARBEIDERE, HMS OG INTERNKONTROLL	85
ANTALL ANSATTE OG ÅRSVERK	86
KJØNNNSBALANSE, LIKESTILLING OG MANGFOLD	86
LÆRLINGER	87
REKRUTTERING	87
KOMPETANSE.....	88
DIGITALISERING	89
HELSE, MILJØ OG SIKKERHET (HMS)	91
NÆRVÆRSARBEID OG SYKEFRAVÆR	92
VARSLING.....	94
BEDRIFTSELSETJENESTEN (BHT)	94
MEDARBEIDERUNDERSØKELSEN 10-FAKTOR.....	95
INSPIRASJONSPRISEN	95
INTERNKONTROLL OG KVALITET	95
ETIKK OG ANTIKORRUPSJON	96
SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP	96
ØKONOMI	98
DRIFTSREGNSKAP 2023	107
INNTÆKSSIDEN.....	108
UTGIFTSSIDEN	110
FINANSFORVALTNINGEN	115
INVESTÉRINGSREGNSKAPET	116
STARTLÅN.....	119
LIKVIDITET	119
ARBEIDSKAPITALEN.....	120

FOND	121
SAMMENLIGNING MED ANDRE KOMMUNER.....	124
GENERELT OM BUDSJETTAVVIK OG PREMISSE/PREMISSAVVIK.....	129
VEDLEGG.....	130
VEDLEGG 1 KJØNNBALANSE.....	131
VEDLEGG 2 INVESTERINGSSTATUS OG OVERSIKT LVVA KF	135
VEDLEGG 3 INVESTERINGSSTATUS OG OVERSIKT LIER EIENDOMSSKAP KF	136
VEDLEGG 4 INVESTERINGSSTATUS OG OVERSIKT BASISORGANISASJONEN	138
VEDLEGG 5 POLITISKE BESTILLINGER	139
VEDLEGG 6 MILJØOPPDRAK.....	169
VEDLEGG 7 REST INVESTERINGSPROSJEKTER	176

Kommunedirektørens oppsummering

Jeg vil innledningsvis rette en stor takk til alle medarbeidere for fantastisk innsats til beste for våre innbyggere i 2023. Likeledes vil jeg også rette en stor takk til frivilligheten for den dugnadsevne og engasjement frivilligheten bidrar med til liersamfunnet.

Lier kommune fikk høsten 2022 overlevert områdeplan for transformasjon av lierstranda til Fjordbyen Drammen Lier til med plass til 8000 nye boliger og like mange arbeidsplasser. Både denne planen og kommunedelplanen for samferdsel og kollektivknutepunkt møtte krevende innsigelser fra regionale myndigheter. I 2023 har det vært jobbet mye med å prøve å løse disse innsigelser. Vi kom ikke i mål med dette og arbeidet ble videreført inn i 2024.

Flere strategier og planer ble politisk vedtatt i 2023. Eksempler er ny kvalitetsplan for lierbarnehagen og lierskolen. Denne er et viktig styringsdokument for alle som jobber i disse områdene og den definerer viktige utviklingsområder som det skal jobbes systematisk med i årene fremover. Ny frivillighetspolitikk med handlingsplan ble også vedtatt. Videre vedtok kommunestyret helhetlig boligstrategi som overordnet styringsdokument for kommunens boligpolitiske arbeid. Disse og en rekke andre strategier og planer ble vedtatt i 2023, i tillegg til flere detaljreguleringsplaner. Viktigheten av disse er at de samlet sett danner grunnlaget for arbeid med videreutvikling av Lier kommune og liersamfunnet som en god kommune å bo i, og å være i.

Ukraina er inne i sitt tredje år med krig etter aggressive invasjon i 2022 fra Russland. Denne krigen fører til at kommune Norge, inkludert Lier kommune, har tatt imot flere flyktninger enn før invasjonen. I 2023 vedtok kommunestyret å kunne bosette 155 flyktninger. Kommunen har gjennom hele 2023 hatt fokus på å skape et helhetlig og koordinert tilbud til alle flyktninger.

Arbeidet med å styrke internkontrollen og kvalitets- og forbedringsarbeid i tjenestene og i øvrige deler av administrasjonen har også i 2023 vært et høyt prioritert arbeid. Avviksregistrering er en viktig del av vårt forbedringsarbeid. Jeg ser at økningen i antall avvik fra 2021 til 2022, har fortsatt inn i 2023. Jeg er glad for at vi har forsterket arbeidet med å registrere avvik. Gjennom avvikshåndtering håndterer lærer vi og understøtter det forbedringsarbeidet som er så viktig for å sikre trygge og gode tjenester. Ambisjonen med nytt kvalitetssystem har vært å sikre forsvarlig interkontroll og styrke forbedringsarbeidet. Vi ser at det tar tid å bygge den forsterkede forbedringskulturen vi ønsker, særlig der hvor det er skifte i lederstrukturen og/eller virksomhetene parallelt også har høyt sykefravær og er avhengig av å leie inn vikarer. Dette bekrefter både egne gjennomganger og forvaltningskontrollene. Jeg synes likevel å se at vi er på god vei i vårt forbedringsarbeid.

I 2023 vedtok kommunestyret innovasjonsstrategien "Nytt, Nyttig, Nyttiggjort" Gjennom å bygge videre på og forbedre det vi allerede gjør bra, ta i bruk tilgjengelig teknologi, forbedre

arbeidsprosesser mv. skal vi være bedre rustet vi få til de forbedringer vi ønsker. Og, oftest handler ikke innovasjon om å finne på noe helt nytt, men kanskje vel så mye det ta i bruk og "nyttiggjøre" det andre kommuner har lyktes med. Innovasjonsstrategien er slik sett et nyttig supplement som verktøy for å styrke kvalitetsarbeidet i kommuneadministrasjonen.

Økonomisk var også 2023 et krevende år. Regnskapet for 2023 viste at kommunekassen, inkludert kommunale foretak, fikk et underskudd på 0,16 millioner kroner. Vi ser en utvikling i kommuneøkonomien som tilsier økt fokus på økonomioppfølging også inn i 2024.

Lier kommune oppfylte ikke handlingsregelen for netto driftsresultat i 2023. Dette skyldes prisvekst og merforbruk i tjenestene. Netto driftsresultat ble 0,31 % av inntektene, mot måltallet som er 1,75 %. Vi vet at Lier, og hele kommune-Norge, står foran store utfordringer knyttet til å kunne tilby de tjenester som forventes av våre innbyggere i fremtiden. Liers befolkning blir stadig eldre, og kravene fra våre omgivelser øker. Lier kommune står også overfor store investeringer, som Tranby skole, Tranby idrettshall, skole og idrettshall i Fjordbyen og infrastrukturtiltak i områdeplaner. Dette vil kreve betydelige investeringer og en sterk økning i gjeldsbelastningen. God økonomisk kontroll i driften av tjenestene er viktig for å lykkes med å tilrettelegge for videre vekst.

Det er godt kjent at demografisk forventet endringer i samfunnet vil føre til at stadig flere vil ha behov for bistand fra kommunale tjenester. Denne forventede utviklingen, parallelt med at kommunen skal gjennomføre store investeringer, vil samlet utfordre kommuneøkonomien i årene fremover. Som i årsrapporten for 2022 er jeg fortsatt sikker på at vi vil være i en «evig» omstilling fremover, både som organisasjon, som tjenestetilbyder og som samfunnspåvirker.

Sikke Næsheim, kommunedirektør

Forslag til vedtak

Drift:

1. Kommunedirektørens årsrapport for 2023 vedtas.
2. Over- og underskuddsordningen reduserer fondet med 5 400 000 kroner. Reduksjonen i over- /underskuddsfondet justeres mot kommunens generelle disposisjonsfond. (Se side 114)
3. Disponering av disposisjonsfond

I disposisjonsfondet avsettes 1 200 000 kroner til konkrete formål. Tidligere disponert avsluttes ved at 1 785 000 kroner tilbakeføres til disposisjonsfondet. (Se side 123-124)

Investering:

1. Ubrukte investeringsmidler pr. 31.12.2023, bevilges opp på de respektive prosjekt i 2024. Beløpet for Lier kommune og Lier vei, vann og avløp KF utgjør 67 784 434 kroner. For Lier eiendomsselskap KF utgjør beløpet 70 746 950 kroner med 9 738 743 kroner i ikke-gjennomført salg av eiendom. (Se vedlegg 7)
2. Det avsluttes investeringsprosjekter med et mindreforbruk på 12 990 667 kroner. Beløpet føres til ubundet investeringsfond. (se liste side 119)
3. Finansiering av investeringer
 - a) Finansieringen av investeringer for 2023 gjennomføres i følgende rekkefølge:
 - i) Inntekter fra innkommende spillemidler, salg, mva inntekt ol.
 - ii) Overføring fra drift til investering.
 - iii) Lån.
 - b) Akkumulerte ikke-opptatte lån til kommunens egne investeringer (eksklusive startlån) per 31.12.2023, utgjør 423 305 000 kroner.

POLITISK ORGANISERING
OG EIERSKAP

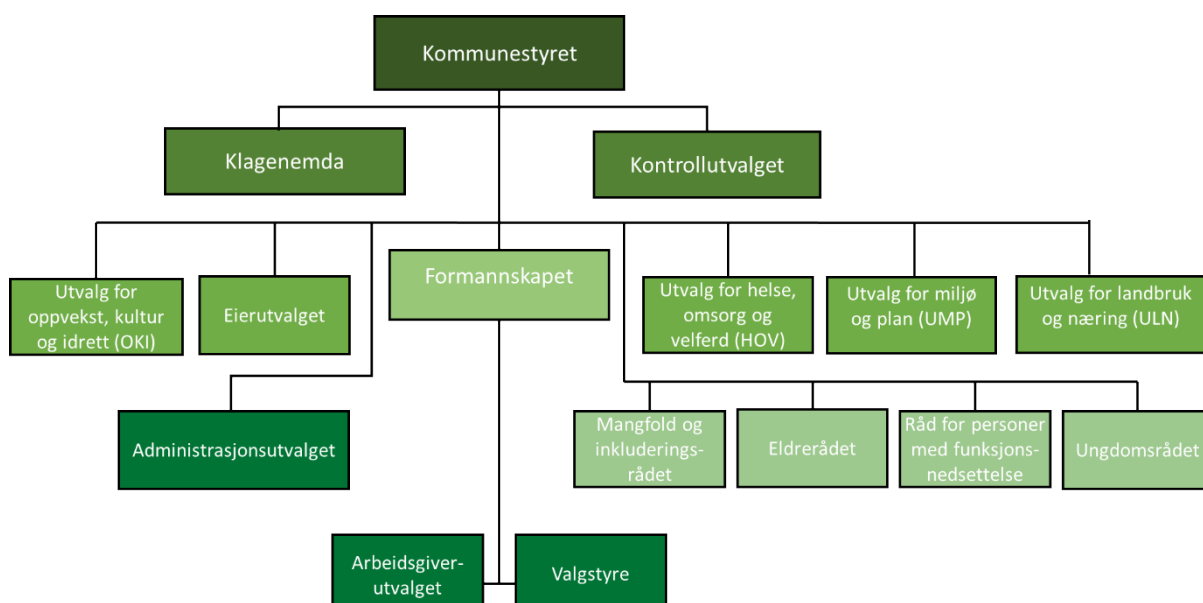
Politisk organisering

Lier kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen. Kommunestyret er øverste politiske organ og består av 41 representanter. Kjetil Kivle (H) er ordfører.

Politisk representasjon i Lier kommunestyre i perioden 2023-2027 har følgende fordeling:

Parti:	Antall representanter:
Høyre	18
Arbeiderpartiet	8
Fremskrittspartiet	5
Senterpartiet	2
Miljøpartiet De Grønne	2
Sosialistisk Venstreparti	2
Kristelig folkeparti	1
Venstre	2
Rødt	1
Totalt antall representanter	41

Lier kommune har obligatoriske politiske utvalg, nemnder og råd i henhold til kommuneloven. I tillegg til formannskapet er det følgende fire hovedutvalg; Utvalg for oppvekst, kultur og idrett, Utvalg for helse, omsorg og velferd, Utvalg for miljø og plan samt Utvalg for landbruk og næring. Fra inneværende periode er det opprettet et nytt råd, Mangfold og- inkluderingsrådet. I tillegg til det nye rådet er det følgende tre råd: Eldrerådet, Rådet for personer med funksjonsnedsettelse og Ungdomsrådet. Modellen under viser politisk struktur og organisering.

Selskaper, foretak og interkommunale samarbeid (eierstyring)

I 2023 eide Lier kommune 100 % av aksjene i to aksjeselskaper (AS): Lier ASVO AS og Lier Everk Holding AS. Lier kommune var også *deleier* i fem aksjeselskap: Tranby Varmesentral AS, Eidos Eiendomsutvikling AS, Drammen havn AS, Vardar AS og E134 AS.

Lier kommune hadde i 2023 to kommunale foretak (KF): Lier vei, vann og avløp KF (LVVA KF) og Lier eiendomsselskap KF (LEKF), og var deltaker i fem interkommunale selskaper (IKS): Glitrevannverket IKS, Renovasjonsselskapet for Drammensregionens IKS (RfD), Drammensregionens Brannvesen IKS (DRBV), Viken kontrollutvalgssekretariat IKS (VIKUS) og Drammen havn farvannsforvaltning IKS (DHFF).

Lier kommune deltar i flere interkommunale samarbeid organisert i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, som bidrar til kommunens tjenesteyting på ulike områder. Dette er blant annet samarbeid som: Legevakta i Drammen, Tilsynskontoret for små avløpsanlegg og Krisesenteret i Asker, Bærum og Lier, samt Viken Vest innkjøpssamarbeid.

Eierinteressene er fulgt opp i tråd med kommunestyrets vedtatte prinsipper for eierskap- og selskapsstyring. Resultatene av eierskapet ble lagt frem til politisk behandling.

Eierorganet har avholdt generalforsamling for heleide aksjeselskaper og Eiermøter med KF-ene samme dag, 20.05.2023. Eierseminaret ble vedtatt utsatt til februar 2024.

PLANER, BEFOLKNING OG SAMFUNN

Det kommunale plansystemet

Kommuneplanen består av en samfunnsdel, arealdel og en handlingsdel. Handlingsdelen angir hvordan samfunnsdelen følges opp. I Lier utgjør økonomiplanen kommuneplanens handlingsdel. Kommunen har videre en rekke strategier, temaplaner og handlingsplaner med mål og tiltak for oppfølging.

Kommuneplanens samfunnsdel

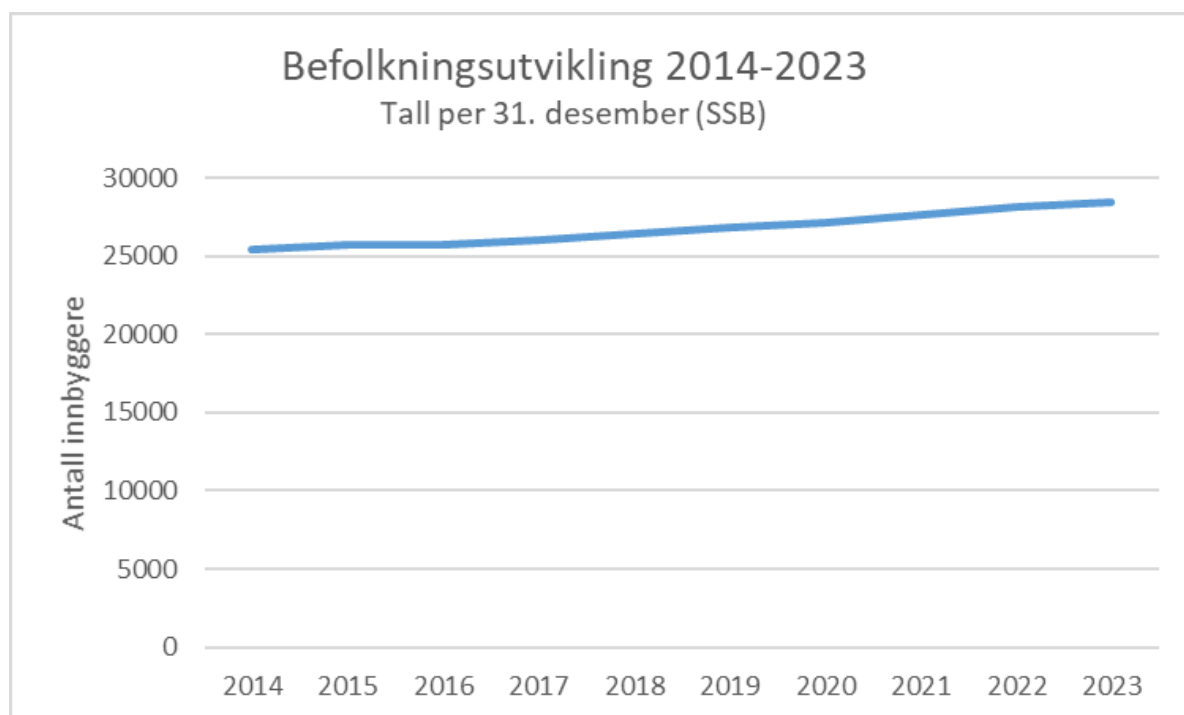
Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede styringsdokument. Samfunnsdelen tar stilling til utviklingstrekk, og fastlegger langsiktige mål og innsatsområder for kommunesamfunnet og kommuneorganisasjonen. Samfunnsdelen består av seks samfunns mål, som peker ut de områdene som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurstilgang i planperioden.

Kommuneplanens arealdel

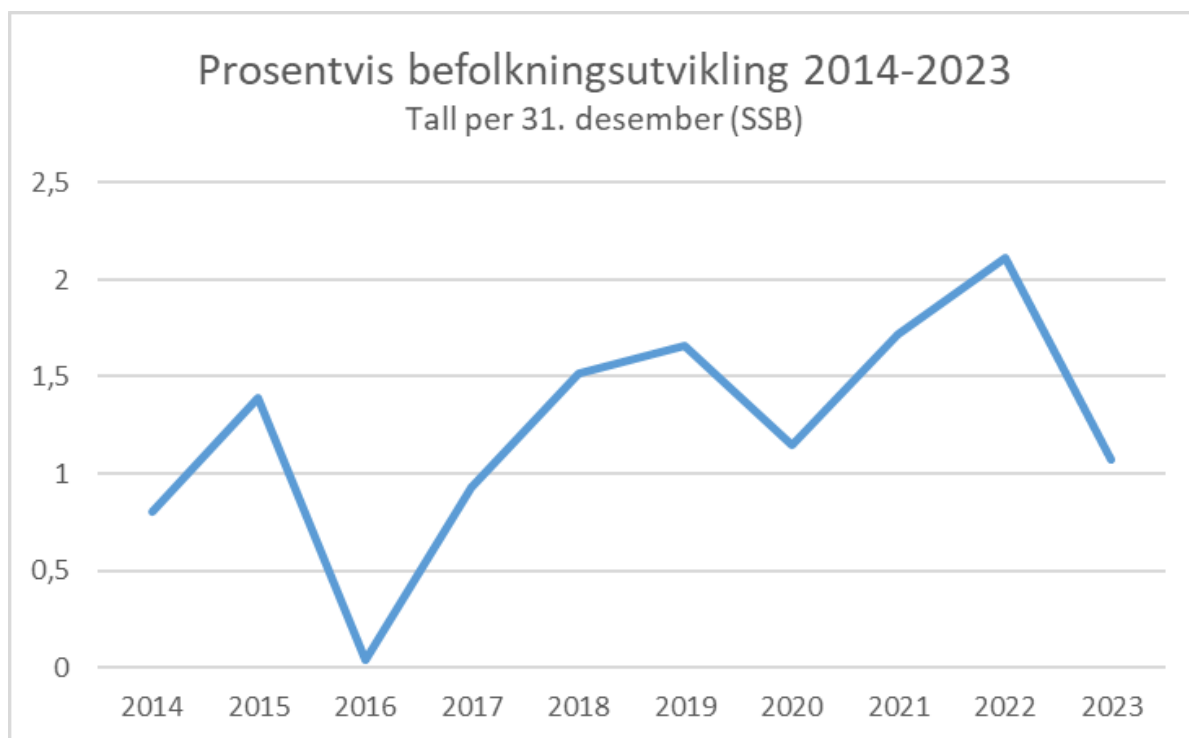
Arealdelen angir hovedtrekkene i kommunens arealdisponering, og gir rammer og betingelser for arealbruk som kan settes i verk. Kommuneplanens arealdel skal vise sammenhengen mellom ønsket samfunnsutvikling og kommunens arealbruk.

Befolkningsdata

Liers befolkning økte i 2023 med 303 personer til totalt 28 470 innbyggere. Dette utgjør en vekst på 1,1 prosent. Befolkningsveksten har i snitt ligget på 330 personer i siste tiårsperiode, noe som tilsvarer en årlig vekst på 1,3 prosent. Dette betyr at befolkningsveksten i 2023 var lavere enn gjennomsnittet.

Figur 1 Lier kommunes befolkningsutvikling fra 2014 til 2023 – tall hentet fra SSB.

Figur 2 Prosentvis befolkningsutvikling 2014-2023 – tall hentet fra SSB.

Tabellen under viser at antall innbyggere i barnehage-, grunnskolealder har hatt en svak, men positiv vekst. For innbyggere under 20 år er det personer i videregående skolealder som har hatt høyest vekst, mens nullåringene har hatt en svak nedgang. For den eldre delen av befolkningen er det personer i alderen 80-89 år som har hatt desidert høyest vekst med 4,2 prosent per år.

Aldersklasser	Folketall (per 31.12)				Snitt endring per år	
	2020	2021	2022	2023	antall	prosent
0-åring	295	288	271	261	-9	-2,9
Barnehage (1-5 år)	1534	1557	1592	1578	11	0,7
Barneskole (6-12 år)	2481	2501	2513	2513	8	0,3
Ungdomsskole (13-15 år)	1064	1103	1080	1110	12	1,1
Videregående skole (16-19 år)	1326	1343	1429	1446	30	2,3
Voksen (20-66 år)	16423	16667	17063	17234	203	1,2
Eldre (67-79 år)	2988	3076	3132	3175	47	1,6
Eldre (80-89 år)	833	866	905	972	35	4,2
Eldre (90 år eller eldre)	174	183	182	181	2	1,0
Sum	27118	27584	28167	28470	338	1,2

Tabell 1 Befolkningsdata etter aldersklasser 2020-2023 – tall hentet fra SSB.

Energi og klima

Hovedmålet i Energi- og klimaplanen for Lier kommune (2017-2020) er et klimanøytralt lersamfunn innen 2030, og at Lier kommunes egen drift skal være klimanøytral innen 2025.

Denne målsettingen er videreført i kommuneplanens samfunnsdel som ble vedtatt sommeren 2019.

Kommuneadministrasjonen utarbeider våren 2024 et høringsutkast til ny klimaplan (2024-2030) som tar utgangspunkt i innsatsområdene i samfunnsdelen og peker ut en retning for hvilke tiltak som skal utarbeides i det årlige klimabudsjettet.

Klimagassregnskapet for Lier kommunes egen drift for 2022 ble på tilsvarende måte som tidligere år tilgjengeliggjort sommeren 2023, og ligger på kommunens hjemmeside.

Folkehelse

Systematisk folkehelsearbeid er styrket i 2023 i forbindelse med etablering av samfunnsmedisinsk enhet. Folkehelsen i Lier er bedre enn landsgjennomsnittet, og de fleste liunger har gode levekår, bra helsetilstand og gode levevaner, men dette er ikke situasjonen for alle.

Folkehelseutvikling som bekymrer

For å få bukt med negative trender anbefales det at innsatsen styrkes. Utfordringsområder for våre innbyggere er;

- Sosiale ulikheter – Lavinntekt, barnefattigdom, og utenforskap
- Psykisk helse – ensomhet, depresjon og angst
- Tidlig innsats barn og unge – skolevegring og adferd som utfordrer
- Levevaner – stillesitting og fedme

Positiv og ønsket folkehelseutvikling

Folkehelsearbeid går på tvers av kommunens virksomheter og innebærer et stort spenn av planleggingsarbeid, koordinering og gjennomføring av konkrete aktivitetstiltak og plantiltak. Kommunens helhetlige innsats gir positiv utvikling på målepunkter i folkehelseprofilen. Dersom den positive utviklingen skal fortsette må innsatsen opprettholdes. Gevinster av folkehelsearbeid fører til mindre kostnader i fremtiden innen helse- og sosialtjenester, samt økt verdiskapning.

Boligpolitikk

Lier kommune står overfor flere utfordringer og økt arbeidsbelastning innen boligsektoren. Som følge av prisstigning, flyktningestrømmen og renteøkning har det private leiemarkedet blitt tøffere i Lier kommune på lik linje med resten av landet. Flere av boligsøkerne har komplekse utfordringer og kommunen har ikke tilstrekkelig egnede bo- og tjenestetilbud i kommunen. I noen tilfeller må vi kjøpe bo- og omsorgstilbud i andre tilfeller blir søkere boende i foreldrehjemmet. Boligosial lov som trådte i kraft 01.07.2023, krever mer ressurser til saksbehandling.

I kommunestyremøte 28.03.2023, sak 30/2023, ble Helhetlig boligstrategi 2023-2027 vedtatt. Boligstrategien skal gi en mer helhetlig tilnærming og være retningsgivende innen hele boligfeltet i Lier, ikke bare det boligsosiale området. Det er også utarbeidet en tiltaksplan med forslag til hvordan kommunen kan nå målene i strategien.

Som følge av Ukraina krigen ble det også i 2023 bosatt et høyt antall flyktninger. Å bosette så mange har lagt press på behovet for boliger og administrasjon av husleiekontrakter. Ved utgangen av 2023 hadde kommunen leid inn 120 private boliger til bosetting.

Husbanken videreførte den utvida statlige bostøtteordningen i hele 2023 og det medførte økt arbeidsmengde og henvendelser. I 2021 var det 433 husstander som mottok statlig bostøtte fra Husbanken, i 2022 og i 2023 var det henholdsvis 552 og 575 husstander.

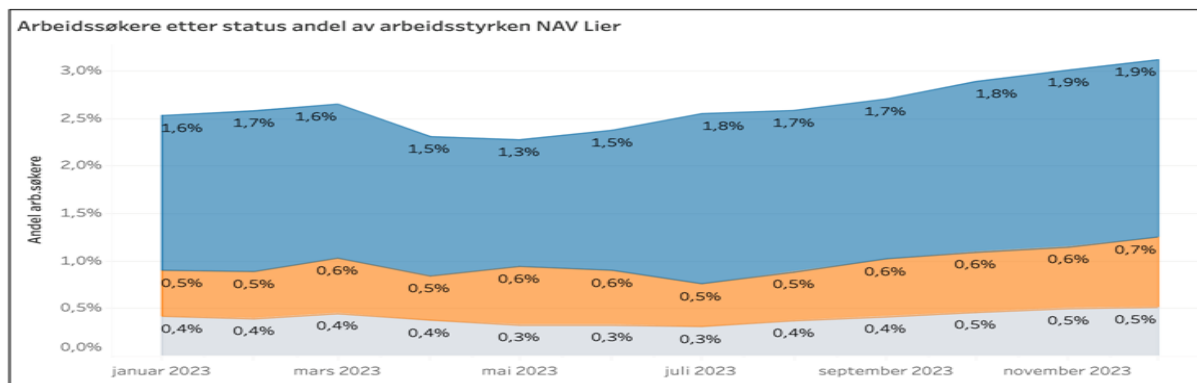
Det var en liten nedgang, 3,5%, i antall boligsøknader fra 2022 til 2023. Søkergruppen var i store trekk likt tidligere år, og har i hovedsak bestått av personer med omfattende behov innen rus og psykisk helse, eldre, personer med funksjonsnedsettelse og barnefamilier med ønsker om større bolig. Det oppleves å være en økning av komplekse saker, hvor kommunen ikke har egnede tilbud i egen regi. Flere kan nok bo i selvstendige boliger med ambulerende tjenester, men per i dag har ikke kommunen tilstrekkelig ressurser innen dette området. Ved å utvide det ambulerende tjenestetilbudet innen psykisk helse og rus og etablere et tilsvarende team for personer med funksjonsnedsettelse, vil kommunen legge til rette for at flere kan bo selvstendig i egen bolig.

Det var en økning i antall husstander som fikk startlån til å kjøpe eller refinansiere bolig fra 16 husstander i 2022 til 26 i 2023. I tillegg var det 19 husstander som ved årsslutt hadde finansieringsbevis eller tilsagn om å kjøpe konkret bolig. Av husstandene som fikk kjøpt bolig i 2023 var 61,5 % barnefamilier. Forvaltning helse og bolig opplever et økt behov for råd og veiledning i forbindelse med lånesøknader samt økt forespørsel om avdragsfrihet på lån som følge av renteøkningen. Utviklingen i boligmarkedet i 2023 gav husstander med startlån bedre mulighet til å få kjøpt bolig. Det var kjøpers markedet en periode med mange boliger til salgs, men få interessenter.

Arbeidsledighet

Arbeidsledigheten har i 2023 vært stabil i hele Norge, og ved årsslutt er det 2,2% av arbeidsstyrken som er helt ledige i Lier kommune, opp 0,9% fra 2022. dette ligger under landsgjennomsnittet.

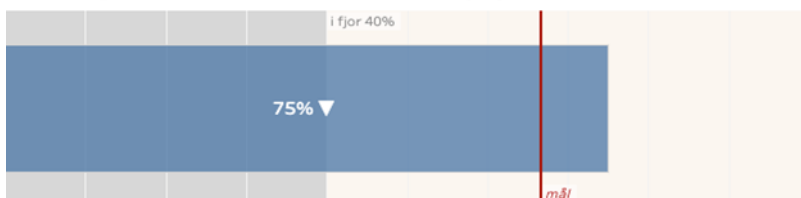
Oversikt pr. desember 2023 viser at den totale arbeidsledigheten i Lier kommune har økt, med noe mere variasjon innen gruppen delvis ledige.

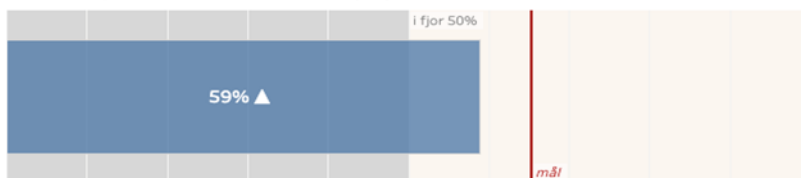
Figur 3 viser oversikt gjennom året for henholdsvis helt ledige (blått felt), delvis ledige (orange felt) og arbeidssøkere på tiltak (grått felt)

NAV Lier har et tydelig søkelys på bruk av tiltak, for å fremme muligheten for overgang til arbeid – varig arbeidstilknytning, og spesielt for gruppen med nedsatt arbeidsevne. I tillegg har NAV Lier jobbet systematisk med overgang til jobb for aldersgruppen under 30 år.

B.26 Andel personer med nedsatt arbeidsevne med overgang til arbeid fra tiltak

B.27 Andel personer under 30 år med overgang til arbeid

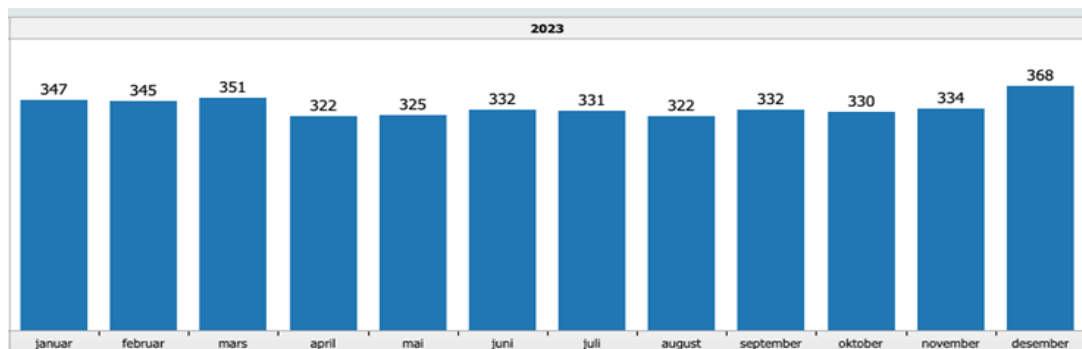

B.15 Andel arbeidssøkere med overgang til arbeid

Over vises tre tabeller for utvalgte grupper der vi i alle grupper ser at overgangen til arbeid har økt i 2023 i forhold til 2022. Økningen er størst for gruppen “personer med nedsatt arbeidsevne”. Her er har man i 2023 lyktes å få hele 75% over i arbeid mot 40% i 2022.

Resultat i tabell viser også at NAV Lier har lyktes godt i arbeidet med å få sosialhjelpsmottakere i aldersgruppen 18 – 30 over i arbeid. I denne gruppen ligger også sosialhjelpsmottakere med barn. Å få en større andel av denne gruppen over i lønnet arbeid og selvforsørgelse er viktig, ikke minst med tanke på sosial arv og konsekvensen for barns oppvekstvilkår.

Figur 4 viser antall brukere i aldersgruppen under 30 år, som er registrert som arbeidssøkere hos NAV Lier, uavhengig av om bruker mottar statlige og/eller kommunale ytelser.

Innbyggerkommunikasjon

Det er et stort og økende behov for gode og allsidige kommunikasjonstjenester fra kommunen for å nå ut med viktig informasjon, og samtidig sikre demokratiske prosesser og medvirkning fra befolkningen og lokalsamfunnet. I forbindelse med behandlingen av handlingsprogrammet for 2023-2026 bevilget kommunestyret til sammen 2 millioner kroner til nye nettidere. Summen er fordelt med 1 million kroner i 2023 og 1 million kroner i 2024. I den politiske bestillingen ligger det at prosjektet skal bidra til modernisering og oppgradering av nettsidene, slik at de blir mer tilgjengelige og publikumsvennlige.

Prosjektet er noe forsinket. Høsten 2023 ble imidlertid arbeidet med nye nettsider startet opp. Konseptfasen startet i november, og prosjektforslag er utarbeidet.

Nettsiden er kommunens hovedkanal for ekstern kommunikasjon. Satsingen på aktiv nyhetsformidling fortsatte i 2023, og det ble publiserte totalt 180 nyhetssaker. Mange av disse ble delt i sosiale medier og sendt som pressemeldinger.

Sosiale medier er supplerende kommunikasjonskanaler der vi når mange. Antall følgere av kommunens Facebook-side har nå passert 9000 og 2700 på Instagram.

TJENESTENE

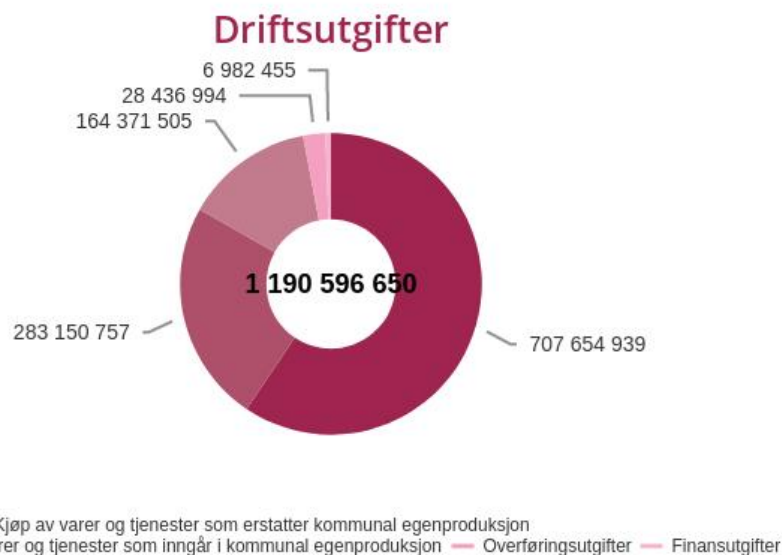
Oppvekst-, kultur- og idrettsutvalget

Økonomisk resultat

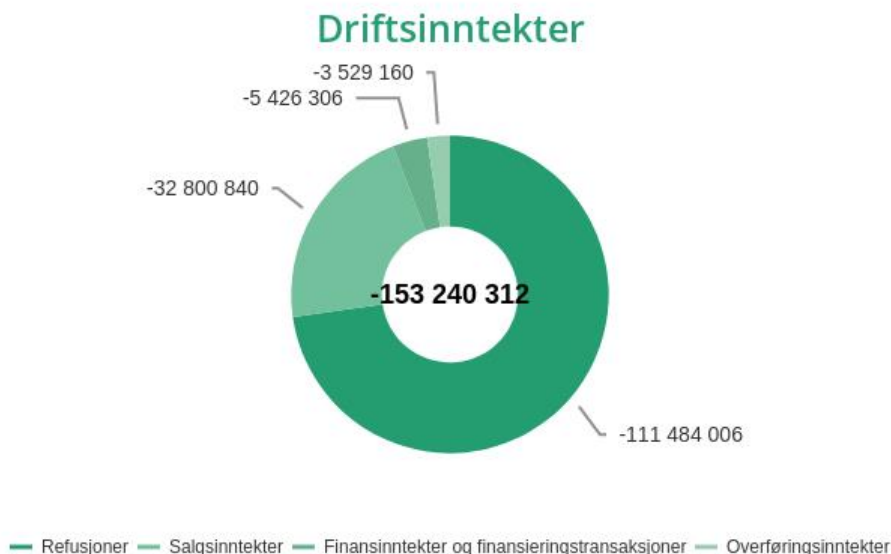
	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	623 296	707 655	640 234	-67 421	-10,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	155 982	164 372	150 358	-14 014	-9,3 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	271 276	283 151	285 693	2 543	0,9 %
Overføringsutgifter	27 874	28 437	11 981	-16 456	-137,4 %
Finansutgifter	7 146	6 982	0	-6 982	0,0 %
Sum Driftsutgifter	1 085 575	1 190 597	1 088 265	-102 331	-9,4 %
Salgsinntekter	-35 369	-32 801	-32 113	688	-2,1 %
Refusjoner	-97 767	-111 484	-51 424	60 060	-116,8 %
Overføringsinntekter	-3 696	-3 529	-2 592	937	-36,1 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-8 162	-5 426	-1 118	4 309	-385,5 %
Sum Driftsinntekter	-144 993	-153 240	-87 247	65 993	-75,6 %
Netto resultat	940 581	1 037 356	1 001 019	-36 338	-3,6 %

Beløp i 1000

Tabell 2 Økonomisk resultat

Figur 6 Driftsutgifter

Figur 7 Driftsinntekter

Lønn utgjør i 2023 59 % av driftsutgiftene til oppvekst. Merforbruket på lønnsrelaterte utgifter oppveies i noen grad av tilsvarende merinntekter fra sykepengerefusjoner og foreldrepenge-refusjoner fra Nav og andre refusjoner fra staten, men lønnsutgiftene er hovedårsaken til merforbruket i utvalgsområdet.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon utgjør 24 % av driftsutgiftene. Dette er i hovedsak kommunalt tilskudd/kjøp av tjenester fra private barnehager.

Overføringsutgifter har stort sett med barnevern å gjøre (fosterhjemsplasseringer), men omfatter også tilskudd til foreningsliv og aktiviteter.

Salgsinntekter er for det meste foreldrebetaling i SFO og barnehage, men også billettinntekter for kulturscenen.

Refusjoner består blant annet av 34 millioner kroner i syke-, fødsels- og omsorgspenger, 19 millioner kroner i refusjoner fra andre kommuner (barn i barnehager, elever i fosterhjem) og 29 millioner kroner i refusjoner fra staten (tilskudd fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Helsedirektoratet og ulike tilskudd til skoler og barnehager).

Overføringsinntekter er tilskudd fra fylkeskommunen og fra staten.

Kommentar til økonomisk status

Skolesektoren har et merforbruk på 29,5 millioner kroner i 2023. Det var kun to skoler som var innenfor budsjett, mens de ti andre hadde til dels store merforbruk.

Årsakene til det store merforbruket er sammensatt:

Spesialundervisning – Det er flere elever med alvorlige diagnoser. Disse krever tett oppfølging i både skole og sfo. Barn med autismediagnoser har økt fra 2-3 elever i året til 17-18 per år. Utgiftene til spesialundervisning har fra 2019 til 2023 økt med ca. 17 millioner kroner. Det er en økning på mer enn 20 årsverk pedagoger, samt at det også har vært en

vesentlig økning i assistentressurser til denne elevgruppen. Sammenlignet med kommunene i kommunegruppe 9, så bruker Lier ca. 35 årsverk mer til spesialundervisning. Det er elever med store vedtak som har økning. Det har vært en liten reduksjon i antall små vedtak, men en analyse viser at Lier likevel i forhold til andre kommuner har mange vedtak om spesialundervisning på fem timer i uken eller mindre. Det er igangsatt et arbeid for å ivareta disse elevene gjennom tilpasset opplæring fremfor spesialundervisning. Dette arbeidet forventes å gi en økonomisk effekt fra høsten 2024.

Lønnskostnadene har økt mer enn hva skolene har blitt tilført i budsjett de siste årene. Etter omlegging av lærerutdanningen er det nå ansatte med mastergrad som ansettes mens det stort sett er adjunker som slutter (pensjoneres). Differansen i lønn er vesentlig, og i handlingsprogram for 2024-27 er dette blitt delvis kompensert.

Det var tre skoler som ikke lå innenfor lærernorm høsten 2023. Disse hadde kun små avvik som har blitt justert i etterkant. De fleste øvrige skolene ligger nokså tett på norm, mens et par skoler har en god del flere årsverk enn de trenger for å tilfredsstille kravet. Her er det igangsatt tiltak for å være tettere på norm. Ny opplæringslov, som trer i kraft 1.8.24, fordrer en endring i måten spesialundervisningen organiseres på. Flere undervisningstimer til tilpasset opplæring vil fremstå som flere timer til ordinær undervisning, og dermed en økning av lærernormen.

PPT har et lite merforbruk i 2023 på 0,3 millioner kroner.

Barnehageområdet har et merforbruk på 2,6 millioner kroner (tilsvarer 1% av budsjett). Det var et merforbruk for tilrettelagte tiltak, med 7,1 millioner kroner. Nivået for ekstra ressurser var en del høyere for vårhalvåret enn for høsthalvåret. Øvrige tjenester var godt innenfor budsjett, herav var det et positivt avvik for tilskudd til private barnehager på 2,1 millioner kroner. De kommunale barnehagene var i sum likt med budsjett.

Barneverntjenesten har et underforbruk på 8,1 millioner kroner. I 2023 så det ut som om tjenesten måtte overta omsorgen for mange barn. Dette har de gjennom hjelpetiltak klart å unngå. Det har blitt satt inn store og kompenserende hjelpetiltak i hjemmene. I tillegg har tjenesten fått på plass nettverks-kontakter i fire barnehager og i alle skoler. Dette er med på å styrke laget rundt barnet og bidra til forebyggende arbeid gjennom ressurs teamene. Dette er i tråd med Oppvekst- og Barnevernsreformen.

Kultur og Fritid hadde et overforbruk på 0,5 millioner kroner. I hovedsak skyldes dette drift av svømmehall med høyere utgifter og vesentlig mindre inntekter enn antatt. Overforbruket dekkes av overskuddsfond fra tidligere år.

Virksomhetene som har hatt et merforbruk har jobbet med følgende tiltak gjennom 2023:

- Skolene har jobbet med å tilpasse bemanningen til lærernorm.
- Antall kontaktlærere er redusert der det er forsvarlig. Det samme gjelder bruk av vikar og overtid.
- Praksis i forhold til henvisning til PPT, utarbeidelse av sakkyndig vurdering og enkeltvedtak om spesialundervisning gjennomgås for å sikre riktig nivå på spesialundervisningen, og for å øke handlingsrommet til skolene knyttet til spesialundervisning. Endringen vil ta tid da de fleste sakkyndige vurderinger har en varighet på inntil tre år.
- Det er gjennomført en rekke tiltak for å bedre den tilpassede opplæringen for å få ned antall elever som mottar spesialundervisning. På sikt vil det kunne få ned kostnadene til spesialundervisning.
- Høvik skole har redusert med 4 lærerstillinger. Åpningstiden i SFO er redusert med en ½ time fra høsten i samråd med skolens FAU. Åpningstiden tilsvarer da det de andre SFO-ene i kommunen har.
- Egge skole har slått sammen 1. og 2. trinn og 3. og 4. trinn for å spare på bemanningen. Besparselsen her er at det ikke skal settes inn vikar ved fravær.
- Hennummarka skole har en lærer og en assistent som sluttet ved nyttår. Disse blir ikke erstattet, men løst internt. Det vurderes lignende tiltak også ved andre skoler.
- Møter som kan legges til kommunens egne lokaler er flyttet tilbake dit. De årlige to-dagers samlingene for barnehage- og skoleledere er redusert til en dagssamling og deltagelse på kurs og seminarer vurderes særlig nøye.
- Alle LMU (lokalt medbestemmelsesutvalg) har fått i oppdrag å ta opp status for økonomien i virksomheten, tiltak for å redusere forbruket, og effekten av tiltakene på agendaene i alle møtene sine.

Annet

Styrking av ressursteam:

Ressursteamet skal medvirke til å styrke spesialpedagogisk kompetanse hos de ansatte, ta initiativ til forebyggende arbeid og drive veiledning. Ressursteam består av skoleleder, spesialpedagogkoordinator, PP-rådgiver, helsesykepleier, barnevernsansatt og aktuelle kontaktlærere. I 2023 har det vært en styrking av ressursteam i barne- og ungdomsskolene gjennom barnevernets faste tilstedeværelse ute på skolene. Det er påbegynt et arbeid med å etablere en form for ressursteam også i barnehagene. Målet er å styrke «laget rundt barnet».

Oppvekstplan:

Det er utarbeidet en oppvekstplan for Lier kommune. Planen skal sikre at alt forebyggende arbeid skal gi alle barn og unge gode oppvekstvilkår. En plan for å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker er under utarbeidelse og vil konkretisere strategiene i oppvekstplanen.

Sertifisering av skolene som dysleksivennlige skoler

Arbeidet med å sertifisere skolene som dysleksivennlige er påbegynt, og alle skolene skal etter planen være sertifisert til juni 2026.

Helsetjenesten barn og unge, foreldre og gravide.

Helsetjenesten har i 2023 fortsatt merket stor pågang av komplekse og sammensatte saker både knyttet til psykisk helseoppfølging av barn og unge, og behov for foreldreveiledning i familier med store belastninger. Det har vært behov for å prioritere flere familiesamtaler med oppfølging over tid og styrket arbeidet med tidlig innsats rettet mot sårbare gravide og spe-/småbarnsfamilier. Det har blitt ansatt en familieterapeut som arbeider på ulike arenaer med disse familiene med barn i helsestasjonsalder.

Det er mange muligheter for å søke tilskuddsmidler for tiltak rettet mot barn og unge. Helsetjenesten har også i 2023 søkt og blitt tildelt midler til ulike tiltak som har bidratt med mulighet til å opprettholde et tilbud i helsestasjon og skolehelsetjenesten som er i tråd med anbefalinger og retningslinjer fra Helsedirektoratet.

Det har vært jobbet mye med å videreutvikle rutine for tverrfaglig samarbeid internt i kommunen og med spesialisthelsetjenesten knyttet til denne målgruppen spesielt.

Det har vært gjennomført flere foreldreveiledningskurs og også et nytt gruppetilbud til søsken til barn med alvorlig og langvarig fysisk og/eller psykisk sykdom. Denne søskengruppen var et samarbeid mellom Helsetjenesten og Barn med funksjonsnedsettelse og er ønsket videreført som en gruppe til ungdom i 2024.

Kultur og fritid

Avdeling bibliotek og kulturscene hadde god utvikling som møteplasser og arrangører i 2023. Bibliotekets samlede besøkstall for 2023 var høyere enn toppåret 2019, mens Tranby bibliotek opplevde 40% flere besøkende sammenlignet med 2022. Biblioteket kjøpte en brukt campingvogn som er startskuddet for prosjekt vogna, som verktøy for oppsøkende virksomhet og demokratiutvikling gjennom dialog og ulike verksteder for medvirkning.

Lier kulturscene har lagt til rette for stor aktivitet med bredt nedslagsfelt for lag, foreninger, barn og unge. Kulturscenen samarbeider godt om sambruk av lokale med Hegg skole, som i løpet av 2023 benyttet scenen til skoleforestillinger, skoledisko, avslutninger og felles foreldremøter. Det har også vært mange andre skoler i Lier på DKS forestillinger på Kulturscenen. Kommersielle konserter har hatt godt besøk, og har bidratt til et variert og mangfoldig innhold for alle aldersgrupper. Frivillige lag og foreninger har ukentlig brukt Kulturscenen som arena for faste øvinger, og øvinger til ulike prosjekter. Avdelingen

samordner i stor grad interne arrangementer i KF gjennom arrangementskontoret som ble etablert i 2023.

Ungdomshuset V2 har vært godt besøkt, og det har vært gjennomført en rekke arrangementer med god oppslutning, for eksempel LAN-party, UKM, Halloween-uke, store konserter med ungdom fra hele fylket og Lierdagene.

BUA utlån har satt nye rekorder i antall utlån, og befestet seg som en viktig leverandør av aktiv fritid for liungene. BUA Aktiv har økt aktivitetene sine grunnet tilskuddsmidler fra Bufdir. Nye tilbud er etablert på Tranby og på Hegg skole. I løpet en vanlig uke gis aktivitetstilbud til 350 barn og unge. Utfordringen fremover er at deler av tilbudet forsvinner i 2025 da det er slutt på Bufdir-midlene. BUA Aktiv samarbeider også med SAL om gjennomføring av aktivitetsturnéer i Lierskolene, noe som har vært veldig populært.

Gratis ferietilbud for barn og unge som tilbys i høst- vinter- og sommerferier, sikrer at alle barn og unge får gode opplevelser uavhengig av sosial bakgrunn og økonomi.. Det er gitt tilbud til ca 1350 barn i 2023, fordelt i vinter-, sommer- og høstferiene. Tilbyderne har vært varierte, blant annet Bygdetunet, Stoppen SK, Lier IL, Helgerud gård, Skogli aktivitetsgård.

Avdelingen Park, idrett og friluftsliv har jobbet med å gjennomføre endringer som har styrket den helhetlige forvaltningen og driften av svømmehallen, park-, idretts- og friluftslivsanlegg. Spesielt kan vi trekke frem satsingen på nærmiljøløyper som har gitt skoler, barnehager og nærmiljøet bedre tilgang til å oppleve mestring og å være i fysisk aktivitet.

Utviklingsprosjekter som Tranby Arena og mindre friluftslivs- og nærmiljøanlegg er jobbet frem i tett samarbeid med idrettslag, friluftslivorganisasjoner og elevråd på skolene.

Digitalisering gjennom driftsweb og parkweb gir godt grunnlag for videre arbeid med grøntområder og anlegg for fysisk aktivitet og rekreasjon

Kulturskolen

I dag har Lier kulturskole ca 700 elevplasser (med en del som har flere elevplasser). Dette utgjør ca 19 % av barn og unge i skolealder i Lier kommune Lier er en geografisk langstrakt kommune, og vi ser at majoriteten av kulturskolens elever kommer fra nærområdene til basen vår..

Lier kulturskole har som visjon 'Kulturskole for alle!', som vi deler med mange andre kulturskoler og Kulturskolerådet. Det ble vedtatt politisk at rammeplan for kulturskolen skal ligge til grunn for undervisning i Lier kulturskole, da planen 'Mangfold og fordypning' kom i 2016. De aller fleste lærerne i kulturskolen har en form for fagspesialisering og formell pedagogisk utdanning.

Vi har i dag noen breddeprogram, et godt utviklet og forankret kjerneprogram, og fordypningsprogram i musikk og teater.

Alle gruppefag (med unntak av sirkus, som trenger en gymsal), samt slagverk, undervises på basen. Ellers underviser musikk lærerne også desentralisert ute på en del av skolene.

Kulturskolens kjerneprogram i grupper, er: dans, teater, sirkus, barnekor, og visuell kunst.

Individuell undervisning: Alle korpsinstrumenter, el-bass og el-gitar, piano, gitar, fiolin, cello, sang, og musikkterapi. Samspill i form av band, storband, orkester og andre ensembler er prosjektbasert. Dagens breddeprogram er f.eks. sirkus i sfo-tiden, Sangskattekista for 1. og 2. trinn, Skaperglede for ungdomstrinnet. Sangskattekista og Skaperglede er prosjekter vi har i samarbeid med skole, som del av den kulturelle skolesekken.

Status handlingsprogramtiltak

Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Politiske vedtak HP			
SAL - Tillegg ferieaktiviteter - ref 3.15	200	Ferdig	
Frivillighetssentraler - økning 40 % daglig leder Buddetun - ref 3.16	300	Ferdig	Forutsetningene for tilskuddet er avklart og tilskuddet er utbetalt for 2023.
PP-tjenesten - økt innsats barnehager - ref 3.13	400	Ferdig	
Fritidskontakter - ref 3.31	400	Ferdig	Tilført rammen til tjenesten. Sak kommer i 2024
Skolebibliotek/Ja til leselyst - ref 3.12	700	Ferdig	
Sum	2 000		
Sum tiltak	2 000		

Status politiske vedtak**HP Verbalvedtak**

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 20 2.23 Forlengelse av fjordstien i Sylling	I forbindelse med Gatebruksplan Sylling vurderes muligheten av å forlenge Fjordstien i Sylling fra p-plass Svangstrand mot Skjæret og opp mot vanninntaket til Asker.	Ferdigstilt	Opprinnelig ønske og plan var å sikre sti-adkomst over en grunneiendom der eier motsatte seg dette. Det ble ikke valgt å gå videre ved å sikre dette via planbehandling. Alternativ løsning ble å sikre en tilknytning og adkomst via alternativ trasé.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 22 3.26 Evaluering og revidering av Handlingsplan for barnefattigdom fra 2016	Handlingsplan mot barnefattigdom, vedtatt i 2016, evalueres og revideres i løpet av 2022. (SV)	Iht. plan	Arbeidet med planen er startet vår 2023, planen forventes å være ferdig til politisk behandling i 2024
HP 22 3.30 Legge til rette for at biblioteket får sin plassering på bakkeplan i omreguleringen av Lierbyen	Områdereguleringen for Lierbyen bør legge til rette for at biblioteket får sin plassering på bakkeplan i Lierbyen, ref HP 2019-22, punkt 2.7. (Ap)	Iht. plan	Den planmessige sikringen ligger til Plan og stedsutvikling. Kultur og fritids ansvar er å være en pådriver og sikre grunnlag for videre prosjektering og forankring av hva dette nye biblioteket med tilknyttede tjenester kan og bør utvikles til å bli og ha av funksjon som møteplass og stedsutviklingstiltak. Politisk debatt før valget viste stor enighet om målet. Når dette kan realiseres og hvordan framdrift kan sikres er pt. mer uklart - først og fremst pga. kommunens økonomiske utfordringer.
HP 23 3.09 Omorganisering av Statped	Som følge av omorganisering av Statped er flere oppgaver overført til kommunene. Kommunedirektøren kartlegger og utreder hvordan kommunen kan løse disse oppgavene, f.eks logopedtjenester, og fremmer en egen sak i løpet av 2023.	Ferdigstilt	Ble behandlet i OKI-utvalget i august 23.
HP 23 3.10 Arbeidsdagen i skolen mer fokusert på kjerneoppgavene	For å gjøre arbeidsdagen i skolen mer fokusert på kjerneoppgavene vurderes ulike tiltak: - Fjerne tidstyver for lærere gjennom en kritisk gjennomgang av rapporter og planer og/eller om disse kan gjennomføres av andre yrkesgrupper. - Samordning av merkantile funksjoner ved skolene. - Bruk av andre profesjoner enn lærere for å hjelpe krevende elever, f.eks miljøarbeidere. - Økt fokus på faglige utfordringer for flinke elever gjennom å etablere, utvikle og styrke opplegg med forsert utdanningsløp i kjernefag, f.eks matematikk.	Ferdigstilt	Ble behandlet i OKI-utvalget i august 23.
HP 23 3.11 Plan for sertifisering av skolene knyttet til dysleksi og dyskalkuli	I HP 2020 – 2023, punkt 2.1. ble det vedtatt å utarbeide en plan for sertifisering av skolene i Lier knyttet til dysleksi og dyskalkuli. Dette ble gjentatt i HP 2021 – 2024, punkt 3.3.	Ferdigstilt	Ble behandlet i OKI-utvalget våren 2023.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Ifølge rapportering i 2. tertialrapport 2022 er prosjektet fortsatt rapportert forsinket. Dette arbeidet må nå gis nødvendig prioritert og forventes ferdigstilt i løpet av 1. halvår 2023.		
HP 23 3.12 Plan for styrking av skolebibliotekenes arbeid med lesestimulering	I samsvar med kommunestyrets vedtak i sak 117 og 118/2022 utarbeides det en plan for styrking av skolebibliotekenes arbeid med lesestimulering gjennom bl.a oppfølging av intensjonen i saken «Ja til lese- og skriveglede for tøffe gutter». Det søkes om tilskudd fra Utdanningsdirektoratet og kommunen stiller med 30% egenfinansiering. I tillegg opprustes de etablerte skolebibliotek, innføring av På Sporet og App Skolestart for å fremme leselyst. Forventet oppstart skoleåret 2023/24.	Ferdigstilt	Ble politisk behandlet i OKI-utvalget vår 2023.
HP 23 3.13 PP-tjenesten styrkes med et årsverk	PP-tjenesten styrkes med et årsverk fra skoleåret 2023/24 for bedre å bistå med veiledning og rådgivning knyttet til arbeidet med å tilrettelegge tilbudet for barn/unge med særlige behov i barnehager.	Ferdigstilt	Det er ansatt en ny medarbeider i PPT.
HP 23 3.14 Støtten til samfunnshus/forsamlingslokaler	Støtten til samfunnshus/forsamlingslokaler videreføres på dagens nivå og etter søknad. Det utredes muligheter/alternativer for økt bruk av disse til å dekke opp for behovene for øvingslokaler m.v til kulturlivet, bl.a. Liunggjengen, Brazz Banden, Hennummusikken.	Ferdigstilt	Årets tilskudd til samfunnshus ble lagt fram og vedtatt i august, og tilskuddene ble utbetalt umiddelbart etter dette.
HP 23 3.15 Eplefondet, BUA aktivitet og utstyr, ferieaktiviteter	Eplefondet, BUA aktivitet og utstyr, ferieaktiviteter i Lier og kulturskolens friplasstilbud synes å være gode ordninger for å gjøre det mulig for barn og unge å delta på fritids- og ferietilbud uavhengig av f.eks foresattes økonomiske situasjon. Sommeråpne kultur- og fritidstilbud er inkluderende og virker forebyggende. Kommunedirektøren	Ferdigstilt	Bestilt sak ble lagt fram i august/september.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	bes legge frem en sak om det i tillegg bør innføres en ordning med opplevelseskort og/eller har behov for en utvidelse av rammene for dagens ordninger, utover vår styrking av ferieaktivitetstilbudet på kr 200.000. Målet er å unngå utenforskap blant barn og unge. I saken som legges frem er det viktig å få en helhetlig beskrivelse av dagens fritids- og ferietilbud til barn og unge i Lier. Frist 1. tertialrapport 2023		
HP 23 3.16 Daglig leder for frivilligsentralen knyttet til Lier bygdetun økes fra 60 til 100%	Daglig leder for frivilligsentralen knyttet til Lier bygdetun økes fra 60 til 100% i samsvar med endring av den statlige tilskuddsordningen for Frivilligsentraler med virkning fra 1. januar 2023. I motsatt fall faller tilskuddet bort.	Ferdigstilt	Daglig leder i 100% stilling ble ansatt ved Lier Bygdetun våren 2023.
HP 23 3.19 Fremtidig utvikling av Lier bygdetun	Fremtidig utvikling av Lier bygdetun er avhengig av at det utarbeides en ny reguleringsplan. Alle planlagte prosjekter med unntak av et formidlingssenter kan løses innenfor eksisterende plan. På sikt bør ny plan utarbeides i tett dialog mellom bygdetunet og Lier kommune.	Iht. plan	Det er satt ned en arbeidsgruppe som har hatt møte på bygdetunet for å knytte aktiviteter på Lier bygdetun sammen med dybdeområdene i lokla læreplan. Det ser pt ut til at ny reguleringsplan ikke er påkrevet, men at det må gjennomføres flere grunnundersøkelser og innhentes fagrapporter som grunnlag for kommende byggesaker. Rammene bør derfor opprettholdes.
HP 23 3.21 Skolene ved Tranby torg utredes ifm stedsutvikling Tranby	Skolene ved Tranby torg utredes ifm stedsutvikling Tranby, ref Skolebehovsplanen, KS sak 62/2022. Løpende vedlikehold for å sikre arbeidsmiljøet gjennomføres, ref budsjettpost for oppgraderinger formålsbygg. Oppstart av rehabilitering av skole på Tranby er innarbeidet i HP 2023 – 2026.	Ferdigstilt	Skoleutredningen på Tranby er gjennomført og utredningen er behandlet i PS 32/2023. 1. Mulighetsstudien skoleutredning Tranby legges til grunn for videre planlegging/bygging av Tranby Ungdomsskole. 2. Arealbehov for Tranby og Hallingstad - barne- og ungdomsskole - samt behov for tilfluktsrom, kulturfunksjoner for kulturskolen, frivillighet, ungdomstilbud og folkebibliotek avklares i forbindelse med stedsutvikling/områderegulering Tranby. 3. Tiltak spilles inn i Handlingsprogrammet 2024 – 2027 med tilhørende 10-årige investeringsplan.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
4. Oppstart renovering/bygging, starter i 2025, med planlegging ferdigstilt i 2024, og områdeplan vedtas i 2024.			
HP 23 3.31 Lønnsgodtgjørelse fritidskontrakter	Ordningen med fritidskontrakter gjennomgås med sikte på å øke og differensiere lønnsgodtgjørelsen slik at tilbudet utvides og at dagens underdekning unngås. Frist 1. tertialrapport 2023.	Forsinket	Politisk sak ble lagt fram i 1. tertial, men ble sendt tilbake. Ny sak kommer opp før sommeren 2024. Det arbeides nå med en prognose på behov, ressurser og kompetanse. Dette vil legge grunnlaget for en vurdering av hvilke kostnader som vil påløpe ved endring i lønn og godtgjøringer.
HP 23 3.32 Ungdomsbedrift/entreprenørskap	Lier virker å ha et gjennomarbeidet og godt opplegg for ungdomsbedrift/entreprenørskap som valgfag på ungdomstrinnet. Kommunen ser nærmere på om opplegget med entreprenørskap og ungdomsbedrift kan brukes som et særlig pedagogisk virkemiddel for å nå skoleslitere.	Iht. plan	Det er planlagt at saken kommer til politisk behandling før sommeren 2024.
HP 23 3.33 Barnevernstjenesten - tilstedeværelse i alle kommunens skoler og barnehager	For at barn, unge og foresatte skal bli bedre kjent med barnevernstjenesten og hva de kan hjelpe med, utvides og videreutvikles prøveprosjektet på Sylling med tilstedeværelse til alle kommunens skoler og barnehager, ref vedtak i KS sak 78/2022 og føringer/tilleggsbevilgning gitt i statsbudsjettet for 2023. (MDG og SV)	Ferdigstilt	Barnevernet er tilstede på alle skolene og fire pilotbarnehager fra høsten 2023.

Status mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
1.2 Naturen skal være lett å ta i bruk gjennom et allsidig og attraktivt friluftslivstilbud.	HP. Nye friområder skal sikres kommunale driftsressurser. Dette øker tilrettelegging og tilgang til grønne Lier.	HP. Økte rammer for økt drift sikres årlig i HP. Måloppnåelse ved 100% dekning	Gjennomført	100		
	HP. Lier kommune skal ha en oppdatert og aktiv frivillighetspolitikk og etterleve denne	HP. Oppfølging av ny frivillighetspolitikk fra høsten 2023. Årlig mål om å gjennomføre frivillighetsmøter og frivilligbørs.	Delvis gjennomført	Ja til årlige mål		
2.2 Lier skal være blant Norges fremste frivillighetskommuner.	HP. Samarbeide tett med Lier Bygdetun, lokale foreninger, grunneiere og Viken fk.	HP. Årlige tilskudd og samarbeids-prosjekter med Lier Bygdetun i hht avtale. Gjennomførte samarbeids-prosjekter med frivillighet, andre lokale aktører og Viken fylkeskommune ut fra årlige prioriteringer	Gjennomført	Ja + rapport		
	HP. Alle skal ha mulighet for deltakelse i aktuelle samvær og aktiviteter	HP. Det skal være bredde i tilbud – noe for alle. Deltakelse og inkludering skal sikres best mulig – alle skal ha reell tilgang og anledning. Vurderinger avklarer måloppnåelse.	Gjennomført	Vurdert som ivare tatt		
2.7 Innbyggerne skal ha tilgang på attraktive arenaer for sosialt samvær og aktivitet	HP. Innenfor sine rammer og sitt mandat skal kulturskolen arbeide for at målet på 30% dekning av barn og unge i skolealder som har plass i kulturskolen nås.	HP. Andel elever i grunnskolealder (6-15 år)	12,9 %	30,0 %	19,8 %	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	Publikum og uformelle deltakere teller ikke inn i målingen.					
	HP. Kommunale flerbrukslokaler og uteanlegg skal være enkelt tilgjengelig	HP. Utleie til trening for barn og unge skal være gratis. Booking skal være digitalt og enklest mulig.	Gjennomført	ja	ja	
3.1 Lier skal ha helsefremmende og inkluderende barnehager og skoler som gir de beste muligheter for læring og sosial utvikling.	Barnehagens spesialpedagogiske team gjennomfører spesialpedagogisk hjelp til barn i barnehagealder.	HP. Sakkyndige vurderinger utarbeides ihht krav om forsvarlig saksbehandlingstid (max 3 mnd).		95,0 %	91,0 %	
	HP Elevene i Lierskolen er robuste barn og ungdommer som takler hverdagen og er rustet for fremtidige utfordringer.	HP skolebidragsindikator 5.-7. trinn	-0.5	0,00	-0.6	
		HP. Skolebidragsindikator 1.-4. trinn	0,20	0,50	0,40	
		HP. skolebidragsindikator 8.-10. trinn	0,0	0,3		
	HP Elevene i Lierskolen opplever tilhørighet i et inkluderende fellesskap preget av trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. De er robuste barn med et godt selvbilde som takler motgang og mestrer livene sine. Gjennom å utvikle kunnskap, ferdigheter og holdninger bidrar de til et samfunn preget av	Elevunders. 7. trinn - Motivasjon		3,9	3,6	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	toleranse, respekt, åpenhet og inkludering.					
		HP. Andel skoler som oppfyller lærernorm.	12	12	12	
		HP. Grunnskolepoeng	43,80	43,80	42,90	
		HP. Mobbing		5,00	9,00	
		HP Motivasjon		3,87	3,45	
		HP. Trivsel	4,25	4,30	4,30	
	HP Helsetjenesten skal være en synlig og tydelig aktør inn i det helsefremmende arbeidet i skole og barnehage. Helsetjenesten skal bidra til et godt tverrfaglig arbeid rundt barn og unge som har behov for hjelpetjenester	HP Hjelpetjenestene deltar på 2 nettverksmøter i året pr barnehagenettverk		100,0 %	100,0 %	
		HP. Andel skoler som gjennomfører tverretatlige møter i følge rutinen	100%	100%	100%	
	HP Kulturskolen vil være et ressurscenter for integrering og samhandling mellom barn og unge med forskjellige oppvekstvilkår og kulturer.	HP. Antall friplasser i kulturskolen (egen telling)	30	50	25	
	HP Lierskolen skal gi den enkelte elev de beste muligheter for faglig og sosial utvikling.	HP. Gjennomføring av videregående skole etter 5 år (SSB)	82,0 %	82,0 %	84,5%	
	HP. Barn i Lier barnehagen er robuste, mestrer hverdagen og er rustet for fremtidige utfordringer.	HP. Antall barnehager med i SAL	100,0 %	88,0 %	100%	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
		HP. Foreldreundersøkelsen: Barnas trivsel	0,00	4,80	4,80	
		HP. Foreldreundersøkelsen: Jeg har inntrykk av at personalet i barnehagen oppmuntrer mitt barns nysgjerrighet og lyst til å lære	0,0	4,8	4,6	
	HP. I lierbarnehagen har vi fokus på inkluderende barnehagemiljø hvor alle barn opplever tilhørighet og vennskap	HP. Foreldreundersøkelsen: barnet mitt har venner i barnehagen	0,0	4,9	4,9	
		HP. Foreldreundersøkelsen: jeg har inntrykk av at barnet mitt får være med på å påvirke innholdet i barnehagedagen	0,0	4,2	4,6	
	HP. Kulturskolen skal tilby undervisning av høy kvalitet	HP. Elever i fordypning	14	25	23	
		HP. Tilfredshet tjenestemottaker (brukerundersøkelse)	5,30	4,50		Det ble ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2023.
	HP. PP-tjenesten samarbeider med skolene og barnehagene om å videreutvikle et godt faglig og inkluderende læringsmiljø for elevene og en barnehage som gir barna gode forutsetninger	HP. Sakkyndige vurderinger utarbeides ihht krav om forsvarlig saksbehandlingstid (max 3 mnd). Ønsket resultat = 100%	93,0 %	95,0 %	91,0 %	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	for lek, læring og livsmestring.					
	Sikre riktig hjelp til rett tid til barn, unge og familier gjennom tidlig innsats og samhandling på tvers av virksomheter					
3.2 Liunger skal gis muligheter for utdanning, jobb eller annen meningsfull aktivitet.	HP Voksenopplæringen skal bidra til deltakernes samfunnsforståelse og livsmestring gjennom at opplæringstilbudet er tilpasset gruppen.	HP. Lese (A2 eller høyere)	83,0 %	80,0 %	84,0 %	
		HP. Lytte (A2 eller høyere)	85,0 %	90,0 %	88,0 %	
		HP. Muntlig (A2 eller høyere)	91,0 %	90,0 %	97,0 %	
		HP. Skriftlig (A2 eller høyere)	88,0 %	80,0 %	85,0 %	
		HP. Bestått samfunnskunnskap-prøve			80	Av de som ikke besto samfunnskunnskapsprøven var alle bortsett fra én privatister som har tatt prøven på nytt på andre læresteder, og bestått.
		HP. Overgang til videregående skole			91	
	HP. Flest mulig skal kunne delta i ordinære tilbud og aktiviteter. Det skal tilrettelegges for deltakelse også via ulike særtiltak for dem som	HP. Sikre tilrettelegging bl.a. via fritidsveiledning overfor foreningsliv og foresatte. Ha en aktiv ledsagerbevis-ordning. Bruke Eplefondet for å	Gjennomført	ja	Gjennomført	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	trenger dette i en periode eller over tid.	sikre deltakelse også for barn/unge fra lavinntekstfamilier. Gjøre tilbudene kjent.				
	HP. Ventelisten i kulturskolen skal holdes på et forsvarlig lavt nivå og jevnlig rekruttering skal være i fokus	HP. Andel barn i grunnskolealder (6-15 år) på venteliste til plass i kulturskolen (KOSTRA)	5,8 %	2,5 %	2,9%	
3.3 Liunger som trenger bistand skal tilbys tjenester på riktig nivå i alle livets faser.	HP Helsetjenesten skal være en synlig og tydelig aktør inn i det helsefremmende arbeidet i skole og barnehage. Helsetjenesten skal bidra til et godt tverrfaglig arbeid rundt barn og unge som har behov for hjelpetjenester	HP. Hjemmebesøk fra sykepleier innen 14 dager etter hjemkomst	98,0 %	100,0 %	100,0 %	Alle brukere har fått tilbud om hjemmebesøk av jordmor og/eller helsesykepleier
		HP. Andel barn med vedtak om IP og koordinator fra Helsetjenesten som har fått oppnevnt koordinator.		100,0 %	100,0 %	
		HP. Andel gravide med svangerskapsjournal	90,0 %	90,0 %	95,0 %	
		HP. Vaksinasjonsdekning MMR	0,0 %	95,0 %		Ikke fått tall fra folkehelseinstituttet ennå.
	HP. Barneverntjenesten skal være en synlig og delaktig aktør inn i barn og unges liv i kommunen med økt fokus på	HP. Riktig hjelpetiltak til barn og unge, fokus på brukermedvirkning	85,0 %	90,0 %	80%	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	samhandling og samordning med andre hjelpetjenester. Det å jobbe forebyggende på alle nivå er viktig. Alle barn og unge skal føle tilhørighet, trygghet og personlig utvikling. Det skal jobbes med tidlig innsats inn i hjemmet, slik at barn kan få vokse opp hos sin familie og unngå å måtte flytte.					
		HP. Unngå å flytte barn ut fra sin familie	80,0 %	90,0 %	80%	
		HP. Økt bruk av familieråd og nettverksarbeid i alle saker	90,0 %	90,0 %	60%	
3.5 Kommunen skal bidra til bedre helse og livssituasjon for Liunger med oppfølgingsbehov.	HP Kulturskolen skal tilby en bredde av tilrettelagte tilbud og være en inkluderingsarena for de med behov for tilrettelegging	HP. Antall elever i faste tilrettelagte tilbud (institusjonstilbudene telles ikke med)	15	10	12	
	HP Med satsing på kompetanse og rekruttering vil vi sikre forsvarlige tjenester	HP. Andel saker i barnevernstjenesten med avvikende saksbehandlingstid, jf. Barnevernloven		0%	2	
6.1 En attraktiv og nyskapende organisasjon med gjennomføringskraft.	HP felles Høyt nærvær blant kommunens ansatte	HP Felles Nærværspersent	90,8 %	95,0 %	92,3%	
	HP Organisasjonsutvikling	HP Felles Mestringsklima (annethvert år)	0,0	4,5	4,2	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
		HP Felles Mestringsorientert ledelse (annethvert år)	0,0	4,4	4,2	
		HP. Felles Etablere tilbakemeldingskultur, øke meldte avvik	0	430	781	

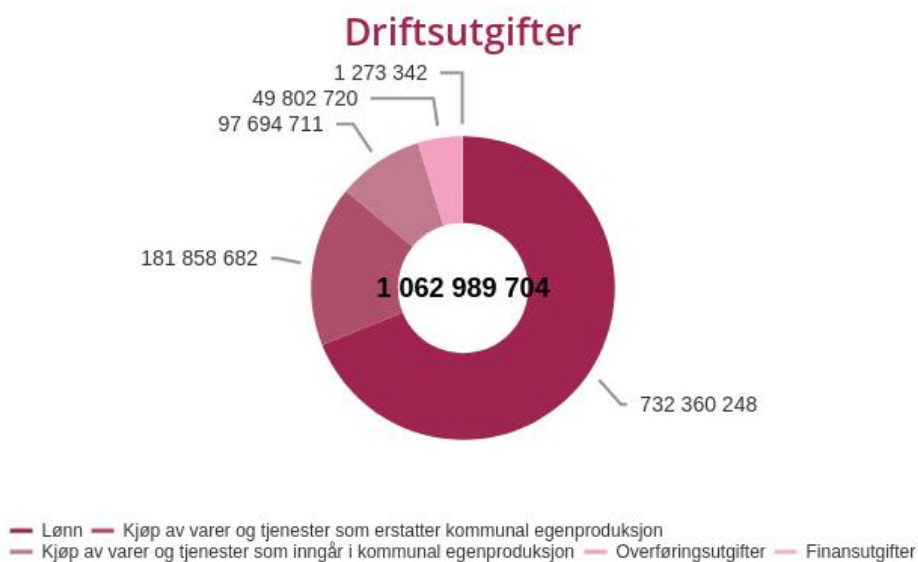
Helse-, omsorg- og velferdsutvalget

Økonomisk resultat

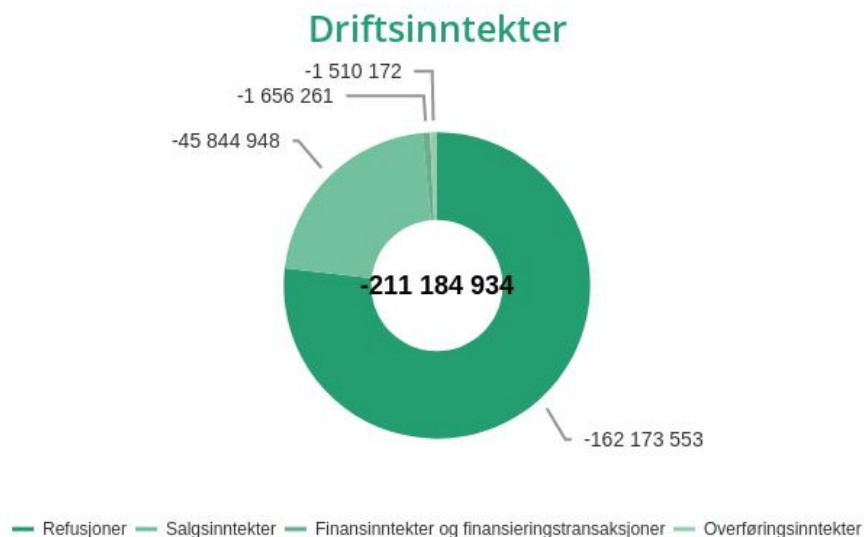
	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	658 730	732 360	674 869	-57 491	-8,5 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	94 153	100 570	92 428	-8 143	-8,8 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	155 642	177 476	132 432	-45 044	-34,0 %
Overføringsutgifter	47 172	51 310	44 806	-6 504	-14,5 %
Finansutgifter	1 135	1 273	0	-1 273	0,0 %
Sum Driftsutgifter	956 833	1 062 990	944 535	-118 455	-12,5 %
Salgsinntekter	-39 393	-45 845	-38 658	7 187	-18,6 %
Refusjoner	-134 253	-162 174	-87 065	75 109	-86,3 %
Overføringsinntekter	-5 362	-1 510	0	1 510	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-6 628	-1 656	-210	1 447	-690,0 %
Sum Driftsinntekter	-185 636	-211 185	-125 933	85 252	-67,7 %
Netto resultat	771 197	851 805	818 602	-33 202	-4,1 %

Beløp i 1000

Tabell 3 Økonomisk resultat

Figur 8 Driftsutgifter

Figur 9 Driftsinntekter

Utgiftene består av:

Lønn utgjør 69 % av driftsutgiftene til helse, omsorg og velferd. Merforbruket på lønnsrelaterte kontoer utlignes i delvis av merinntekt fra refusjon sykepenger og foreldrepenger fra NAV. Disse refusjonene inntektsføres under posten refusjoner. Hovedårsaken til merforbruket ligger allikevel i lønnsutgifter.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon utgjør 9 % av driftsutgiftene. Dette er utgifter som mat fra kjøkkenet, medisinsk forbruksmateriell og medikamenter, kurs, drivstoff, husleie, inventar og utstyr, leasingsbiler og renhold.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon utgjør 17 % av driftsutgiftene. Dette er tjenester som kjøpes og leveres av eksterne aktører. Egne foretak og interkommunale selskap regnes ikke som eksterne. Brukerstyrt personlig assistenter fra konsesjonærer, kjøp av plasser hos eksterne, driftstilskudd leger og fysioterapeuter.

Overføringsutgifter utgjør 5 % av driftsutgiftene, og inneholder tilskudd og overføringer som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om produksjon av konkrete tjenester. Dette er hovedsakelig økonomisk sosialhjelp.

Inntektene består av:

Salgsinntekter som utgjør 22 % av driftsinntektene, og består stort sett av brukerbetaling for tjenester (38 millioner kroner).

Refusjoner som utgjør 77 % av driftsinntektene, og består først og fremst av 103 millioner kroner for tilskudd for særlig resurskrevende brukere. I tillegg er det 31,8 millioner kroner i syke-, fødsels- og omsorgspenger, 13 millioner kroner i refusjoner fra staten og 9,4 millioner kroner er mva-refusjon.

Overføringsinntekter utgjør 1 % av driftsinntektene, og består hovedsakelig bostøtte fra husbanken

Finansinntekter og finansieringstransaksjoner utgjør 1 % av driftsinntektene, og består av bruk av bundne fond på 1,7 millioner.

Kommentar til økonomisk status

Tjenesteområdet endte samlet sett med et merforbruk på 33,2 millioner kroner. Merforbruket er ved syv av virksomhetene, kjøp av plasser hos private leverandører og Brukerstyrt personlig assistent (BPA). Fem virksomheter hadde et mindreforbruk.

Virksomhetene som fikk et merforbruk har jobbet med følgende tiltak gjennom 2023:

- Opphør av en eksternt kjøpte plasser, der bistandsbehovet vil bli dekket av kommunens eget tilbud innenfor psykisk helse.
- Gjennomgang av bruk av institusjonsplasser for å sikre at langtidsplasser faktureres riktig og at alle plasser utnyttes optimalt og uten opphold. Dette vil gi økte inntekter og reduserte utgifter til eksterne kjøp.
- Sørge for at rett pasient får tjenester på rett sted slik at innleie av ekstra bemanning reduseres.
- Stopp i bruk av overtid - og reduksjon i bruk av ekstrahjelpere i tjenesteområdene
- Etablering av vikarpool for bruk av helsepersonell på tvers.
- Team rundt hver virksomhet som gjennomgår turnus, bemanningsfaktor, kortere vakter, organisering av driften og effekten av tiltak.
- Aktive tiltak i virksomheter med lavt nærvær for å redusere utgifter til sykefravær og innleie.
- Virksomheter med høyt merforbruk må starte prosess med effektivisering av driften og bemanningen.

Det har gjennom året vært rettet en innsats mot å redusere overtidsbruken og innleie i forbindelse med sykefravær. Virksomhetene med høyest merforbruk har ikke lyktes med å redusere overtidsbruken nevneverdig. Det gjøres nå et stort arbeid med å innføre andre arbeidstidsordninger som vil kunne redusere vikarbruken og overtid i virksomhetene.

I løpet av 2023 har Fosshagen blitt pilot for TØRN - prosjekt i regi av KS. Målet er å sikre bærekraftige helse- og omsorgstjenester i fremtiden. Reduksjon av antall deltidsstillinger og øking av ansatte med hele stillinger, vil både gi reduserte kostnader på lang sikt og samtidig øke kvaliteten i tjenestene.

Det har også blitt foretatt oppsigelse av kjøpt plass og lagt til rette for tjenestetilbud i kommunal regi. Imidlertid har ikke dette latt seg gjennomføre så tidlig i 2023 som kommunen ønsket slik at de økonomiske gevinstene ikke har blitt realisert som ønsket i 2023. Det vil fremover bli tatt en vurdering av om kommunen kan si opp flere plasser og legge til rette for tjenestetilbud i kommunal regi.

Det har gjennom året startet et arbeid med gjennomgang av institusjonsplasser på sykehjemmene, slik at vi får god utnyttelse av plassene og vi håper at dette på sikt vil gi både kapasitet i tjenesten og reduserte kostnader.

De største merforbrukene:

Virksomheter med de største merforbrukene er de tre sykehjemmene Fosshagen, Liertun og Nøstehagen. Dette skyldes et høyt sykefravær med behov for å leie inn vikarer, bruk av overtid og utfordringer med å tilpasse driften til de økonomiske rammene. Psykisk helse og rus og Tjenester til voksne med funksjonsnedsettelse har også et høyt merforbruk. Det skyldes nye brukere med behov for økt bemanning, høyt sykefravær med behov for å leie inn vikarer og bruk av overtid.

Sykehjemmene: Samlet merforbruk for de tre sykehjemmene er 16,1 millioner kroner. Bruk av vikarer har vært svært høyt. Fosshagen har spesielt hatt utfordringer med et høyt sykefravær i flere avdelinger og innleie av vikarer. Nøstehagen har over flere år hatt en høyere bemanning enn bemanningsnorm tilsier. Liertun har hatt et merforbruk i hovedsak knyttet til økt bemanning i boligene i Brattromveien. Alle sykehjemmene har hatt store utgifter til overtid.

Tjenester til voksne med funksjonsnedsettelse: Tjenesten har et merforbruk på 4,2 millioner kroner. Virksomheten har i løpet av året økt bemanning rundt nye brukere med store vedtak. I tillegg har også virksomheten hatt utfordringer med høyt sykefravær og innleie av vikarer.

Psykisk helse og rus: Tjenesten hadde et merforbruk på 3,4 millioner kroner. Bofellesskapene Heggtoppen og Vestsidenveien har hatt et høyt sykefravær gjennom året og tjenesten har i likhet med de andre tjenesteområdene med merforbruk, et høyt bruk av vikarer.

Hjemmetjenesten: Tjenesten har et merforbruk på 3,7 millioner kroner. Tjenesten har fått en økning av flere brukere med store vedtak. Økningen har vært stor innenfor praktisk bistand. Merforbruket skyldes innleie av vikarer som følge av sykefravær og mye bruk av overtid.

Kjøp av eksterne plasser og brukerstyrt personlig assistent: Tjenestene hadde et merforbruk på 17 millioner kroner. Merforbruket skyldes flere vedtak med brukerstyrt personlig assistent, eksisterende plasser med økt bemanning og kjøp av korttidsplasser på sykehjem grunnet mangel på kommunale institusjonsplasser.

Virksomheter med største mindreforbrukene:

Forvaltning helse og bolig: Virksomheten gikk med et mindreforbruk på 4,5 millioner kroner. Dette skyldes i all hovedsak mindreforbruk av kommunal bostøtte og husbankens

virkemidler. Husbanken videreførte den utvidede statlige bostøtteordningen, som førte til at flere mottok statlig bostøtte og flere fikk høyere utbetaling. Dette medførte at mange husstander ikke kvalifiserte til kommunal bostøtte eller fikk et lavere utbetalingsbeløp. Mindreforbruket på kommunal bostøtte utgjorde omtrent 2 millioner kroner i 2023. Virksomheten fikk også tilbakebetalt i omtrent 750 000 kroner fra husstander som solgte bolig finansiert med tilskudd. Det var innvilget vedtak med tilskudd i størrelsesorden 1 150 000 kroner som ikke var utbetalt ved årsslutt, i tillegg var det innstilt vedtak med tilskudd i på 650 000 kroner som ikke ble ferdigstilt i 2023. Budsjettmidlene foreslås derfor overført til 2024. I tillegg har virksomheten hatt lite innleie ved sykefravær og reduserte utgifter til betalingsdøgn på sykehus for utskrivningsklare pasienter.

Nav: Nav endte med et mindreforbruk på 2,2 millioner kroner. Mindreforbruket er i hovedsak knyttet opp mot sosialhjelp og kvalifiseringsstønad. Imidlertid er økte sosialhjelpskostnader som er knyttet opp mot flyktninger kompensert særskilt og således ikke dekket av de ordinært bevilgede budsjettmidlene til dette formålet. NAV vurderer at sterk satsning på arbeidsrettete tiltak, samt rask avklaring for de som har varige utfordringer som ikke er forenlig med arbeide, bidrar til å holde sosialhjelpskostnadene lave.

Fritidskontakttjenesten: Det har i 2023 vært en økende utfordring både å rekruttere og å beholde fritidskontakter og mer komplekse brukerbehov. Vi har venteliste for å få fritidskontakt. Det er grunnlag for å se på endringer i tjenesten slik at brukere får iverksatt sine vedtak med rett til tjenester.

Lege, legevakt og samhandlingsreformen har merforbruk knyttet til legevakt på 1,1 mill og i forbindelse med innføring av regjeringens vedtak om pasienttilpasset basistilskudd til fastleger på 1,3 mill.

Annet

Økte behov innen rus og psykiatri:

Det er et økt behov for tjenester til personer med psykiske lidelser. I tillegg er det en økning av nye brukere med behov for sammensatte tjenester innenfor rus og psykiatri. Spesielt er det en økning av døgnbemannede tjenester til personer med store og sammensatte behov. Dette er ofte brukere som har behov for tett oppfølging og bemanning utover hva kommunen selv er i stand til å etablere på kort sikt.

Rekruttering og kompetanse:

Det har gjennom året vært store utfordringer med å rekruttere sykepleiere og vernepleiere i turnus. Dette har også bidratt til overtidsbruk i flere virksomheter for å sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester.

Flyktninger:

Tilflytting av flyktninger har vært høy gjennom hele 2023, det har totalt sett blitt bosatt 155 flyktninger gjennom året. Av disse var 120 fra Ukraina, og 35 fra andre land. Det har vært et hovedfokus i flyktningarbeidet og å skape et helhetlig og koordinert tilbud til flyktningene, med effektiv drift og tjenesteleveranse. Ved årets slutt var hele 64% av flyktningene ut i jobb eller utdanning, og alle barn har raskt blitt integrert i skole og barnehager. Hovedmålet i flyktningarbeidet er vellykket integrering, særlig i arbeidslivet. Dette krever et tett samarbeid med nærliggende kommuner, næringsliv, og interne og eksterne samarbeidspartnere, dette arbeidet vil videreføre og utvikle i 2024.

Lierlegene;:

Lierlegene er en avdeling under virksomhet forebyggende tjenester og ble etablert som et varig kommunalt fastlegekontor i 2023. Lierlegene ble opprinnelig etablert for å ivareta smittesporing og vaksinasjon under pandemien. I september startet to kommunale fastleger opp fastlegevirksomhet med en samlet listestørrelse på 1000 pasienter.

I tillegg til fastlegefunksjonen har Lierlegene ansvar for helseundersøkelser av flyktninger, tuberkulosescreening og legetjenester til personer med midlertidig opphold i kommunen. Lierlegene har også ansvar for å bidra ved behov for smittesporing ved eksempelvis tuberkulose smitte.

Status handlingsprogramtiltak

Tiltak	Ramme år 1	Status	Beskrivelse
Politiske vedtak HP			
Bostøtte - tilpasning til behov - ref 121/22	-3 400	I arbeid	Det skal legges frem politisk sak som evaluerer den kommunal bostøtte ordningen. Saken planlegges å komme opp i møterunden i mars 2024.
Tomgangsleie - ref 3.5	-100	Ferdig	Budsjetter er justert, men det gjenstår arbeid med å komme helt ned på budsjett. Forvaltning helse og bolig forventer å få en mer effektiv saksbehandlings- og tildelingsprosess ved å ta i bruk nytt saksbehandler system, Kobo. Dette vil kunne medvirke til å redusere tomgangsleie.
Fysioterapi - økt årsverk/hjemler - ref KS sak 121/22	1 300	Ferdig	Tilførte midler har hatt ulik virkningsdato, og det har ikke vært mulig å starte opp tiltakene som planlagt. Derfor vil ikke den fulle summen brukes i år, men ha full virkning fra neste år. av avtalefysioterapeutene (4) som ble innvilget fra 01.04.23 så er dette lange prosesser med tildeling og vi har tildelt 3 hjemler. Virkningsdato for disse blir i realiteten 1. juli, 1. september og 1. oktober. Den siste hjemmelen holdes tilbake til instituttet det er fordelt til har egnede lokaler for en siste terapeut.
Sum	-2 200		
Sum tiltak	-2 200		

Status politiske vedtak**HP Verbalvedtak**

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 21 3.08 Ufaglærte medarbeidere tilbys fagbrev		Forsinket	Ferdigstilles i løpet av første halvår 2024. Uklarheter i hvilken enhet som skal utføre oppdraget har ført til forsinkelser.
HP 21 3.15 Tilskudd husbanken vedlikehold og rehabilitering borettslag		Forsinket	Det vil komme en politisk melding i løpet av første halvdel 2024.
HP 22 3.08 Vedlikeholds- og rehabiliteringsbehov i borettslag med tildelingsrett, samt revisjon av vedtekter.	Kommunen har tildelingsrett til en del boliger organisert som borettslag, bl.a. Halingstادتunet og Bratromveien 7/9/11. Flere av disse har omfattende vedlikeholds- og rehabiliteringsbehov som vanskelig kan dekkes av beboerne, men hvor finansiering gjennom Husbanken kan være aktuell. For Hallingstادتunet er dette særlig påkrevet på grunn av branninvesteringer. Det er i tillegg behov for gjennomgang og revisjon av vedtektene ved samtlige borettslag. Det vises til HP 2021 – 24, punkt 3.15. En foreløpig statusrapport fremlegges i løpet av 1. halvår 2022.	Ferdigstilt	Ble vedtatt i kommunestyremøtet 14.11.23
HP 22 3.23 Integreringsarbeidet styrkes gjennom økt bruk av frivillige	Lier kommune Integreringsarbeidet styrkes gjennom økt bruk av frivillige – organisasjoner og enkeltpersoner, private og offentlige virksomheter m.v. NAV's samarbeidsprosjekt med Lier Bygdetun er et godt eksempel.	Ferdigstilt	Økt samarbeid med flyktningetjenesten og frivillighetssentralen i forbindelse med forventet flyktningmottak fra Ukraina. Det har vært en rekke tiltak på dette gjennom året, det er omtalt i årsrapporten.
HP 22 3.27 Utvidet dagsentertilbud og etablering av kveldssentertilbud til eldre hjemmeboende	Det utredes muligheter for utvidet dagsentertilbud og etablering av kveldssentertilbud til eldre hjemmeboende i løpet av 2022. (SV)	Ferdigstilt	Politisk behandlet i HOV-utvalget 26.04.23 og kommunestyret 09.05.23
HP 22 3.28 Fornyet fokus på arbeidet med heltidskultur	Fornyet fokus på arbeidet med heltidskultur gjennom bl.a. at prosjektet «Nytt Blikk» gjenopptas lokalt. Her ligger arbeid med videreutvikling og økt bruk av alternative turnusordninger, vikarpool-ordning og tilrettelegging av flere	Iht. plan	TØRN-prosjektet er etablert og behandlet i partssammensatt utvalg, den 27.04.23

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	heltidsstillinger. Prosjektet ble stillet i bero bl.a. pga pandemien, men arbeidet gjenopptas og reorganiseres i løpet av 1 halvår 2022. (Ap)		
HP 23 3.04 Spre kunnskap rundt kognitiv svikt	Det igangsettes et arbeid for å spre kunnskap rundt kognitiv svikt, herunder hvordan man kan tilrettelegge i eget hjem. Økt fokus på bruk av velferdsteknologi kan være et hjelpemiddel for å lykkes. Det vurderes etablering av et besøksrom/infosenter innen velferdsteknologi for brukere/pårørende etter modell fra Asker/Bærum, gjerne i samarbeid med andre kommuner og leverandører av utstyr/løsninger. Frist i løpet av 2023.	Ferdigstilt	Behandlet i siste møterunde i 2023.
HP 23 3.05 Redusere tomgangsleien	Arbeidet med å redusere tomgangsleien fortsetter gjennom bedre rutiner og økt fokus på samordning – drift og fag - mellom boligkontoret, vedtakskontoret og LEKF. Noen tiltak som Boteam og boligtildelingsmøter er gjennomført. Disse må videreutvikles. Ubegrunnet avslag på tilbud som skyldes at disse oppleves usentrale eller har manglende kollektivtilbud, kan ikke aksepteres.	Ferdigstilt	Behandlet i kommunestyret 28.03.23. Det er etablert en boveiledertjeneste sammen med LEKF. Det er påbegynt arbeid med å ta i bruk nytt saksbehandler system for kommunale boliger, KOBO. Ett av målene er at det skal bidra til mer effektiv saksbehandling og tildeling.
HP 23 3.06 Behandlingstiden for Startlån	Behandlingstiden for Startlån i Lier kommune er nå opp i mot 9 mnd. Kommunedirektøren bes om å utrede muligheten for å utføre en smidigere og raskere saksbehandling med kostnadsoverslag sammen med 1. tertialrapport 2023.	Ferdigstilt	Politisk sak, PS 32/2023 i HOV møte 23.08.2023.
HP 23 3.07 Redusere kostnaden knyttet til overliggere fra sykehus	For å redusere kostnaden knyttet til overliggere fra sykehus, vurderes om man bør inngå avtale med private leverandører – rammeavtalepartnere - om kjøp av flere langtidsplasser for å ha bedre kapasitet til korttidspasienter. Kostnadmessig sammenlignes dette med å utvide kapasiteten på korttidsplasser på Liertun med 3 – 5 plasser. Omfanget av overliggere – personer/døgn - rapporteres løpende hver måned. Frist 1. tertialrapport 2023.	Ferdigstilt	Behandlet i Kommunestyret 20.06.23

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 23 3.08 Fysisk aktivitet for beboere i alle døgnbemannede institusjoner	Fysisk aktivitet er en viktig verdi hele livet. Kommunedirektøren gis i oppdrag å sikre at beboere i alle døgnbemannede institusjoner får minst 1 time daglig aktivitet. I tillegg bør det utarbeides rutiner som sikrer at avtalte individuelle aktiviteter gjennomføres som planlagt. Det fremmes en egen sak i løpet av 2023 om eventuelle dekning av merutgifter til gjennomføring.	Iht. plan	Behandles i møterunden i april 2024.

Status mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
2.2 Lier skal være blant Norges fremste frivillighetskommuner.	HP Helse-, omsorg og velferd fremstår som et tjenesteområde der frivillige gis mulighet til bidra på egen premisser. Frivillig innsats verdsettes og skaper merverdi i tjenesten.	HP. Antall frivillige bidragdytere totalt.	204	155	187	Totalt: 187
						215 Psykisk helse og rus: 20 238 Nøstehagen: 35 244 Liertun og Bratromveien BFF: 52 250 Fosshagen: 80
		HP. Telle antall arrangement som gjennomføres med støtte av frivillige	70		322	Totalt: 322
						215 Psykisk helse og rus: 15 238 Nøstehagen: 194 244 Liertun og Bratromveien BFF: 101 250 Fosshagen: 12
2.5 Lier sine innbyggere skal leve i trygge lokalsamfunn.	HP. Helse-, omsorg og velferd har sikkerhet og forutsigbarhet som fokus for å skape trygge rammer for innbyggerene generelt og egne brukere spesielt	HP. Måleindikator under utarbeidelse				Nye indikatorer og måltall er utarbeidet for 2024.
2.7 Innbyggerne skal ha tilgang på attraktive arenaer for sosialt samvær og aktivitet	HP Helse-, omsorg og velferd etablerer og drifter attraktive arenaer som gir ulike brukergrupper mulighet for sosialt samvær og aktivitet	HP. Alle eksisterende arenaer videreføres og det etableres minst en ny arena i løpet av året.	5	9	56	Totalt: 56

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
3.2 Liunger skal gis muligheter for utdanning, jobb eller annen meningsfull aktivitet.	HP Helse, omsorg og velferd har aktiviteter og arbeidsmetoder som bidrar til meningsfylte dager for utsatte grupper	HP. Antall deltakere på ulike tiltak				Det foreligger ikke tall for 2023. Nye indikatorer og måltall er utarbeidet for 2024.
	HP Helse, omsorg og velferd har arbeidsmetoder som gir flere sosialhjelpsmottakere mulighet for selvforsørgelse	Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde (B)		35,0 %	38,0 %	I 2022 hadde vi totalt 251 brukere, hvorav 97 brukere hadde sosialhjelp som hovedinntektskilde. I 2023 hadde vi totalt 231 brukere, hvorav 88 brukere hadde sosialhjelp som hovedinntektskilde.
		HP. Redusere andel barnefamilier med sosialhjelp som hovedinntektskilde		20,0 %	15,0 %	Økt fra 19 i 2022 til 21 i 2023.
	HP. Flest mulig skal kunne delta i ordinære tilbud og aktiviteter. Det skal tilrettelegges for deltakelse også via ulike særtiltak for dem som trenger dette i en periode eller over tid.	HP. Fritidskontakter skal bidra til å gjøre kultur- og fritidstilbud tilgjengelig for flere. Ha en aktiv ledsagerbevis-ordning. Samarbeide bl.a. med voksenopplæringen og NAV om arbeidstrening for dem som trenger det, der vi har mulighet til oppfølging. Gjøre tilbudene kjent.	Ja			Nye indikatorer og måltall er utarbeidet for 2024.

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
3.3 Liunger som trenger bistand skal tilbys tjenester på riktig nivå i alle livets faser.	HP Alle brukere som er i behov av bistand fra helse, omsorg og velferd får nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester for å mestre egne utfordringer og leve et, så lang som mulig, selvstendig liv	HP. Indikator under utarbeidelse				Nye indikatorer og måltall er utarbeidet for 2024.
	HP Helse, omsorg og velferd har samarbeidsarenaer og arbeidsmetodikker som sikrer rett tjenestenivå til alle brukere	HP. Antall klager der Statsforvalter gir klager medhold	1	3	0	Totalt: 0
3.4 Lier skal ha tilrettelagte boforhold for de som trenger det.	HP Helse, omsorg og velferd bidrar med kunnskap, planarbeid, tildeling og oppfølging som sikrer riktig tilrettelegging.	HP. Antall boligsaker som blir omgjort i den lokale klagenemnda	1		0	
3.5 Kommunen skal bidra til bedre helse og livssituasjon for Liunger med oppfølgingsbehov.	HP Helse, omsorg og velferd skal gi nødvendige og forsvarlige helse- og habiliteringstjenester for alle som er i behov av dette for en periode eller gjennom hele livet	HP. Antall omgjøringer, der vedtak vurderes ikke tilstrekkelig	0		0	
4.4 Lier kommunes egen virksomhet skal være klimanøytral i 2025.	HP Helse, omsorg og velferd tar klimavennlige valg	HP. Andel klimasertifiserte virksomheter	0,0 %	100,0 %		224 Forvaltning helse og bolig Virksomheten ble sertifisert i 2021 og skal resertifiseres i 2024 226 Lege, legevakt og samhandlingsreformen Samfunnsmedisinsk enhet er rent rådgivende og har ingen tjenesteutøvelse. Unntaket er

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
						LIS1 som utøver legetjenester i flere ulike virksomheter.
						244 Liertun og Bratromveien BFF
						Liertun og Bratromveien er Miljøfyrtårnsertifisert
		HP. Antall el-biler	32		30 Totalt: 30	
6.1 En attraktiv og nyskapende organisasjon med gjennomføringskraft.	HP felles Høyt nærvær blant kommunens ansatte	HP Felles Nærværspersent	90,1 %	91,7 %	91,3%	
	HP Organisasjonsutvikling	HP Felles Mestringsklima (annethvert år)	0,0	4,5	4,0	
		HP Felles Mestringsorientert ledelse (annethvert år)	0,0	4,4	3,9	
		HP. Felles Etablere tilbakemeldingskultur, øke meldte avvik	0	3 000	2623	

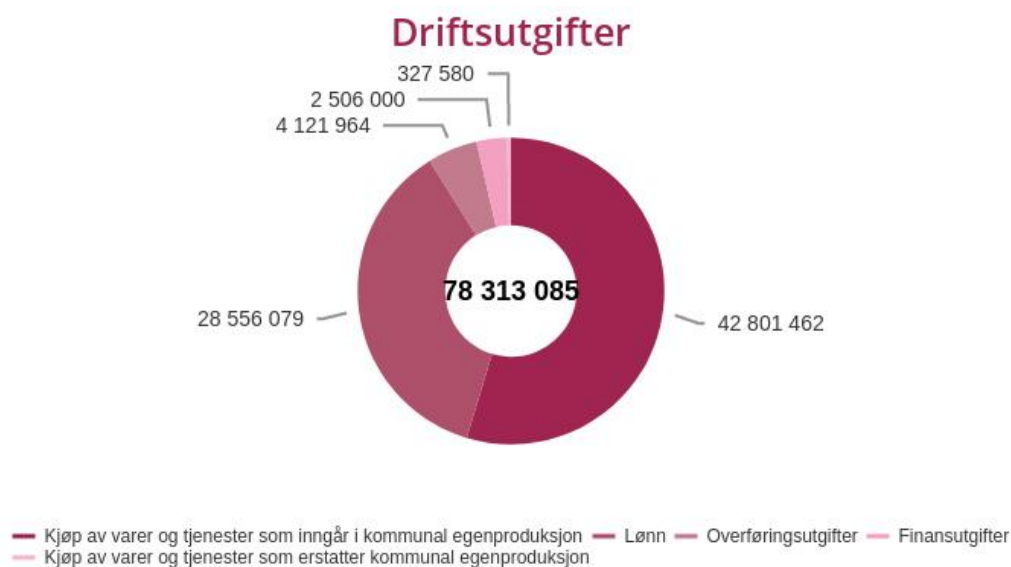
Miljø- og planutvalget

Økonomisk resultat

	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	24 574	28 556	30 697	2 141	7,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	29 731	42 801	37 693	-5 109	-13,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 297	328	341	14	4,0 %
Overføringsutgifter	3 000	4 122	4 387	265	6,0 %
Finansutgifter	4 500	2 506	0	-2 506	0,0 %
Sum Driftsutgifter	64 102	78 313	73 119	-5 195	-7,1 %
Salgsinntekter	-9 375	-10 299	-14 307	-4 008	28,0 %
Refusjoner	-10 149	-7 900	-486	7 414	-1525,9 %
Overføringsinntekter	-20	-15	0	15	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 810	-6 010	-5 925	85	-1,4 %
Sum Driftsinntekter	-21 355	-24 225	-20 718	3 507	-16,9 %
Netto resultat	42 748	54 088	52 400	-1 688	-3,2 %

Beløp i 1000

Tabell 4 Økonomisk resultat

Figur 10 Driftsutgifter

Figur 11 Driftsinntekter

Lønn utgjør 36 % av driftsutgiftene til miljø- og planutvalget.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon utgjør 55 % av driftsutgiftene. Det meste relaterer seg til internhusleien. Andre større kostnadsposter er konsulenttjenester planområdet.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon utgjør 0,42 % av driftsutgiftene. Det meste relaterer seg til eksternt kjøp av tjenester innen bygg og geodata.

Overføringsutgifter er mva-kostnad.

Finansutgiftene er tilskudd ført til bundet fond.

Salgsinntekter er i hovedsak gebyrinntekter fra selvkostområdene plansaksbehandling, kart og oppmåling og bygg og geodata.

Refusjoner og overføringsinntekter består av syke-, fødsels- og omsorgspenger, refusjoner fra staten og mva-kompensasjon.

Finansinntekter består av bruk av øremerket driftsfond.

Kommentar til økonomisk status

Utvalget endte med et merforbruk på 1,7 millioner kroner.

Bygg og geodata har gjennom året hatt en samlet inntektssvikt på ca. 3,8 millioner kroner. Dette skyldes blant annet nedgang i antall større byggesaker (næringsbygg, boligblokker, etc.) og innleie av konsulenttjenester for å gjennomføre oppmålingsforretninger. Det er gjort tiltak hvor ledighet og permisjon i lønn ikke er erstattet, og det er omdisponert en 50% stilling. Det totale overforbruket for året er lavere enn sist prognose på 4,0 millioner kroner, og ender opp på ca. 2,4 millioner kroner.

Stedsutvikling og Plan hadde et mindreforbruk 0,78 millioner kroner. Det er brukt noe mindre penger enn budsjett innenfor næringsutvikling, klima/miljø samt noe mindre generelt på lønn pga en "vakant" stilling. På den annen side er det brukt mer penger på innleid konsulenthjelp både knyttet til fjordbykontoret, men også til de "tyngre" planprosessene i Lierbyen og Tranby.

Annet

Planarbeid i Fjordbyen:

I 2010 ble kommunene Lier og Drammen enige om en avtale om plansamarbeid for Lierstranda og Brakerøya om felles utvikling av en fjordby.

Planprogram for områderegulering Fjordbyen ble vedtatt i april 2018, og planprogrammet for kommunedelplan (KDP) kollektivknutepunkt og samferdsel ble vedtatt i februar 2019.

Områdereguleringsplanen for Fjordbyen ble overlevert fra Eidos til Lier kommune den 11.november 2022. Arbeidet med begge planene pågikk fortsatt i 2023. Det har i 2023 vært stor aktivitet i tre arbeidsgrupper med hensyn til utbyggingsavtaler for å bestemme infrastrukturavtaler, mobilitet og parkering og midlertidig drift for eksisterende og nye næringsaktører. Parallelt har det vært arbeidet med kommunedelplanen (KDP) for samferdselsinfrastruktur og kollektivknutepunkt Fjordbyen. Det er også arbeidet med å svare ut innsigelser. Målsettingen er at planene skal vedtas i løpet av 2024.

Fjordbykontoret henter i stor grad ressursene fra steds- og samfunnsutvikling og noe fra kommuneadvokaten. Kontoret hadde i 2023 hatt en innleid prosjektleder som rapporterte direkte til kommunalsjef for samfunnsutvikling og kultur. I tillegg ble det kjøpt nødvendige tjenester fra rådgivende ingeniører.

Planarbeid Gullaug:

Det ble arbeidet mye med kommunedelplanen for Gullaug vinteren/våren 2023. Planen ble på grunn av sin kompleksitet, sendt på forhåndshøring til statlige og regionale myndigheter, før førstegangsbehandling og kommunen mottok en rekke uttalelser. Planmaterialet ble deretter justert noe før planen ble lagt frem for førstegangsbehandling. Det daværende politiske flertallet stoppet planarbeidet og vedtok at kommunedelplanen skulle inngå i kommende rullering av arealdelen. Planarbeidet ble igangsatt igjen, etter kommunevalget, etter bestilling fra det nye politiske flertallet.

Planarbeid Lierbyen:

Områdeplanen for Lierbyen ble lagt ut til offentlig ettersyn sent på høsten 2022, og i forbindelse med ettersynet varslet NVE og Statsforvalteren innsigelse til planen. Innsigelsene knyttet seg primært til geoteknikk (kvikkleire) og vannmiljø. Det har vært

krevende/kostbart å løse innsigelsene, da det var nødvendig å foreta en rekke grunnundersøkelser rundt hele planområdet i form av grunnboringer. I tillegg til selve planarbeidet har det også vært jobbet med utbyggingsavtaler. Våren 2023 ble det vedtatt at en skulle bruke områdemodellen. Kommunedirektøren har hatt en rekke møter med de største grunneierne i planområdet for å komme frem til en avtale som er mest mulig rettferdig og som økonomisk muliggjør de nødvendige felles infrastrukturtiltakene som forutsettes i planen.

Planarbeid Tranby:

Områdeplanen for sentrumutvikling på Tranby ble lagt frem for førstegangsbehandling sent på høsten 2023. Planen legger opp til fortetting med bolig og noe næring rundt sentrumsområdet, torg/grøntstruktur/ikke organisert aktivitet, videre utvikling av skoleområdet, tilrettelegge for bygging av idrettshaller og «rydde opp» i trafikk/parkeringssituasjonen i området.

Transport og samferdsel:

E134 Dagslett – E18: Etter at kommunedelplanen for veistrekningen Dagslett – E18 ble vedtatt ved årsskifte 22/23 stoppet planarbeidet opp på grunn av manglende planleggingsmidler hos SVV. Rett før årsskifte 2023/2024 bekreftet imidlertid Statens vegvesen (SVV) at detaljreguleringsarbeidet ville fortsette og at en så for seg fullt trykk på dette arbeidet i 2024/25. Dette er en viktig plan da realiseringen av E134 Dagslett-E18 er en viktig premiss/forutsetning for de øvrige planene i ytre Lier

Buskerudbyen: Buskerudbyen har også i 2023 mottatt belønningsmidler, og mye av disse går til forsterket busstilbud i samarbeidsområdet. Noe av belønningsmidlene går imidlertid til mindre infrastrukturtiltak som bygger opp om gange, sykkel og kollektivtilbudet. I 2023 har dette blant annet vært bygging av flere lehus ved bussholdeplassene, prosjektering/planlegging av noen manglende sykkelvei lenker samt forebyggende/holdningsskapende arbeide eks. delfinansiering av hjertesoneprosjektet. En viktig premiss for belønningsmidlene er nullvekstmålet knyttet til biltransport, noe Buskerudbyen klarte.

Økt pendlerparkeringsplasser ved Lier stasjon: Det er Bane Nor som er byggherre og ansvarlig for gjennomføringen, men prosjektet har blitt delfinansiert med Buskerudbymidler og Lier kommune er en stor pådriver. Det er planlagt for ca. 75 nye pendlerparkeringsplasser og antatt ferdigstilling er ifølge Bane Nor høsten 2024.

Planarbeid i 2023:

God stedsutvikling betyr mye for næringsliv, et steds konkurransekraft, folks trivsel, trygghet og tilgjengelighet til viktige tilbud og tjenester i hverdagen. Gode sosiale møteplasser for

alle, for å forhindre ensomhet er viktig i arealplanlegging, tilsvarende er arkitektonisk utforming og tilpassing av bygningsmasse til stedets identitet.

Kommunedirektøren har i 2023 videreført arbeidet med fjordbyen, Gullaug og Lierbyen, i tillegg til områdeplan for Tranby sentrum, og oppsummert har det vært jobbet med følgende planer.

Overordnede planer (kommunens egne arealplaner)

- Kommunedelplan og områdeplanen for fjordbyen (fjordbykontoret)
- Kommunedelplan Gullaug (fremlagt for 1. gangsbehandling men sendt tilbake)
- Områdeplan for nytt renseanlegg på Gullaug
- Områdeplan for Tranby sentrum inkludert idrettsområdet (1. gangsbehandlet)
- Områdeplan for Lierbyen

Av private reguleringsplanforslag nevnes;

- Detaljreguleringsplan for Øgården og Skogli
- Detaljreguleringsplan for Saga – Gjellebekk Felt I1 (felleskjøpet)
- Detaljregulering for næringsområdet på del av Lyngås grustak (1. gangsbehandlet)
- Detaljregulering for Lierbyen skole (sluttbehandlet)
- Detaljregulering for ny hovedvannforsyning, Kleivdammen – Liertoppen
- Detaljregulering for G/S Fv 2704 (Nøsteveien) Kirkeveien – Jensvollveien
- Detaljregulering for Heia FUS barnehage
- Detaljregulering for Eplegrenda, Soltun og Langenga, (sluttbehandlet)
- Detaljregulering for Haugerudbråtan, (sluttbehandlet)
- Detaljregulering for istandsetting av Toverud masseuttak, (sluttbehandlet)
- Detaljregulering for Lier stadion- Reistad arena
- Detaljregulering for Holsfjorden panorama, (sluttbehandlet)
- Detaljregulering for Ovenstadveien Øst, (sluttbehandlet)
- Detaljregulering for Lyfjellveien på Kjenner, (1. gangsbehandlet)
- Detaljregulering for Linnesbakken, Linnes panorama, (sluttbehandlet)
- Detaljregulering for Sagtomta, Sjøstad
- Detaljregulering for Lierbakkene 1,
- Detaljregulering for Liennesvollen hestesportsenter,
- Detaljregulering for Søndre Bråtan,

I tillegg kommer en rekke mindre reguleringsendringer, prinsippavklaringer, etc .

Byggesak:

Saksmengden gjennom året har vært stabilt høy med lite tegn til nedgang. Avdeling har hatt en inntektssvikt på ca. 3,4 millioner kroner. Dette skyldes blant annet at det kom inn mindre

større byggesaker (boligblokker, næringsbygg o.l.) i løpet av året. Dette er saker som normalt genererer høyere gebyrinntekter per sak.

Avdelingen benyttet seg av konsulenter i arbeidet med å få ned restanser frem til og med mars 2023. Restansene var på dette tidspunkt håndterlig med egen arbeidskraft (6 byggesaksbehandlere), men fremdeles krevende. Utgiftene knyttet til konsulentbruk kunne ikke lengre forsvares opp mot stipulert overforbruk for året.

Fra juni 2023 ble en byggesaksbehandler 50 % omdisponert for å arbeide med utbyggingsavtaler.

Andel restanser ved årsskiftet 2023/2024 var betydelig og økende.

Geodata og oppmåling:

Det har vært fokus på å bygge avdelingen opp på nytt etter at to erfarne landmålere gikk av med pensjon i april 2023. Disse ble erstattet med to nye landmålere.

Det har over lengre tid bygget seg opp restanser hos avdelingen, og det benyttes derfor konsulenter til å gjennomføre nye oppmålingsforretninger slik at disse gjennomføres innenfor lovpålagt frist.

Det er gjennom året gjennomført digitaliseringsprosjekt for oppmålingsarkivet. Arkivet er scannet og digitalt tilgjengeliggjort i WebLager for administrasjonen.

Lier vei, vann og avløp KF har bestilt klarlegging av eiendomsgrenser i Fagerliåsen, totalt ca. 115 eiendommer. Prosjektet ble påbegynt i 2023 og fortsetter videre i 2024.

Status handlingsprogramtiltak

Ingen handlingsprogramtiltak i 2023

Status politiske vedtak***HP Verbalvedtak***

"-" vises der det ikke er registrert data
Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 18 2.11 Helhetlig plan for området rundt Meierigården, inkludert godslageret i samarbeid med private grunneiere	Rådmannen gis i oppdrag å utrede en helhetlig plan for området rundt Meierigården, inkludert godslageret i samarbeid med private grunneiere. Området bør videre vurderes ut fra sin historiske verdi sett opp mot tettstedsutvikling i Lierbyen.	Iht. plan	Dette ivaretas i det pågående planarbeidet knyttet til områdeplanen for Lierbyen som forventes ferdigstilt våren 2024, planen har vært ute på offentlig ettersyn og bearbeiding av høringsuttalelsene pågår. Det er spesielt de innsigelsene fra NVE og Statsforvalter (knyttet til henholdsvis geoteknikk/kvikkleire og vannmiljø) det har vært brukt tid på. Parallelt med planarbeidet har det også foregått forhandlinger knyttet til utbyggingsavtale, da det er valgt å bruke områdemodell for dette planområdet.
HP 19 2.07 Utrede flytting av biblioteket i Lierbyen ned på gateplan	HP 19 2.07 Utrede flytting av biblioteket i Lierbyen ned på gateplan og inkludere dette i pågående stedsutviklingsprogram for Lierbyen.	Iht. plan	Inngår i områdeplanen for Lierbyen. Er laget en egen utredning. Prosjektet er omtalt i HP 2023-26
HP 19 2.09 Rådmannen reviderer og oppdaterer Lier kommunes sykkelplan	HP 19 2.09 Rådmannen reviderer og oppdaterer Lier kommunes sykkelplan i tråd med nye målsetninger og behov som fremkommer av Kommuneplan for Lier frem mot 2028 i løpet av 2019. Ulike brukergrupper sikres medvirkning.	Ikke påbegynt	Sykelplanen lå inne i kommunen sin planoversikt med planlagt vedtak i 2023. Planarbeidet vil skje i nært samarbeid med Buskerudbyen., Arbeidet var planlagt påbegynt våren/sommeren 2023, men har blitt forsinket.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
			Sykkelplanen vil bli vurdert i planstrategien som legges frem i første møterunde i 2024.
HP 20 2.15 Rapportering i henhold til Energi- og klimaplan og klimabudsjett	Rapportering i henhold til Energi- og klimaplan 2017-20 videreutvikles. Fra 2021 utarbeides det klimabudsjett og klimaregnskap for konkret oppfølging av enkelttiltak som gir lavere klimagassutslipp.	Iht. plan	Klimabudsjettet ligger som en del av HP og det er rapportert på tiltakene i tertialrapporten. Ny Klimarådgiver kom på plass høsten 2022, og arbeidet med klimahandlingsplan er igangsatt. Kommunen får bistand til å utarbeide et klimaregnskap som legges frem for politisk behandling sommeren det påfølgende år. Klimaregnskap for kommunens egen drift for 2022, ble lagt frem i møterunden i august, og tilgjengeliggjort på kommunen hjemmeside.
HP 20 2.22 Forprosjekt - fremtidig bruk av rådhuset	I tilknytning til stedsutvikling «Lierbyen 2030» utarbeides det er forprosjekt for fremtidig bruk av rådhuset. I tillegg til behov for oppgradering og innvendig rehabilitering, skal man utrede mulige møteplasser og publikumsrettede løsninger på bakkeplan. Dette kan omfatte bibliotek, seniorsenter og andre sentrumsfunksjoner. Endelig kostnadsramme fastsettes ved behandling av forprosjektet.	Forsinket	Arbeidet er i oppstartfasen og kommunalsjef for Stedsutvikling og kultur holder i prosjektet inntil videre. Områdeplanen for Lierbyen legger tilrette for en eventuell utvidelse av rådhuset
HP 22 3.09 Tilskuddsordning for elbilladning i borettslag, sameier og tilsvarende.	Det vurderes en egen tilskuddsordning for elbilladning i borettslag, sameier og tilsvarende. Egen sak fremmes i løpet av 2022	Iht. plan	Ny klimarådgiver er nå på plass og dette oppdraget er en av hennes prioriterte oppgaver. Det ble lagt frem en statusmelding i UMP sitt møte i januar 2023, hvor kommunedirektøren kort redegjør for hva som er gjort i saken. Kommunedirektøren avventer litt hvordan Buskerud Fylkeskommunen viderefører det arbeidet Viken fylkeskommune var igang med, eks dette med støtteordninger.
HP 22 3.13 Pilot med dele-bil-løsning	Det vurderes en mulig pilot med dele-bil-løsning for personbil der innbyggerne kan få en enkel og effektiv tilgang til bildelingstjeneste. Det	Forsinket	Kommunedirektøren har hatt dialog med flere potensielle leverandører av dele bilordning, og er nå i konkret dialog med en leverandør med

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	vises til Lier kommunes strategi for grønn mobilitet og arbeidet med forhandlinger om byvekstavtale i Buskerudbyen.		tanke på en pilotperiode hvor bilene kan brukes av kommunen i arbeidstiden mandag-fredag og av øvrige på kveld og i helger. Det forøkes å få ordningen på plass i løpet av våren 2024.
HP 22 3.19 Klimaregnskapet skal tydeliggjøre utslipp og opptak av klimagasser fra sektor «Skog og annet landbruk»	Klimaregnskapet skal tydeliggjøre utslipp og opptak av klimagasser fra sektor «Skog og annet landbruk» på lik linje med andre næringer.	Ferdigstilt	Dette ble omtalt i meldingen som ble lagt frem 23.08.23 i UMP knyttet til Klimaregnskapet for Lier kommune 2022
HP 22 3.25 Arbeidet for å redusere støybelastningen i utsatte områder intensiveres	Arbeidet for å redusere støybelastningen i utsatte områder intensiveres. Støyskjermingstiltak må gjennomføres i samarbeid med Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet, ref HP 2019-22, punkt 2.6. Det igangsettes et arbeid med en egen temaplan for støy i løpet av 2022. (V)	Iht. plan	
HP 23 3.17 Planlagt stedsutvikling for alle deler av Lier	Planlagt stedsutvikling for alle deler av Lier – Sylling, Tranby, Lierbyen, Gullaug – gis økt fokus. Det pågående planarbeid med stedsutvikling må følges opp av tiltaks-/handlingsplaner og nye tiltak innarbeides i HP 2024 – 27. Dette omfatter f.eks tiltak i Sylling, etablering av seniorsenter og nytt bibliotek i Lierbyen samt skole/idrett Tranby. I den forbindelse vurderes utvikling/salg av kommunale eiendommer og eierandeler som delfinansiering ifm HP 2024 – 2027 med tilhørende 10-årig investeringsplan. Utbygging av P-feltet på Tranby vurderes fortløpende sett i lys av aktiviteten knyttet til Pukkverket.	Ferdigstilt	Det jobbes med planer for stedsutvikling både i Fjordbyen, Lierbyen og Tranby. Tidligere er det vedtatt en gatebruksplan for Syllings sentrum, som legger føringen for den fremtidige utviklingen av områdene som ligger til Modumveien. Kommunedirektøren vil komme tilbake på forslag til investeringsnivåer knyttet til disse utviklingsområdene i fremtidige budsjetter, tilsvarende HP 2024-27. Det har også vært jobbet med en kommunedelplan for Gullaugområdet men dette området knytter det seg rekkefølgekrav til (ny E134 ferdig bygget), som gjør at det sannsynlig ikke vil være behov for tyngre investeringer infrastruktur i den kommende HP periode. En utvikling av dette området vil sannsynlig kreve en ny skole, med økt kapasitet.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 23 3.18 Nytt funksjonelt Seniorcenter i Lierbyen og Lokaler for bibliotek i Lierbyen	Realisering av nytt og funksjonelt Seniorcenter i Lierbyen og hensiktsmessige lokaler for bibliotek i Lierbyen synes avhengig av tilgjengeligheten av sentrale lokaler. Dette kan ses i sammenheng med realisering av Fosshagen 3 og rehabilitering av rådhuset, men andre muligheter må vurderes fortløpende.	Ferdigstilt	Kommunedirektøren jobber med områdeplanen for Lierbyen. Denne legger til rette for en utvidelse av nåværende rådhus med tilhørende servicearealer som bibliotek, seniorcenter, etc. Områdeplanen legger også til rette for at en slik etablering kan ligge andre steder i Lierbyen.
HP 23 3.20 Rehabilitering av rådhuset	Planlegging av rehabilitering av rådhuset videreføres innen rammen av stedsutviklingsprosjektet for Lierbyen. Det legges opp til en effektiv, funksjonell og nøktern arealbruk. Godt arbeidsmiljø må ivaretas. Flere publikumsrettede tiltak som café-drift med uteservering vurderes på gateplan.	Ikke påbegynt	Det legges til rette for dette i områdeplanen for Lierbyen. Bestillingen ligger hos kommunedirektøren
HP 23 3.23 Fjordbyen - Statlige arbeidsplasser som flyttes ut fra Oslo til Lier.	I tilknytning til realiseringen av Fjordbyen og andre større utbygningsområder, skal kommunen arbeide aktivt for å få plassert deler av statlige arbeidsplasser som flyttes ut fra Oslo til Lier.	Ferdigstilt	Det vil legges til rette for denne type arbeidsplasser i fjordbyen, hvor områdeplanen nå vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn Inngår også i næringsplanens handlingsplan, som ble vedtatt i formannskapet 24. november 2022. I tillegg er dette spilt inn som ett fellesprosjekt i Drammensregionen interkommunalt politisk råd, og fremkommer under punkt 3, Tiltak 3, "Være en pådriver for at statlige virksomheter og andre større aktører eller viktige strategiske aktører etablerer seg i regionen"
HP 23 3.25 Klimabudsjettet	Klimabudsjettet - slik det er presentert synes vanskelig tilgjengelig, ja direkte uforståelig - uten inngående kjennskap til måten dette er bygget opp på og hvilke forutsetninger som ligger til grunn for beregningene. For å øke forståelsen slik at målene oppnås, må dette presenteres og folkeliggjøres på en enklere og mer lettfattelig måte. Innarbeides i HP 2024 – 2027.	Ferdigstilt	Kommunedirektøren har i HP 2024-27, forsøkt å gjøre klimabudsjettet mer forståelig.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 23 3.34 Temaplan for støy	Temaplan for støy startes opp vinteren 2022/23, ref punkt 3.25 i HP 2022 – 25 og 2. tertialrapport 2022. I tillegg til økt fokus på støy og støyreducerende oppmerksomhet generelt må ansvarsforholdet for støy fra vei/bane mellom kommunen, fylkeskommunen og staten komme mer tydelig frem. Stat og fylke må ansvarliggjøres. (V og Ap)	Ikke påbegynt	Arbeidet forventes ferdigstilt i løpet av 2024, slik det fremkommer i vedlegg 9 i HP 2024-27

Status mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
1.1 Lierdalen skal være et produksjonsområde for frukt, bær og grønnsaker av nasjonal betydning.	HP. Tillate tiltak (gi dispensasjoner) som bygger opp om aktiv landbruksdrift	HP. Antall dispensasjoner for tiltak som bidrar til aktiv landbruksdrift	0	>0	0	
1.2 Naturen skal være lett å ta i bruk gjennom et allsidig og attraktivt friluftslivstilbud.	HP Gode og alsidige kultur, idrett og friluftslivstilbud er viktige forutsetninger for god folkehelse og livsmestyring.	HP. Rekkefølgekrav i bestemmelser	100%	Iht. plan	100%	
		HP. Vise hvordan en kan ta seg frem til "marka"/friområder i alle arealplaner	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
2.3 Lier skal bruke kulturarven som en identitetsbærende ressurs	HP Sikre langsiktig vern og bruk av viktige kulturminner og kulturmiljøer i Lier	HP. Antall bygg med svært høy verneverdi revet	0	0	0	
		HP. Antall godkjente byggetiltak som kan medvirke til bevaring av verneverdige kulturminner	2	>0	0	
		HP. Antall tiltak som forringer de definerte kulturmiljøene	0	0	0	
2.4 By- og stedsutvikling skal bygge på Lier sin identitet.	HP. Alle stedsutviklingsprosjekter skal aktiv synliggjøre og konkretisere hvilke kvaliteter som er særlig viktig for det konkrete prosjektet	HP. Gjeldende og pågående planprosjekter skal følge opp delmålet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
2.6 Liersamfunnet skal skjermes mot forurensning.	HP. Gjennomføre møter i forurensningsgruppa for å bedre kommunikasjon og samhandling	HP. Gjennomføring av møter	100,0 %	100,0 %	100,0 %	9 møter gjennomført

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
2.7 Innbyggerne skal ha tilgang på attraktive arenaer for sosialt samvær og aktivitet	HP. Alle reguleringsplaner skal sikre at det etableres gode sosiale møteplasser for alle aldersgrupper	HP. Gjeldende og pågående planprosjekter skal følge opp delmålet	100,0 %	100,0 %	100,0 %	
4.1 Liersamfunnet skal omstille reisemønstret ved å prioritere grønne mobilitetsløsninger.	HP. Prioritere de «grønne» transportsystemene i alle plansaker	HP. Gjennomsnitt pr. døgn i sommerhalvåret målt av Statens vegvesen.. Sykkelvei v/Protan	228	250	517	
		HP. Gjennomsnitt pr. døgn i sommerhalvåret målt av SVV. Sykkelvei over Strandveien v/Brakerøya	330	400		Stengt pga brukollaps
4.2 Nullvekstmålet for personbiltransporten skal være førende for kommunens utbyggingsmønster.	HP. Ekstra restriktiv dispensasjonspraksis for bygging i LNF der det ikke er god kollektivdekning.	HP. Antall dispensasjonssaker for nye boliger utenfor prioriterte områder	0	< 2022	3	
	HP. Lavere utnyttelsesgrad i utbyggingsområder som ligger langt unna gode kollektivtraseer	HP. Antall kjørende målt på Drammenveien øst for Liertoppen (årsdøgntrafikk)	9203	<8819	9185	
		HP. Antall kjørende målt på Lierbakkene v/Damtjern (årsdøgntrafikk)	4927	<5052	4999	
		HP. Antall kjørende målt på Nøsteveien v/Stoppen (årsdøgntrafikk)	4139	<3732	4047	
		HP. Antall kjørende målt på Ringeriksveien v/E-verket (årsdøgntrafikk)	7452	<7195	7333	
		HP. Antall kjørende målt på Strandveien på grensen til Drammen (årsdøgntrafikk)	19 943	<19 430	19561	
5.1 Lier kommune skal være en utviklingsorientert næringslivspartner	HP. Effektiv og korrekt saksbehandling	HP. Andel byggesaker med overskredet frist	25 %	<10%	37 %	
		HP. Behandlingstid byggesak med 12-ukers saker (antall dager)	60	<84	23	
		HP. Behandlingstid byggesaker med 3 ukers frist (antall dager)	50	<21	19	
		HP. Behandlingstid oppmåling (antall dager)	50	<112	59	
		HP. Omgjøring i klagesak hos Statsforvalteren	8,3%	<10%	13,3 %	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
	HP. Jevnlige dialogmøter mellom kommunen og næringslivet	HP. Antall møter mellom Lier kommune og næringslivet	3	4	2	
	HP. Næringslivet skal oppleve Lier kommune som en utviklingsorientert samarbeidspartner.	HP. Plassering NHO kommune NM	10. plass	Topp 10	11 plass	
6.1 En attraktiv og nyskapende organisasjon med gjennomføringskraft.	HP felles Høyt nærvær blant kommunens ansatte	HP Felles Nærværprosent	92,8 %	95,0 %	94,5 %	
	HP Organisasjonsutvikling	HP Felles Mestringsklima (annethvert år)	0,0	4,7	4,0	
		HP Felles Mestringsorientert ledelse (annethvert år)	0,0	4,7	4,2	
		HP. Felles Etablere tilbakemeldingskultur, øke meldte avvik	0	50	5	

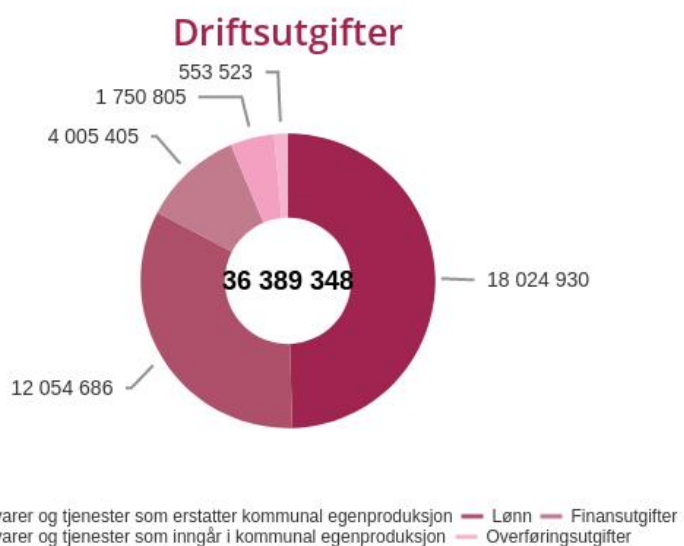
Landbruksutvalget

Økonomisk resultat

	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	12 367	12 055	12 427	372	3,0 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 735	1 751	3 841	2 090	54,4 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	14 069	18 025	16 602	-1 423	-8,6 %
Overføringsutgifter	468	554	537	-16	-3,0 %
Finansutgifter	4 747	4 005	3 585	-420	-11,7 %
Sum Driftsutgifter	33 386	36 389	36 992	603	1,6 %
Salgsinntekter	-22 244	-23 705	-23 561	143	-0,6 %
Refusjoner	-3 629	-3 437	-2 401	1 036	-43,1 %
Overføringsinntekter	-22	0	0	0	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 448	-40	-2 715	-2 676	98,5 %
Sum Driftsinntekter	-28 344	-27 181	-28 678	-1 497	5,2 %
Netto resultat	5 043	9 208	8 314	-894	-10,8 %

Beløp i 1000

Tabell 5 Økonomisk resultat

Figur 12 Driftsutgifter

Figur 13 Driftsinntekter

Lønn utgjør 33 % av driftsutgiftene til landbruksutvalget.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon utgjør 5 % av driftsutgiftene.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon utgjør 50 % av driftsutgiftene. Det meste relaterer seg til eksternt kjøp av tjenester innen spredt avløpssektoren.

Overføringsutgifter er mva-kostnader.

Finansutgiftene er i hovedsak føringene mot bundet fond for spredt avløpssektoren da dette er selvkost.

Salgsinntekter er hovedsaklig gebyrinntekter selvkostområdet spredt avløp.

Refusjoner og overføringsinntekter består av syke-, fødsels- og omsorgspenger, refusjoner fra staten og diverse tilskuddsmidler til enkeltprosjekter.

Finansinntekter består av bruk av bundne driftsfond.

Kommentar til økonomisk status

Landbruksutvalget endte med et overforbruk på 0,9 millioner kroner. Dette skyldes at tilsynet for private anlegg (selvkost) hadde et merforbruk på 2,6 millioner kroner utover det som var tilgjengelig på fond. Dette blir da en merutgift for kommunen i 2023, og må dekkes inn på selvkostregnskapet kommende år.

Landbruk endte med et underforbruk på 1,7 mill. Dette skyldes flere forhold, blant annet vakant stilling, husleiekost som er overført til LEKF, oppgjør for skogseiendom i forbindelse med makeskifte. Det har vært stort arbeidspress som har medført lavere aktivitet, og det er generelt holdt igjen på utgifter.

Status handlingsprogramtiltak

Ingen handlingsprogramtiltak i 2023.

Status politiske vedtak

HP Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 21 3.20 Fagmiljø knyttet til jordbruk, skogbruk og vilt og innlandsfisk		Ferdigstilt	Det samarbeides uformelt med nabokommuner i flere sammenhenger, blant annet i forbindelse med tilskuddssaker m.m. Det har også blitt formelt samarbeid i noe habilitetssaker.
HP 23 3.26 Saksbehandlingstid Landbrukskontoret inkl tilsynskontoret	Landbrukskontoret inkl tilsynskontoret sliter med restanser og lang saksbehandlingstid i tillegg til utfordringer knyttet til arbeidet med å gi god veiledning. Det må iverksette tiltak slik at restansene og saksbehandlingstiden reduseres og at oppgaver knyttet til veiledning prioriteres. Frist 1. tertial 2023.	Ferdigstilt	Lagt fram politisk i møterunde uke 17, 2023.
HP 23 3.35 Prosjektet «Klimaomstilling i matnæringen»	Prosjektet «Klimaomstilling i matnæringen» der Liers mål er å bli en foregangskommune for klimasmart matnæring, gjennomføres med tilskuddsmidler fra Miljødirektoratets ordninger innen klimainnstillinger og klimatilpasning for kommunesektoren. Kommunen følger opp og vurderer om Miljødirektoratets ordninger innen klimatilpasning og truede naturområder/-arter mv er aktuelle for andre lokale prosjekter. (Ap og MDG)	Ferdigstilt	Prosjekt Klimaomstilling i matnæringen ble ferdigstilt andre halvår 2022. Det er søkt om forlengelse av prosjektet i 2023, denne søknaden er avslått. Det arbeides videre med eventuelt nye prosjekter for 2024.

Status mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
				2023		
1.1 Lierdalen skal være et produksjonsområde for frukt, bær og grønnsaker av nasjonal betydning.	HP. Praktisere et strengt jordvern, redusere omdisponering og nedbygging av dyrket mark.	HP. Lokalt mål <6 daa årlig utover kommuneplanens arealdel.	8,1	<6 daa	9,2 daa	9,2 daa etter jordloven, 24,7 daa etter plan og bygningsloven
1.2 Naturen skal være lett å ta i bruk gjennom et allsidig og attraktivt friluftslivstilbud.	HP. Øke kunnskapen om og forståelsen av landbruket. Alle elever i Lier skole skal gjøres kjent med natur og skogbruk	HP. % deltakelse fra skoler på skogdager	100,0 %		100,0 %	
5.6 Lier kommune skal arbeide aktivt for en bærekraftig samfunnsutvikling.	HP. Fremme grønn og bærekraftig næringsutvikling.	HP. Inspirasjonsseminar for nye og kommende gårdbrukere hvert andre år	Skal gjennomføres 2023	Gjennomføres	Ikke gjennomført	Ikke gjennomført på grunn av stort arbeidspress i virksomheten.
6.1 En attraktiv og nyskapende organisasjon med gjennomføringskraft.	HP felles Høyt nærvær blant kommunens ansatte	HP Felles Nærværspresent	94,9 %	95,0 %	95,4 %	Resultatet er 0,4 % høyere enn målet, og det er bra.
	HP Organisasjonsutvikling	HP Felles Mestringsklima (annethvert år)	0,0	4,5	4,4	
		HP Felles Mestringsorientert ledelse (annethvert år)	0,0	4,4	4,5	
		HP. Felles Etablere tilbakemeldingskultur, øke meldte avvik	0	4 000	8	

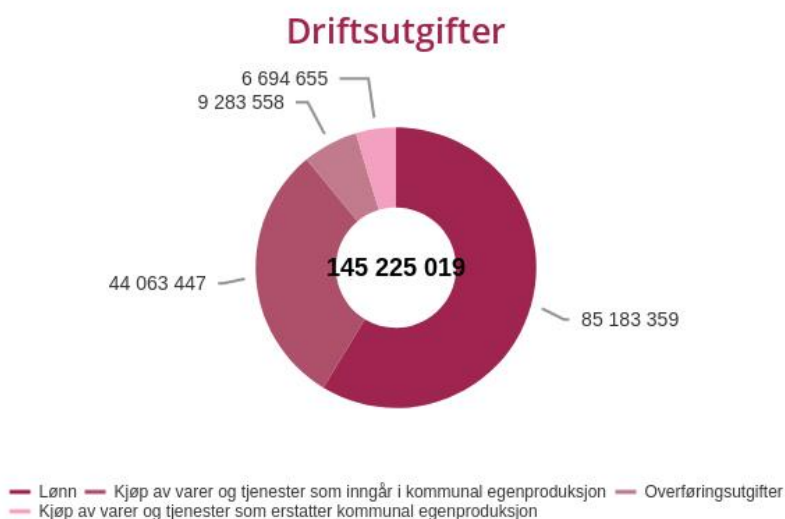
Formannskapet stab

Økonomisk resultat

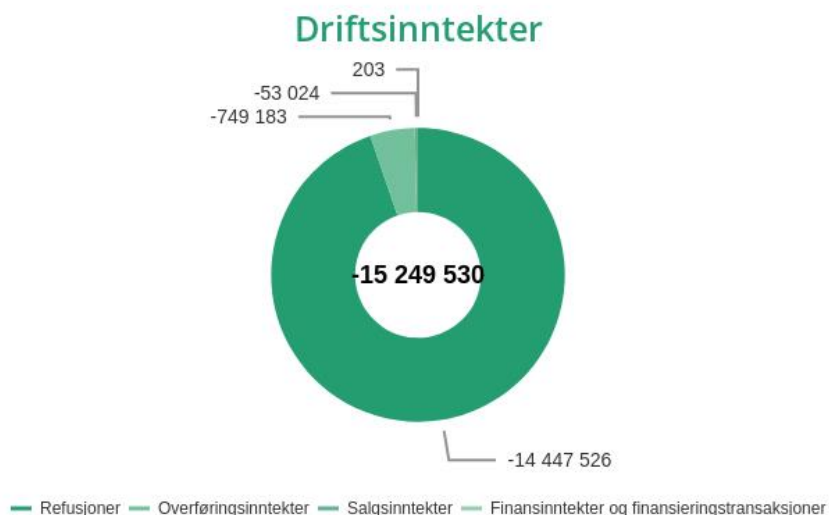
	Regnskap 2022	Regnskap 2023	Budsjett 2023	Avvik i kr	Avvik i %
Lønn	78 356	85 183	87 000	1 817	2,1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	36 811	44 063	36 828	-7 236	-19,6 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 084	6 695	7 378	684	9,3 %
Overføringsutgifter	8 125	9 284	998	-8 286	-830,3 %
Finansutgifter	0	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsutgifter	127 377	145 225	132 204	-13 021	-9,8 %
Salgsinntekter	-249	-53	-125	-72	57,6 %
Refusjoner	-17 137	-14 448	-2 576	11 871	-460,8 %
Overføringsinntekter	-634	-749	0	749	0,0 %
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-200	0	0	0	0,0 %
Sum Driftsinntekter	-18 220	-15 250	-2 702	12 548	-464,5 %
Netto resultat	109 157	129 975	129 503	-473	-0,4 %

Beløp i 1000

Tabell 6 Økonomisk resultat

Figur 14 Driftsutgifter

Figur 15 Driftsinntekter

Lønn utgjør 59% av driftsutgiftene til Tjenesteområdet.

Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal tjenesteproduksjon utgjør 30% av driftsutgiftene. Dette gjelder eksempelvis lisenser for kommunens datasystemer, konsulenttjenester, forbruksmateriell, internhusleie og annet som trengs for å drifte kommunen sentralt.

Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon utgjør 5% av driftsutgiftene. Dette gjelder revisjonstjenester, depotarkiv, lønnsavdeling og liknende.

Overføringsutgifter er i hovedsak mva.

Salgsinntekter er blant annet gebyrer for innfordring og salg av regnskapstjenester.

Refusjoner er blant annet mva-refusjon og overheadinntekt, inntekt for frikjøp av tillitsvalgte, lærlingtilskudd, samt sykepengerefusjoner fra NAV.

Kommentar til økonomisk status

Området endte med et lite merforbruk på 0,47 millioner kroner.

IKT merforbrukte med 1,8 millioner grunnet innleie av midlertidig leder fra konsulentbyrå første halvår. Innbyggjerservice hadde et overforbruk på 1 millioner kroner. Dette er planlagt overforbruk som vil dekkes inn av overgangsordningen for over og underskudd fra 2022.

Mesteparten av merforbruket dekkes av netto mindreforbruk i øvrige virksomheter.

Mindreforbruket er særskilt innenfor virksomheten Utvikling hvor det ikke er satt inn vikar i en svangerskapspermisjon. Det er også gjort som tiltak for å holde kostnader nede hvor det er begrenset noe på opplæring og kursvirksomhet for kommunens ansatte.

Status handlingsprogramtiltak

Ingen handlingsprogramtiltak i 2023

Status politiske vedtak

HP Verbalvedtak

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 23 3.01 Følgende måltall videreføres i 2023	Følgende måltall videreføres i 2023: • Nærvær – 95% • Læreplassordningen 1:500 – læreplass/innbyggere • Introduksjonsprogram – kvalifisering for skole/utdanning/arbeid – 80%	Ferdigstilt	Måltallene er videreført
HP 23 3.02 Riktig kompetanse på rett sted til rett tid	Riktig kompetanse på rett sted til rett tid er en forutsetning for å gi gode tjenester og sørge for at medarbeidere trives og gis meningsfulle oppgaver. Publikumsrettede og utøvende tjenester styrkes. Det er vanskelig å få tak i kvalifisert personale, og man bør sette inn tiltak både for å få tak i og beholde, kvalifisert personale. Følgende tiltak gjennomføres/vurderes: • Ordningen med frikjøp for kompetansehevende tiltak for alle i HOV for å øke kvaliteten i tjenesteproduksjonen videreføres, og kan innføres for andre deler av kommunal tjenesteproduksjon. • Innføring av et eget rekrutterings-/beholde-tillegg. • Økning av kontaktlærer-tillegg. • Innføring av et eget funksjons-tillegg. • Lederlønn på virksomhetsnivå. • Økt bruk av etter-/videreutdanning. • Fleksible turnuser og vaktordninger.	Ferdigstilt	Sak lagt frem for kommunestyret (KS 84/2023)

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 23 3.03 Verdisett preget av åpenhet, tilgjengelighet og etterrettelighet	Lier kommune har utviklet et verdisett preget av åpenhet, tilgjengelighet og etterrettelighet. Dette skal prege den kommunale tjensteproduksjonen samt all ekstern og intern aktivitet. Kommunedirektøren vurderer et informasjonsopplegg som sikrer at dette er godt kjent både eksternt til publikum og internt til ansatte. Frist i løpet av 2023.	Ferdigstilt	Oppdraget er svart ut i melding 43/2023 behandlet i kommunestyret 12 desember 23.
HP 23 3.22 Modernisering og oppgradering av kommunens hjemmesider	Som følge av mange tilbakemeldinger om at det er vanskelig å navigere i kommunens hjemmesider, startes et prosjekt for modernisering og oppgradering av disse, slik at de blir mer tilgjengelige og publikumsvennlige. En prosjektplan med budsjett legges frem sammen med 1. tertialrapport 2023.	Forsinket	På grunn av kapasitetsutfordringer for blant annet intern prosjektleder startet prosjektet først opp senhøsten 2023. Det er påbegynt arbeide med å kartlegge behov som første skritt.
HP 23 3.24 Styrke kompetansenivået innen innkjøp og kontraktsoppfølging	Arbeidet med å styrke kompetansenivået innen innkjøp og kontraktsoppfølging må gis prioritet, ref HP 2022-25, punkt 3.3. Dette omfatter også arbeidet med å forhindre arbeidslivs- og økonomisk kriminalitet. Krav til etiske retningslinjer vurderes inntatt i evalueringskriteriene. Kommuneadvokaten er styrket betydelig og må inngå i dette arbeidet.	Iht. plan	Kontraktsoppfølging er en viktig oppgave for Viken Vest innkjøpssamarbeid (VVI) som Lier kommune er en del av. Lier tilsluttet seg samarbeidet i 2019. En stor andel av de rammeavtalene Lier kommune benytter i dag er fremforhandlet via dette samarbeidet. På grunn av endringer i deltakerkommuner, samt ny kommunelov måtte det inngås en ny avtale. Denne ble vedtatt i kommunestyret i alle deltakende kommuner i mars 2022. Samarbeidet inkluderer Lier, Øvre Eiker, Modum og Ringerike. Det er utarbeidet rutiner for kontraktsoppfølging i VVI. Dette inkluderer også rutiner knyttet til forebygging og avdekking av arbeidslivskriminalitet. Samarbeidet ble styrket bemanningsmessig i 2022 for å ivareta god kontraktsoppfølging. Det ble i 2023 opprettet 1,0 ny stilling i Lierkommune som innkjøpsrådgiver. Stillingen er besatt fra 01.08.2023. Det gjøres stikkprøvekontroller for å påse at rammeavtaler som er fremforhandlet utenom VVI-samarbeidet overholdes.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 23 3.27 Egne digitale enheter/mobil	Ansatte i skole og barnehage bruker ofte egne digitale enheter/mobil til dokumentasjon og øvrig arbeid knyttet til barn og unge. Utviklingen her skjer i raskt tempo. Kommunedirektøren vurderer om denne bruken kan utgjøre en sikkerhetsrisiko i forhold til kommunens systemer og om personvernet er sikret på en forsvalig måte. Frist 1. tertialrapport 2023.	Ferdigstilt	Melding lagt fram i kommunestyret juni MS 23/2023

Status mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd Statusbeskrivelse indikator resultat
3.2 Liunger skal gis muligheter for utdanning, jobb eller annen meningsfull aktivitet.	HP Kommunen skal tilby en lærlingplass pr. 750 innbygger	HP. Antall lærlinger.	31	37	35 Det jobbes kontinuerlig med å få nok lærlinger i Lier kommune. Vi har plassene, men mangler kvalifiserte kandidater til plassene. Vi jobber med å utvide lærlingordningen. I 2023 utvidet vi med aktivitørfaget og byggdrifterfaget. Vi fikk lærling i aktivitør, men ikke i byggdrifter.
4.4 Lier kommunes egen virksomhet skal være klimanøytral i 2025.	HP Redusere klimaavtrykk på administrasjonen	HP Antall utskrifter reduseres med 10% pr. år		2	På grunn av endring av system mangler det tall for 2023
6.1 En attraktiv og nyskapende organisasjon med gjennomføringskraft.	HP felles Høyt nærvær blant kommunens ansatte	HP Felles Nærværprosent	94,4 %	95,0 %	94,6 %
	HP Kommunen skal sikre en effektiv innkreving av kommunale krav	HP Utestående saldo til innfordring pr. innbygger	112	2 500	
	HP Organisasjonsutvikling	HP Felles Mestringsklima (annethvert år)	0,0	4,3	4,4
		HP Felles Mestringsorientert ledelse (annethvert år)	0,0	4,2	4,5
		HP. Felles Etablere tilbakemeldingskultur, øke meldte avvik	0	120	62
	HP Økonomi	HP. Disposisjonsfond i % av driftsinntektene	16,2 %	>10%	9,7%
		HP. Gjeldsgrad ekskl. selvkost	66,5 %	<70% av driftsinntekt	61%
		HP. Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	1,9 %	1,8 %	0,3 %
	HP. Kommunen skal være tilgjengelig og gi god	HP. Antall ubesvarte anrop på kommunens sentralbord	4,0 %	4,0 %	Måltallet tatt ut

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd Statusbeskrivelse indikator resultat
		informasjon til innbyggerne.			
		HP. Antall ubesvarte samtaler i virksomhetene (returnerte samtaler til sentralbordet)	20,0 %	20,0 %	Måltallet tatt ut
		HP. Gjennomsnittlig ventetid på henvendelser til kommunens sentralbord	40 s	19 s	Måltallet tatt ut
		HP. Lier kommune skal ha et omdømme som en god og attraktiv arbeidsplass	60,5 %	50,0 %	55,7 %
		HP. Andel ledere som er internsertifisert i rekruttering			

Infrastruktur – bygg, vann, avløp og vei

Økonomisk resultat

Lier eiendomsselskap KF (LEKF) finansieres av kommunen via internhusleiemodellen samt andre enkeltstående overføringer vedtatt i tertialrapportene eller andre politiske saker:

Spesifiserte overføringsposter mot Lier kommune Drift	2023
Internhusleie - vedtatt i HP 2023-2026	136 953 000
Avskrivninger/eieruttak	-58 014 000
Netto endringer til internhusleiemodellen	18 965 000
1. tertialvedtak Lier kommune 2023	697 000
2. tertialvedtak Lier kommune 2023	-
Overføring midler til kultur og fritid	-1 346 180
Bruk av kommuneadvokatens tjenester	-388 388
Tomgangsleie, vaktmester og renholdstjenester ol.	5 661 819
Sum	96 866 432

Tabell 7 Overføringsposter fra kommunen til LEKF i 2023 tilsvarer en netto inntekt for LEKF pålydende 96 866 432 kroner.

I tillegg overfører kommunen tilskudd til LEKF for netto investeringskostnad for å finansiere alle investeringsprosjektene LEKF er ansvarlig for å gjennomføre. Dette tilskuddet finansieres med låneopptak.

Lier vei, vann og avløp KF (LVVAKF) sin veiramme finansieres av kommunen via rammeoverføring samt andre enkeltstående overføringer vedtatt i tertialrapportene:

	2023
Tilskudd overført fra Lier kommune	33 723 000
Spesifisert:	
Generelt tilskudd veiformål	30 823 000
2. tertialvedtak styrking driftsramme vei	2 900 000

Tabell 8 Overføringsposter fra kommunen til LVVAKF tilsvarer en netto inntekt for LVVAKF pålydende 33 723 000 kroner.

I tillegg fakturerer de kommunale foretakene kommunen for enkelte andre tjenester som utføres gjennom året.

Investeringene i LVVAKF finansieres gjennom året med overføring av likviditet men tilbakeføres og aktiveres i kommunen sitt regnskap på slutten av året.

Kommentar til økonomisk status

De kommunale foretakene avlegger eget regnskap, årsrapport og årsberetning. Politiske oppdrag (verbalvedtak) og måltall rapporteres i kommunens årsrapport. Økonomisk status beskrives i de kommunale foretakenes egne årsrapporter.

Status politiske vedtak***HP Verbalvedtak***

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 21 3.12 Egnet lokale for seniorsentret i Lierbyen.		Forsinket	Arbeidet med lokaler for seniorsenter tar utgangspunkt i siste politiske vedtak. Behov for avklaringer ligger nå hos kommunalområdet HOV
HP 21 3.16 Utreides kjøp av Statskogs eiendom på Sjøstad		Ferdigstilt	Det har vært flere kontakter med Statskog og Lier eiendomsselskap KF (LEKF) noterer at Statskog er åpne for å overdra deler av planområdet til kommunen, men at dette antagelig er greiest å avvente til planen er ferdig. I mellomtiden anser LEKF at kommunens interesser ivaretas gjennom intern høring/medvirkning fra Kultur, Landbruk/Miljø, Plan m.fl.
HP 21 3.17 Sak- Lier som parkeringskommune		Ferdigstilt	Parkeringsstrategi ble vedtatt av kommunestyret i Juni 2023. Det er ansatt ny parkeringsbetjent i Lier som forventes å starte med håndheving høsten 2023.
HP 23 3.28 Utredningen om Lier som parkeringskommune ferdigstilles	Utredningen om Lier som parkeringskommune ferdigstilles. Videre gjennomføring og omfang vurderes nærmere på grunnlag av utredningen.	Ferdigstilt	Parkeringsstrategi ble vedtatt av kommunestyret juni 2023. Det jobbes med implementering av ny parkeringsløsning og utarbeidelse av nye skilter.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HP 23 3.29 Utskifting til LED-armatur	For å redusere energibehovet til gatelys, utelys på kommunale bygninger og anlegg etc vurderes en fortgang av utskifting til LED-armatur. Gatelys bør ikke stenges om natten, men en tilpasning til årstid og sted vurderes nærmere.	Iht. plan	66 % av veilyset er byttet til LED-armaturer. Lier VVA KF har som mål 100 % LED-armaturer på gatelyset innen 2026. I handlingsprogrammet er det en årlig bevilgning til formålet i perioden fram til 2027. I tillegg til nye armaturer må det også byttes kabler og alle anlegg skal bort fra stipulert forbruk til målt forbruk.
HP 23 3.30 Informasjonsutveksling mellom de kommunale foretak og politisk nivå Lier Eiendom	God og løpende informasjonsutveksling mellom de kommunale foretak – KF – og politisk nivå sikres gjennom mer aktiv bruk av måneds- og tertialrapportene.	Ferdigstilt	Verbalvedtaket om god og løpende informasjonsutveksling mellom de kommunale foretak – KF – og politisk nivå er lagt til grunn for hvordan foretaket utformere og benytter bl.a. måneds- og tertialrapportene
HP 23 3.30 Informasjonsutveksling mellom de kommunale foretak og politisk nivå Lier VVA	God og løpende informasjonsutveksling mellom de kommunale foretak – KF – og politisk nivå sikres gjennom mer aktiv bruk av måneds- og tertialrapportene.	Ferdigstilt	Det er gitt en orientering om foretakets oppgaver, benchmarking og effektiviseringstiltak i kommunestyret i forbindelse med sak Det legges opp til en mer aktiv bruk av tertialmeldinger.

Status mål

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
4.4 Lier kommunes egen virksomhet skal være klimanøytral i 2025.	HP Eiendom - Energi	HP. Energiforbruk kwh pr m2.	117	<120	110	
		HP. Energiforbruk per m2 virksomhet helse og omsorg (kWh).	156	<150	139	

Hovedmål	Delmål	Indikator	2022	Ønsket resultat 2023	Oppnådd resultat	Statusbeskrivelse indikator
6.1 En attraktiv og nyskapende organisasjon med gjennomføringskraft.	HP. Eiendomsforvaltning og drift bolig	HP. Energiforbruk per m2 virksomhet skole (kWh)	108	<110	85	
		HP. Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestolbrukere. (%)	62	>62	63	
		HP. Antall boliger med fiber/høy kvalitet på nettløsning	298	300	371	
		HP. Antall dager (snitt) benyttet til oppussing ved leietakerskifte.	30	<30	30	30 dager settes som maksimal tid for oppussing. Det vil være en rekke forutsetninger for om dette er mulig. Mange leietakerskifter skjer med kun noen enkeltdager.
		HP. Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall).	21,6	>20	20	
		HP. Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	605	>550	541	
		HP. Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	4,44	<4,5	4,42	
		HP. Energikostnader per kvadratmeter	161		126	
		HP. Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i % av samlede driftsutgifter	8,6 %	9,0 %	8,6%	
	HP. Eiendomsforvaltning og drift total					

Hovedmål

Delmål

Indikator

2022

Ønsket resultat
2023

Oppnådd resultat Statusbeskrivelse indikator

HP. Utgifter til renhold
(kr). Formålsbygg

144

<140

161

HP. Utgifter til
vedlikehold i
kommunale boliger
(kr).

350

<300

439

HP. Utgifter til
vedlikehold per
kvadratmeter (kr)
Formålsbygg

96

>200

89

Innsatsområder for Lier vei, vann og avløp KF

Indikator	Årsrapp. 2023	Mål 2023	Mål 2026	* Hovedm.	** Verdier	*** Komm.pl	Innsats- område	Kommentar	Beregningsmetode
Prosent av maskinparken med EUR6 eller Steg5	82 %	85 %	100 %	2	2, 3	4	4.4	27 av 33 kjøretøy / maskiner er Euro6 / Steg 5 / nullutslipp	Andel av den totale maskin- og kjøretøyparken som har klassifisering med EUR6 og Steg5/nullutslipp
Prosent nærvær	96 %	95 %	95 %	-	1	6	6.1	Beregnet ut fra siste 12 mnd.	Beregnes ut fra de siste 12 månedene i Tidsbanken
%-vise andel innhentet data fra fjernavleste vannmålere	80 %	93 %	98 %	1	2, 3	5	5.5	Beregnet ut fra siste rapporteringstidspunkt for tertial.	Det er installert vannmålere i de fleste hus. Det er satt som mål at 90 % av installerte fjernavleste vannmålere skal leses av uten at kunden selv må lese av
Andel fakturaer betalt innen forfall	99 %	98 %	98 %	1	2	2	2.5	Mottatte fakturaer som er betalt innen forfall, forutsatt at faktura er korrekt. Fakturaer som er feil, regnes ikke i grunnet (parkerte)	Måler pr siste 12 mnd.
Energi, avløpstjenesten	90	120	100	4	1, 3	4	4.4	Antall kWh pr. tilknyttet innbygger	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd
Energi, vannforsyning	16,8	34	29	4	1, 3	4	4.4	Antall kWh pr. tilknyttet innbygger	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd.
Energi, veilys	66 %	80 %	100 %	4	1, 3	4	4.4	Andel led-armatur. Ledarmatur reduser energiforbruket med ca 2/3 i forhold til kvikksølvarmatur	Status rapporteringstidspunkt
Det skal stilles krav til at bygge- og anleggsvirksomhet som utføres i regi av Lier VVA skal være utslippsfri	1 stk	1 stk	3 stk	2, 4	2	4	4.3	Konkurranseskrav skal stille krav om klimanøytral anleggsgjennomføring. Det arbeides med et forprosjekt (ny pumpeledning fra Evensen pst.) for gjennomføring av et klimanøytralt anlegg.	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd
Antall vannlekkasjer på kommunale vannledninger	4	5	5	3	2	4	4.4	Beregnet ut fra siste 12 mnd.	Antall vannlekkasjer på kommunalt som er registrert med lekkasjerapport. Registrert i filstrukturen på 15.
Vannntap	33 %	27 %	20 %	3	2	4	4.4	Differansen mellom kjøpt og solgt vann. Oppgitt tall er for 1. tertial 2023. Datagrunnlaget for 2. tertial er ikke ferdig ved rapporteringstidspunkt.	Differansen mellom kjøpt vann fra Glitrevannverket (salgsmålere) og utfakturert vann til forbruker (registrert via vannmålere og stipulert). Tall blir bedre når fjernavleste målere er montert.
Fremmedvann til renseanlegg	48 %	38 %	25 %	3	2	2	2.6	Prosentandel fremmedvann i spillvannsnettet for de siste 12 mnd	Benytte tall fra BedreVann
Overløpsutslipp fra avløpsumpestasjoner	0,03 %	<1 %	<0,5 %	2, 3	2	2	2.6	Prosentandel utslipp fra nød- og regnvannsoverløp	Registreringsskjema i BedreVann skal benyttes.
Gjentetting av spillvannsnett (kommunalt ansvar). Kloakkstopp	8 stk	5 stk	2 stk	2, 3	2	2	2.6	Antall kloakkstopp på det kommunale ledningsnettet i løpet av de siste 12 mnd.	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd
Tilbakeslag / kjelleroversvømmelser	3 stk	0 stk	0 stk	3	2	2	2.6	Antall tilbakeslag (hendelser) på det kommunale ledningsnettet i løpet av de siste 12 mnd.	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd
Fellesledninger avløp	2,60 %	2,6 %	1 %	2, 3	2	4	4.4	Prosentandel fellesledninger	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd
Tilfredsstillende samferdselsanlegg / infrastruktur (iht. hovedplan vei)	57 %	60 %	70 %	4	2	2	2.5	Andel km vei / fortau / gs-vei med tilfredsstillende standard (bæreevne og dekkekvalitet)	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd
Antall ulykker med personskade på kommunale veier	2 stk	0 stk	0 stk	4	2	2	2.5	Ulykker meldt til politi. 1 ulykke med 2 personskader og 1 ulykke med en personskade	Måles pr. tertial for de siste 12 mnd

**Hovedmål Lier VVA KF:*

1. Lier vei, vann og avløp KF skal være nytenkende
2. Lier vei, vann og avløp KF skal sertifiseres innen kvalitet og miljø innen 2025
3. Lier vei, vann og avløp KF skal sikre godt og nok vann. I tillegg skal foretaket sikre en forsvarlig håndtering av avløpsvannet med fokus på begrenning av fremmedvann og klimaendringer
4. Lier vei, vann og avløp KF skal sikre et grønnere Lier ved å tilrettelegge for grønn mobilitet og grønne innkjøp

***Verdier Lier VVA KF:*

1. Samarbeid
2. Kvalitet
3. Inovasjon

****Kommuneplanens samfunns mål:*

1. Levende landskap
2. Tilhørighet til bygda
3. Livsmestring for alle
4. Klimanøytralt Liersamfunn
5. Framtidsretta og næringsvennlig
6. Kommunen som organisasjon

MEDARBEIDERE, HMS
OG INTERNKONTROLL

Antall ansatte og årsverk

Tabellen under viser antall ansatte og årsverk som er aktive i kommunens lønssystem pr. 31.12.

	2023	2022	2021	Konsoliderte tall *		
				2023	2022	2021
Årsverk fast ansatte	1 459,5	1 405,05	1 333,13	1 576,3	1 513,94	1 439,43
Årsverk midlertidig ansatte	130,2	126,99	132,29	130,2	128,99	135,29
Årsverk totalt	1 589,7	1 532,04	1 465,42	1 706,5	1 642,92	1 574,72
Antall fast ansatte	1 736	1 680	1 595	1 855	1 795	1 707
Antall midlertidig ansatte	155	144	153	155	146	156
Antall ansatte totalt	1 891	1 824	1 748	2 010	1 941	1 863

* inkluderer de kommunale foretakene

Tabell 9 Utvikling i antall årsverk og ansatte hentet fra kommunens HRM-system.

Kjønnsbalanse, likestilling og mangfold

Lier kommune skal bidra til å forebygge diskriminering og skape gode holdninger til mangfold. Kommunen trenger medarbeidere med riktig fagkompetanse som ønsker å utgjøre en forskjell for innbyggerne uansett bakgrunn.

Kjønnsbalanse

I 2023 var 78,6 % av Lier kommunes faste ansatte medarbeidere kvinner og 21,4 % menn. Av midlertidige ansatte er 73,5 % kvinner og 26,5 % menn. Kommunen deltar i prosjektet «Menn i helse» hvor menn rekrutteres til helse og omsorg ved å ta fagbrev som helsefagarbeidere.

Arbeidsgivers aktivitetsplikt i forhold til diskriminering og likestilling

Arbeidsgiver skal jobbe aktivt og målrettet for å fremme likestilling og motvirke diskriminering. I rekrutteringsarbeidet legges det vekt på mangfold og kjønnsbalanse. Mange av virksomhetene i Lier kommune har høy andel ansatte med flerkulturell bakgrunn.

I Lier kommune er arbeidsgiverstrategien et overordnet og styrende dokument som vektlegger at kommunen som arbeidsgiver skal verdsette mangfold. Det rapporteres på dette i de ulike virksomhetene med tall på uønsket deltid fordelt på kjønn, utdannelsespermisjon fordelt på kjønn, samt rekruttering av andre enn etnisk norske. Dette er med å øke både bevissthet og fokus rundt tematikken hos lederne i virksomhetene. Rekrutteringsprosessen i Lier kommune er kompetansebasert og skal sikre likebehandling i alle ledd i prosessen.

Kommunen samarbeider med NAV og tiltaksvirksomheter for å legge til rette for arbeidstrening og hindre utenforskap fra arbeidslivet. Dette kan være tiltak som er opprettet gjennom prosjekter i NAV eller direkte kontakt med tiltaksvirksomheter.

Lier kommunes lønssystem skiller ikke på kjønn, alder, funksjonsevne, etnisk bakgrunn, seksuell orientering mv. Den lokale lønnspolitikken skal ivareta og fremme likestilling og har som mål at alle skal likebehandles i lønnsvurderingen.

Lærlinger

Per 31. desember 2023 har Lier kommune totalt 35 lærlinger fordelt i følgende løp:

Fag	Antall
Barne- og ungdomsarbeiderfag	6
Helsefagarbeider	23
Kontor og administrasjon	6

22 av lærlingene går det 4-årige lærlingeløpet ved Lier videregående skole. De fleste av våre lærlinger bor i Lier.

Det har vært varierende rekrutteringsgrunnlag til læreplasser i kommunen. Vi har færre kvalifiserte søkere enn antall plasser. Dette gjelder alle de største fagene helsefagarbeider, barne- og ungdomsarbeider og kontorlag.

Kommunens interne lærlingeundersøkelse viser at:

- 71 % av lærlingene opplever at det er satt av tilstrekkelig med tid til veiledning
- 65 % rapporterer at det er avsatt tid til å dokumentere opplæringen
- 84 % opplever at de får den opplæringen de trenger
- 94 % føler seg inkludert i arbeidsmiljøet

Rekruttering

Lier kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver og har som mål å sikre tilfang av engasjerte og kompetente medarbeidere. Det er fortsatt svært krevende å rekruttere til enkelte faggrupper, nøkkelstillinger og lederroller. Dette gjør at stillinger lyses ut gjentatte ganger, spesielt gjelder dette ingeniører innen vann og avløp og sykepleier- og vernepleierstillinger i turnus.

I juni 2023 ble saken "Riktig kompetanse på rett sted til rett tid" vedtatt i kommunestyret. Dette ga kommunedirektøren mulighet til å løfte lønnsnivået for særlig konkurranseutsatte yrkesgrupper. Følgende yrkesgrupper fikk lønnsstillegg med virkning fra 1. august 2023:

- Sykepleiere/spesialsykepleiere og vernepleiere/spesialvernepleiere i turnus sikres en minstelønn på kr 30.000 over garantilønn. Tidligere rekruttere- og beholdetillegg for sykepleiere og vernepleiere i turnus avsluttes.
- Kontaktlærertillegg i skole øker med kr 3.000. Nytt kontaktlærertillegg vil dermed være kr 30.000 pr år.

- Pedagogiske ledere i barnehagene vil få kr 5.000 mer enn tidligere. Nytt tillegg for pedagogiske ledere er dermed kr 30.000.

Alle nyansatte ledere har i 2023 fått opplæring i Lier kommunes rekrutteringsprosess i tillegg til andre HR-faglige temaer. Som et siste ledd i opplæringssesjonen knyttet til rekruttering skal alle ledere gjennomføre en digital test som sertifiserer dem som rekruttere i Lier kommune. Eksisterende ledere har tidligere gjennomført samme opplæring.

For å svare opp Lier kommunes rekrutteringsstrategi er det også jobbet med å forsterke et felles introduksjonsprogram.

Det sentrale rekrutteringsløpet for lærere er videreført, og Lierskolen ansatte i 2023 28 lærere i den sentrale lærerrekrutteringen.

Antall utlyste stillinger

Antall	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Utlyste stillinger	152	162	193	197	160	277	609	571

Tabell 10 Utlyste stillinger 2016 til 2023, Kilde HR

* Fra 2022 er det endring i definisjon av datauttrekk og tall er ikke direkte sammenlignbare med tidligere år. Tidligere år har vi rapportert om antall annonser som er utlyst. For årsrapporter hentet fra 2022 og kommende år teller vi antall stillinger i stedet for antall annonser. I noen annonser rekrutteres det til flere stillinger samtidig, og enkelte stillinger lyses ut flere ganger.

Kompetanse

Kompetansestrategi for kommunens ansatte peker ut fem retningsgivende faktorer. Kompetansearbeidet i Lier kommune skal være: 1) prioritert, 2) integrert, 3) ansvarliggjort, 4) målrettet og 5) enkelt å gjennomføre. Strategien består også av konkrete tiltak som skal evalueres årlig. Tiltakene ble evaluert og justert våren 2023.

I 2023 har det blitt jobbet med planlegging og forberedelse av et lederutviklingsprogram for alle virksomhetsledere og avdelingsledere i Lier kommune. Dette er et av tiltakene i strategien. Planlagt oppstart for programmet er i løpet av 2024.

Et annet tiltak i strategien er innføring av et kompetansestyringsverktøy. Arbeidet her ble utsatt grunnet manglende kapasitet, men har planlagt oppstart i 2024.

Felles opplæringsplan er gjennomført for medarbeidere og ledere innen HR-relaterte tema. I tillegg får alle nye ledere en grunnopplæring innen HR-faget som ett ledd i kommunens introduksjonsprogram. Opplæring i tjenesteområdene følger de enkelte områdenes tema- og fagplaner.

Digitalisering

Arbeidet med digitalisering har i 2023 pågått gjennom flere prosjekter og initiativer i kommunen. Kommunedirektøren besluttet høsten 2023 å utforme en mer helhetlig plan for arbeidet med digitalisering. Dette inkluderer både en gjennomgang av dagens digitaliseringsstrategi og porteføljestytingsprosess. Kommunestyret vedtok i desember 2023 en innovasjonsstrategi der hovedmålet er at Lier kommune skal ha en innovasjonskultur som setter spor. Det arbeides videre i 2024 med å utarbeide tiltak og handlingsplaner knyttet til strategien.

Det ble i 2023 gjennomført en ekstern utredning knyttet til organisering av IKT og digitalisering i Lier kommune. Utredningen resulterte i en rapport, og vil bli videre politisk behandlet i 2024.

Velferdsteknologi

Arbeidet med ny handlingsplan for velferdsteknologi ble startet opp i september 2023 med en oppfordring til virksomhetslederne i HOV om å komme med innspill. På grunn av manglende kapasitet i HOV ble arbeidet utsatt til 2024.

Digital hjemmeoppfølging (DHO) var et prioritert område i hjemmetjenesten i 2023. Her deltok kommunen i et felles prosjekt sammen med Bærum, Asker, Drammen og Helseforetaket/Drammen sykehus. Grunnet manglende kapasitet ble arbeidet noe forsinket, men ble intensivert utover høsten. Antall trygghetsalarmer og e-låser har det vært en liten økning på. Den mest markante økningen har vært bruken av medisindispenser/medisinrobot som sommeren 2023 passerte 50i antall.

.

I hjemmetjenesten ble det i 2023 arbeidet med en gjennomgang knyttet til risiko og personvern for eksisterende og nye systemer. Lier kommunes avtale om leveranse av velferdsteknologi og responstjeneste utløper mai 2025. Kommunen deltar derfor i et innkjøpssamarbeid med flere kommuner i regionen, Viken Vest Innkjøpssamarbeid. I 2023 har det i innkjøpssamarbeidet blitt gjennomført flere arbeidsmøter med mål om å legge ut en felles anskaffelse for de aktuelle kommunene. I september ble det ansatt en ny velferdsteknologikonsulent som har arbeidsområde knyttet til institusjon/bemannede boligtjenester. En sentral oppgave i startfasen var anskaffelse av pasientvarslingssystem for to av kommunens institusjoner. Arbeidet har fortsatt inn i 2024 med fokus på og støtte til implementering av løsningen og sikring av personvernet.

Kvalitetssystem

Kvalitetssystemet Rettesnora inneholder rutiner, prosedyrer og styrende dokumenter. Arbeidet med å overføre dokumenter fra tidligere system til Rettesnora ble sluttført 1. mai 2023. Rettesnora inneholder også funksjonalitet for å gjøre risiko- og sårbarhetsanalyser og for å melde og behandle avvik. I tillegg er modulen for årshjul anskaffet, og som enkelte virksomheter har tatt i bruk.

Prosjekter

Prosjektet «Digital arbeidsplass» ble igangsatt i 2022 som følge av et behov for å handle om å optimalisere bruken av Microsoft 365 i kommunen. Prosjektet har to formål: Å ta i bruk verktøyene i Microsoft 365 på en bedre måte, og å gjøre samhandlingen mellom skole og resten av kommunen enklere, samtidig som vi skal fortsette å ivareta sikkerhet og personvern på en god måte. 2023 ble brukt til planlegging og forberedelse Overgang fra to til ett skyområde ble gjennomført i desember 2023. Det ble også besluttet å kjøre en egen prosess ved sommerferieoppstart 2024 for å fullføre sammenslåingen av skyområder for lærerne.

Vårt nye oppvekstadministrative system leveres av Visma. Systemet er en oppgradering av dagens løsning for skole, samt ny funksjonalitet for barnehage og mulighet for bedre og sikrere samhandling rundt sensitiv informasjon. Implementering og opplæring i systemet ble påbegynt i 2023, og fortsetter ut 2024.

Prosjekt oppgradering av Lier kommunes hjemmesider har bakgrunn i politisk bestilling og lovkrav. Arbeid med konsept startet i november 2023, og prosjektforslag har blitt utarbeidet.

Kompetanseheving

Digital kompetanse hos ledere og medarbeidere er viktig for at organisasjonen skal nå målene i den digitale strategien. Kommunedirektørens ledergruppe har, sammen med ledere for IKT, Utvikling og HR, deltatt i et digitalt kompetanseløft i regi av DigiViken. Kompetanseløftet består av fire digitale samlinger med andre kommuner med tilhørende for- og etterarbeid.

Det ble i 2023 etablert et ambassadørnettverk knyttet til prosjektet Digital arbeidsplass der målet er å skape et nettverk av superbrukere for å sikre god kompetanse på Microsoft 365 ute i virksomhetene. Det ble i tillegg opprettet en egen informasjonsside tilknyttet prosjektet med tilgang til opplæringsmateriell og brukerveiledninger.

Digitale agenter innenfor velferdsteknologi fortsatte med samlinger i 2023. Flere virksomheter ble en del av nettverket. Dette for å sikre en bedre informasjonsdeling og en felles arena for relevant kompetanse. Det er blant annet gjennomført besøk til visningsarena for velferdsteknologi i Bærum kommune.

Samarbeidsarenaer

DigiViken er et partnerskap mellom kommunene og fylkeskommunen i Viken. Partnerskapet skal være en arena for å ivareta interessene til medlemmene ovenfor nasjonale aktører, slik som KS, staten, leverandører og andre aktører. Lier kommune har brukt nettverket aktivt for å innhente erfaringer og dele kunnskap. Blant annet har kommunen deltatt i et felles initiativ rundt personvern og informasjonssikkerhet knyttet til digitalt læringsmiljø.

Lederarenaer

Lier kommune har to felles lederarenaer for virksomhetsledere på tvers av sektorer. Hensikten med lederarenaene er å styrke styringsdialogen, samhandlingen og å heve felles lederkompetanse på aktuelle fagområder.

I 2023 har det blitt gjennomført fire halvdags lederforum og én heldags ledersamling for virksomhetsledere. Årets ledersamling ble gjennomført som en dagssamling og ikke en todagers samling slik det tidligere har vært. Dette med bakgrunn i kommunens økonomiske situasjon.

LønnsoppgjørLønnsoppgjøret 2023 var et mellomoppgjør hvor hele rammen i kapittel 4 ble gitt i sentrale tillegg med virkning fra 1. mai 2023. Den totale rammen var på 5,4 %.

Lier kommune gjennomførte lokale forhandlinger i kapittel 3 (ledere) og kapittel 5 (akademiske stillinger). Kommunedirektøren avsatte lokal ramme på 5,4 % etter frontfaget og i tråd med det sentrale oppgjøret i KS. Det ble ingen brudd i forhandlingene i Lier kommune.

Profilen på forhandlingene i 2023 skulle styrke kommunens evne til å tiltrekke, beholde og utvikle kompetente medarbeidere, særlig de mest konkurranseutsatte yrkesgruppene. Ledelsens prioriteringer har, i tillegg til å beholde og styrke vår kritiske kjernekompetanse, vært å vektlegge innsats og leveranser i tråd med kommunens og virksomhetenes planer og mål. For ledere er det satt særskilte kriterier for lønnsvurdering. Alt er forankret i vår lokale lønnspolitikk.

For både arbeidsgiver og fagforeningene har det vært viktig at alle skal sikres en viss lønnsvekst i 2023 grunnet økt prisvekst. Dette har gjort at forhandlingsrommet har vært mindre enn tidligere år til tross for at rammen er høyere enn normalt.

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

HMS er et sentralt fokusområde i kommunens planverk og arbeidsgiverstrategi. Både ledere og medarbeidere er viktige for å lykkes med dette arbeidet.

I 2023 har det foregått en markant forbedring av interne rutiner for kvalitetsstyring og internkontroll. Det foreligger ny og forbedret portal for melding av avvik og gjennomføring av ROS-analyser. I den anledning er det utarbeidet en rekke nye prosedyrer, veiledere og rutiner for dette arbeidet.

Rutinen for systematisk HMS-arbeid i Lier kommune bygger på Internkontrollforskriften og skal tilpasses den enkelte virksomhets arbeidsmiljø og risikobilde. Virksomhetene gjennomfører årlig ROS-analyse for HMS som omfatter både det fysiske og psykososiale arbeidsmiljøet, utarbeider en tiltaksplan med behovsrettede HMS-aktiviteter og setter opp

mål for sitt HMS-arbeid. Det er nettopp det systematiske HMS-arbeidet som bidrar til kontinuerlig forbedring, og som er en av de viktigste arenaene for forebyggende og helsefremmende arbeid. Systematisk HMS-arbeid skal dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse.

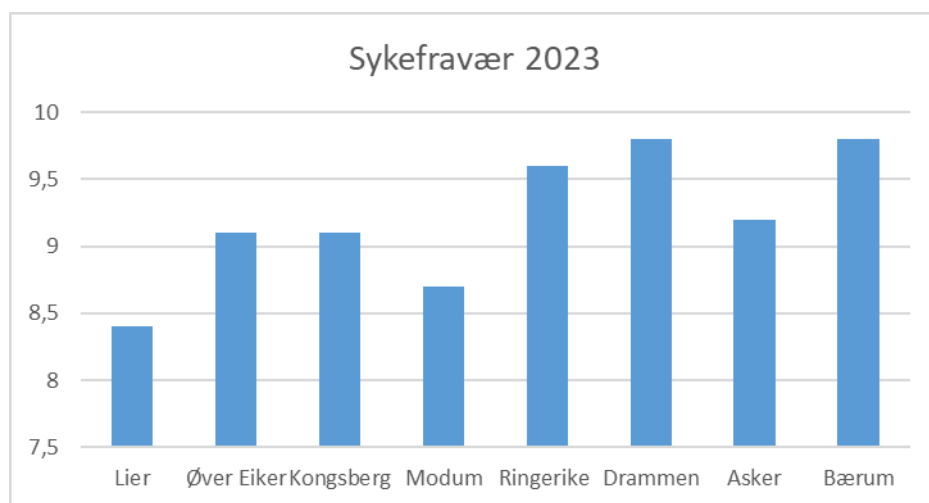
Kommunens arbeidsmiljøutvalg (AMU) og de lokale medbestemmelsesutvalgene (LMU) har et overordnet ansvar for arbeidsmiljø og HMS i tråd med lov og avtaleverk. AMU og LMU skal ha oversikt over, og styrke virksomhetenes HMS-arbeid, arbeidsmiljø og forebygge sykefravær. Tabellen under viser aktiviteten i 2023.

HMS-rapport AMU	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
AMU-møter	6	6	4	4	4	4	4
Antall AMU-saker	45	40	38	32	33	29	29
LMU-møter	204	171	156	206	112	128	130
Risikovurderinger	31	29	24	27	26	28	43
Vernerunder	41	30	24	25	32	33	36
Avvik vold og trusler	311	876	790	212	145	347	629
HMS-avvik	200	967	322	394	697	624	1065
Personskader	31	35	63	88	34	80	84
HMS handlingsplan	27	20	16	22	25	33	34

Tabell 11: HMS-rapport AMU fra 2017-2023, Kilde: HR

Nærværarbeid og sykefravær

Lier kommune har et mål om 95 prosent nærvær. I 2023 var nærværet i kommunen på totalt 91,6 prosent, altså et samlet sykefravær på 8,4 prosent. Dette er en øking i nærværet fra 2022, hvor samlet nærvær var på 91% prosent og sykefraværet på 9% prosent. Lier kommune har ett høyere nærvær enn omkringliggende kommuner. Det er vanskelig å si noe med sikkerhet om årsak til dette, men kommunedirektøren vurderer at det gode nærværarbeidet som gjøres i Lier er av stor betydning.

Figur 16 Sykefravær 2023

Nærværet gjennom året påvirkes av influensa og andre sesongbaserte virus og nærværet er lavest i vintermånedene. Høyest nærvær har Lier kommune i sommermånedene. Dette skyldes blant annet ferieavvikling og færre sesongbaserte virus.

Lier kommune har et Nærværsforum som består av faste representanter fra NAV Lier, Arbeidslivssenteret, HR, Bedriftshelsetjenesten, i tillegg til avdelingsleder og virksomhetsleder. Målet er å jobbe sammen for at sykmeldte ansatte skal komme tilbake i jobb, finne tiltak som gjør dette mulig og tidlig iverksette disse tiltakene, i tillegg til å støtte ledere i oppfølgingsprosesser. Nærværsforum gjennomgår enkeltsaker og lager en plan for videre oppfølging og tiltak. Nærværsforum følger opp virksomhetene i kommunen som har hatt lavest nærvær over tid. I tillegg til enkeltsaker ser vi også overordnet på sykefraværet i virksomheten og iverksetter tiltak også på avdelings- og gruppenivå.

Nærværstall de siste 10 årene:

Det vil være noe avvik i tallene da vi har gått over til nytt rapporteringsverktøy i 2023.

Sykefravær	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Egenmeldt	1,1	1,0	1,2	1,0	1,3	1,4	1,3	1,4	1,5	1,8	
Legemeldt 1-16 dager	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,4	2,7
Legemeldt > 16 dager	5,9	6,2	6,4	6,0	5,7	5,9	6,3	5,8	7,5	5,9	5,7
Legemeldt totalt	6,9	7,2	7,5	7,1	6,8	7,0	7,4	7,0	8,7	7,3	8,4

Tabell 12 Sykefravær i Lier kommune 2013 til 2023, Kilde HR

Lier kommune jobber med å øke nærværet blant ansatte, og det fokuseres særlig på forebyggende tiltak i arbeidsmiljøet, samt tett oppfølging av sykemeldte medarbeidere. Struktur og kompetansehevende tiltak er viktig, samt systematisk og kontinuerlig nærværarbeid.

Av tiltakene kan nevnes:

- Prosjekt «Helsefremming og nærvær» er i avsluttende fase hvor det utarbeides planverk og maler som skal implementeres i virksomhetene.
- Arbeidssteder med lavt nærvær følges opp med dialog med leder for å avklare mulige årsaker, vurdere og iverksette tiltak, samt gi lederstøtte i oppfølging av enkeltsaker. Virksomheter med lavt nærvær deltar i Nærværsforum.
- Forsterket innsats rundt grunnleggende HMS-arbeid.
- Økt opplæring om oppfølging av sykemeldte på avdelingsledernivå.
- Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor integreres i nærværarbeidet, med påfølgende tiltak, i tråd med 10-faktorresultatene på hver virksomhet.
- Det er en dedikert ressurs fra NAV Lier som har hovedansvar for oppfølging av Lier kommunes sykemeldte ansatte. I tillegg bistår to ressurser fra NAV Lier i prosjektet Helsefremming og nærvær.

Fra 1. januar 2024 er det besluttet at kommunen skal rapportere på sykefravær, ikke nærvær.

Varsling

Lier kommunes verdier er åpen, tilgjengelig og etterrettelig. Tillit og samarbeid står sentralt, og det skal være trygt å ta opp alle forhold, herunder kritikkverdige forhold.

Etter arbeidsmiljøloven (aml) § 2 A-1 har arbeidstaker rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten. Lier kommune legger til rette for og oppfordrer til slik varsling. Vårt varslingsinstitutt består av et eksternt varslingsmottak med varslingsportal. Dette ivaretas av advokatfirmaet PwC, som i 2023 var leder av det interne varslingssekretariat. Vi ser en økning i antall innsendte varslinger, men flere av disse er ikke et varsel etter arbeidsmiljølovens §2A.

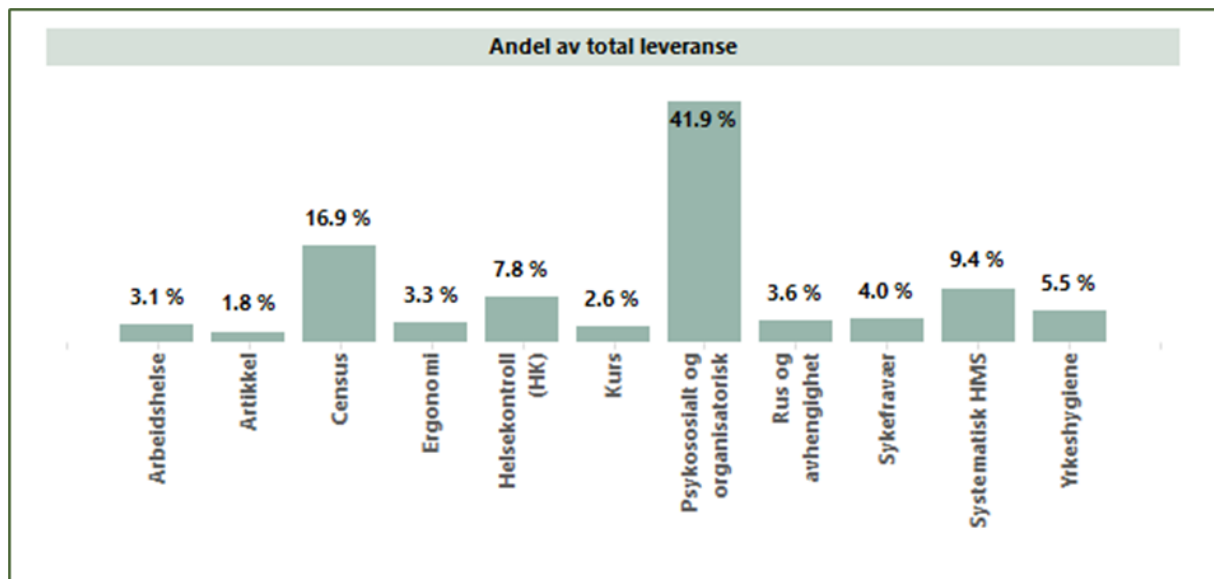
I 2023 ble det behandlet 7 varslingssaker i Lier kommune. Det er konkludert med at 3 av disse varslene omhandlet kritikkverdige forhold.

Bedriftshelsetjenesten (BHT)

Avonova Helse er Lier kommunes bedriftshelsetjeneste. De områdene hvor det har vært mest samarbeid med Avonova Helse er:

- Bistand innen psykososialt arbeidsmiljø, både individuelle støttesamtaler og tiltak på gruppe- og avdelingsnivå
- Deltagelse i sentralt arbeidsmiljøutvalg, hvor BHT deltar fast med én representant
- Forebyggende samtaler og lederstøtte ved sykefravær, samt deltakelse i nærværsforum
- Kartlegging av arbeidsmiljø for videre arbeidsmiljøutvikling
- Samarbeidsmøter for overordnet dialog og planlegging av BHTs bistand til kommunen

BHT har etablert god dialog med virksomhetsledere og avdelingsledere, og er aktive med bistand til enkeltvirksomheter.

Figur 17 Prosentvis fordeling tjenesteleveranse bedriftshelsetjeneste 2023, Kilde Avonova bedriftshelsetjeneste. Census er avdelingen i Avonova som jobber spesielt med arbeidsmiljø og konflikthåndtering.

Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor

I Lier kommune gjennomføres 10-faktor hvert andre år. I sin enkleste form er dette en medarbeiderundersøkelse, men den bygger på en grunnidé om at arbeidsmiljøet må jobbes med kontinuerlig både på organisasjons-, gruppe-, medarbeider- og ledernivå.

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført høsten 2023. Vi hadde en svarprosent på 76. Resultatene var i stor grad samsvarende med resultatet fra 2021, med unntak av faktoren «fleksibilitetsvilje», som var gått ned med 0,1 til 4,4. Man kan imidlertid se at vi ligger over landsgjennomsnittet på tre av ti faktorer.

Resultatene på et overordnet nivå viser at vi totalt sett har relativt bra resultater sammenlignet med landsgjennomsnittet og tidligere undersøkelser i Lier kommune.

Inspirasjonsprisen

Lier kommune deler hvert år ut en inspirasjonspris til en medarbeider som har vært en helt spesiell inspirasjonskilde på sin arbeidsplass. I 2023 ble prisen utdelt til en medarbeider ved IKT-enheten. Prisen består av, foruten heder og ære, et tilskudd til videre inspirasjon både for prisvinneren personlig og til virksomheten.

Internkontroll og kvalitet

Arbeidet med kvalitet og internkontroll rapporteres i en separat årsrapport.

Etikk og antikorrupsjon

Lier kommunes medlemskap i Transparency International Norge og kommunens vedtatte etiske retningslinjer forplikter både folkevalgte og medarbeidere til å følge kommunens grunnleggende verdier, prinsipper og retning for høy etisk praksis. Lier kommunes etiske retningslinjer og etikkplakaten blir alle ansatte gjort kjent med i forbindelse med ansettelse, det er tema i introduksjonsprogrammet for alle nye ledere, samt at det er tilgjengeliggjort i kommunens kvalitetssystem.

Kommunens innkjøpsstrategi har blant annet fokus på å redusere risikoen for arbeidslivskriminalitet og øke kommunens kontrollmuligheter. I innkjøpsstrategien er det innført seriøsitetsbestemmelser i alle kommunens innkjøpskontrakter, både for kommunen som basisorganisasjon og for de kommunale foretakene. Intern kursing i offentlige anskaffelser er intensivert og det vil etter hvert bli et krav at alle med attestasjon og anvisningsmyndighet i kommunen skal signere for gjennomgått innkjøpskurs. Gjennom nytt kvalitetssystem er rutiner for offentlige anskaffelser i Lier kommune forenklet og tilgjengeliggjort for alle kommunen sine ansatte. Komplette ROS- analyse på anskaffelsesområdet er fullført og tiltak er implementert.

Det gjøres løpende vurderinger av de internkontrollhandlinger som det er hensiktsmessig og kapasitetsmessig mulig å gjennomføre.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Koronapandemien

All håndtering av forebygging mot covid-19 er overført til virksomheten Forebyggende enhet.

Krigen i Ukraina

All håndtering av flyktningstrømmen fra Ukraina er overført til Forebyggende enhet.

Hendelser

Den store hendelsen i 2023 har vært ekstremværet «Hans». Under selve ekstremværet Hans ble Lier i første rekke rammet av svært høy vannstand i Tyrifjorden/Holsfjorden. Dette fikk følger for beboere på Svangstrand og for kommunens pumpestasjon samme sted. Både boliger og pumpestasjon ble reddet ved at det bygget flomvern. Likeledes stengte Glitrevannverket inntaket av vann til ca. 1500 abonnenter i Sylling. Det ble også sendt ut kokevarsel til de samme abonnentene. Heldigvis ble også vanninntaket reddet. Utover dette ble det i Lier kun mindre konsekvenser.

To uker etter Hans kom et nytt ekstremvær uten navn, men ble gjerne kalt «Hans 2». Her gjorde nedbøren store skader i Lier, ikke minst for landbruket.

Naturfare

Også i 2023 har det vært oppmerksomhet rundt hendelser og rapporter som har utgangspunkt i naturfare. Det meldes stadig inn hendelser. Rutinen er da at det tas bilder som sammen med beskrivelse sendes til NVE for uttalelse.

Kommunen har søkt NVE om tilskudd til utredninger og utbedring for to prosjekter. Svar på disse søknadene ventes i mars – april 2024.

Nye kvikkleiresoner

I forbindelse med lukking av innsigelse fra NVE til områderegulering for Lierbyen, er det avdekket ytterligere kvikkleireområder i og rundt reguleringsområdet. Her gjøres det ytterligere undersøkelser for å fastsette risikoklasse.

Øvelser

Våren 2023 fortsatte øvelsene i Lierskolen med tema «skoleskyting». Disse øvelsene pågikk fram til sommerferien.

Beredskapsrådet

Beredskapsrådet har hatt to møter 2023, 2. mai og 7. november. Rådet ledes av ordfører, og består ellers av kommunens kriseledelse sammen med viktige interne og eksterne samarbeidende beredskapsaktører.

ØKONOMI

Sammendrag økonomi

Det viste seg tidlig i året at utfordringene i virksomhetene hadde med seg fra 2022 forsterket seg i 2023. I februar 2023 ble det meldt om et antatt merforbruk i virksomhetene på 69,2 millioner kroner.

I 1. tertialrapport ble det vedtatt å kompensere enkelte virksomheter med 25,7 millioner kroner av disposisjonsfondet. Allikevel endte virksomhetene med et samlet netto overforbruk på 72,6 millioner kroner.

Alle utvalgene har et merforbruk, men OKI og HOV står i all hovedsak for mforbruket.

Merforbruket gjorde at det ble forventet et negativt netto driftsresultat ved de siste månedsrapportene. Økte skatteinntekter på slutten av året gjorde at netto driftsresultat for kommunen ble marginalt positivt på 7,9 millioner kroner, 0,3 % av inntektene. Kommunen totalt, inkludert kommunale foretak fikk et netto driftsunderskudd på 0,160 millioner kroner.

Handlingsreglene

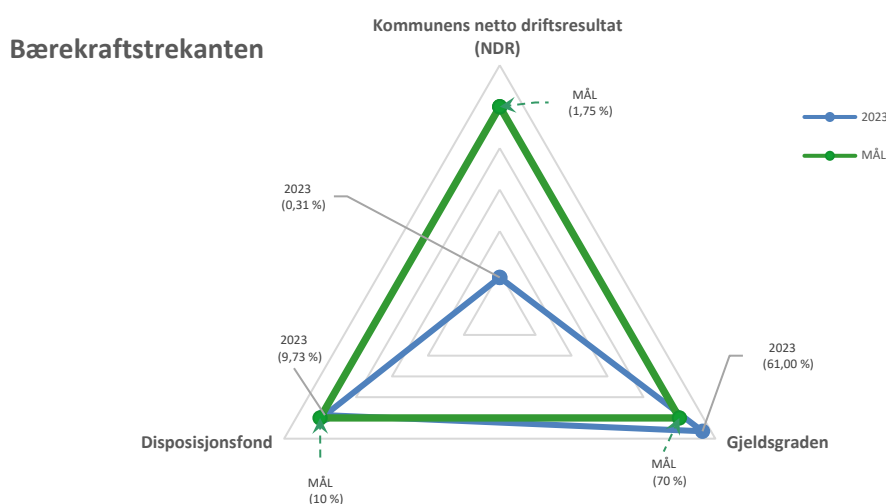
Lier kommunes økonomireglement, vedtatt av kommunestyret 12.12.2023, slår fast tre handlingsregler for den økonomiske utviklingen i Lier kommune. Disse er:

- Netto driftsresultat skal minst være 1,75 % av driftsinntektene
- Disposisjonsfond skal utgjøre minst 10 % av driftsinntektene
- Lån til investeringer (eksklusive selvkostområdene) skal ikke overstige 70 % av driftsinntektene.

	Handlingsregel	Resultat 2023
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene (eksklusive foretakene)	1,75 %	0,31 %
Gjeldsgrad eks. selvkost i prosent av driftsinntektene	Under 70 %	61,0 %
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene	Over 10 %	9,73 %

Tabell 13 Resultat handlingsreglene 2023

Figuren nedenfor viser det økonomiske resultatet i 2023 målt opp mot handlingsreglene. Arealet i den grønne trekanten illustrerer vedtatt nivå kommunen ikke skal gå innenfor, mens den blå trekanten viser det faktiske resultatet.

Figur 18 Bærekraftstrekanter

Netto driftsresultat for kommunen eksklusive kommunale foretak ble et overskudd på 7,9 millioner kroner, eller 0,3 % av inntektene, og ligger under handlingsregelen på 1,75 %. Dette var noe bedre enn budsjettet hvor det var forventet negativt netto driftsresultat. Hovedårsaken til at resultatet ble noe bedre enn prognosen er høyere skatteinngang på slutten av året og lavere pensjonskostnader enn prognosene tilsa.

Disposisjonsfondet utgjør 250 millioner kroner ved utgangen av 2023, det ble i tertialrapportene vedtatt å bruke 29,9 millioner kroner av fondet for å dekke opp for noe av virksomhetenes overforbruk. Fondet utgjør nå 9,43 % av driftsinntektene, hvilket er i underkant av kravet i handlingsregelen.

Handlingsregelen for gjeldsgrad beregnes av lånegjeld, eksklusive lån til investeringer innenfor selvkostområder (finansieres av gebyrer fra innbyggerne). Videreformidlingslån er også tatt ut. Ved utgangen av året var denne delen av lånegjelden 1 533 millioner kroner, eller 61 % av driftsinntektene. Gjeldsgraden er godt innenfor handlingsregelen på 70 % ved utgangen av 2023. Kommunen har utsatt låneopptak på 238 millioner kroner som følge av at vedtatte investeringsprosjekter er forskjøvet i tid. Hvis disse låneopptakene hadde blitt tatt

opp ville gjeldsgraden vært 70,2 %. Lånegjelden er en bekymring da denne vil øke vesentlig i de kommende årene som følge av vedtatte investeringsplanen.

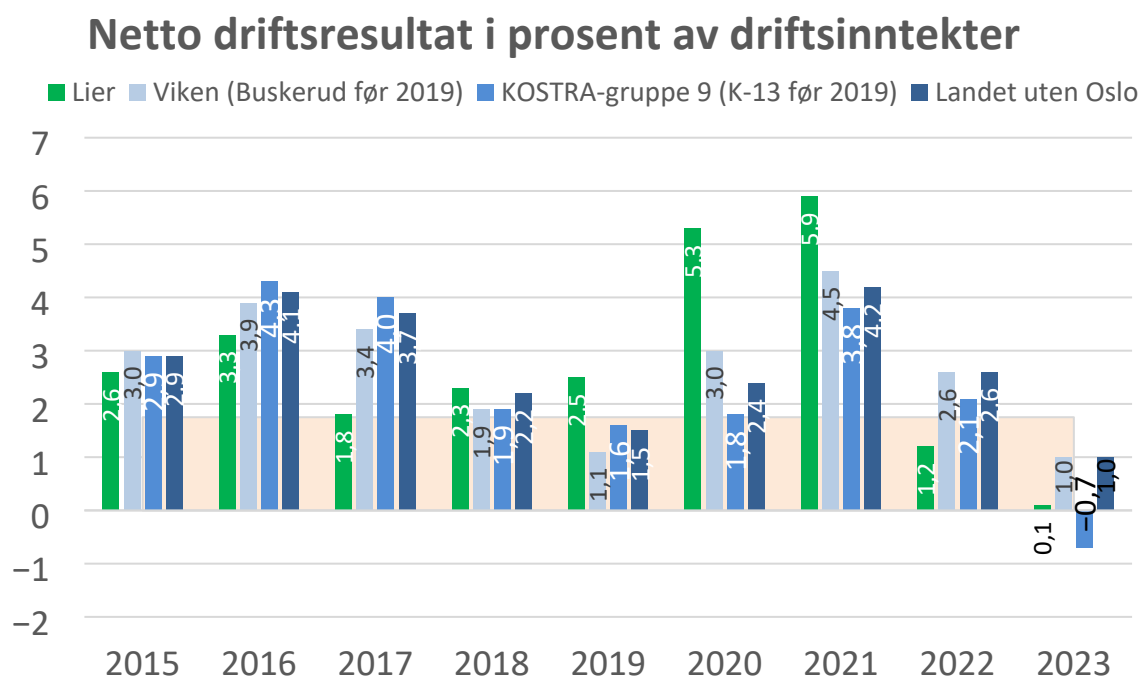
Sammenlignet med andre kommuner (konserntall)

Ved sammenligninger mellom kommuner brukes konserntall. Dette inkluderer kommunale foretak og interkommunale selskaper.

Liers netto driftsresultat er delt opp på følgende måte:

	Mill. kr	% av innt	
Lier kommune (egen kasse)	7,9	0,3 %	
Kommunale Foretak	-8,1	-8,2 %	Lier Vei, Vann og Avløp KF og Lier Eiendom KF
Netto driftsresultat konsolidert	-0,2	-0,0 %	
Interkommunale selskaper	2,1	4,4 %	Drammensregionens brannvesen IKS, Glitrevannverket IKS, Renovasjonsselskapet for drammensregionen IKS, Viken kontrollutvalgssekretariat IKS
Netto drift konsern	1,9	0,1 %	

Tabell 14 Forholdet mellom Lier kommune som egen kasse, konsolidert og konserntall, tall i millioner kroner

Figur 19 Sammenligning netto driftsresultat mot Viken, KOSTRA-gruppe 9 og landet uten Oslo.

Etter flere år hvor Lier hadde et bedre netto driftsresultat enn sammenligningsgruppen ble resultatet for Lier noe lavere i 2022. I 2023 ble resultatet i Lier 0,1 %. Dette er lavere enn gjennomsnittet for landets kommuner som var 1 %, men høyere enn sammenligningskommunene på -0,7 %. Årsaken til synkende netto driftsresultat er et økende overforbruk i tjenestene. Skatteinntektene har vært gode, men overforbrukene har

vært større. Lier vei, vann og avløp KF hadde mye fondsbruk i 2023, noe som slår negativt ut på netto driftsresultat. Hvis en tar ut de kommunale foretakene ville Liers tall vært 0,3 %

Disposisjonsfondet i Lier kommunekasse utgjør 9,73 % av driftsinntektene. Som konsern er disposisjonsfondet for Lier 10,3%. Dette er lavere enn sammenligningsgruppene hvor Landet totalt (uten Oslo) på 13,4 % og KOSTRA-gruppe 9 på 11,4 %.

Definisjonen på lånegjeld i KOSTRA avviker noe fra den som benyttes av kommunen for handlingsregelen. Definisjonen i Kostra er: Langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler.

Netto lånegjeld for Lier var på 88,7 % av driftsinntektene. Dette er under landet på 92,7 %, og KOSTRA-gruppe 9 på 99,8 %. Selv om Lier har en lavere gjeldsgrad ved utgangen av 2023, vil gjeldsgraden legge press på økonomien i årene som kommer. Lier har utsatt låneopptak på vedtatte kommunale prosjekter på 238 millioner kroner, grunnet forskyvning i gjennomføring. Det er også vedtatt vesentlige investeringer i årene som kommer.

Regnskapsavvik i forhold til budsjett

Nedenfor vises kommuneregnskapet for kommunekassen eksklusive kommunale foretak, satt opp etter kommunelovens regler:

Tallene er i hele tusen.

Tall i 1000 kr.	Regnskap 2023	Rev. budsjett 2023	Avvik	Oppr. budsjett 2023	Regnskap 2022
1 Rammetilskudd	-735 412	-735 497	-85	-723 497	-643 394
2 Inntekts- og formuesskatt	-1 195 751	-1 161 292	34 459	-1 161 292	-1 218 513
3 Andre skatteinntekter	-242	0	242	0	-242
4 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-95 600	-84 100	11 500	-38 716	-67 721
5 Overføringer og tilskudd fra andre	-429 178	-370 306	58 872	-300 518	-378 235
6 Brukerbetalinger	-60 430	-58 092	2 337	-59 712	-61 248
7 Salgs- og leieinntekter	-52 324	-50 672	1 652	-27 584	-45 514
8 Sum driftsinntekter	-2 568 937	-2 459 960	108 977	-2 311 319	-2 414 867
9 Lønnsutgifter	1 159 052	1 110 887	-48 165	1 080 842	1 086 389
10 Sosiale utgifter	272 172	283 490	11 318	259 446	255 364
11 Kjøp av varer og tjenester	911 266	831 390	-79 876	778 332	834 383
12 Overføringer og tilskudd til andre	110 189	110 471	282	90 714	101 098
13 Avskrivninger	63 975	63 975	0	0	56 498
14 Sum driftsutgifter	2 516 654	2 400 213	-116 441	2 209 334	2 333 731
15 Brutto driftsresultat	-52 283	-59 747	-7 464	-101 986	-81 136
16 Renteinntekter	-43 404	-11 368	32 036	-11 368	-23 158
17 Utbytte	-40 632	-17 500	23 132	-77 661	-36 429
18 Gevinst og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0
19 Renteutgifter	97 743	67 465	-30 278	67 465	54 493
20 Avdrag på lån	94 668	90 937	-3 731	90 937	97 055
21 Netto finansutgifter	108 375	129 534	21 159	69 374	91 961
22 Motpost avskrivninger	-63 975	-63 975	0	0	-56 498
23 Netto driftsresultat	-7 883	5 812	13 695	-32 612	-45 673
24 Disponering eller dekning av netto driftsresultat					
25 Overføring til investering	147 503	147 503	0	146 900	12 235
26 Avsetninger til bundne driftsfond	14 816	3 585	-11 230	0	17 555
27 Bruk av bundne driftsfond	-12 020	-8 542	3 478	-2 018	-33 956
28 Avsetninger til disposisjonsfond	10 885	10 885	0	10 885	49 839
29 Bruk av disposisjonsfond	-153 301	-159 243	-5 943	-123 155	0
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsres	7 883	-5 812	-13 695	32 612	45 673
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0

Tabell 15 Kommuneregnskapet for kommunekassen eksklusive kommunale foretak

Kommentarer til enkeltposter

1/1	Skatt og rammetilskudd betegnes som kommunens frie inntekter. Rammetilskuddet inneholder også inntektsutjamning fra skatten. Det er derfor naturlig å se skatt og rammetilskudd under ett. Rammetilskuddet ble som budsjettert. Skatteinnngangen ble hele 34,5 millioner kroner bedre enn budsjett. Lier hadde en skatteinngang som lå 10,7 % over landsgjennomsnittet i fjor, hvilket er omtrent som normalt.
4	Andre overføringer og tilskudd fra staten ble 11,5 millioner kroner høyere enn budsjett. I hovedsak skyldes dette høyere integreringstilskudd, 13,7 millioner

	kroner mer enn budsjettet. Avviket er mertilskudd etter at virksomhetene ble kompensert for reelle merutgifter i forbindelse med mottak av flyktninger som følge av krigen i Ukraina.
5	Overføringer og tilskudd fra andre ble 58,9 millioner kroner høyere enn budsjett. Refusjon for ressurskrevende tjenester fikk 28,8 millioner kroner mer enn budsjett, dette har sin motpost i merforbruk på lønn. Utover dette er det i stor grad ubudsjetterte merinntekter fra ulike tilskudd med en tilsvarende merutgift på andre kontoer. Ubrukte øremerkede tilskudd blir avsatt på bundne driftsfond til senere bruk.
9/10	Lønn og sosiale utgifter ble 36,8 millioner kroner høyere enn budsjettet. Hovedsakelig skyldes dette overforbruk i virksomheter.
11	Kjøp av varer og tjenester ble 79,9 millioner kroner høyere enn budsjett. 49 millioner kroner er tjenestekjøp fra private innen HOV utvalget, hovedsakelig kjøp av eksterne plasser hvor deler har sin motpost i økt tilskudd for ressurskrevende tjenester. Det er også merforbruk på 11 millioner kroner på konsulent og vikartjenester, mesteparten er innleie i stillinger det har vært utfordrende å rekruttere personell.
21	Netto finansutgifter ble 21,2 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes 23,1 millioner kroner høyere utbytte enn forutsatt fra selskapene våre. Netto rente utgifter og -inntekter for de kommunale lånene, samt bankinnskudd ble samlet 8,7 millioner kroner lavere enn budsjett. Netto renteutgifter for startlån 7 millioner kroner høyere enn budsjett. Dette henger sammen med sammensetningen av fast og flytende renter for startlånene. Avdragsutgiftene ble 4,2 millioner kroner høyere enn budsjett fordi beregningen av minimumsavdraget ble noe høyere enn budsjettet. Kommunen måtte endre praksis for avskrivning av justeringsavtaler og måtte avskrive avtaler tilbake til 2014. Dette slo ut på beregningen av minimumsavdraget.
23	Netto driftsresultat (overskudd) ble 7,9 millioner kroner for kommunekassen. Budsjettet for netto driftsresultat ble nedjustert både i 1. og 2. tertial, på grunn av store merforbruk i virksomhetene. Sluttresultatet ble 13,7 millioner kroner bedre enn nedjustert budsjett. Årsaken til at netto driftsresultat ble bedre enn forventet er i hovedsak høyere skatteinntekter og lavere pensjonsutgifter enn prognostisert. Kommunesektoren sett under ett fikk også en høyere skatteinntang på slutten av året, enn det som ble varslet i revidert nasjonalbudsjett.

24-31	Disse postene viser hvordan netto driftsresultat er disponert i regnskapet. 147,5 millioner kroner er overført til investeringsregnskapet som bidrag til finansiering av årets investeringer. 14,8 millioner kroner er ubrukte øremerkede midler som er overført til bundne fond. Bruk av disposisjonsfond er i hovedsak vedtatte overføring til investering. I 2023 ble det vedtatt å redusere disposisjonsfondet til 10 % av inntektene, ved å overføre det overskytende til investering og redusere lånegjelden.
-------	---

Resultatet i hovedutvalgene

Tabellen nedenfor viser regnskapsresultatet målt opp mot budsjett i hovedutvalgene:

Utvalg	Regnskap	Budsjett	Avvik
OKI	1 037 356	1 001 019	- 36 337
HOV	851 804	818 602	- 33 202
UMP	54 088	52 400	- 1 688
LBU	9 208	8 314	- 894
FSK, stab	129 975	129 502	- 473
Sum	2 082 431	2 009 837	- 72 594

Tallene er i hele tusen kroner. Regnskapet for 2023 avlegges etter utvalgsstrukturen som var før nytt kommunestyre tiltrådte med ny utvalgsstruktur.

Tabell 16 Regnskapsresultatet målt opp mot budsjett i hovedutvalgene

Totalt har utvalgene brukt 72,6 millioner kroner mer enn budsjett.

Vesentlige endringer siden månedsrapporten for oktober

Netto driftsresultat ble et overskudd på 7,883 millioner kroner for kommunekassen uten kommunale foretak. I månedsrapporten for oktober var prognosen et negativt netto driftsresultat på 10,865 millioner kroner. Resultatet ble altså 18,8 millioner kroner bedre enn prognosen. Nedenfor følger hovedårsakene til forbedringen:

- Utvalgenes merforbruk ble 4,1 millioner kroner lavere enn prognosen. OKI har forverret seg noe, mens HOV har forbedret seg noe.
- Skatteinntekten ble sterkere enn antatt på slutten av året. Dette gjelder ikke bare Lier kommune, men kommunesektoren generelt. I Lier kommune ble inntektene fra skatt og rammetilskudd 16,5 millioner kroner bedre enn anslaget i prognosen i månedsrapporten for oktober.

- Pensjonskostnaden ble 9,2 millioner kroner lavere enn i prognosen.
- Avdrag på lån ble 4,2 millioner høyere enn prognosen, som følge av at endret regnskapsføring av justeringsavtaler påvirket minste tillatte avdrag.
- Bruk av fondsmidler i virksomhetene ble noe høyere enn lagt til grunn i prognosene. Dette er vanskelig å forutse før regnskapet avlegges.

Resultatet i utvalgsmrådene vil bli kommentert under utvalgskapitlene.

Mottak av flyktninger

Flyktningtjenesten tok imot 155 flyktninger i 2023. Av disse var 120 fra Ukraina, og 35 fra andre land. Gjennom 2023 fokuserte Flyktningtjenesten på å skape et helhetlig og koordinert tilbud til flyktningene, med effektiv drift og tjenesteleveranse. Tjenesten lyktes med å få 64% av bosatte flyktninger i jobb eller utdanning. Lier kommune ligger godt over landsgjennomsnittet i måloppnåelse ved endt introduksjonsprogram.

Finansieringen av tjenestene for økt flyktningmottak var gjennom ordinært integreringstilskudd. I tråd med vedtak i handlingsprogrammet ble tilskudds- og utgifts budsjett justert i henhold til reelle kostnader. Virksomhetene er derav kompensert for reelle kostnader for arbeidet med flyktningene.

I utgangspunktet var det kalkulert med at økning av integreringstilskuddet ville tilsvare de økte utgiftene i tjenestene. I 2023 kom den største delen av mottaket senere på året, og det tok noe lengre tid å bemanne opp tjenestene enn forutsatt. Samlet sett medførte dette at integreringstilskuddet økte mer enn kostnadene for virksomhetene. Noe av dette overskuddet må også ses på som et etterslep da kommunen får fulle inntektene for flyktninger som bosettes sent i året, mens større del av kostnadene påløper året etter.

Mertilskudd	59,0
Kompensert virksomhetene	-45,4
Overskudd	13,7

Tilskuddet ble 13,7 millioner kroner høyere enn justert budsjett.

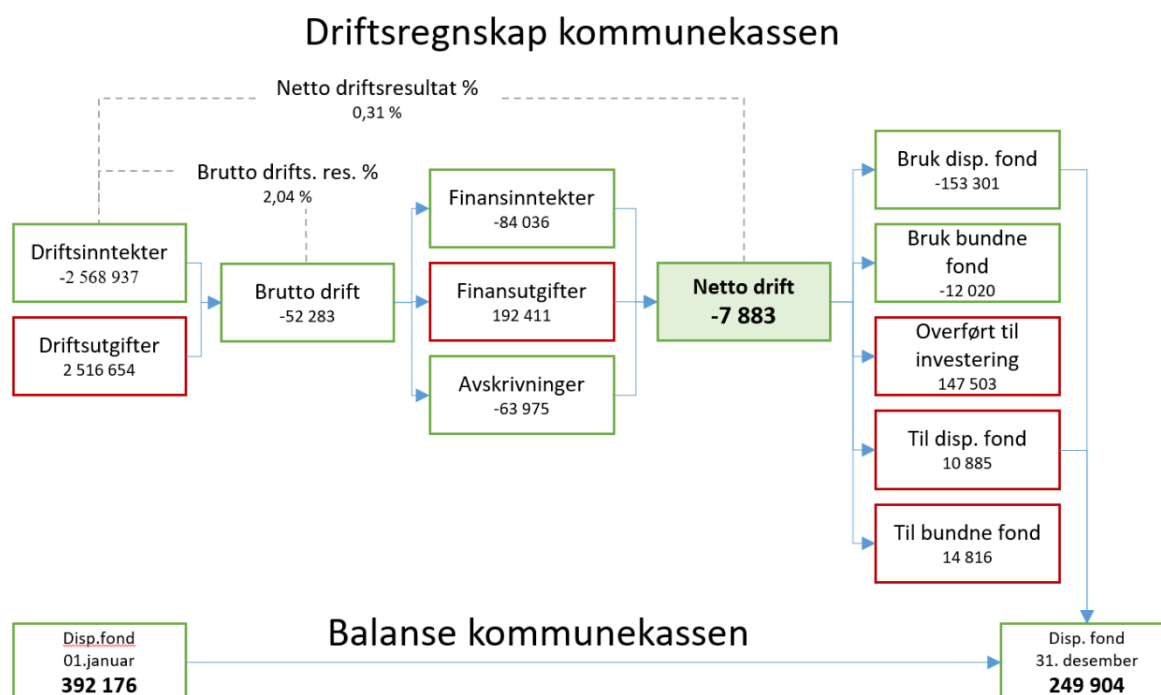
Driftsregnskap 2023

Hovedtall fra regnskap 2023

Nedenstående tabell viser et sammendrag av kommunens regnskap og budsjett som egen kasse og regnskap konsolidert. Brutto driftsresultat er overskuddet av driftsinntektene kommunen har igjen etter at de løpende driftsutgiftene er dekket (utenom renter og avdrag, inklusive avskrivninger). Netto driftsresultat er overskudd etter renter og avdrag (eksklusiv avskrivninger). Dette tilsvarer omtrent den andelen av driftsinntektene som kommunen fritt kan benytte til finansiering av investeringene og avsette til senere bruk. Regnskapsmessig resultat i tabellen står i 0,- fordi budsjettert netto driftsresultat og mindreforbruk føres direkte til kommunens disposisjonsfond etter ny kommunelov.

HOVEDTALL DRIFT						
	Konsolidert	Kommunen som egen kasse				
1000 kr	Regnskap 2023	Regnskap 2023	Bud. 2023 revidert	Avvik i kr.	Bud. 2023 opprinnelig	Regnskap 2022
Driftsinntekter	-2 666 528	-2 568 937	-2 459 960	108 977	-2 311 319	-2 414 867
Driftsutgifter	2 694 918	2 516 654	2 400 213	-116 441	2 209 334	2 333 731
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	28 389	-52 283	-59 747	-7 464	-101 986	-81 136
Finansinntekter	-85 412	-84 036	-28 868	55 168	-89 029	-59 587
Finansutgifter	192 412	192 411	158 402	-34 009	158 402	151 548
Motpost avskrivninger	-135 225	-63 975	-63 975	0	0	-56 498
NETTO DRIFTSRESULTAT	164	-7 883	5 812	13 695	-32 612	-45 673
Overføring til investering	147 503	147 503	147 503	0	146 900	12 235
Til eller bruk av bundne driftsfond netto	-4 856	2 795	-4 957	-7 752	-2 018	-16 401
Netto til eller bruk av disposisjonsfond	-141 751	-142 416	-148 358	-5 943	-112 270	49 839
REGNSKAPSMESSIG RESULTAT	1 060	0	0	0	0	0

Tabell 17 Sammendrag kommunens regnskapstill

Figur 20 Grafisk fremstilling av kommunens regnskap med påvirkning på disposisjonsfondet

Inntektssiden

Inntekter fordelt etter art

Figur 21 Kommunens totale inntekter fordelt etter hovedart

Kommunens største inntekter er skatt og rammetilskudd. Av «Overføringer og tilskudd fra andre» i figuren over er eierbidrag fra internhusleiemodellen og kapitalinntekter fra vann- og avløpsgebyrer de største postene. Andre vesentlige poster er generelle tilskudd fra staten, syke- og fødselspenger, tilskudd ressurskrevende tjenester og refusjon for merverdiavgift. Av «Brukerbetalinger, salgs- og leieinntekter» utgjør brukerbetalinger innen oppvekst og HOV mesteparten av inntektene.

	Konsolidert	Kommunen som egen kasse			
		Endring 2022-2023	2021	2022	2023
	2023				
Brukerbetalinger, salgs- og leieinntekter	10,53 %	5,6 %	4,5 %	4,3 %	3,8 %
Overføringer og tilskudd fra andre	12,70 %	13,5 %	16,0 %	15,3 %	14,4 %
Skatt og rammetilskudd	70,18 %	3,7 %	75,9 %	75,3 %	64,7 %
Andre overføringer	3,47 %	533,7 %	1,7 %	2,7 %	14,4 %
Ekst finans inntekter	3,10 %	41,0 %	1,9 %	2,4 %	2,8 %
Totalt	100,0 %	20,7 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabell 18 Kommunens totale inntekter fordelt etter hovedart, konsolidert og som egen kasse

Den store økningen i andre overføringer skyldes økningen i integreringstilskuddet og økning tilskudd til ressurskrevende tjenester. Finansinntektene økte med høyere renteinntekter og høyere utbytte.

Skatt og rammetilskudd

1000 kr	Regnskap 2023	Bud. 2023 revidert	Avvik i kr.	Bud. 2023 opprinnelig	Regnskap 2022
Rammetilskudd	-735 412	-735 497	-85	-723 497	-643 394
Skatteinntekter	-1 195 751	-1 161 292	34 459	-1 161 292	-1 218 513
Sum	-1 931 163	-1 896 789	34 374	-1 884 789	-1 861 907

Tabell 19 Skatt og rammetilskudd regnskap mot budsjett

Lier kommune har budsjettert skatteinntekten 20 millioner kroner høyere enn statsbudsjettets opprinnelige anslag.

Skatteinntekten ble hele 34,5 millioner kroner bedre enn budsjett. Lier hadde en skatteinntekt som lå 10,7 % over landsgjennomsnittet i 2023, hvilket er omtrent som normalt. Rammetilskuddet ble som budsjettert.

Pr. oktober var de frie inntektene skatt og rammetilskudd 26 millioner kroner høyere enn budsjett. Samtidig kom det signaler om at skatteinntekten ville bli lavere siste halvdel av året og prognosen fra statsbudsjettet tilsa en merinntekt på 18 millioner kroner. Prognosen ble derfor satt på 18 millioner kroner. Særlig desember ga en merinntekt utover budsjett som gjorde at sluttresultatet ble 16,5 millioner over prognosene.

Det foreligger et forslag fra inntektssystemutvalget om at formuesskatt og utbytteskatt skal nedtones i skattegrunnlaget til kommunene. Dersom dette forslaget blir vedtatt, vil etter all sannsynlighet skatteinntektene bli mer forutsigbare for kommunene i årene som kommer.

Andre generelle statstilskudd/refusjoner

1000 kr	Konsolidert	Kommunen som egen kasse				
	Regnskap 2023	Regnskap 2023	Bud. 2023 revidert	Avvik i kr.	Bud. 2023 opprinnelig	Regnskap 2022
Tilskudd ressurskrevende tjenester	-111 036	-111 036	-82 206	28 830	-88 308	-88 350
Komp. tilskudd omsorgsboliger	-1 715	-1 715	-1 560	155	-1 560	-1 533
Bostøtte Husbanken	-1 054	-1 054	-4 090	-3 036	-4 090	-1 317
Integreringstilskudd flyktninger	-91 679	-91 679	-78 022	13 656	-32 638	-64 517
Rentekompensasjon skolebygg	-669	-669	-297	372	-297	-220
Rentekompensasjon kirkebygg	-483	-483	-131	352	-131	-134
Sum	-206 635	-206 635	-166 306	40 329	-127 024	-156 071

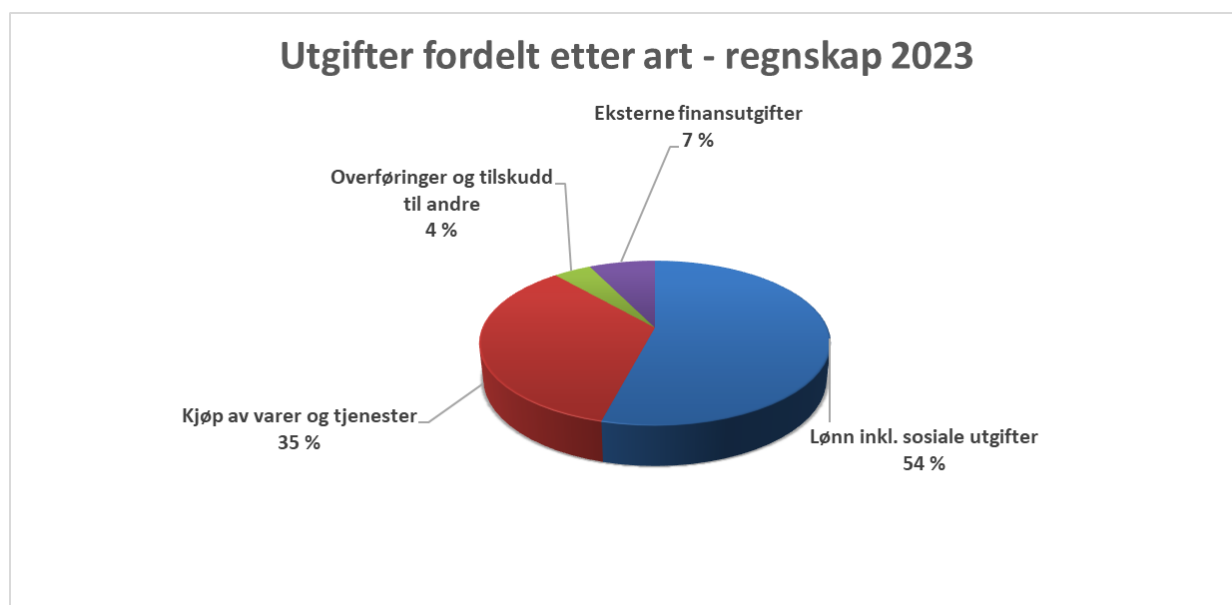
Tabell 20 Andre generelle statstilskudd og refusjoner, konsolidert og som egen kasse

Tabellen over viser andre generelle statstilskudd og refusjoner. De kommunale foretakene har ingen vesentlig poster av denne art og konsoliderte tall blir dermed det samme som kommunen som egen kasse.

Dette inntektsområdet fikk totalt sett merinntekter på 40 millioner kroner, som i hovedsak skyldes høyere integreringstilskudd etter økt mottak og tilskudd for ressurskrevende tjenester.

Utgiftssiden

Utgifter fordelt etter art

Figur 22 Kommunens totale utgifter fordelt etter hovedart.

Lønn inklusive sosiale kostnader utgjør 54 % av kommunens utgifter.

	Konsolidert	Kommunen som egen kasse			
	2023	Endring 2022-2023	2021	2022	2023
Lønn inkl. sosiale utgifter	55,60 %	6,7 %	56,3 %	55,2 %	54,1 %
Kjøp av varer og tjenester	32,49 %	9,2 %	34,3 %	34,4 %	34,5 %
Overføringer og tilskudd til andre	4,91 %	9,0 %	3,9 %	4,2 %	4,2 %
Eksterne finansutgifter	6,99 %	27,0 %	5,5 %	6,2 %	7,3 %
Totalt	100,0 %	8,9 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabell 21 Kommunens totale utgifter fordelt etter hovedart, konsolidert og som egen kasse

Økningen på eksterne finansutgifter skyldes høyere rentekostnader.

Lønn og sosiale kostnader

Tabellen under gir oversikt over lønnsutgiftene. En del inntekter har direkte sammenheng med lønnsutgiftene. Disse er tatt med i oppstillingen.

1000 kr	Konsolidert	Kommunen som egen kasse				
	Regnskap 2023	Regnskap 2023	Bud. 2023 revidert	Avvik i kr.	Bud. 2023 opprinnelig	Regnskap 2022
Lønn fast ansatte (010-019)	980 976	963 216	938 455	-24 760	884 187	872 890
Vikarer (020-029)	93 572	93 572	87 049	-6 523	68 118	87 238
Ekstrahjelp (030)	14 350	13 158	6 296	-6 862	5 212	11 166
Overtid (040)	26 807	23 787	4 041	-19 746	3 802	48 861
Annet (050-070,089)	58 131	55 631	55 394	-237	42 679	50 310
Godtgjøring folkevalgte (080)	6 638	6 638	6 735	97	6 543	6 898
Sum lønn	1 180 474	1 156 002	1 097 971	-58 031	1 010 541	1 077 362
Pensjonspremie (090-094)	113 855	105 920	116 547	10 627	105 047	99 370
Arbeidsgiveravgift (099)	178 716	166 252	166 943	691	154 399	155 994
Sum sosiale utg.	292 570	272 172	283 490	11 318	259 446	255 364
Oppgaveplikt. utg./godtgjøringer (160-165)	5 975	5 904	8 393	2 489	8 367	5 878
Sum oppgaveplikt. utg./godtgjøringer	5 975	5 904	8 393	2 489	8 367	5 878
SUM UTGIFTER	1 479 019	1 434 077	1 389 854	-44 224	1 278 354	1 338 604
Refusjon sykelønn (710-711)	-72 759	-69 916	-70 950	-1 034	-45 609	-59 783
Refusjon lærlinger (731)	-	0	-2 300	-2 300	-2 300	0
NETTO UTGIFTER	1 406 260	1 364 162	1 316 604	-47 558	1 230 445	1 278 821

Tabell 22 Kommunens totale utgifter til lønn, konsolidert og som egen kasse

Refusjon sykelønn må ses i sammenheng med utgifter til vikarer, ekstrahjelp og overtid.

Som det fremkommer av tabellen over, ble det et merforbruk på 47,5 millioner kroner i 2023 når vi sammenligner alle lønnsrelaterte utgifter og inntekter mot budsjett. Dette henger sammen med merforbruket på virksomhetene.

Pensjon:

Kommunen har pensjonsordning for lærere i Statens pensjonskasse og øvrige ansatte i Kommunal landspensjonskasse (KLP).

Kommunene utgiftsfører en beregnet pensjonskostnad, uavhengig av det enkelte års utbetalinger til pensjonsleverandørene. Beregningen gjøres etter statlig fastsatte retningslinjer.

Den beregnede pensjonskostnaden får kommunen oppgitt fra sine pensjonsleverandører mot slutten av hvert år, med endelige tall først i januar året etter. Differansen mellom hva kommunen utgiftsfører og det som faktisk utbetales til pensjonsleverandørene (premieavvik) må dekkes inn i løpet av kommende syv års periode (tidligere 10- og 15-årsperiode). Denne regnskapspraksisen bidrar til å jevne ut pensjonskostnaden over flere år.

I 2023 økte premieavviket mye fra 78 millioner kroner til 206 millioner kroner. Kommunen har derav akkumulert betalt 206 millioner kroner til pensjonsselskapet, som ikke er regnskapsført. Størrelsen på premieavviket slår ut på likviditeten til kommunen.

Lønnsreserven:

Lønnsreserven er en budsjettavsetning av midler for å kompensere virksomhetens økte utgifter som følge av lønnsoppgjør. Budsjettering skjer ut fra makrotall for forventet lønnsutvikling, hovedsakelig fra deflator som fastsettes i statsbudsjettet. Virksomhetene kompenseres etter faktiske merutgifter som følge av lønnsoppgjøret.

Det var avsatt midler for å håndtere et lønnsoppgjør på 4,2% etter signalene i statsbudsjettet. Sentralt oppgjør endte på 5,4 %.

I 1. tertial ble det vedtatt å bevilge opp 1,7 millioner kroner for å øke lønnen i henhold til HP oppdrag «Riktig kompetanse på rett sted til rett tid». Dette er for å gjøre kommunen konkurransedyktig i forhold til kommunene rundt.

Regjeringen økte rammetilskuddet etter at det ble kjent at lønnsoppgjøret ble høyere, i 2. tertial ble lønnsrammen økt med 12 millioner kroner.

1000 kr.	Budsjett
Budsjettet lønnsreserve opprinnelig budsjett	43 883
1. tertial HP oppdrag rett kompetanse	1 667
2. tert økt rammeoverføring	12 000
Kompensert lønnsoppgjør	-58 215
Lønnsreserve pr. 31.12	-665
Regnskap (inntekt)	-2 233
Overskudd (inntekt)	-1 568

Tabell 23 Utvikling lønnsreserven gjennom året.

I 2022 ble det avsatt 3,9 millioner kroner for etterbetaling for den gruppen som var i streik i 2022. Etterbetalingen ble 2 millioner lavere enn avsatt beløp, da virkningsdatoen ble senere enn kalkulert. Totalt sett med budsjett og regnskapsføring endte lønnsreserven med et overskudd på 1,6 millioner kroner.

Virksomheter og utvalg - netto resultat og over- og underskuddsfond

I dette avsnittet presenteres økonomiske resultater per virksomhet og politisk utvalg.

I Lier er det vedtatt en over- og underskuddsordning hvor virksomheten får med seg mer- eller mindre forbruk fra et regnskapsår, til bruk eller inndekning senere år. Virksomhetenes årsresultat må ses i sammenheng med over- og underskuddsordningen. For eksempel kan en virksomhet ha et planlagt merforbruk som dekkes inn av tidligere års mindreforbruk (overskuddsfond). I tabellen under er det i tillegg til årets resultat derfor vist saldo for over- og underskuddsfond ved årets slutt (UB).

Alle virksomheter omfattes av ordningen med overføring av over- og underskudd, med unntak av fellesområder og kommunale foretak.

- Virksomhetens mer- eller mindreforbruk for året, begrenset til 1 % av virksomhetens netto rammer og tilføres fondet.
- Overskuddsfond kan maksimalt utgjøre 3 % av virksomhetens netto ramme.

- Underskuddsfond må dekkes inn av virksomheten påfølgende år. I årsavslutningen må underskuddsfond som blir over 1 % av virksomhetens netto rammer, dekkes inn av virksomhetene med overskudd under samme utvalgsområde.

Detaljert regnskap, budsjett og avvik - Tjenesteområdene

Pluss er overskudd, minus er underskudd 1000 kr.	Bud. 2023 revidert	Regnskap 2023	Resultat	UB over- /undersk.
Felles Grunnskole	112 842	119 188	-6 346	
Gullaug skole	22 082	25 279	-3 196	-195
Hegg skole	48 137	51 376	-3 239	-430
Egge skole	10 963	11 943	-980	-99
Oddevall skole	10 038	11 164	-1 126	-88
Nordal skole	5 443	5 037	406	48
Hallingstad skole	20 416	22 032	-1 616	-185
Hennummarka skole	36 514	39 024	-2 509	-323
Heia skole	24 990	26 050	-1 060	-221
Lierbyen skole	27 862	26 999	863	760
Tranby skole	46 498	48 975	-2 477	-414
Høvik skole	108 099	120 555	-12 456	-929
Syilling skole	29 317	31 448	-2 131	-257
Kulturskolen	10 460	10 553	-93	175
PP-tjenesten	19 147	19 481	-334	58
Felles Barnehage	250 531	253 124	-2 593	
Linnesstranda barnehage	8 545	8 597	-52	203
Dambråtan barnehage	9 274	9 410	-136	208
Hennummarka barnehage	10 879	10 738	141	256
Helsetjenesten	31 593	31 224	369	833
Tjenester til barn og ungdom med funksjonsnedsettelse	33 765	39 310	-5 545	-306
Barnevernstjenesten	64 366	56 231	8 135	1 378
Kultur og Fritid	47 541	48 063	-522	574
Voksenopplæringen	11 716	11 557	160	258
Oppvekst-, Kultur,- og Idrettsutvalget	1 001 019	1 037 356	-36 338	1 304
Felles velferdstjenester	69 035	86 337	-17 302	
Psykisk helse og rus - Tjenester til voksne	62 450	65 881	-3 431	-541
NAV	61 675	59 459	2 216	1 033
Forvaltning helse og bolig	30 381	25 801	4 580	244
Felles omsorg	23 256	19 051	4 205	
Lege, legevakt og samhandlingsreformen	43 957	44 104	-147	
Forebyggende tjenester	74 001	73 771	230	510
Hjemmetjenesten	84 288	88 063	-3 776	-767
Nøstehagen	50 259	54 872	-4 613	-450
Liertun og Bratromveien BFF	54 814	58 886	-4 071	-491
Sentralkjøkken	14 068	13 441	627	392
Fosshagen	118 459	125 886	-7 426	-1 051
Personer med funksjonsnedsettelser voksne	131 958	136 254	-4 296	-1 130
Helse,- Omsorg og Velferdsutvalget	818 602	851 805	-33 202	-2 250

Pluss er overskudd, minus er underskudd 1000 kr.	Bud. 2023 revidert	Regnskap 2023	Resultat	UB over- /undersk.
Bygg og Geodata	8 477	10 940	-2 464	-66
Stedsutvikling og plan	43 924	43 148	776	1 107
Utvalget for miljø- og plan	52 400	54 088	-1 688	1 041
Landbruksforvaltningen	8 314	9 208	-894	220
Landbruksutvalget	8 314	9 208	-894	220
Kommunedirektøren	19 450	19 444	6	498
Kommuneadvokaten	6 535	6 087	448	86
IKT enheten	26 044	27 881	-1 837	-190
Stab og støtte	2 260	2 260	0	
Utviklingsenheten	7 669	6 173	1 496	211
Økonomi og virksomhetsstyring	16 036	15 451	585	408
Innbyggerservice	26 708	27 715	-1 007	677
HR enheten	24 802	24 965	-163	662
Formannskapet - Stab	129 503	129 975	-473	2 351
Fellesområdet	-2 061 342	-2 133 929	72 587	
Lier Vei Vann Avløp KF	33 723	33 723	0	
LIER EIENDOMSSELSKAP KF	17 781	17 773	8	
Fellesområdet - kommunale foretak og fellesposter	-2 009 838	-2 082 433	72 595	0
Kommunen totalt	0	0	0	2 666

Tabell 24 Virksomhetenes årsresultat og utgående balanse over-/underskudds fond.

I årsrapporten for 2022 ble det innført en overgangsordning for over- og underskuddsordningen. De virksomhetene som hadde planlagt bruk av overskuddsfond fikk mulighet til å bruke en del av fondet i 2023 (overgangsordning). Virksomheter som har brukt av overgangsordningen har fått justert resultatet for dette i beregning av over- og underskuddsordningen.

Overføring av over- og underskudd

Over- og underskuddsfondet er en del av kommunens totale disposisjonsfond. Fondet utgjør den delen av disposisjonsfondet som er bundet til ordningen.

1000 kr.	
Saldo IB 2023	8 066
Saldo UB 2023	2 666
Diff. (endring i o/u fond)	-5 400

Tabell 25 Endring balanseført over-/underskuddsordning

Over- og underskuddsfondet utgjør 2,7 millioner kroner i netto overskudd ved utgangen av 2023. Fondet reduseres med 5,4 millioner kroner, dette reduserer bindinger i kommunens disposisjonsfond tilsvarende.

Finansforvaltningen

I henhold til finansforskriften er det utarbeidet en egen rapport for finansforvaltningen som behandles politisk samtidig med årsrapporten.

Netto finansutgifter ble 21,2 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes 23,1 millioner kroner høyere utbytte enn forutsatt fra selskapene våre.

Netto rente utgifter og -inntekter for de kommunale lånene, samt bankinnskudd ble samlet 8,7 millioner kroner lavere enn budsjett.

Netto renteutgifter for startlån 7 millioner kroner høyere enn budsjett. Dette henger sammen med sammensetningen av fast og flytende renter for startlånene.

Avdragsutgiftene ble 4,2 millioner kroner høyere enn budsjett fordi beregningen av minimumsavdraget ble noe høyere enn budsjettet. Kommunen måtte endre praksis for avskrivning av justeringsavtaler og måtte avskrive avtaler tilbake til 2014. Dette slo ut på beregningen av minimumsavdraget.

Lånegjeld

Lånegjelden er redusert med 90 millioner kroner i 2023. Kommunens netto lånegjeld er på 2 417,4 millioner kroner ved utgangen av 2023. Av dette er 733,4 millioner kroner gjeld tilhørende selvkostinvesteringer innen vann og avløp. Kommunens netto lånegjeld (uten selvkost og videreformidlingslån/Husbanken) i prosent av brutto driftsinntekter ble redusert fra 66,5 % i 2022 til 61,0 % i 2023. På grunn av tidsforskyvninger i investeringsprosjekt ble det ikke tatt opp nye lån i 2023. Lån som ikke er tatt grunnet etterslep på investeringer, er ikke med i beregningen av gjeldsgrad. Kommunen har tidligere år hatt en god del ubrukte lånemidler. Dette er også tilfelle i 2023 men beløpet er redusert, og ubrukte lånemidler på investeringer pr. 31.12.23 er bokført med 43,2 millioner kroner.

Netto lånegjeld er budsjettet til å stige vesentlig i neste fireårsperiode. Dette vil gi kommunen økte finanskostnader. Om lag halvparten av disse investeringene ligger innen selvkostområdene vann og avløp, og gebyrfinansieres. Det er også planlagt større

investeringer innen skolebygg, sykehjem og stedsutvikling. Renter og avdrag på disse investeringene må dekkes av skatt og rammetilskuddet.

Avdrag

I budsjettvedtaket om avdrag kalkuleres minimumsavdrag på låneporteføljen slik det er fastsatt i kommunelovens bestemmelser.

I 2023 ble det nedbetalt 94,7 millioner kroner i avdrag, 4,2 millioner kroner høyere enn vedtatt budsjett. Kommunen måtte endre praksis for avskrivning av justeringsavtaler og måtte avskrive avtaler tilbake til 2014. Dette slo ut på beregningen av minimumsavdraget kommunen må betale.

Renter

Netto finansutgifter ble 21,2 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes 23,1 millioner kroner høyere utbytte enn forutsatt fra selskapene våre.

Netto rente- og avdragskostnad i 2023 ga et mindreforbruk/merinntekt på 21,2 millioner kroner. Hovedårsaken er høyere utbytte fra Vardar (13 millioner kroner) og Lier Everk Holding (10 millioner kroner) enn budsjettet.

Renteutgiftene ble 30 millioner kroner høyere enn budsjett, samtidig ble renteinntektene 32 millioner kroner høyere.

Kommunen hadde rentesikringer på 1 385 millioner kroner per 31.12.2023, eksklusive lån i Husbanken. Dette tilsvarer 57 % av kommunens bruttogjeld. Intensjonen med rentesikringer er å begrense utgiftsøkningen dersom renten stiger. Dette omtales nærmere i årsberetningen for finans.

Investeringsregnskapet

Lier kommune har en praksis på at budsjettene til investeringsprosjekter overføres fra ett år til det neste i takt med prosjektets faktiske gjennomføring. Det vil si at prosjekter med mindreforbruk får bevilget restmidler i årsrapporten for bruk i kommende år. Dette gjør at prosjekter i investeringsoversikten i regnskapsheftet kan fremstå med mindreforbruk i forhold til budsjett, uten at prosjektet derav har reelt mindreforbruk i forhold til totalt bevilget beløp. Faktisk mer- eller mindreforbruk fremkommer i årsrapporten når prosjekter avsluttes.

Hovedtall fra investeringsregnskapet for 2023

1000 kr	Konsolidert	Kommunen som egen kasse				
	Regnskap 2023	Regnskap 2023	Bud. 2023 revidert	Avvik i kr.	Bud. 2023 opprinnelig	Regnskap 2022
Utgifter	343 440	306 779	384 329	77 549	523 654	209 213
Inntekter	-91 569	-54 836	-16 529	38 307	-63 244	-138 281
Finansieringstransaksjoner	286 503	286 356	245 309	-41 047	108 152	93 916
Finansieringsbehov	538 374	538 299	613 108	74 809	568 562	164 848
Finansiering:						
Bruk av lån	-197 770	-197 770	-331 077	-133 307	-400 562	-90 922
Andels-/aksjesalg og mottatte avdrag	-161 062	-161 062	-134 528	26 534	-5 000	-27 961
Overført fra driftsregnskapet	-147 503	-147 503	-147 503	0	-163 000	-12 235
Bruk av fond mv.	-31 963	-31 963	0	31 963	0	-33 731
Sum finansiering	-538 299	-538 299	-613 108	-74 809	-568 562	-164 848
Udekket(-)/til disposisjon (+)	75	0	0	0	0	0

Tabell 26 Sammendrag over kommunens investeringsregnskap, konsolidert og som egen kasse

Finansieringen av investeringene gjøres opp hvert år og udekket/til disposisjon i investeringsregnskapet skal derfor alltid stå i 0,-. Konsolidert ble 2023 et unntak da Lier vei, vann og avløp KF fikk et udekket merforbruk etter at overføring fra drift til investering måtte strykes.

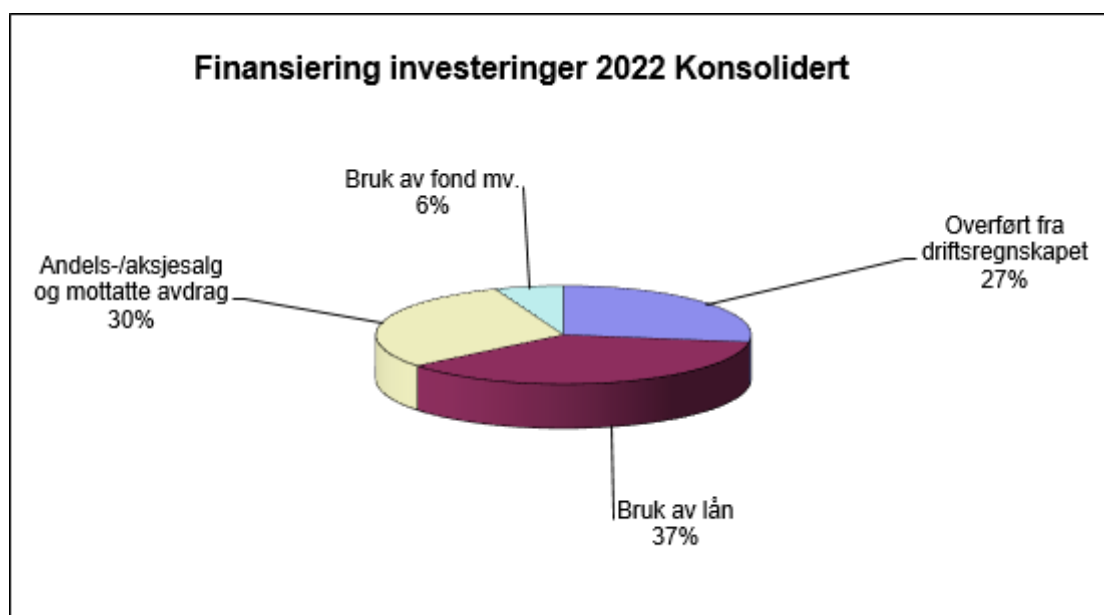
Forskjellen mellom hva som er planlagt brukt på investeringer (revidert budsjett) og hva som er faktisk brukt i ett år (regnskap) skyldes vanligvis tidsmessige forskyvninger av investeringsprosjektene. Dette gjelder også finansieringspostene, men under finansieringspostene vil deler av avviket mellom budsjett og regnskap skyldes inntekter som ikke budsjetteres. Dette gjelder i hovedsak justeringsavtalene, tilskudd til Buskerudbyprosjekter og HSØ prosjektet som styres etter anleggsbidragsmodellen. Mer eller mindreforbruk på det enkelte prosjekt rapporteres i tertial og årsrapport som eget vedlegg samt når det enkelte prosjekt avsluttes.

I 2022 ble etterslepet i gjennomføring av investeringer på 149 millioner kroner etter justering for faktisk fremdrift i 2. tertialrapport. I 2023 ble samme etterslep 134 millioner kroner. Prosjektene justeres i 2. tertial for å oppfylle kommunelovens §14-5 krav om realisme i budsjettene, men etterslepet ved årsslutt er fortsatt høyere enn hva som ble beregnet ved 2. tertial. Nedjusteringen i 2. tertial på 404 millioner kroner budsjetteres opp igjen som økning i regulert budsjett i 2024. Status for investeringsprosjekter presenteres i vedlegg 2 til 4. Reelt etterslep sett opp mot hva som er akkumulert vedtatt i handlingsprogrammet er på om lag 538 millioner kroner.

Ubrukte lånemidler i 2022 var på 335 millioner kroner. Tilsvarende beløp i 2023 er på 178 millioner kroner. Mesteparten av dette gjelder startlån. Det ble ikke tatt opp lån til

investeringer i 2023 grunnet at det var mye ubrukte lånemidler fra tidligere år samt at det var budsjettert overføring fra drift til investering på 147 millioner kroner. Administrasjonen benyttet hele overføringen fra drift til å finansiere investeringene, restbeløpet ble så finansiert av lånemidler. Dette ble gjort fordi det ansees som et godt økonomisk valg å finansiere investeringer med egne midler fremfor lån.

Finansiering av investeringer

Figur 23 Oversikt over hvordan kommunens investeringer er finansiert, konsolidert

Figuren over viser hvordan investeringene i 2023 ble finansiert. 37 % av investeringene ble finansiert med lån mot 52 % i 2022. Andels-/aksjesalg og mottatte avdrag er i hovedsak motposten for aksjene i Drammen havn etter omgjøringen i 2023 fra et kommunalt oppgavefellesskap til et IKS og et AS. Overføring fra drift til investering (skatt og rammetilskuddsmidler) tilsvarer 27 % av finansieringen. Bruk av fond finansierte 6 % av investeringene og gjelder bruk av buskerudbymidler samt ekstraordinært avdrag på startlån.

Prosjektavslutning

Selskap	Prosjekt	Totalt bevilget bruttoramme	Totalt regnskapsført brutto	Rest til avslutning	Kommentar
Lier kommune	8583 Videreutvikling av Stoppen som inkluderende møteplas	100 000	103 730	- 3 730	Prosjektet er ferdigstilt
Lier kommune	8570 Elektrisk bilpark	4 000 000	-	4 000 000	Prosjektet ble opprinnelig bevilget for å gå over til å kjøpe mer elektriske biler. I hovedsak leaser kommunen biler og det er ikke lenger behov for prosjektet.
Lier kommune	8541 Oppgradering mediebibliotek	200 000	199 073	927	Prosjektet er ferdigstilt og benyttet til kjøp av bøker til mediebiblioteket.
LVVAKF	7516 Vannledning Sylling - Tronstad	30 000 000	29 108 183	891 817	Prosjektet er ferdigstilt
LVVAKF	7532 Sanering Hårbergbakken	11 000 000	11 360 054	- 360 054	Prosjektet er ferdigstilt
LVVAKF	9762 Utrede kapasitet og tilstand pumpestasjoner	500 000	-	500 000	Prosjektet er finansiert og gjennomført gjennom andre prosjekter.
LVVAKF	7528 Reistadlia nytt høydebasseng	19 294 760	21 046 213	- 1 751 453	Prosjektet er ferdigstilt
LEKF	8547 Sylling gamle skole, drenering, vinduer, etc.	3 000 000	2 348 711	651 289	Prosjektet ble billigere enn prognosen.
LEKF	8551 Voksenopplæringen og kulturskolen - vinduer	3 000 000	3 000 000	-	Pris iht. bevilgning.
LEKF	9486 Fosshagen fase 1	354 999 912	358 876 049	- 3 876 137	Var egentlig avsluttet, ble merforbruk grunnet tak som falt ned og måtte byttes. Melding i formannskapet 44/2022.
LEKF	9551 Fosshagen fase 3	10 000 000	7 097 023	2 902 977	Prosjekter er satt på vent.
LEKF	9557 Lierhallen avfuktingsaggregat	9 700 000	5 301 485	4 398 515	Overskridelse skyldes nødvendige restarbeider etter prosjekt 9571.
LEKF	9566 Lierhallen oppfølging av brannrapport	-	442 644	- 442 644	Feilført på prosjekt uten bevilgning. Dekkes av prosjekt 9558, hvor bevilgningen ligger.
LEKF	9571 Lierhallen - oppgradering av renseanlegg	7 500 000	7 935 226	- 435 226	Det ble mottatt bare ett tilbud i konkurransen. Arbeidet måtte utføres for å redusere risikoen for at hallen måtte stenges akutt og i en lengre periode om noen av de tekniske anleggene skulle svikte.
LEKF	9582 Tranbylia 7 og 9 - Nye vinduer/fasadeoppgradering	7 800 000	7 225 299	574 701	Vi fikk en noe lavere pris i anbudsrunder enn først forespeilet, mye pga av et trangt marked for entreprenører og de trengte arbeid i denne perioden. Entreprenør var løsningsorientert og mer opptatt av at prosessen skulle gå effektivt enn å lete etter tillegg.
LEKF	8549 Nordal skole oppgradering	7 500 000	7 500 000	-	Ble først ført på prosjekt Egge skole. Andel Nordal skole er belastet dette prosjektet.
LEKF	8524 Energiltak nyfløya Oddevall skole	3 164 000	2 205 160	958 840	Prosjektet ble billigere enn prognosen.
LEKF	8579 Barnevernsreformen - tilpasning nye lokaler	5 000 000	19 155	4 980 845	Prosjektet er trukket tilbake og tiltaket er gjennomført av gårdeier. Tilretteleggingskostnadene håndteres gjennom husleien.
SUM		476 758 672	463 768 005	12 990 667	

Tabell 27 Oversikt over kommunens samlede investeringer klare for avslutning

Ovenstående prosjekter avsluttes med et brutto mindreforbruk på 12,9 millioner kroner.

Startlån

Utbetaling av startlån har vært 18,4 millioner kroner lavere enn budsjettet. Det er mottatt 31,5 millioner kroner i avdrag på startlån. Av disse er det avsatt 24,9 millioner kroner til fond for videre innbetaling til Husbanken. I 2023 er det innbetalt ekstraordinært avdrag på 30 millioner kroner til Husbanken grunnet ekstraordinære innbetalinger fra låntakere av startlån.

Likviditet

Likviditet er et mål for kommunens evne til å møte utbetalinger. Minstekravet er at kommunen til enhver tid skal kunne betale sine forpliktelser ved forfall.

Kommunestyret har ansvar for å sikre at kommunen har så god likviditet at de løpende forpliktelser kan dekkes. Likviditetssituasjonen rapporteres til politisk nivå i forbindelse med tertial- og årsrapporteringen, samt i forbindelse med budsjettarbeidet.

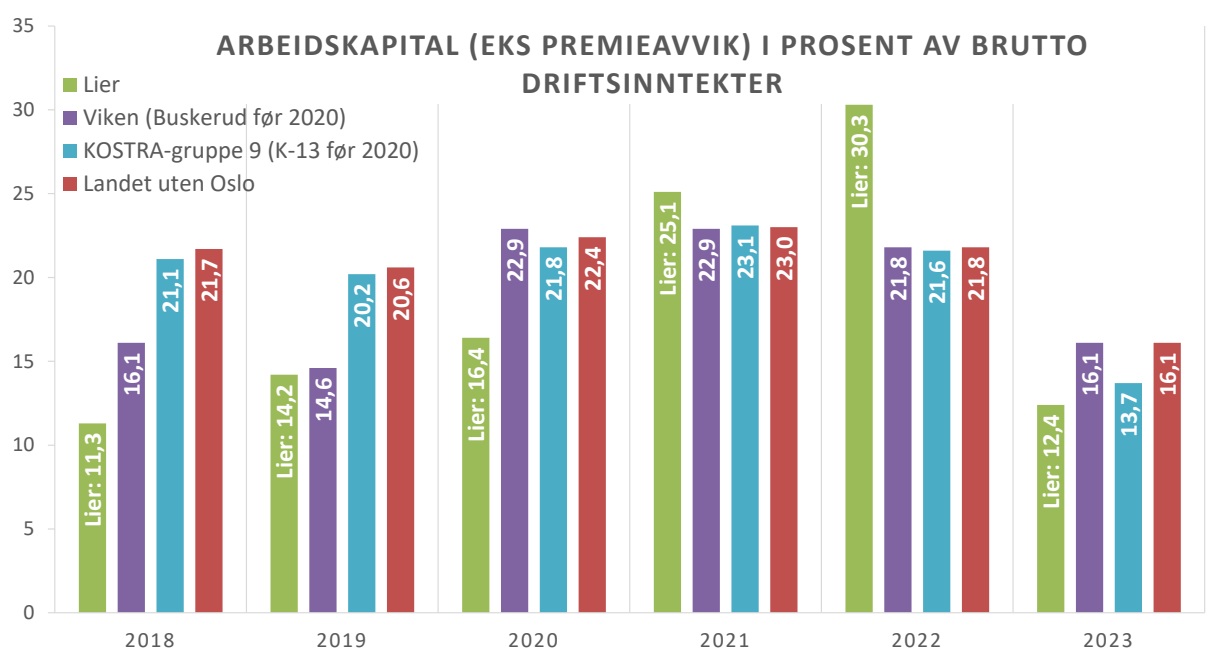
Likviditetsanalyse	Anbefaling	Konsolidert	Kommunen som egen kasse				
		2023	2023	2022	2021	2020	2019
Likviditetsgrad 1: OML/KG	>2	2,1	2,1	3,3	2,6	2,3	2,3
Likviditetsgrad 2: (Likvider + KF)/KG		1,7	1,6	3,1	2,5	2,0	1,9
Likviditetsgrad 3: Likvider/KG	>1	1,1	1,0	2,2	1,9	1,5	1,4
Likvider i forhold til driftsinntektene		21,4 %	17,8 %	33,4 %	31,1 %	24,3 %	21,0 %

Tabell 28 Likviditetsanalyse, konsolidert og kommunen som egen kasse

Likviditeten har vært økende og god de siste årene, som følge av netto driftsoverskudd og høye ubrukte lånemidler. I 2023 sank likviditeten. Det er en reduksjon av likvide midler på 851 millioner kroner. I 2023 er det ikke tatt opp lån (grunnet forskyvning i prosjektene) og ubrukte lånemidler er redusert. Disposisjonsfondet er redusert med 142 millioner kroner hovedsakelig grunnet vedtaket om reduksjon til 10 % av inntektene for å finansiere investeringer. Selv om likviditeten er redusert er den innenfor anbefalingene.

Lier har de siste årene hatt en kassakreditt på 100 millioner kroner tilgjengelig ved behov. Denne er stilt til rådighet uten kostnad dersom den ikke brukes. Kassakreditten har ikke vært benyttet i 2023. Det er likevel ønskelig å opprettholde kassakreditten, i tilfelle kommunen skulle få større uforutsette utgifter eller plutselig inntektssvikt. Kassakreditten må vedtas årlig, og dette blir vedtatt i forbindelse med handlingsprogrammet.

Arbeidskapitalen

Figur 24 Sammenligning arbeidskapital mot Viken, KOSTRA-gruppe 9 og landet uten Oslo

Arbeidskapitalen (omløpsmidler, eksklusive premieavvik, minus kortsiktig gjeld) skal dekke kommunens daglige pengebehov, det vil si likviditet. Arbeidskapitalen har vært høy de siste årene med store overskudd og høyt disposisjonsfond. I 2023 har det sunket vesentlig, dette skyldes lavere ubrukte lånemidler, lavere disposisjonsfond og økt premieavvik.

Fond

Fondsmidlene er penger kommunen har reservert for fremtidige investeringer, uforutsette utgifter eller andre formål. Utviklingen bestemmes av hvor mye som avsettes og hvor mye som brukes til årets drifts- og investeringsformål.

Tabellen under viser hovedtallene for fondene 31.12.2023:

1000 kr	Konsolidert Beholdning 2023	Kommunen som egen kasse				
		Beholdning 2022	Avsetning 2023	Bruk 2023	Beholdning 2023	Endring netto kr
Disposisjonsfond	259 955	392 176	10 885	153 301	249 761	-142 416
Ubundne investeringsfond	20 345	12 716	7 629	0	20 345	7 629
Bundne driftsfond	41 535	34 711	14 816	12 020	37 506	2 795
Bundne investeringsfond	27 283	28 335	30 911	31 963	27 283	-1 053
Sum	349 117	467 938	64 240	197 284	334 894	-133 044

Tabell 29 Hovedtall fondsoversikt, konsolidert og kommunen som egen kasse

Avsetninger til fond fra driftsregnskapet:

Virksomhet/område	Til bundet fond	Til disp.fond	Begrunnelse
Felles grunnskole	1 330 050		Statsforvalteren – Kompetansemidler til grunnskolen
Felles grunnskole	66 375		Buskerudbymidler - VFK HJERTESONEPROSJEKT
Gullaug skole	8 000		Ungdommens kommunestyre- Lekeglede, lærelyst og livsmestring
Gullaug skole	50 000		Vedtak i KS 2023 – Skolebibliotek/ja til leselyst
Hegg skole	29 880		Vedtak i KS 2023 – Skolebibliotek/ja til leselyst
Hennummarka skole	7 235		Ungdommens kommunestyre – Aktive sammen på Hennummarka
Lierbyen skole	62 690		Jølberg stiftelsen – samarbeid m/Reistad om aktiviteter for ungdom
Lierbyen skole	72 249		Naturfagsenteret – kursing av lærere, utstyr og aktiviteter i realfag
Lierbyen skole	50 000		Viken – prosjektet RØRE
Lierbyen skole	13 000		Ungdommens kommunestyre – soundboks og klasseballer
Lierbyen skole	50 000		Vedtak i KS 2023 – Skolebibliotek/ja til leselyst
Tranby skole	13 185		Ungdommens kom.styre–Sosialt fellesskap gjennom fysisk aktivitet
Syilling skole	13 785		Vedtak i KS 2023 – Skolebibliotek/ja til leselyst Skolebibliotek
Kulturskolen	214 840		Arenaer for tilhørighet – Sparebankstiftelsen DNB
Kulturskolen	76 473		Ung Ressursgruppe Kulturskolen - VFK
Kulturskolen	120 549		Den kulturelle spaserstokken - VFK
Felles barnehager	172 287		Statlige midler til kompetanseløft
Felles barnehager	977 862		Statsforvalteren – midler til svømmeopplæring i barnehage
Felles velferdstjenester	116 059		TryggEst - Bufdif
Felles velferdstjenester	148 331		Kompetansetilskudd - Statsforvalteren
Felles velferdstjenester	1 532		KlinObs - Statsforvalteren
Felles velferdstjenester	4 183		Kompetansetilskudd BPA - Statsforvalteren
Helsetjeneste barn og unge	58 303		Styrking helsestasjon/skolehelsetjeneste – Helsedir.
Lege, legevakt og samhandlingsreformen	400 000		Koordinator for inkludering og deltagelse - Bufdir
Hjemmetjenesten	6 446		Gavemidler ansatte hjemmetjenesten
Liertun	6 500		Gavemidler
Liertun	3 265		Gavemidler - Ansatte
Liertun	516 679		Arv Liertun
Nøstehagen	69 092		Fellesutgifter - fra beboerne
Lier bibliotek	240 873		Sjakkprosjekt - Jølbergstiftelsen
Lier bibliotek	55 000		Digihjelpen - KMD
Lier bibliotek	97 750		Kjøp av campingvogn – Viken fylkesbibliotek
Lier bibliotek	42 241		Tøffe gutter leser - Nasjonalbiblioteket
Kultur og fritid - Kultur	63 524		Skjøtsel av kulturmiljøer i Hennummarka - VFK
Kultur og fritid - Kultur	272 468		Den kulturelle skolesekken - VFK
Kultur og fritid - Kultur	167 250		St. Hallvard spel - Jølbergstiftelsen
Kultur og fritid - Kultur	80 000		Friluftslivets ferdselsårer - Miljødirektoratet
Kultur og fritid - Kultur	52 900		Skilting mm av kulturmiljøet på Egge - VFK
Ung kultur	110 000		Inkludering og mangfold åpen møteplass - Bufdir
Voksenopplæringen	2 413 285		Tilskudd IMDI
SPREDT AVLØP	3 585 221		Selvkostfond
Landbruk og miljø	80 000		Statsforvalter Vannomrpedekooordinator Lierelva
Landbruk og miljø	65 497		Statsforvalter Vannomrpedekooordinator lønn
Landbruk og miljø	79 687		Statsforvalter Vannomrpedekooordinator ØM
Landbruk og miljø	195 000		2510726 Vannmiljøtiltak i Øksnebekken
Stedsutvikling og Plan	1 906 000		Bredbåndsmidler - VFK
Stedsutvikling og Plan	500 000		Buskerudbymidler - VFK Feie for egen dør
Stedsutvikling og Plan	100 000		Buskerudbymidler - VFK Parkeringsvakt
Fellesområdet - Generelt	50 000		Gavemidler Fosshagen
Fellesområdet - Generelt		10 884 900	Opprinnelig budsjett
Sum	14 815 547	10 884 900	
Herav disposisjon i regnskapet	11 230 347	-	
Disponeringer med utg.pkt. i budsjett	3 585 200	10 884 900	
Totalt regnskapsført	14 815 547	10 884 900	

Til disposisjonsfond må finansieres av regnskapsresultatet

Tabell 30 Avsetninger til bundet fond og disposisjonsfond

Overføringer til bundet driftsfond er ubrukte midler kommunen har mottatt fra ekstern tredjepart til et bestemt formål. Overføring til disposisjonsfond er etter vedtak i kommunestyret, med unntak av strykning og overskuddet fra 2022 som føres til fond etter kommunelovens regler.

Disposisjonsfond:

Disposisjonsfondet ble redusert med 142 millioner kroner. Den største delen av reduksjonen er vedtatt reduksjon for å justere fondet til 10% av inntektene. Denne reduksjonen ble brukt til å finansiere investeringer og redusere låneopptaket. Det er i tillegg vedtatt bruk både i 1. og 2. tertial.

Tall i 1000 kr	Beløp
Inngående balanse 2023 kommunekasse	392 176
Opprinnelig budsjett bruk	-123 155
1. tertial bruk	-25 553
2. tertial bruk	-4 300
Bruk vedtatt tidligere årsrapporter	-6 235
Vedtatt avsetning	10 885
Strykninger	5 942
Utgående balanse 2023 Kommunekasse	249 761
Herav:	
Generelt disposisjonsfondfond	237 206
Disposisjonsfond tilknyttet formål	9 889
Over-/underskuddsordningen	2 666
Disposisjonsfond Lier Eiendom KF	10 194
Disposisjonsfond Lier Vei Vann og avløp KF	0
Disposisjonsfond konsolidert	259 955
Akkumulert premieavvik (betalte pensjonskostnader som ikke er regnskapsført)	208 084
Penger i banken til fri disposisjon	51 871

Premieavviket økte mye i 2023, og dette slår ut på likviditeten.

Disponeringer av disposisjonsfondet krever vedtak i kommunestyret. Etter en gjennomgang av disposisjonsfond som er tilknyttet tiltak foreslår kommunedirektøren følgende endringer:

Øremerket disposisjonsfond som avsluttes og overføres til det generelle disposisjonsfondet da behovet ikke har vært tilstede.

Tiltak	Beløp
Energirådgivning	100 000
Tiltak, energi, klima og miljø	600 000
Plan og oppmålingsdialogen	250 000
Flyktningtjenesten	835 000
Totalt	1 785 000

Kommunedirektøren foreslår at følgende tiltak disponeres fra disposisjonsfondet:

Tiltak	Til disp. fond	Begrunnelse
Tilretteleggelsestilskudd	1 150 000	Tilretteleggelsestilskudd som er innvilget, men ikke ble utbetalt i 2023
Utvalgsmidler – inkluderende idrett	50 000	Gjennomføres i 2024
Totalt	1 200 000	

Sammenligning med andre kommuner

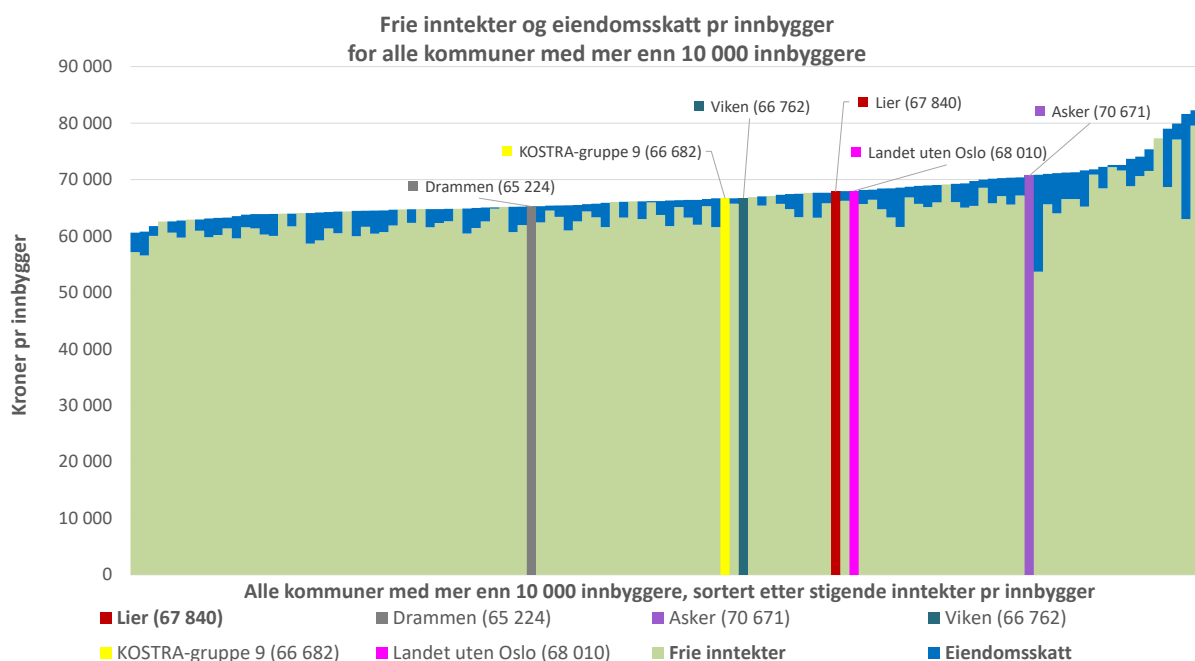
Lier sammenligner seg med andre kommuner for å vurdere kvalitet og kostnadsnivå i tjenestene. I målekortene er flere kvalitetsindikatorer benyttet, og der sammenligner vi oss med gjennomsnittet i landet. For kostnader som vi skal se på her i dette avsnittet, sammenligner vi oss med gjennomsnittet i landet (uten Oslo), nabokommunene våre Asker og Drammen samt gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 9 og Viken. KOSTRA-gruppe 9 består av kommuner som ligner på Lier med hensyn til innbyggertall og inntekter per innbygger.

KOSTRA-tallene foreligger per 15. mars i en foreløpig versjon. Det må derfor tas noe forbehold om mulige endringer i tallene. Normalt blir det noen mindre justeringer frem til de endelige KOSTRA-tallene publiseres i midten av juni.

Frie inntekter

Kommunesektoren finansieres i stor hovedsak gjennom frie inntekter, det vil si rammetilskudd og skatteinntekter. Frie inntekter er avgjørende for økonomisk handlefrihet og utvikling av tjenestetilbudet i kommunen. Inntektene disponeres fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover. Samlet utgjør disse inntektene om lag 71 % av Lier kommunes samlede inntekter.

Figuren under viser kommuner med mer enn 10 000 innbyggere sortert etter stigende frie inntekter, inkludert eiendomsskatt per innbygger (markert med blå farge), fra venstre mot høyre. Plasseringen til Lier er markert med rødt. Det er også markert plasseringene av KOSTRA-gruppe 9, Landet (uten Oslo), Viken, samt Asker og Drammen. Lier kommune har fortsatt lave frie inntekter i forhold til landsgjennomsnittet. Frie inntekter i Lier kommune utgjorde om lag 96 prosent av landsgjennomsnittet, til tross for at Lier hadde en skatteinngang som lå 10,7 % over landsgjennomsnittet. Inntektsutjevningsordningen i rammetilskuddet medfører at kommunen bare får beholde om lag 40 % av denne merinntekten.

Figur 25 Frie inntekter og eiendomsskatt per innbygger for alle kommuner med mer enn 10.000 innbyggere.

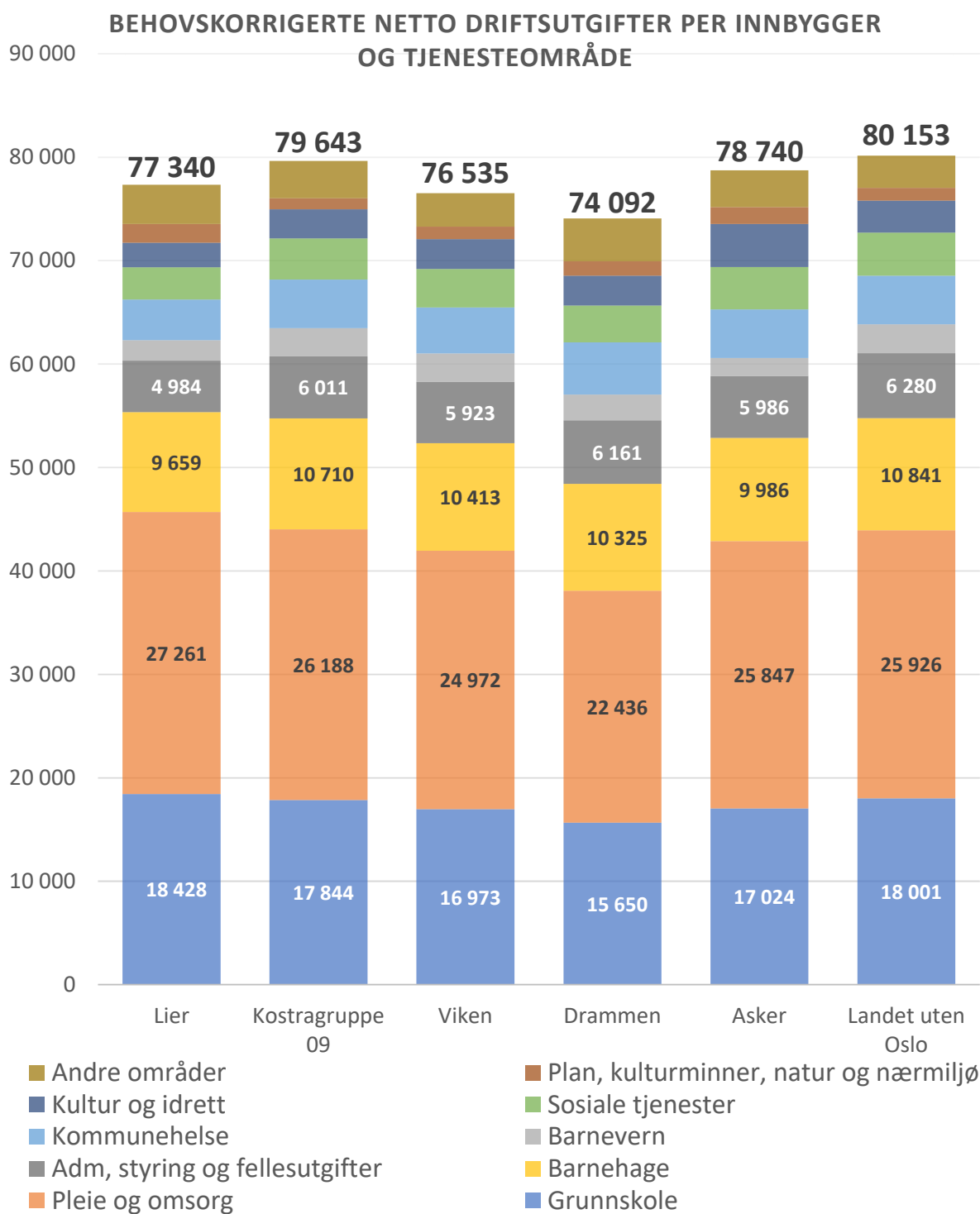
Kostnader til tjenestene per innbygger

Analysen opererer med tall per "behovskorrigert innbygger". Dette er et beregnet innbyggertall som er korrigert for ulikheter i befolkningssammensetning mellom kommuner. Denne korrigeringen innebærer at vi kan sammenligne nøkkeltall for tjenestene i kommuner med ulik alderssammensetning i befolkningen.

I tilfeller hvor netto kostnader er høyere i Lier enn andre kommuner, kan det komme av tre årsaker:

- Lier gir et mer omfattende tilbud til våre innbyggere enn andre kommuner gjør
- Lier produserer ikke tjenestene like rimelig som andre kommuner
- Lier har lavere brukerbetalinger enn andre kommuner

I figuren under ser vi på kostnadsnivå per behovskorrigert innbygger per tjenesteområde.

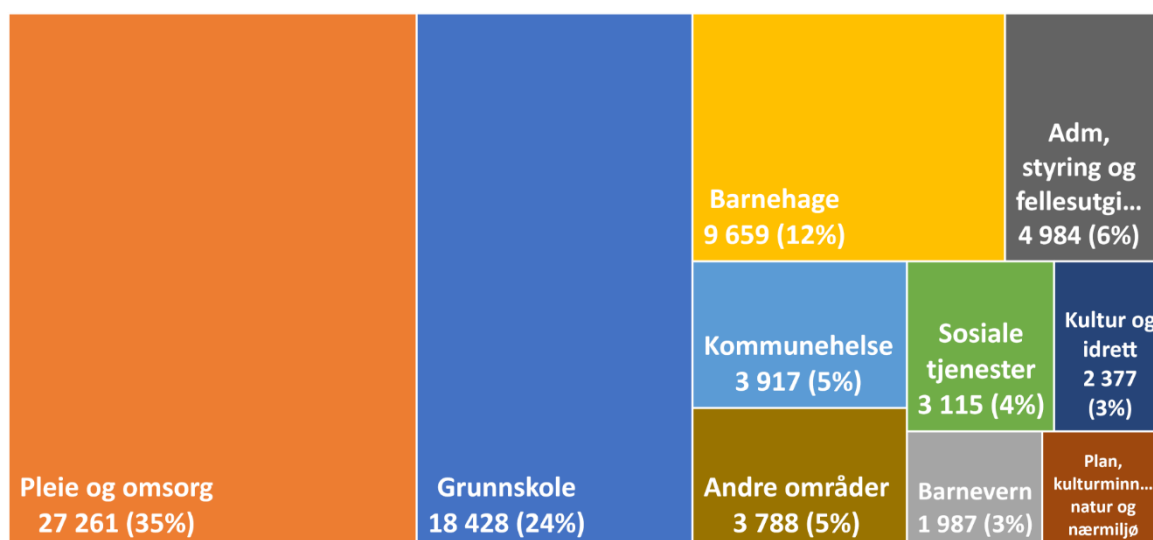
Figur 26 Behovskorrigerte netto driftsutgifter per innbygger og tjenesteområde

	Lier	Kostragruppe 09	Viken	Drammen	Asker	Landet uten Oslo
Grunnskole	18 428	17 844	16 973	15 650	17 024	18 001
Pleie og omsorg	27 261	26 188	24 972	22 436	25 847	25 926
Barnevern	1 987	2 718	2 744	2 487	1 739	2 786
Barnehage	9 659	10 710	10 413	10 325	9 986	10 841
Kommunehelse	3 917	4 703	4 451	5 041	4 705	4 701
Sosiale tjenester	3 115	3 980	3 715	3 572	4 096	4 171
Kultur og idrett	2 377	2 808	2 891	2 883	4 163	3 109
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1 824	1 067	1 211	1 385	1 630	1 212
Adm, styring og fellesutgifter	4 984	6 011	5 923	6 161	5 986	6 280
Andre områder	3 788	3 614	3 242	4 152	3 564	3 126
Brann og ulykkesvern	769	1 163	1 033	791	1 027	1 144
Kommunale boliger	412	286	361	942	529	378
Samferdsel	1 737	1 422	1 319	1 374	1 516	1 496
Næringsforv. og konsesjonskraft	24	-71	-230	228	-265	-751
Landbruk	287	144	152	243	179	139
Kirke	559	670	607	574	578	720
Totalt	77 340	79 643	76 535	74 092	78 740	80 153

Tabell 31 Behovskorrigerte netto driftsutgifter per innbygger og tjenesteområde

Sammensetningen av netto driftsutgifter per behovskorrigerte innbygger per tjenesteområde i Lier kommune er slik.

Figur 27 Sammensetningen av netto driftsutgifter per behovskorrigerte innbygger per tjenesteområde

Pleie og omsorg, grunnskole og barnehage er de tjenesteområdene som har høyest andel av netto driftsutgifter.

Vi har tatt med Drammen og Asker som enkeltkommuner i sammenligningen. Dette er store naboer vi ofte ser til, men vi skal være oppmerksomme på at deres kostnadsnivå ikke er representativt for kommuner som ligner på Lier med hensyn til kvalitet i tjenesteproduksjonen, innbyggertall og inntekter per innbygger.

Grunnskolen i Lier driftes med høyere kostnad enn alle vi sammenligner oss med i tabellen ovenfor. KOSTRA-gruppe 9 driftes 3 % billigere enn Lier og Landet uten Oslo driftes rundt 2 % billigere enn Lier. Drammen har lavest kostnad, og driver grunnskole 18 % rimeligere per innbygger enn hva Lier gjør. Kostnadsøkningen fra 2022 er også større i Lier enn de vi sammenlikner oss med, med unntak av Landet uten Oslo som har helt lik økning.

Kostnader til lokaler i lierskolen ligger fortsatt nokså høyt, men har nærmet seg de vi sammenlikner oss med. Lier ligger 3-4 % under KOSTRA-gruppe 9 og Landet uten Oslo, men Drammen ligger hele 17 % lavere enn Lier. Et viktig element i kostnader til lokaler er avskrivninger, som omtrent tilsvarer renter og avdrag. Dette er ikke kostnader kommunen kan effektivisere bort på kort sikt, og ikke noe som kan forsvinne innen eksisterende skolestruktur. Den største delen av kostnader er likevel kostnader til ordinær undervisning, som også inkluderer spesialundervisning. Her fortsetter Lier å ha en stor kostnadsøkning fra forrige år, omtrent på linje med økningen i korona-årene. Lier ligger klart høyest av de vi sammenlikner oss med, 9 % høyere enn KOSTRA-gruppe 9. Antall årsverk i grunnskolen har hatt en stor økning, noe som både skyldes at spesialundervisningen har økt mye og at lærernormen nå er oppfylt ved alle skolene. Gjennomsnittlig gruppestørrelse for 1.-10. trinn er lavere i Lier enn alle vi sammenligner oss med (12,2 i Lier mot 14 i Drammen).

Barnehagesektoren i Lier driftes fortsatt med noe lavere kostnad enn alle vi sammenligner oss med. Forskjellene blir likevel mindre for hvert år, noe som for en stor del skyldes bemanningsnormer som gjør barnehagene mer like.

Pleie og omsorg driftes med høyere kostnad enn utvalget, og ligger 3,9 % dyrere enn KOSTRA-gruppe 9. For helse- og omsorgstjenester i institusjon ligger kostnadene relativt lavt i Lier, mens for helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende ligger kostnadene relativt høyt. Det er her viktig å være klar over at hjemmeboende ikke kun er eldreomsorg løst av hjemmetjenesten. 40 % omfatter tjenester til eldre, mens øvrige tjenester går til personer med utfordringer knyttet til rus og/eller psykisk helse (16 %) samt unge og voksne brukere med funksjonsnedsettelse (37 %).

Når det gjelder omsorgstjenester for eldre brukere, er det både kvalitativt og kostnadmessig gunstig at brukere får hjemmebaserte tjenester i stedet for tjenester i institusjon, så langt det er mulig. De lave kostnadene Lier har til institusjon henger dels sammen med at vi tilrettelegger for at folk kan bo hjemme lenger, samt en effektiv drift av institusjonsplassene våre. Å jobbe for en god hjemmetjeneste og gode boforhold, som gjør det mulig at flest mulig bor hjemme livet ut, er viktig også fremover for å holde kostandene her nede.

Utgifter til administrasjon, styring og fellesutgifter ligger lavest i utvalget. Dette forteller oss at administrasjonen er effektiv. Lier kommune er imidlertid i vekst og administrasjonen merker kapasitetsutfordringer. Vi vil også bli stilt overfor kapasitetsmessige utfordringer

fremover som følge av store utviklingsprosjekter, blant annet Fjordbyen. Kompetanse på utbyggingsavtaler, bestillerfunksjon for offentlig infrastruktur og plankompetanse vil bli viktig for å sikre en positiv utvikling og gode beslutningsgrunnlag for politisk nivå.

For andre områder ligger utgifter i Lier lavere enn i Drammen, men dyrere enn KOSTRA-gruppe 9, Drammen og Asker, Viken og Landet uten Oslo. Dette er områder som er vanskelig å sammenligne mellom kommuner.

I totale utgifter per innbygger ligger kostnadsnivået i Lier 3% lavere enn gjennomsnittet i KOSTRA-gruppe 9.

Generelt om budsjettavvik og premisser/premissavvik

I henhold til kommuneloven skal det rapporteres om vesentlige beløpsmessige avvik i forhold til hva som er vedtatt i kommunestyrets årsbudsjett og avvik i premisser for budsjettet. Økonomikapittelet og økonomisk status på det enkelte utvalgsområde er i seg selv en rapport som skildrer hva som er de største avvikene mot budsjett. Dette summeres opp innledningsvis i økonomikapittelet. I tillegg rapporteres det på avvik på investeringsprosjekter i vedlegg. De kommunale foretakene rapporterer på de investeringsprosjektene de er ansvarlige for.

Premissene for årsbudsjettet er satt gjennom den rammen hver virksomhet har fått til å drifte sitt ansvarsområde, samt de måltall og politiske oppdrag som er kommet gjennom handlingsprogrammet. Disse premissene rapporteres det på i de respektive kapitlene for hvert utvalgsområde før økonomikapittelet.

Utover vedtatte premisser i handlingsprogrammet, er det følgende endringer i premisser:

- Resultat av lønnsoppgjør: Virksomhetene er kompensert for faktisk effekt av lønnsoppgjørene gjennom året.
- Økonomiske konsekvenser av flyktningsituasjonen er kommentert som eget kapittel.
- Avvik i fremdriften til investeringsprosjekter er kommentert ut både som vedlegg til årsrapporten og i lånekapittelet.

Øvrige endringer er vedtatt som del av behandling av 1. og 2. tertialrapporter.

Lier kommune

VEDLEGG

Vedlegg 1 Kjønnsbalanse

Tallene i oversikten er hentet fra registreringer i kommunens lønnssystem. Det er gjennomført et arbeid av HR-enheten for å få en mer presis og konsistent definisjon av årsverk og antall medarbeidere på tvers av organisasjonen. Arbeidet har medført en endring i definisjon i uttrekket av data. Blant annet telles nå personer med faste stillinger som har midlertidig opphør i lønn f.eks. ved permisjon. Dette medfører at en økning i antall ansatte og årsverk fra tidligere års rapporteringer. Tall bakover i tid er endret til ny definisjon.

Uttrekk fra rutine "Uthenting av rapport antall ansatte og årsverk"

utarbeidet av HR-enheten

Antall fast ansatte personer:

Her skal alle med fast arbeidskontrakt telles med, også de som for øyeblikket er ute i permisjon eller AAP og delvis AAP/AFP/pensjon. Her telles antall personer.

Antall årsverk totalt:

Samme liste hentes ut fra Visma, men da summeres prosent, ikke antall personer.

Disse kategoriene hentes ut fra Visma HRM:

Betegnelse:	Stillingstype:	Ansettelses- (A) eller stillingsprosent (S)
Fast	F	A
Foreldrepermisjon	SV	A
Omsorgspermisjon uten lønn	AO	A
Permisjon uten lønn	AP	A
Delvis AAP	PA	S
Delvis AFP / pensjon	DP	S
AAP	AA	S
Fedrekvote	FE	A
Konstituert	KO	A

Antall midlertidig ansatte:

Her skal alle med tidsbegrensa arbeidskontrakt telles med. Denne rapporten viser antall personer og årsverk på midlertidige stillinger i Lier kommune.

Disse kategoriene hentes fra Visma:

Betegnelse:	Stillingstype:	Ansettelses- (A) eller stillingsprosent (S)
Lærling	R	S
Vikar	V	S
Vikar med timelønn	VT	S

Midlertidig	M	S
Fast tidsbegrenset	FT	S
Vikar	FV	S
Pensjonistlønn	PE	S

Skal det hentes ut rapporter på både faste og vikarer hentes kriteriene ut i begge rapportene for å få en samlet oversikt.

Kommunen som egen kasse

Årsrapport likestilling 2023

Rapportering i henhold til Likestillingsloven, Diskrimineringsloven og tilgjengelighetsloven.

Tabellene viser personer og årsverk hvor det foreligger en ansettelsesavtale på uttrekksdagspunktet. Ledige stillinger er ikke med i tallmaterialet.

år	Antall personer			Antall årsverk			Kjønnssford. antall		Kjønnssford. årsverk	
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2023	1 479	412	1 891	1 244,1	345,7	1 589,7	78,2 %	21,8 %	78,3 %	21,7 %
2022	1 434	390	1 824	1 204,9	327,1	1 532,0	78,6 %	21,4 %	78,6 %	21,4 %
2021	1 358	390	1 748	1 141,3	324,1	1 465,4	77,7 %	22,3 %	77,9 %	22,1 %

Kjønnssfordeling totalt

	Antall personer			Antall årsverk			Kjønnssford. antall		Kjønnssford. årsverk	
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Fast ansatte	1 365	371	1 736	1 148,6	310,9	1 459,5	78,6 %	21,4 %	78,7 %	21,3 %
Vikarer	114	41	155	95,4	34,8	130,2	73,5 %	26,5 %	73,3 %	26,7 %
Totalt	1 479	412	1 891	1 244,1	345,7	1 589,7	78,2 %	21,8 %	78,3 %	21,7 %

De kommende tabellene gjelder fast ansatte

Diff lønn i menns favør er hvor mye høyere/lavere menns gjennomsnittslønn er i forhold til kvinner

Tallet er basert på lønnsnivå pr. person og følgende formel: (menns gj.snitt.lønn - kvinners gj.snitt.lønn)/menns gj.snitt.lønn

Total stillingsstørrelse

	2023						2022			2021		
	Antall personer			Andel			Andel			Andel		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
<35%	136	53	189	10,0 %	14,3 %	10,9 %	9,8 %	12,9 %	10,4 %	9,6 %	15,0 %	10,7 %
36-49%	41	7	48	3,0 %	1,9 %	2,8 %	2,6 %	1,1 %	2,3 %	2,5 %	1,2 %	2,2 %
50-75%	155	28	183	11,4 %	7,5 %	10,5 %	13,8 %	9,0 %	12,8 %	13,3 %	7,9 %	12,2 %
76-99%	150	27	177	11,0 %	7,3 %	10,2 %	12,2 %	7,8 %	11,3 %	14,0 %	7,6 %	12,6 %
100%	883	256	1 139	64,7 %	69,0 %	65,6 %	61,5 %	69,2 %	63,2 %	60,7 %	68,3 %	62,3 %
Totalt	1 365	371	1 736	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kjønnssfordeling og lønnsforskjell - Ledernivå

	2023						2022			2021		
	Antall personer			Kjønnssfordeling			Kjønnssfordeling			Kjønnssfordeling		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør
Virksomhetsleder	31	9	40	78 %	23 %	-0,45%	75,7 %	24,3 %	3,1 %	86,8 %	13,2 %	1,5 %
Toppleder	4	2	6	67 %	33 %	-4,56%	60,0 %	40,0 %	-8,9 %	60,0 %	40,0 %	-3,7 %
Totalt	35	11	46	76 %	24 %	2,02 %	73,8 %	26,2 %	4,6 %	83,7 %	16,3 %	7,7 %

Kjønnssfordeling og lønnsforskjell - tjenesteområder (ekskl. ledere)

Tjenesteområde	Antall			2023			Andel årsverk			2022			2021		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør
Oppvekst	673	165	838	598,0	143,3	741,3	80,7 %	19,3 %	0,2 %	80,3 %	19,7 %	1,0 %	80,4 %	19,6 %	0,7 %
Helse omsorg og velferd	609	166	775	464,4	127,1	591,5	78,5 %	21,5 %	-2,2 %	79,2 %	20,8 %	-4,4 %	78,7 %	21,3 %	-5,7 %
Steds- og samfunnsutvikling	17	8	25	17,0	8,0	25,0	68,0 %	32,0 %	-0,3 %	59,6 %	40,4 %	0,3 %	60,1 %	39,9 %	-0,6 %
Organisasjon og utvikling	30	17	47	28,2	17,0	45,2	62,4 %	37,6 %	2,9 %	63,9 %	36,1 %	4,6 %	64,1 %	35,9 %	2,8 %
Kommunale foretak	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fellesområdet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalsum*	1 329	356	1 685	1 107,6	295,4	1 403,0	78,8 %	21,2 %	-0,0 %	78,6 %	21,4 %	0,1 %	78,5 %	21,5 %	-0,6 %

* Personer som arbeider i flere tjenesteområder medfører at antallet personer i denne tabellen er høyere enn kommunens totaltall.

Kjønnssfordeling og lønnsforskjell - utdanningsnivå (ekskl. ledere)

	Antall personer			2023			Kjønnssfordeling av			Andel av fordelt på kjønn			Diff lønn i menns		2022	2021
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	i menns		Diff lønn i menns	Diff lønn i menns
ufaglært	255	96	351	185,4	75,5	261,0	71 %	29 %	17 %	26 %	19 %	0,9 %	1,4 %		-4,1 %	-4,1 %
faglært	367	77	444	282,3	59,4	341,6	83 %	17 %	26 %	21 %	25 %	-0,3 %	-0,4 %		-1,6 %	-1,6 %
høgskole int. 3 år	302	64	366	268,7	51,3	320,0	84 %	16 %	25 %	18 %	24 %	1,1 %	0,8 %		1,8 %	1,8 %
Universitet/hs over 3 år	357	106	463	336,0	100,0	436,0	77 %	23 %	31 %	35 %	32 %	0,5 %	0,2 %		-0,0 %	-0,0 %
annet	40	13	53	33,4	10,5	43,9										
Totalt	1 321	356	1 677	1 105,8	296,7	1 402,5	79 %	21 %	100 %	100 %	100 %	-0,0 %	0,1 %		-0,6 %	-0,6 %

* Personer med utdanning som ikke passer i gruppene, eller som ikke har fått registrert utdanningskode ved uttrekksdagspunkt

Kjønnssfordeling - Fravær pga. barns sykdom

	2023		2022		2021	
	Dagsv	Fravær%	Dagsv	Fravær%	Dagsv	Fravær%
Kvinner	1 404	0,47 %	1 574	0,55 %	1 252	0,46 %
Menn	383	0,46 %	440	0,53 %	330	0,42 %
Totalt	1 787	0,47 %	2 014	0,55 %	1 582	0,45 %

Konsoliderte tall

Årsrapport likestilling 2023

Rapportering i henhold til Likestillingsloven, Diskrimineringsloven og diskriminerings og tilgjengelighetsloven.

Tabellene viser personer og årsverk hvor det foreligger en ansettelsesavtale på uttrekksstidspunktet. Ledige stillinger er ikke med i tallmaterialet.

år	Antall personer			Antall årsverk			Kjønnsford. antall		Kjønnsford. årsverk	
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
2023	1 511	499	2 010	1 274,3	432,2	1 706,5	75,2 %	24,8 %	74,7 %	25,3 %
2022	1 462	479	1 941	1 229,4	413,6	1 642,9	75,3 %	24,7 %	74,8 %	25,2 %
2021	1 385	478	1 863	1 165,3	409,4	1 574,7	74,3 %	25,7 %	74,0 %	26,0 %

Kjønnsfordeling totalt

	Antall personer			Antall årsverk			Kjønnsford. antall		Kjønnsford. årsverk	
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Fast ansatte	1 397	458	1 855	1 178,9	397,4	1 576,3	75,3 %	24,7 %	74,8 %	25,2 %
Vikarer	114	41	155	95,4	34,8	130,2	73,5 %	26,5 %	73,3 %	26,7 %
Totalt	1 511	499	2 010	1 274,3	432,2	1 706,5	75,2 %	24,8 %	74,7 %	25,3 %

De kommende tabellene gjelder fast ansatte

Diff lønn i menns favør er hvor mye høyere/lavere menns gjennomsnittslønn er i forhold til kvinner

Tallet er basert på lønnsnivå pr. person og følgende formel: (menns gj.snitt.lønn - kvinners gj.snitt.lønn)/menns gj.snitt.lønn

Total stillingsstørrelse

	2023						2022			2021		
	Antall personer			Andel			Andel			Andel		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
<35%	136	53	189	9,7 %	11,6 %	10,2 %	9,7 %	11,0 %	10,0 %	9,5 %	12,6 %	10,3 %
36-49%	42	7	49	3,0 %	1,5 %	2,6 %	2,7 %	0,9 %	2,2 %	2,5 %	0,9 %	2,1 %
50-75%	157	29	186	11,2 %	6,3 %	10,0 %	13,7 %	7,2 %	12,1 %	13,1 %	6,3 %	11,4 %
76-99%	154	28	182	11,0 %	6,1 %	9,8 %	12,3 %	6,5 %	10,9 %	14,0 %	6,6 %	12,1 %
100%	908	341	1 249	65,0 %	74,5 %	67,3 %	61,7 %	74,3 %	64,8 %	60,9 %	73,5 %	64,0 %
Totalt	1 397	458	1 855	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Kjønnsfordeling og lønnsforskjell - Ledernivå

	2023						2022			2021		
	Antall personer			Kjønnsfordeling			Kjønnsfordeling			Kjønnsfordeling		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør
Virksomhetsleder	31	11	42	74 %	26 %	5,34 %	71,8 %	28,2 %	9,1 %	82,5 %	17,5 %	11,1 %
Toppleder	4	2	6	67 %	33 %	-4,56 %	60,0 %	40,0 %	-8,9 %	60,0 %	40,0 %	-3,7 %
Totalt	35	13	48	73 %	27 %	5,31 %	70,5 %	29,5 %	8,3 %	80,0 %	20,0 %	12,8 %

Kjønnsfordeling og lønnsforskjell - tjenesteområder (ekskl. ledere)

Tjenesteområde	2023						2022			2021		
	Antall			Årsverk			Andel årsverk			Andel årsverk		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør
Oppvekst	673	165	838	598,0	143,3	741,3	80,7 %	19,3 %	0,2 %	80,3 %	19,7 %	0,7 %
Helse omsorg og velferd	609	166	775	464,4	127,1	591,5	78,5 %	21,5 %	-2,2 %	79,2 %	20,8 %	-4,4 %
Steds- og samfunnsutvikling	17	8	25	17,0	8,0	25,0	68,0 %	32,0 %	-0,3 %	59,6 %	40,4 %	0,3 %
Organisasjon og utvikling	30	17	47	28,2	17,0	45,2	62,4 %	37,6 %	2,9 %	63,9 %	36,1 %	4,6 %
Kommunale foretak	30	71	101	28,8	70,9	99,6	28,9 %	71,1 %	10,1 %	25,1 %	74,9 %	11,2 %
Fellesområdet	2	14	16	1,5	13,6	15,1	9,9 %	90,1 %	-19,6 %	9,7 %	90,3 %	-21,9 %
Totalsum*	1 361	441	1 802	1 137,9	379,9	1 517,8	74,9 %	25,1 %	1,8 %	74,6 %	25,4 %	2,4 %

* Personer som arbeider i flere tjenesteområder medfører at antallet personer i denne tabellen er høyere enn kommunens totaltall.

Kjønnsfordeling og lønnsforskjell - utdanningsnivå (ekskl. ledere)

	2023						2022			2021		
	Antall personer			Årsverk			Kjønnsfordeling av			Diff lønn i menns favør		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Andel av fordelt på kjønn	Kvinner	Menn	Diff lønn i menns favør
ufaglært	267	136	403	196,6	115,0	311,6	63 %	37 %	18 %	32 %	21 %	3,4 %
faglært	370	95	465	284,8	77,4	362,1	79 %	21 %	26 %	21 %	25 %	3,3 %
høgskole int. 3 år	305	79	384	271,7	66,3	338,0	80 %	20 %	25 %	18 %	23 %	6,5 %
Universitet/hs over 3 år	358	111	469	337,0	105,0	442,0	76 %	24 %	31 %	29 %	30 %	2,0 %
annet	46	13	59	39,0	10,5	49,5						
Totalt	1 346	434	1 780	1 129,1	374,2	1 503,2	75 %	25 %	100 %	100 %	100 %	1,8 %

* Personer med utdanning som ikke passer i gruppene, eller som ikke har fått registrert utdanningskode ved uttrekksstidspunkt

Vedlegg 2 Investeringsstatus og oversikt LVVA KF

Hoved-prosjekt	Prosjekt	Bevilgn. Totalt HP-ner	Bevilgn. 2023	Ekstern finans.	Totalt finans.	Brukt hittil i 2023	Prognose forbruk 2023	Hva som gjøres	Kommentarer
Vei									
705	Overvannstiltak	21 800	3 000		21 800	685	1 000	Tiltak i hht. tiltaksplanen i "Temaplan overvann"	Det planlegges med å gjennomføre tiltakene som vist i framdriftsplanen i "Temaplan overvann". Enkelte tiltak må koordineres mot vei- og va-prosjekter. Detaljprosjektering for Fageråsen pågår og koordineres med vei-, vann- og avløpsarbeider. Prosjektet blir omfattende og det planlegges med en etappevis utbedring. Bevilgning for 2023 ble ikke brukt fullt ut. Bevilgning må overføres for finansiering av anleggsentreprise.
706	Utbedring av eksisterende veier	26 000	10 600		26 000	5 421	5 000	Det største tiltaket er utbedring av Årkvislaveien. Veiarbeider i forbindelse med Nøsteprojektet inngår også.	I forbindelse med utarbeidelse av detaljprosjekteringen av Årkvislaveien er det laget et nytt kostnadsestimat. Estimaten tilsier en langt høyere kostnad enn tidligere antatt. Det ble lagt fram politisk sak høsten 2022. Det er vedtatt å gjennomføre en etappevis utbedring. Det fysiske arbeidet med den første etappen har ikke kommet i gang. Det arbeides med grunneieravtaler og konkurransegrunnlag. Entreprenearbeidet vil ikke komme i gang før i 2024.
707	Prosjekter på vei med utgåtte bevilgninger					59	60	Opprydding i grenser for veiareal.	Tiltakene som rapporteres under dette hovedprosjektet har alle fått sine bevilgninger for etableringen av Lier VVA KF.
Vann og avløp									
750	Løpende investeringer	8 000	1 000		8 000	6 148	6 000	Midler for gjennomføring av mindre tiltak og samarbeidsprosjekter med andre etater	Videreføring av tidligere vedtak i HP. Utskifting av vannledning på Linnestranden er gjennomført. I tillegg er det utført prosjektering i forbindelse med trykkøkingsstasjon for Nordal Panorama og ny reduksjonskum ved Brattbakken. Det blir benyttet ubrukte investeringsmidler til gjennomføring av tiltakene.
751	Etableringskostnader kommunalt foretak	6 000	1 500		6 000	95	-	Investering i nye maskiner og utstyr.	Investering i nye maskiner og utstyr. Bevilgning må dekke opp for tidligere merforbruk.
752	Renseløsning	826 000	11 000		826 000	4 903	3 500	Gjennomføring av overordnet avløpsplan	Kommunene Lier, Drammen og Asker har vedtatt å samarbeide om en regional avløpsløsning. Nytt regionalt anlegg er planlagt etablert i Nordbykollen i Drammen. Liers andel i et regionalt anlegg er 31 %. Det er avtalt at Lier selv skal etablere overføringsledning fra Linnes renseanlegg. Overføringsledningen skal etableres først og overføre en delstrøm til Solumstrand renseanlegg for å avlaste Linnes renseanlegg i byggeperioden for det regionale renseanlegget. Forprosjekt for overføringsledning pågår. Utførelse av entreprise er planlagt i 2024 - 2026. Den foreløpige framdriftsplan for regionalt renseanlegg tilsier at detaljprosjektering og gjennomføring er i perioden 2026 - 2029. Sylling renseanlegg skal fungere i mange år framover. Det må etableres nytt infiltrasjonsanlegg.
753	Sikringstiltak	0	0		0	3 801	8 000	Objektsikring av vann- og avløpsobjekter	Det fysiske arbeidet er ferdig og det er skrevet kontrakt på den elektroniske delen. Det antas at arbeidet er ferdig i første kvartal 2024. Kostnadene er langt høyere enn tidligere antatt. Det ble omdisponert midler til prosjektet i 2. tertialrapport 2023.
754	Nytt ledningsnett - utvidelse - avkloakking	0	0		0	2 011	1 000	Avkloakking av spredt bebyggelse og områder uten kommunal vann- og avløpsinfrastruktur.	Glitrevann til Sylling, samt overføring av avløpsvann fra Sylling og Tronstad til Sjøstad er utsatt. Samtaler med Glitrevannverket er påbegynt med sikte på reforhandling av avtale. Det vil påløpe noen kostnader for å avslutte prosjekteringen. Det er en eksisterende bevilgning som dekker kostnader i 2023.
755	Saneringsplan	52 000	71 300		52 000	36 763	47 000	Fornyelse av eksisterende anlegg	Mesteparten av saneringsplanen gjelder fornyelse av eldre ledningsanlegg, men gjelder også stasjoner på transportsystemet. Sanering Nøste er forsinket. Oppstart av prosjektet er avhengig av finansiering av fylkesveien fra Buskerud fylkeskommune. De største arbeidene innen hovedprosjektet er nedleggelse av Sykehuset høydebasseng, sanering Skolejordet / Vivelstad, Båhusveien, pumpeledning fra Evensen pst. og rehabilitering av dammene Garsjø og Løken. Det er vanskelig å anslå prognosen på forbruk pga. usikkerheten med Nøsteprojektet.
756	Prosjekter på VA med utgåtte bevilgninger		0			550	600	Diverse prosjekter for fornyelse av eksisterende anlegg og etablering av nye anlegg	Tiltakene som rapporteres under dette hovedprosjektet har fått alle sine bevilgninger for etableringen av Lier VVA KF. Det er ikke planlagt med nye bevilgninger. Påløpt kostnad i 2023 gjelder "vannledning Sylling - Tronstad".

Vedlegg 3 Investeringsstatus og oversikt Lier eiendomsselskap KF

Prosj.nr	Prosjekt	Bevilget tom 2023	Bevilgn. ut over 2023	Sum bevilget	Brukt	Rest	Kommentar/status
	Bygg						
8525	Utskifting av vinduer på Gullaug skole	3 164	-	3 164	1 421	1 743	Flere vinduer skiftes ut, og prosjektet sluttføres i 2024.
8542	Ladepunktstrategi elsykler	3 451		3 451	1 102	2 349	Prosjektet løper videre i 2024.
8546	Sylling ungd. skole solskjerming	2 000	-	2 000	1 395	605	Prosjekt sluttføres i 2024.
8548	Hennummarka skole vent.anl.	22 500	5 000	27 500	16 888	10 612	Nytt tak er lagt. Nye ventilasjonsanlegg er utsatt til et senere tidspunkt.
8550	Heia skole oppgradering	2 000	-	2 000	597	1 403	Prosjektet sluttføres i 2024.
8553	Rehab. Rådhuset	5 500	-	5 500	0	5 500	Konseptutarbeidelse er utsatt i dialog med kommunedirektøren.
8561	Egge skole	123 836	50 000	173 836	98 500	75 336	Prosjektet ligger an til ferdigstilling innenfor budsjett. Kvalitet opprettholdes som planlagt. Fremdriften er presset, men Veidekke opplyser at de skal klare å ha skolen ferdig til avtalt tid slik at skolestart 2024 går som planlagt.
8582	Nye lokaler IKT	2 000	-	2 000	226	1 774	Prosjekt sluttføres i 2024.
9228	SD-anlegg diverse bygg	5 070	-	5 070	4 878	192	Prosjekt sluttføres i 2024.
9243	Energimerking av større kommunale bygg	1 000	-	1 000	884	116	Prosjekt sluttføres i 2024.
9547	Liertun - oppgradering	18 529	-	18 529	13 891	4 638	Prosjektet videreføres i 2024
9550	Fosshagen fase 2	225 200	-	225 200	203 244	21 956	Prøvedrift avsluttet januar 2024. Er i reklamasjonsperiode.
9555	Bygg- og eiendomsutredninger	7 746	-	7 746	7 920	-174	Videreføres. Årlig bevilgning.
9558	Oppgradering brann Lierhallen	5 500	-	5 500	4 189	1 311	Prosjekt sluttføres i 2024.
9559	ENØK varmepumper	14 500	20 000	34 500	11 514	22 986	Prosjekt videreføres 2024.
9569	Kjellstad gård	55 000	-	55 000	3 683	51 317	Forprosjekt stoppet pga. funn av kvikkleire i område. Videre tiltak knyttet til prosjektet vurderes etter rapport fra hydrolog.
9588	Legekantor Fosshagen	10 000	-	10 000	81	9 919	Noe utsatt, krevende marked, konkurranse og få mottatte tilbud.
9579	Liertun	18 000	11 000	29 000	6 365	22 635	Sprinkling av sykehjemmet gjennomføres i 2024 etter detaljert plan.
9580	Portnerbolig	7 000	-	7 000	2 354	4 646	Prosjektet er satt på vent.
9581	Joseph Kellersvei 11 Carport/parkering	2 000	-	2 000	0	2 000	Må sees i sammenheng med prosjekt 9586.
9583	Oppgraderinger og brukertilpasninger bolig	6 000	12 000	18 000	3 824	14 176	Overføres og videreføres i 2024. Årlig bevilgning.
9586	Bratromveien (utvidelse - personalfasiliteter og lager)	10 000	-	10 000	0	10 000	Omfanget av prosjektet er ikke endelig definert. Utredning pågår.
9589	Heis V2	3 500	-	3 500	163	3 337	Utfordrende pga bevaringsverdig bygg. Antatt sluttført i 2024.
8572	Lierbyen skole- økt kapasitet	50 000	-	50 000	4 375	45 625	Leverandør av ny skolepaviljong er valgt. Tilbud er innenfor budsjett. Ferdigstilling august 2024.
8573	Takutbedringer flate tak	4 000	2 000	6 000	3 602	2 398	Prosjektet pågår og videreføres i 2024 med ny bevilgning 2000'
8574	Helsetjenesten for barn og unge Lierbyen	45 000	-	45 000	34 585	10 415	Prosjektet er gjennomført som forutsatt med ferdigstilling før plan. Økonomisk: innenfor vedtatt budsjett.
9562	Nøstehagen vent.aggregater	4 800	-	4 800	3 386	1 414	Prosjekt gjennomført 2023. Mindre gjenstående arbeider 2024 ca kr 200'
9585	Liertun innbygget balkong	1 500	-	1 500	148	1 352	Prosjektet overføres i 2024/25. Utføres etter sprinkler.
9303	Tiltaksplan kommunale bygg	29 204	-	29 204	23 243	5 961	Overføres og videreføres i 2024. Årlig bevilgning.

Prosj.nr	Prosjekt	Bevilget tom 2023	Bevilgn. ut over 2023	Sum bevilget	Brukt	Rest	Kommentar/status
8547	Sylling gml. skole drenering, vinduer etc.	3 000	-	3 000	2 349	651	Prosjektet ble billigere enn prognosen.
8551	Voksenoppkøringen og kulturskolen - vinduer	3 000	-	3 000	3 000	0	Pris iht. bevilgning.
9486	Fosshagen fase 1	355 000	-	355 000	358 876	-3 876	Iht. MS 44/2022
9551	Fosshagen fase 3	10 000	-	10 000	7 097	2 903	Prosjekter er satt på vent.
9557	Lierhallen - avfuktingsaggregat	4 700	-	4 700	5 301	-601	Overskridelse skyldes nødvendige restarbeider etter prosjekt 9571.
9566	Lierhallen oppfølging av brannrapport	0	-	0	443	-443	Feilført på prosjekt uten bevilgning. Dekkes av prosjekt 9558, hvor bevilgningen ligger.
9571	Lierhallen - oppgradering renseanlegg	7 500	-	7 500	7 935	-435	Det ble mottatt bare ett tilbud i konkurransen. Arbeidet måtte utføres for å redusere risikoen for at hallen måtte stenges akutt og i en lengre periode om noen av de tekniske anleggene skulle svikte.
9582	Tranbylia 7 og 9 - Nye vinduer/fasadeoppgradering	7 800	-	7 800	7 225	575	Vi fikk en noe lavere pris i anbudsrunderen enn først forespeilet, mye pga av et trangt marked for entreprenører og de trengte arbeid i denne perioden.
8549	Nordal skole oppgradering	7 500	-	7 500	7 500	0	Entreprenør var løsningsorientert og mer opptatt av at prosessen skulle gå effektivt enn å lete etter tillegg.
8524	Energiltak nyfløya Oddevall skole	3 164	-	3 164	2 205	959	Ble først ført på prosjekt Egge skole. Andel Nordal skole er belastet dette prosjektet.
8579	Barnevevsreformen - tilpasning nye lokaler	5 000	-	5 000	19	4 981	Prosjektet ble billigere enn prognosen.
							Prosjektet er trukket tilbake og tiltaket er gjennomført av gårdeier. Tiltatteleggingskostnadene håndteres gjennom husleien.

Vedlegg 4 Investeringsstatus og oversikt basisorganisasjonen

Tall i hele 1000.						
Prosjekt-nummer	Prosjektnavn	Regulert budsjett 2023 (Nye midler HP23 + ubrukte midler fra tidligere år)	Regnskap 2023	Restmidler	Overforbruk	Kommentar
2435	Oppgradering Sørumsseterveien	1 950	-	1 950		Er forsinket på grunn av bytte av skogbrukssjef. Regner med gjennomføring i løpet av 2024.
5356	MASKININVESTERINGER	1 268	1 383		- 114	Brukt til oppgradering av maskinparken i 2023.
5358	TOALETTERVED HVALSDAMMEN	700	-	700		Videreføres gjennom "Toaletter i marka- prosjekt".
5360	NYLØYPEMASKIN PÅ TRANBY	2 000	-	2 000		Det planlegges kjøp av løypemaskin i 2024.
5361	UTFARTSPARKERING PÅ GJELLEBEKK	1 200	827	373		Prosjektet ble påbegynt i 2023, ferdigstilles første halvår 2024 pga værforhold.
8090	Landfallbakken - Vellingbekken (tilskuddsfinansiert)	-	2 017		- 2 017	Prosjektet skal finansieres med tilskudd. Prosjektet er under gjennomføring, men er ikke fullført.
8200	Digitalisering inklusiv velferdsteknologi	7 521	4 612	2 909		Digitalisering inklusiv velferdsteknologi er definert som et porteføljestyrt prosjekt, hvor man kontinuerlig søker om midler til å dekke sine digitaliseringsinitiativ. Noen prosjekter i porteføljen er avsluttet, noen er ikke påbegynt og det er også forventet at det vil komme inn nye søknader i løpet av 2024. Store deler av prosjektmidlene er bundet opp til allerede innvilgede utviklingsprosjekter hvor kostnadene ikke har begynt å løpe eller bare har påløpt delvis.
8201	Fornyelse fibernettnettverk	2 717	2 210	507		Videreføres. Oppgradering/fornyelse av IKT infrastruktur.
8410	Anleggsplan idrett/friluftsliv	3 247	- 810	4 057		Videreføres. Flere store prosjekter på gang
8503	Hegg skole	-	- 1 650			Innkommende spillemidler
8512	Skring av tunnel på turvei	-	- 1 929			Innkommende spillemidler
8539	Opprusting av uteanlegg ved skoler mm.	3 809	37	3 771		Videreføres. Flere store prosjekter på gang
8544	SYKKELPARKERING TJENESTESTEDER	1 200	-	1 200		Prosjektet er overført til eiendomsselskapet for gjennomføring.
9292	RASSIKRING	1 444	-	1 444		Prosjektmidler vedtatt fra HP 2004 til 2008. Det er løpende investert i rassikring men ingen kostnader i 2022. Prosjektet vil ha kostnader igjen i 2024.
9450	Utstyr institusjonskjøkken	2 983	1 127	1 856		Løpende utstyr kjøkken.
9495	Oppgradering/videreutvikling friområder/turstier	1 010	195	814		Videreføres. Flere store prosjekter på gang
9515	Aktivitetspark foran ungdomshuset V2	627	1 387		- 760	Restbeløp spillemidler forventes i 2024, kr. 125.000. Prosjektet er ikke ferdigstilt.
9545	Digitalisering av byggesaksarkiv	1 483	-	1 483		Digitalisering av oppmålingsarkivet ble startet opp i 2023, men er ikke ferdigstilt. Ferdigstilles i 2024
9578	Nyanlegg og rehabilitering av anlegg	- 1 479	- 1 578	99		Innkommende spillemidler

Vedlegg 5 Politiske bestillinger

Oppvekst-, Kultur,- og Idrettsutvalget

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
FS 28-04-2022 - Sak: Ordning med barnevern på skole en dag i uken.	Janicke Karin Solheim (MDG) bestilte følgende sak som ble vedtatt med 12 stemmer (5H, 1KRF, 2MDG, 2AP, 1SV, 1SP) mot 1 stemme (1FRP). «Kommunedirektøren bes om å vurdere mulighet for at ordningen med barnevernet til stede i skolen en dag i uken, i samsvar med prøveprosjektet på Sylling skole, kan utvides til å gjelde alle skolene i Lier.» Begrunnelse: Viser til orientering i utvalget for oppvekst, kultur og idrett tirsdag og til artikkel i Lierposten i dag om ressursteam og barnevern tilstede i skolen. Siden januar 2021 har Sylling skole vært med på et prøveprosjekt som handler om å ha barnevernet til stede på skolen én dag i uken. Hver torsdag er Linda Tafjord fra barnevernstjenesten i Lier på Sylling skole. Hun er en del av et ressursteam med ansatte fra barnevernet, skolen, PP-tjenesten og helsetjenesten. Hensikten med ressursteamet er å fungere som et lag rundt barnet. Leder for PP-tjenesten, Sissel Østberg, mener dette er et godt eksempel på hvordan hjelpetjenestene rundt barn og familier jobber tett sammen. – Vi kommer tidligere i gang med hjelpetiltak hos barna som har utfordringer, og vi kan forebygge fra tidlig alder. Prosjektet har ført til at Sylling skole har kunnet bistå med tidlig innsats i tillegg til at de har kunnet yte en mer helhetlig hjelp til de elevene som har hatt behov. Barnevernsleder Wenche Thunes mener skolene trenger helsetjenester og ressurser som er til stede der barna er, for godt forebyggende arbeid. Thunes trekker fram viktigheten av å komme tidlig inn for å skape endring, fremfor at problemet utvikler seg og blir vanskeligere å løse. Da blir reparasjonsarbeidet mye større enn det trenger å være. Derfor er det ønskelig at ordningen utvides til å gjelde alle skolene i Lier. 1. januar i år ble det innført en ny barnevernsreform som innebærer at flere av de statlige oppgavene har blitt overført til det kommunale barnevernet. Det er lagt vekt på at reformen skal være en oppvekstreform med fokus på forebygging. Den økonomiske rammen vi har i Lier er imidlertid ikke er tilpasset en oppvekstreform. Barnevernstjenesten i Lier har blant annet sett	Ferdigstilt	Barnevernet er tilstede ved alle skolene og 4 pilot barnehager fra august 2023.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	til Færder kommune som har to heltidsstillinger i barnevernet med tilstedeværelse i alle kommunens barnehager og skoler.		
HOV-01-11-2023 - Melding - Fast politisk melding-fysioterapitjenesten - Walaa Abuelmagd (AP)	Fast politisk melding-fysioterapitjenesten Lier Ap vil bestille en fast politisk melding som viser årsrapport til fysioterapitjenesten i Lier kommune for året 2023. Meldingen ønskes levert til HOV innen utgangen av 2.kvartal i 2024	Iht. plan	Det vil bli lagt frem årsmelding for 2023 for fysioterapitjenesten som anmodet, årsmeldingen er forventet lagt frem før sommer 2024.
KS 22-06 1. tertial Private barnehager	Oppvekst-, kultur- og idrettsutvalgets vedtak: - De private barnehagene i Lier gis et tilbud om forskuttering avtilskudd for 2023, i sum 6.800.000 kr. - Forskudd for økte koronarelaterte kostnader på kr 5,76 millionerforutsettes dekket fra departementet (KMD). Forskudd for øktestrømkostnader på 0,9 millioner kr søkes dekket ved bruk avdisposisjonsfond og behandles i 1. tertialrapport. - Det forskuttede tilskuddet trekkes fra endelig tilskuddssats for2023.	Ferdigstilt	Saken ble behandlet i OKI-utvalget og formannskapet i oktober 23.
KS 22-09 - Melding - Integrering av ukrainske flyktninger under 18 år - Tove Hofstad (V)	Tove Hofstad (V) bestilte følgende melding: Integrering av ukrainske flyktninger under 18 år Lier kommune har foreløpig mottatt 33 barn og unge, 6 barn i barnehagealder, 21 barn i grunnskolealder og 6 unge mellom 16 og 17 år fra Ukraina, jamfør melding KS 36/2022. Uavhengig av politisk ståsted er det bred enighet om at de flyktningene som kommer til Norge skal integreres best mulig. For lokalpolitikere innebærer det å sørge for at flyktningene blir gitt nettopp dette nettverket og den sosiale tilhørigheten i kommunen som de er avhengig av. Dette gjelder særlig barn og unge, siden de er i en sårbar fase av livet, og er avhengig av trygghet og stabilitet for en god oppvekst. Oppveksten danner grunnlaget for resten av livet, og er en betingelse for at de skal bli ressurssterke samfunnsborgere. Fokuset som har vært på de ukrainske flyktningene i media i starten, har blitt redusert vesentlig den siste tiden. Det er forståelig at nyhetens interesse dør ut, men med bakgrunn i vårt mål om integrering, bør vi sørge for at lokalsamfunnet fortsetter å holde trykket oppe, også med det viktige integreringsarbeidet. Barndom og trygghet erstattes av en kamp for å overleve. Det er vanskelig å forestille seg hvordan det er å være et uskyldig barn midt oppi slike	Iht. plan	Saken kommer til politisk behandling i 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	situasjoner. Uvissheten knyttet til om slektninger og venner vil komme levende fra det, legger ytterlige byrde til bekymringene. For mange unge er Norge endestasjonen for flukten, uten at de har verken nettverk eller sosial tilhørighet til landet. Den viktigste integreringsjobben ligger til kommunen og våre lokalsamfunn, og at det er nå den viktigste jobben begynner. Derfor ber jeg om følgende melding: - Hvilke tiltak har Lier kommune for varig integrering av barn og unge, både i og utenfor skolen? - Hvilke grep kan Lier kommune ta for at ungdommen selv tar initiativ til integrering? Det er ønskelig at denne meldingen svares ut i løpet av 1. kvartal 2023.		
KS-06-12-Melding - Statusoppdatering om faget utdanningsvalg - Tove Hofstad (V)	Viser til PS 139/2022: Kvalitetsplan for barnehage og skole: Lekeglede, lærelyst og livsmestring, kapittel Trygge overganger, Overgang grunnskole – videregående opplæring. Siden innføring av faget Utdanningsvalg i 2008 viser forskning at det er store utfordringer knyttet til å gjennomføre fagets 110 timer med kvalitet. Nyere forskning fra USN Drammen viser at faget trenger å styrke egen fagdidaktikk og pedagogisk kompetanse i undervisning. Faget utdanningsvalg er sentral i å forberede eleven på overgangen til videregående skole og videre utdanning og arbeid. Venstre er opptatt av at Lier kommune skal være i takt med utviklingen i norsk skole og derfor ber vi om å få forelagt en melding som utdyper følgende: - Hvordan står det til i Lier med faget utdanningsvalg? - Hvordan sikres kvalitet i undervisningen og i samarbeid mellom lærere i faget og karriererådgivere på hver skole? - Og er lærere i faget og karriererådgivere godt nok forberedt på endringene i den videregående opplæringen i lys av fullføringsreformen?	Ferdigstilt	Ble behandlet i OKI-utvalget i august 23.
KS-14-11-23 - Melding - Tilleggs melding til «Tilstandsrapport for kvalitet i Lierskolen.» - Janicke Karin Solheim (MDG)		Iht. plan	Saken kommer til behandling i løpet av 2024.
KS-14-11-23 - Sak - Vold og trusler i skolen - Thomas Klingen Andersen (FRP)		Iht. plan	Saken kommer til behandling før sommeren 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
KS-20-06-Melding - Melding om barnevernet - Morten Dahl (SV)	Morten Dahl (SV) bestilte følgende melding: Melding om barnevernet Med bakgrunn i sak om Årsrapporten for barnevernet som kommer til behandling i KS 20. juni ønsker Lier SV å bestille en melding der følgende spørsmål ønskes besvart: • Hvor mange barn har vært i institusjon, hvor mange har vært i akutttilfeller og hvor lenge? • Hvor mange barn er det som har kontaktet barnevernet med bekymring for seg selv eller andre? - Hvor høyt er sykefraværet i prosent, og hva gjøres konkret for få det ned? - Hvordan ligger barnevernet i Lier an sammenliknet med andre kommuner når det gjelder antall meldinger, undersøkelser, henleggelse, plasseringer i akutttiltak, oppholdstid i akutttiltak, antall plasseringer og hjelpetiltak i hjemmet? - Hvordan er turnoveren i Lier barnevern?	Ferdigstilt	Saken ble politisk behandlet høsten 2023.
OKI 23-01 - Sak - Søskenmoderasjon i skolekorps - Per Arne Bredesen (AP)	Per Arne Bredesen (AP) bestilte følgende sak med tilslutning fra oppvekst-, kultur- og idrettsutvalget: Søskenmoderasjon i skolekorps 1) Hva vil kostnaden være ved innføring av søskenmoderasjon i skolekorpsene i Lier kommune? 2) Hvilke økonomiske konsekvenser får det og øke antall friplasser fra 3,5% til 5%----	Ferdigstilt	Minstemål på 5% i friplassordningen og søskenmoderasjon korpsene: Saken er levert, men dessverre ble det gjort en feil i OKI-utvalget tilknyttet denne saken. Finansieringen må derfor prioriteres inn i HP slik at vedtaket kan realiseres og gjelde. Kulturskolen venter altså på finansiering for å igangsette over HP.
OKI 23-01 - Vedtekter for kultur- og idrettsprisen revideres - Adnan Afzal (H)	Adnan Afzal (H) bestilte følgende sak med tilslutning fra oppvekst-, kultur- og idrettsutvalget: Utvalget ber om en sak hvor vedtektene for kultur- og idrettsprisen revideres.	Ferdigstilt	Politisk sak ble framlagt høsten 2023.
OKI 25-10 - Sak: Utrede muligheten for et brukerforum for pårørende/verger til barn og ungdom med funksjonsnedsettelse	Utvalget sluttet seg til Adnan Afzal (H) sitt forslag om Sigmund Ruud (SV) sin bestilling av melding på vegne av SV og AP, bestilles som sak Det vises til protokoll fra Rådet for menneskers med funksjonsnedsettelse datert 20/10 2022. Der anmoder de OKI om å utrede muligheten for et brukerforum for pårørende/verger til barn og ungdom med	Ferdigstilt	Er ferdig behandlet politisk.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	funksjonsnedsettelse etter modell av det brukerforum som er for voksne med funksjonsnedsettelse. Det bes om at administrasjonen utreder dette spørsmålet og at det muligens danner grunnlag for en sak senere»		
OKI-21-03-Sak-Plan for utvidelse og tomteareal til div. barnehageplasser- Signe Ramson Høie (Ap)	Kommunedirektøren bes om å legge frem plan for gjennomføring av tiltakene i forslag til handlingsprogram 2022-2025. Planen skal inneholde: - Midler til prosjektering av utvidelse av Linnesstranda barnehage, regulering av utvidelse av tomta til FUS Heia barnehage og regulering av tomt for utvidelse av Regnbuen, eller en annen ny, foreldreeid barnehage i Heia krets i økonomiplanen for 2022-2025. - Tiltak for å sikre at det blir avsatt tilstrekkelig tomteareal til en barnehage med plass til 140 barn nær nytt sykehus på Brakerøya. - Utrede tomtebehov for barnehage i området Gilhusbukta Tømmerterminalen.	Ferdigstilt	Blir ivarettatt i barnehagebehovsplan.
OKI-22-11 - Sak - Evaluering av samarbeidsutvalgene (SU) på skolene	Utvalget sluttet seg til Adnan Afzal (H) sin bestilling av følgende sak: Evaluering av samarbeidsutvalgene (SU) på skolene Utvalget ønsker å bestille en evaluering om hvordan SU fungerer på skolene, og om det er behov for å gjøre justeringer. Frist første kvartal 2023.	Ferdigstilt	Ble behandlet i OKI-utvalget vår 23.
OKI-22-11 - Sak - Undervisning i tradisjonshåndverk på bygdetunet	Utvalget sluttet seg til Knut Espen Riis Skustad (SP) sin bestilling av sak: Undervisning i tradisjonshåndverk på bygdetunet Det ønskes en utredning av ressurser og muligheter for å gi undervisning i håndverk innen både trearbeid, smiing, bakst og håndarbeid i fasilitetene ved bygdetunet. Dette både gjennom året i ordinær skoletid og som sommerskole. Vi anser det for å være et stort behov og at mulighetene bygdetunet representerer er svært verdifulle.	Ferdigstilt	Saken ble behandlet i januar 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
OKI-28-11-2023 - Sak - Paviljong for ansatte på Hennummarka skole - Thomas Klingen Andersen (FRP)	Etter omvisning og orientering på Hennummarka skole ber vi om en sak på hva det vil koste kommunen å sette opp Paviljong for ansatte slik at vi får flere grupperom tilgjengelig for barna på miljøverkstedet på skolen.	Iht. plan	
OKI-28-11-2023 - Sak - Skoletransport for elevene - Thomas Klingen Andersen (FRP)	Vi ber kommunedirektøren komme tilbake med en sak om hva som kan gjøres i forbindelse med at kommunen tar over ansvaret for elevenes skyss til og fra skolene. Kostnadseffektivitet, forutsigbarhet og planlegging opp mot skolene i fokus.	Iht. plan	
OKI-31-10-2023 - Sak - Alternativ læringsarena - Thomas Klingen Andersen (FRP)	Alternativ læringsarena Ønsker å be om en sak om effekten på alternativ læringsarena som Samarbeidsarena mellom Stoppen og Gullaug, og mulighet for eventuell utvidelse til flere skoler basert på modellen utarbeidet mellom Stoppen og Gullaug.	Iht. plan	
OKI-31-10-2023 - Sak - Tilskudd til barnehager - Thomas Klingen Andersen (FRP)	Tilskudd til barnehager Hvordan blir tilskuddene til barnehagene i Lier kommune fordelt basert på flyktninger som starter i kommunen? Følger de barnet eller første møte i barnehagen? Hvordan får PPT mulighet til å utøve kvalifisert arbeid basert på midler de får tildelt? Og har utsatte grupper med barn i barnehagealder reelle valg til hvilke barnehager de vil eller får de dem tildelt?	Ferdigstilt	Er politisk behandlet.
OKI-SAK-Plan for gjennomføring av tiltakene i forslag til HP 2022-2025- Signe Ramson Høie (AP)	Signe Ramson Høie (AP) bestilte følgende sak: "Kommunedirektøren bes om å legge frem plan for gjennomføring av tiltakene i forslag til handlingsprogram 2022-2025. Planen skal inneholde: - Midler til prosjektering av utvidelse av Linnesstranda barnehage, regulering av utvidelse av tomta til FUS Heia barnehage og regulering av tomt for utvidelse av Regnbuen, eller en annen ny, foreldreid barnehage i Heia krets i økonomiplanen for 2022-2025. - Tiltak for å sikre at det blir avsatt tilstrekkelig tomteareal til en barnehage med plass til 140 barn nær nytt sykehus på Brakerøya. - Utrede tomtebehov for barnehage i området Gilhusbukta Tømmerterminalen."	Iht. plan	Ivaretas i barnehagebehovsplan.

Helse,- Omsorg og Velferdsutvalget

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HOV 01-06-22 Melding: Resultater av overordnet handlingsplan iht tjenester i virksomhet for voksne personer med funksjonsnedsettelse	Lier kommune Walaa Abuelmagd (AP) bestilte følgende melding: Lier Ap og MDG ber om en melding som presenterer resultatene av den overordnede handlingsplanen iht.tjenester i virksomhet for voksne personer med funksjonsnedsettelse så snart den er utarbeidet, i tråd med forslaget fra rådet for personer med funksjonsnedsettelse. Dette gjelder særlig temaer hvor scor i bruker- og pårørendeundersøkelse var bekymringsfulle. Helse,- Omsorg og Velferdsutvalget Walaa Abuelmagd (AP) bestilte følgende melding: Lier Ap og MDG ber om en melding som presenterer resultatene av den overordnede handlingsplanen iht.tjenester i virksomhet for voksne personer med funksjonsnedsettelse så snart den er utarbeidet, i tråd med forslaget fra rådet for personer med funksjonsnedsettelse. Dette gjelder særlig temaer hvor scor i bruker- og pårørendeundersøkelse var bekymringsfulle.	Forsinket	Legges fram i første halvdel 2024
HOV 22-9 - Melding - Kvartalsvis statusoppdatering om bemanning av faglærte helsepersonell i Lier kommune - Utvalget	Walaa Abuelmagd (AP) bestilte på vegne av utvalget følgende melding: Melding om kvartalsvis statusoppdatering om bemanning av faglærte helsepersonell i Lier kommune Arbeiderpartiet ber om at Kommunedirektøren utarbeider en melding hvert kvartal til HOV-utvalget og kommunestyret som synliggjør antall vakante stillinger i helsesektoren i	Forsinket	Forventet oppstart i første halvdel 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Lier kommune samt tiltakene for å øke bemanning av faglærte helsepersonell.		
HOV-01-11-2023 - Melding - Avlastningstilbud - Nils Gaute Voll (SP)	Avlastningstilbud Lier Senterparti vil bestille en melding som viser omfanget i bruken av avlastningstilbudet i kommunen. Noe av det som ønskes belyst er hvor mange som benytter tilbudet, hva som er det typiske tilbudet, hvor mange som får avslag samt hvor mange som klager på kommunens vedtak i tillegg til andre forhold ved bruken av tilbudet som kan være relevante. Svar ønskes innen første halvår 2024.	Iht. plan	Legges fram i første halvdel 2024.
HOV-01-11-2023 - Melding - Digitalt ledsagerbevis - Lars-Wiggo Stabæk (H)	Digitalt ledsagerbevis Ønsker å bestille en melding om Digitalt ledsagerbevis. Såvidt jeg har forstått blir disse tilgjengelige fra 1/1 2024, men kommunene må selv bestemme om de skal taes i bruk eller ei. Er dette noe Lier kommune har planer om og når og hvordan skal dette evt. innføres	Ferdigstilt	Behandlet i første møterunde 2024.
HOV-01-11-2023 - Melding - Fast politisk melding-fysioterapitjenesten - Walaa Abuelmagd (AP)	Fast politisk melding-fysioterapitjenesten Lier Ap vil bestille en fast politisk melding som viser årsrapport til fysioterapitjenesten i Lier kommune for året 2023. Meldingen ønskes levert til HOV innen utgangen av 2.kvartal i 2024	Iht. plan	Legges fram i andre halvdel 2024 etter politisk bestilling.
HOV-01-11-2023 - Melding - Konkurransedyktighet - Walaa Abuelmagd (AP)	Konkurransedyktighet Lier Ap vil bestille en melding som viser hvordan Lier kommune er konkurransedyktig for å rekruttere/øke samt beholde faglærte og ufaglærte i helsevirksomheter.	Iht. plan	Legge fram i første halvdel 2024.
HOV-01-11-2023 - Melding - Lierstranda bofellesskap- Walaa Abuelmagd (AP)	Lierstranda bofellesskap Viser til sak 24/2023 behandlet i juni 2023 og pågående forvaltningsrevisjon. Kommuneadministrasjonen og politikere har den siste tid blitt kjent med at bekymringene blant foresatte og pårørende ved	Ferdigstilt	Behandlet i første møterunde i 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Lierstranda er stadig pågående. Det bestilles en melding som besvarer hvor mange beboere i bofellesskapene i Lier mangler individuell plan, og hvorfor så mange mangler det. Ønsker også svar på hvordan de påpekte utfordringer med daglige rutiner og oppfølginger av beboere som er beskrevet av de pårørende følges opp i påvente av forvaltningsrevisjon.		
HOV-01-11-2023 - Sak - BPA - Walaa Abuelmagd (AP)	BPA Norge har, gjennom sin forpliktelse til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne, presisert at brukermedvirkning i helsetjenesten er en lovfestet rettighet som går på at individer som berøres av en helserelatert beslutning, enten selv eller gjennom representanter fra brukerorganisasjoner, får innflytelse på beslutningsprosesser og på utformingen av helse- og omsorgstjenestetilbudet. Lier Arbeiderparti vil bestille en melding der det redegjøres Lier kommunens erfaringer med, og holdninger til avlastning av personer med funksjonsnedsettelse på hjemmebanen. Vi ønsker blant annet svar på følgende: Hvilke alternative ordninger tilbyr Lier kommunen når BPA ikke fungerer? Hvilke tjenester tilbyr Lier kommune på hjemmebanen og hva er omfanget av tilbudet? Hva skjer dersom avlasteren ikke møter opp pga ferieavvikling eller sykdom?Hvilken kompensasjon får pårørende for tapt arbeid mm? Hvor lang ventetid mellom søknad om avlastning til avlastningen er på plass? Og hva slags tilbud får bruker lla denne perioden? Hva er koordinator sin kapasitet og hvilke økonomiske kostnader forbundet med økning i koordinator kapasitet for å følge opp brukerne? Hvilke erfaringer vet/har Lier kommune om avlastning på hjemmebanen fra nabokommunene, Asker, Bærum, Drammen og Kongsberg? Hvordan følger Lier kommune opp ansatte når de er hos brukerne på hjemmebanen (opplæring, rutiner, avvikshåndtering, etc) Hva skal til for at voksne med nedsatt funksjonsevne får bestemme selv hvor de vil bo? Meldingen ønskes håndtert i/av HoV, rådet for personer med funksjonsnedsettelse og i kommunestyret.	Iht. plan	Legges fram i første halvdel 2024
HOV-020621-Melding-Faktorer for mindre utagering og bedre trivsel ved Glitre bfsk. - Hanne Garås (H)	Hanne Garås (H) bestilte følgende melding: Melding som belyser hvilke (avgjørende) faktorer som har ført til mindre utagering og bedre trivsel på Glitre. Formålet med dette er å bringe erfaringene til andre bofellesskap.	Forsinket	Legges fram i første halvdel 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
HOV-070623-Melding-Egenandel og satser for praktisk bistand	Hanne Garås (H) bestilte følgende melding: Egenandel og satser for praktisk bistand Det bes om en melding som belyser Lier kommunes praksis og beregning av egenandel og satser for praktisk bistand. Meldingen skal også beskrive sammenligninger med andre kommuner i samme gruppe.	Ferdigstilt	Meldingen ble lagt fram til politisk behandling i HOV-utvalget 01.11.23
HOV-070623-Sak-Transport til og fra kommunale tjenester	Tone Christine Cook Skustad (KRF) bestilte på vegne av KRF, H og SP følgende sak: Egenandel og satser for praktisk bistand Det bes om en melding som belyser Lier kommunes praksis og beregning av egenandel og satser for praktisk bistand. Meldingen skal også beskrive sammenligninger med andre kommuner i samme gruppe.	Ferdigstilt	Meldingen ble lagt fram til politisk behandling i HOV-utvalget 01.11.23
HOV-15-03-Den utarbeidede tiltaksplanen til boligstrategien, legges frem som en politisk melding	Hanne Garås (H) bestilte følgende melding: Den utarbeidede tiltaksplanen til boligstrategien, legges frem som en politisk melding så snart som mulig	Ferdigstilt	Sak i HOV utvalget 26.04.23
HOV-15-03-Forholdene ved Lierstranda bofellesskap	Hanne Garås (H) bestilte følgende sak: 1. Helse- omsorg og velferdsutvalget viser til de alvorlige forholdene ved Lierstranda bofellesskap, se protokoll fra Rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne 9. mars 2023. Utvalget viser til at det er kommunens ansvar å sørge for at tilbudet er «rammet» inn og driftet på en forsvarlig måte.	Ferdigstilt	Politisk sak i HOV-utvalget 07.06.23.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	2. Kommunedirektøren gir en muntlig presentasjon i utvalgets neste møte 26. april 2023 om planlagte og umiddelbare tiltak for forbedring av situasjonen ved Lierstranda bofelleskap. 3. Helse- omsorg og velferdsutvalget bestiller en sak der kartlegging og klargjøring av oppgaver, oppfølging og ansvar synliggjøres. Herunder hvilken kompetanse personalet må ha og rammene for personalets oppfølging og kontakt med sårbare beboere. Saken skal også inneholde konkrete tiltak med tidsfrister. Saken fremlegges til behandling i utvalget så snart som mulig, og seneste i vårt møte 7. juni 2023. 4. HOV-utvalget ber ordfører sette opp en sak til kommunestyret 28. mars 2023, der kommunestyret ber kontrollutvalget om en forvaltningsrevisjon/granskning av Lierstranda bofelleskap.		
HOV-15-03-Helserettigheter for turister eller personer uten norsk personnummer	Walaab Abuelmagd (AP) bestilte følgende melding: Alle som oppholder seg i Norge, har rett til øyeblikkelig hjelp fra kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten. Helsehjelp skal gis så lenge hjelpen er «påtrengende nødvendig». Dette gjelder også personer som er turister, eller som ikke har et norsk personnummer. Lier Ap ber om en melding som tydeliggjør hvilke helserettigheter turister e.l. har av nødvendig hjelp i kommunalt regi (hjemmesykepleie, fastlege, frivillig medlemskap i folketrygden e.l.) og hvor slik hjelp kan finnes og hvor lenge.	Ferdigstilt	Politisk melding, MS 31/2023, i HOV møte 7.6.2023
HOV-15-03-Status kompetansesenteret ved Glitre bofellesskap	Elsbet Pilskog (SV) bestilte følgende melding: HOV utvalget ber om en melding for status angående kompetansesenteret ved Glitre Bofelleskap.	Ferdigstilt	Politisk sak i HOV-utvalget 07.06.23.
HOV-15-03-Transport av eldre og personer med nedsatt funksjonsnedsettelse	Tone Christine Cook Skustad (KRF) bestilte på vegne av H, KRF, FRP og SP følgende melding:	Ferdigstilt	Politisk sak i HOV-utvalget 07.06.23.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Hver dag fraktes det eldre og personer med nedsatt funksjonsevne til og fra dagsentre, skole, barnehage, jobb etc. i Lier kommune. Noe av denne transporten blir gjort av frivillige, men det meste blir gjort av profesjonelle tilbydere. Felles for disse transportene er at passasjerer skal til et eller annet kommunalt tilbud i Lier kommune. Noen av passasjerene klarer nok helt fint å si ifra både før turen (hvis de f.eks.. er blitt syke eller forhindret), eller ta i mot en beskjed (hvis drosjen ikke kommer fordi det er glatt e.l.) Men; Mange klarer ikke det, og de vet heller ikke hvor eller hvordan de skal gi beskjed, og de klarer heller ikke å kommunisere med sjåføren underveis. Pårørende vet heller ikke alltid hvor de skal ringe eller gi beskjed. På vegne av H, Sp, Fremskrittspartiet og KrF vil jeg herved bestille en melding som beskriver hvordan denne type transport fungerer i dag, og hvilke tiltak som kan settes inn for å forbedre tilbudet.		
HOV-22-10 - Framtidig dekning av fysioterapitjeneste og ergoterapitjenesten i Lier	Et omforent utvalg bestilte følgende sak: Det bes om sak angående framtidig dekning av fysioterapitjeneste og ergoterapitjenesten i Lier. Saken skal vise en plan for framtidig organisering for å dekke alle innbyggere i kommunen. Videre skal saken belyse en plan for opptrapping av tjenesten med tanke på å komme opp på nivå med dekningen i sammenlignbare kommuner.	Ferdigstilt	Politisk sak i HOV-utvalget 23.08.23.
HOV-27-04-23 Sak: Opprettelse av Langenga borettslag	Tommye Ødegård (AP) bestilte følgende sak: Opprettelse av Langenga borettslag Kommunedirektøren bes legge fram en sak med formål om å inngå grunneieravtale hvor intensjon og formål/vedtekter, for Langenga som et borettslag sikres. Bakgrunn: Saken baserer seg på møte mellom initiativtager fra Langenga borettslag og kommunedirektøren avholdt 21 mars d.å. Det bes redegjort for avtaler og	Ferdigstilt	Behandlet i første møterunde 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	løsninger som har fremkommet i dette møtet, samt videre framdriftsplan for en eventuell opprettelse av Langenga borettslag. Samtidig må det redegjøres for hva som eventuelt hindrer kommunen i å få framdrift i dette og eventuelt lignende initiativ. Kommunedirektøren bes også om å redegjøre for hvordan kommunen tenker å løse en eventuell underdekningen av tilrettelagte boliger, dersom det ikke åpnes for å etablere samarbeid på linje med det som er framlagt som et alternativ ved en eventuell etablering av Langenga borettslag.		
HOV-29-11-2023 - Melding - Kriesentertilbud-Bærum - Walaa Abuelmagd (AP)	HoV ønsker en årlig rapportering om kriesentertilbudet og bruken av det ved siste runde i utvalget, begynner fra 2024.	Iht. plan	Årlig melding
KS-09-05-Melding - Melding om den helhetlige allmennlegetjenesten i Lier Kommune - Espen Lahnstein (SP)	I lys av helsepersonellkommisjonen, rapport fra ekspertutvalget som har gjennomgått fastlegeordningen og på bakgrunn av de saker vi tidligere har behandlet om fastleger i Lier, bes det om at KS får en helhetlig oversikt over allmennlegetjenesten, planene for denne fremover, og utfordringsbildet mm.	Ferdigstilt	Behandlet i siste møterunde i 2023
OKI 25-10 - Sak: Utrede muligheten for et brukerforum for pårørende/verger til barn og ungdom med funksjonsnedsettelse	Utvalget sluttet seg til Adnan Afzal (H) sitt forslag om Sigmund Ruud (SV) sin bestilling av melding på vegne av SV og AP, bestilles som sak Det vises til protokoll fra Rådet for menneskers med funksjonsnedsettelse datert 20/10 2022. Der anmoder de OKI om å utrede muligheten for et brukerforum for pårørende/verger til barn og ungdom med funksjonsnedsettelse etter modell av det brukerforum som er for voksne med funksjonsnedsettelse. Det bes om at administrasjonen utreder dette spørsmålet og at det muligens danner grunnlag for en sak senere»	Ferdigstilt	Ferdigstilt i desember 2023.
PSU 28-4-2022 - Melding: Rutiner-beredskapsplaner-mistanke om vold fra medarbeider	Omforent Partssammensatt utvalg bestilte følgende melding: "Utvalget ber om en melding som synliggjør rutiner, og eventuelt beredskapsplaner, der en medarbeider mistenkes for å utsette tjenestemottaker for vold etc."	Forsinket	Legges fram i første halvdel 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Miljø- og planutvalget "- " vises der det ikke er registrert data <i>Beløp i 1000</i>			
Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
KS-05-09-Melding - Matsvinn må reduseres - Janicke Karin Solheim (MDG)	Hvert år kastes minst 450 000 tonn spiselig mat i Norge. Butikkene kaster 44 tonn frukt og grønt hver dag. På konferansen «Matveien» i Lier nylig, ble det informert om en undersøkelse ved Liertun som avdekket omfattende matsvinn ved institusjonen. Dette til tross for at et av FNs bærekraftsmål er at matsvinn skal reduseres med 50 prosent innen 2030. For å lykkes med dette må mange ulike tiltak benyttes gjennom hele prosessen, fra jord og fjord til bord, og ulike aktører må være med i dugnaden for å redusere matsvinn. Kommunedirektøren bes derfor om å utrede ulike muligheter for å redusere matsvinn i Lier kommune, både blant offentlige og private aktører og forbrukere, og vurdere matsentraler i kommunen.	Ikke påbegynt	
KS-09-05-Sak - Tiltak for ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv - Tove Hofstad (V)	Kommunestyret ber om at det legges fram en sak om status og framdrift for Lier kommunes arbeid med oppfølging av aktuelle tiltak i henhold til «Helhetlig plan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv. Tiltak for avrenning fra landbruk og samarbeid med lokale virksomheter og næringsliv for å begrense forurensning inkluderes i arbeidet som allerede gjøres.	Ikke påbegynt	
KS-22-10 - Sak - Etablering av AgriTech og Viten senter - Frode Sundseth (H)	Sak bestilt av Frode Sundseth (H) Gjennom generasjoner har bøndene i Lier opparbeidet seg mye kunnskap men de er fremdeles sultne på mer kunnskap. Lier har dermed særskilt gode forutsetninger til å etablere et Agri Tech senter som vil bidra med forskning og utvikling av ny teknologi i nært samarbeid med næringen. Med et slikt senter vil vi kunne legge til rette for nye og spennende arbeidsplasser innenfor landbruket som også vil ha ringvirkninger utover selve næringen. I fjordbyen vil Lier få mange nye innbyggere og vi mener at et Vitensenter i Lier med et fokus på matproduksjon og miljø vil sørge for å ivareta Liers identitet i en ny bydel og gi innbyggerne en tilhørighet til kommunen. Vitensenteret bør også ha etablerte satellitter hos næringa andre steder i	Iht. plan	Kommunedirektøren jobber med denne bestillingen, og vil komme tilbake med en sak. Forslaget er spilt inn som ett tiltak i strategien til Drammensregionen interkommunale politiske råd (IPS) under avsnitt 1.4 Landbruk, tiltak 4. Kartlegge muligheten for å etablere en landbruksbasert teknologi og vitensenter som arena for forskning, utvikling og utveksling av kunnskap. Denne strategien er lagt frem for politisk behandling primo 2023, men er pr. nå ikke vedtatt.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	kommunen. Et slikt senter kan og bør være attraktivt også for skoler og publikum utenfor Lier å benytte seg av. Lier Høyre mener krysningspunktet mellom primærnæringen og den urbane fjordbyen gir meget spennende grunnlag for et kombinert Viten, og AgriTech senter lokalisert i Lier. Jeg bestiller en sak som ser på muligheten for å etablere AgriTech og Viten senter som vil bli arenaer for forskning, utvikling og utveksling av kunnskap. Her må man også se på mulige lokasjon(er), finansiering gjennom Vitenforeningen og andre finansieringsformer og hvordan det kan driftes etter etablering.		
LBU - 23 08 - Melding - Mikrohus - Lise Hafskjold Kivle (V)	1.juli 2023 ble det gjort endringer i byggt teknisk forskrift (TEK17) og saksbehandlingsforskriften (SAK10). Nå gjelder nye regler for blant annet mikrohus - frittliggende boligbygninger på inntil 30 kvadratmeter bruksareal, med en boenhet i en etasje, uten kjeller. Ulike boformer er et pluss. Venstre ser positivt på alternative måter å bo slik at flere har mulighet til å eie sin egen bolig. De nye reglene åpner for mer egeninnsats i husbyggingen, fordi det ikke lenger stilles krav til bruk av ansvarlig foretak eller uavhengig kontroll ved oppføring. Å velge mikrohus som boform i en kortere eller lengre periode kan være et veldig godt alternativ for unge som skal inn i et stadig mer kostbart boligmarked. Her kan det åpne seg muligheter både på private tomter og landbrukseiendom med areal avsatt til bolig. Venstre mener at Lier kommune har gode forutsetninger for å gi rom til denne alternative boformen. Venstre ber derfor om en melding: Kommunedirektøren bes om å orientere kommunestyret om de nye forskriftene rundt bygging av mikrohus og saksbehandling og hva dette kan bety for videre planarbeid i kommunen. Videre bes kommunedirektøren om å komme med eksempler på hvordan Lier kommune kan bidra til økt interesse for, og etablering av, mikrohus.	Ferdigstilt	Svart ut i møterunde november/desember. LMU - MS 6/2023 - 28.11.2023 UMP - MS 58/2023 - 29.11.2023 KS - MS 42/2023 - 12.12.2023
UMP - 21 - 06 - Sak - Trafikkprognose over antall reisende over Lier stasjon i fremtiden - Knut Espen Riis Skustad (SP)	Vi i Senterpartiet er bekymret for om det beskjedne inngrepet på dyrket mark for å lage pendlerparkering bare er et første steg for senere utvidelser ved økt parkeringsbehov. Vi ønsker at det utarbeides en trafikkprognose over antall reisende over Lier stasjon i fremtiden. Dette for å kunne vurdere	Ferdigstilt	Det har over lang tid vært jobbet aktivt fra kommunen sin side knyttet til nye pendlerparkeringsplasser ved Lier stasjon. Inkludert i dette jobbes det også med å få frem noen tall for antatt vekst i antall reisende. Det som er kjent er at det fra og med

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	behovet for bygging av parkeringshus eller terrassetak for å øke kapasiteten.		2025 mest sannsynlig vil bli dobbelt så mange togstopp som i dag (fra 2 til 4 stopp), dette vil også kunne påvirke antall reisende. Lier stasjon inngår i BaneNor sin stasjonsstrategi fra Lier til Kongsberg, og definert som en bilbasert pendlerstasjon. Kommunedirektøren la i møterunden i april frem en melding knyttet til dette.
UMP - 21 - 09 - Melding - Ras i området Østre Enger Masseuttak høsten 2020 og våren 2021 - Frank Yggeseth (H)	Som dere er kjent med gikk det ras i området høsten 2020 og våren 2021. Steinmassene som raste ut var på «mange tusen» kubikk og i en høyde på 40-60 meter. Det ble sendt inn bekymringsmelding til Planavdelingen. Planavdelingen fikk ingen respons hos Statsforvalteren. Så planavdelingen sende melding til Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynet tok befarings- og stengte av rasområdet. Ad omveier har jeg hørt at etter at Arbeidstilsynet stengte rasområdet har Stadsforvalteren tatt tak i saken. Så. Mange i Sylling lurte på hva som skjer. Det er meldt om at aktiviteten har avtatt/stoppet. UPM ber om en melding når direktoratet for mineralforvaltning har fullført sin saksbehandling og kommet med sin anbefaling for videre oppfølging/drift av området	Ferdigstilt	Svares ut i melding MS 7/2024 i UMPs møte 31.01.2024.
UMP - 22 - 01 - Sak - Bakgrunn i melding nr. 5, Mulig gang- og sykkelveiforbindelse mellom Nordal og Hennum - Jan Egil A Berg (H)	Jan Erik Berg (H) bestilte følgende sak: Bestilling av sak på bakgrunn av melding nr. 5/2022 "Mulig gang- og sykkelveiforbindelse mellom Nordal og Hennum"	Ferdigstilt	Saken ble behandlet i UMP den 29. november 2023, PS 100/2023. UMP-møtet besluttet å starte et forprosjekt. Forprosjektet vil bli lagt fram som egen politisk sak.
UMP - 22 - 03 - Melding - Lysforurensning fra næringsområder - Vidar Havellen (MDG) og Tove Hofstad (V)	Lysforurensning fra næringsområder Vi ber om en melding om å etablere krav i nye reguleringsplaner med hensyn til lysforurensning/strølys utover reguleringsplansområdet. Flere industri- og næringsområder i dag har utendørsbelysning (fasadebelysning og plassbelysning) samt innendørsbelysning som kan stå på hele året og som i mange tilfeller sjenerer nabolag. I tillegg har uønsket lysbruk negative effekter på fauna. I dag er det ikke hjemler for å pålegge anleggseiere til å endre/begrense belysningen. Moderne lysarmatur har langt mindre strølys	Iht. plan	Kommunedirektøren har som ett foreløpig tiltak innarbeidet følgende krav i rutinen knyttet til reguleringsplanbestemmelser i kommunens planpakke, når det gjelder næring/industri 3-5. Industri (IND)

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	enn eldre armatur, slik at dette bør ikke være problematisk eller kostnadskrevende å oppnå. Eventuelt regelverk i dag som foreligger, bør også inngå i meldningen. Vidar Havellen MDG Lier Tove Hofstad Venstre		Det tillates ikke oppføring av sjenerende lyssetting mot nærliggende boligbebyggelse.
UMP - 22 - 04 - Melding - Fremtidige felles løsninger for vann og avløp i Hennumgrenda - Morgan Langfeldt (FRP)	Fremtidige felles løsninger for vann og avløp i Hennumgrenda. I forbindelse med utbygginger i Hennumgrenda og dagens eksisterende anlegg bes det om en melding hvor man ser på en helhetlig vurdering av muligheten for en fremtidig felles løsning for vann og avløp, for hele området.	Ikke påbegynt	Arbeidet ikke påbegynt
UMP - 22 - 06 - Sak - Veileder for grønn mobilitet - Tove Hofstad (V)	Kommunedirektøren lager en veileder for bedrifter og virksomheter i Lier for å legge til rette for, og fremme, strategi for grønn mobilitet.	Ikke påbegynt	Arbeidet med klimahandlingsplan har vært mer utfordrende enn forutsatt og denne veilederen er derfor pr. i dag ikke prioritert på grunn av ressursituasjonen. Arbeidet vil prioriteres i 2024
UMP - 22 - 09 - Melding - Tettbygde områder - Camilla Synøve Celius (SP)	Tettbygde områder Ønsker en melding om prinsippvurdering for å se på om det er hensiktsmessig og fastslå utnyttelsesgrad og om tomtestørrelsen skal endres i tettbygde områder.	Ikke påbegynt	Melding svares ut før sommer 2024

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
UMP - 23 - 03 - Melding - Sikring av byggeskikk og visuell kvalitet - Jan Erik Alverdus Berg (H)	I de neste 20-30 årene skal Lier kommune ha store utbygginger i Lierbyen, Tranby, Fjordbyen og Gullaug. I tillegg vil det være økt press på eksisterende boligområder for fortetning. Utbyggingen vil prege samfunnet og dens innbyggere i lang tid. Derfor er det viktig at byggeskikk og visuell kvalitet sikres både for det enkelte bygg, bebyggelsesstruktur og landskap. God byggeskikk har stor betydning for Liers identitet og folkehelse. Lier kommune og dens politikere har vist at de er opptatt av dette gjennom kommunens nye bygg og at det er etablert en egen byggeskikkpris. Det er viktig at dette fortsetter og at kommunen og politikere også settes i stand til å sikre like god kvalitet fra private utbyggere. Jeg ber derfor om en melding hvordan kommunen i dag og i fremtiden sikrer god byggeskikk og visuell kvalitet både på private og offentlige tiltak. Meldingen må minimum omfatte følgende: • Kompetanse i egen organisasjon, og hvordan den eventuelt må styrkes. • Bruk av ekstern kompetanse (offentlig/privat) og fordeler og ulemper ved å bruke ekstern kompetanse. • Vurdere etablering av en veileder innenfor byggeskikk og visuell kvalitet. • Foreslå tiltak som kan forbedre kvalitet for byggeskikk og visuell kvalitet for hele Lier kommune. • Hvordan kommunen i arealplaner og planbestemmelser kan sikre byggeskikk og visuelle kvaliteter. • Beskrivelse av hvilket handlingsrom politikere og administrasjonen har i forhold til byggeskikk og visuell kvalitet.	Ikke påbegynt	Det er et generelt fokus på byggeskikk og visuelle kvaliteter. Begrepene er svært dynamiske og isoleres i stor grad til den enkelte byggesaken og om tiltaket "passer inn" i omgivelsene. Vi har hatt flere saker det siste året hvor arkitektur er omprosjektert, nettopp for å tilnærme seg omgivelsene det plasseres i. Visuelle kvaliteter handler også om transformasjon av eksisterende bebyggelse. Byggeskikk er ikke enten eller, men vi skal være en garantist for å tilnærme oss god bygg og bokvalitet. Arkitektur endres. Omgivelser endres, sakte eller raskt. Det kan være positivt og negativt å bryte opp eksisterende bomiljøer. Endring skaper engasjement. Melding svares ut i 2024
UMP - 23 - 04 - Melding - Årkvislaveien gbnr. 39/95 - Morgan Langfeldt (FRP)	Årkvislaveien gbnr.39/95 Det bes om en melding i forbindelse med midlertidig dispensasjon på eiendommen 39/95, hvor det er satt en rekke vilkår ved dispensasjonen. Det mottas henvendelser hvor det påpekes at ikke vilkårene følges. Dette må sjekkes ut og eller rettes. det bes om en melding som omtaler eventuelle brudd på vilkår, dette omfatter også eventuelle tidligere brudd siden dispensasjonen ble vedtatt(2år).	Ferdigstilt	
UMP - 23 - 04 - Sak - Tilrettelegging for bading i Garsjø - Jan Erik Alverdus Berg (H)	Bedre tilrettelegging for bading i Garsjø i forbindelse med nedtappingen! Martinsløkka og Garsjø er et unikt sted både om vinteren og sommeren. Om sommeren er Garsjø et yndet sted å ta seg en forfriskende dukkert både for store og små. Det blir et stort savn når en i sommer ikke kan bade der p.g.a	Ferdigstilt	Svart ut med melding i UMP, våren 2023.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	nedtapping av Garsjø for å reparere demningen. Nedtappingen er imidlertid en stor mulighet for å legge forholdene bedre til rette for at ALLE kan ta seg et bad i Garsjø de kommende årene. Utbedringen må skje i inneværende år og ber derfor om en sak der kommunen undersøker flere alternativer inkludert kostnadsanslag slik at politikere kan velge løsning basert på omfang, inngrep i naturen og økonomi. Områdene jeg tenker må vurderes ligger i de østlige områdene av Garsjø og ved Eiksetra der kommunen er eiendomsbesitter. Områdene som bør vurderes utbedres for badende: 1) Odden der det i dag er en jernbjelke som stikker utover sjøen. Her er det vanskelig å komme ut i Garsjø p.g.a store steiner og en svært ujevn bunn. Det enkleste tilnærmingen er å flytte noen steiner på begge sider av brygga slik at det blir en naturlig strand å lage en permanent bade brygge. Viktig at lekemomentet ved en brygge beholdes siden det er mange barn som bruker denne til å hoppe ut i vannet. 2) Vika som ligger tett inntil lysløypa i Garsjøs østligste område. Her er det, tror jeg en naturlig strand, som kan evt utbedres. 3) Ved Eiksetra. Litt ukjent hva det er av badefasiliteter og bør synkes med Eiksetra		
UMP - 23 - 06 - Melding - Forbedringstiltak basert på resultater fra gang- og sykkelteillere på jernbanelinja - Jan Erik Alverdus Berg (H)	Vurdering av forbedringstiltak basert på resultater fra gang- og sykkelteillere på jernbanelinja. Ber om en melding der kommunen fremlegger resultater av gang- og sykkelteilleren som er utplassert på jernbanelinja mellom Lierbyen og Reistad. Basert på trafikken foreslå tiltak for å forbedre forholdene for gang og sykkel på helårsbasis Dette som en oppfølging av tidligere melding om å utplassere trafikkteillere for å få tallgrunnlag til å vurdere om trafikkgrunnlaget er høyt nok til å etablere en GSV på jernbanelinja mellom Lierbyen og Reistad. De alternative tiltakene må som foreslås må ha anslag på kostnader for gjennomføring.	Ferdigstilt	Sykkelteillere er utplassert som planlagt.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Det bes også om en tilbakemelding om det er planer om å utbedre skader etter vinterdriften. Det er per i dag svært humpete og grovpukk er kommet til syne på jernbanelinja.		
UMP - 23 08 - Melding - Bruk av fjordstien langs Holsfjorden - Tove Hofstad (V)	Tove Hofstad (V) bestilte følgende melding: Bruk av fjordstien langs Holsfjorden Strandsone er et generelt byggeforbud i et 100-meterssone langs kysten som har som formål å sikre allemannsretten og er begrunnet av «hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Mange er opptatt av at strandsonene skal være attraktive og tilgjengelige for allmenheten, også i Lier. Kysten langs våre to fjorder, Drammensfjorden og Holsfjorden, brukes til tur, rekreasjon og friluftsliv der det er mulig. Fjordstien mot Toverud gård ved Holsfjorden er opparbeidet ved stor dugnadsinnsats og har gjort et område som tidligere ikke var tilgjengelig for folk, til et flott turområde. Dessverre oppfattes det som tungvint og langt å gå fra parkeringsplass på Svangstrand, spesielt når turgåere nektes å passere øst for Svangstrand av grunneier. Venstre ber derfor om en melding: Kommunedirektøren bes utrede i en melding hvordan Lier kommune kan bidra til å gjøre Fjordstien mer attraktiv og motivere flere til å benytte seg av tuområdet langs Holsfjorden?	Ferdigstilt	Lagt fram i UMP 31.01.24
UMP - 23 08 - Melding - Strandsoneoppfølging - Tone Elisabeth Svendsen (AP)	Tone Elisabeth Svendsen (AP) bestilte følgende melding på vegne av AP, MDG og V: Melding om strandsoneoppfølging Det har i den senere tid blitt mer oppmerksomhet om den forverrede miljøsituasjonen i Oslofjorden. Kommunene spiller en sentral rolle for å iver sette tiltak, herunder også å følge opp ulovligheter etter plan- og bygningsloven i strandsonen. Det er byggeforbud i 100-metersbeltet i strandsonen i Lier, og det bes om en melding om hvorledes kommunen følger opp dette forbudet i forhold til faktiske bygg og andre små og store tiltak.	Iht. plan	Saken svares ut i mars-møterunden 2024.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
UMP - 23 08 - Melding - fritak for søknad om byggetillatelse for solceller på tak - Vidar Havellen (MDG)	Generelt fritak for søknad om byggetillatelse for solceller på tak. Kommunedirektøren bes vurdere om det kan etableres et generelt fritak for søknad om byggetillatelse for solceller på tak i ikke verneverdige eneboliger/småhus i nyere boligområder og frittliggende områder med spredt bebyggelse.	Ferdigstilt	Svart ut i melding MS 61/2023 i UMPs møte 29.11.2023.
UMP-21-01-Sak-sak om El-sparkesykler-Jan Erik Alverdus Berg (H)	Rådet for personer med funksjonsnedsettelse anmodet Utvalget for miljø og Forsinket plan om å bestille en sak om El-sparkesykler. Det må legges frem forslag for hvordan el-sparkesykler ikke blir en snublefelle for de som har synsnedsettelser, samt hindrer fremkommeligheten for de som bruker rullator/rullestol. Saken bør også inneholde forslag til retningslinjer for parkering av el- sparkesykler, hvem som har ansvar for å fjerne feilparkerte/henslengte el- sparkesykler, mulige begrensinger for omfang av bruk: tid, sted og fart.	Forsinket	Saken er ikke startet grunnet manglende kapasitet.
UMP-21-09-Melding- Direktoratet for mineralforvaltnings anbefaling for videre oppfølging/drift av steinrasområde-Frank Yggeseth (H)	Som dere er kjent med gikk det ras i området høsten 2020 og våren 2021. Steinmassene som raste ut var på «mange tusen» kubikk og i en høyde på 40-60 meter. Det ble sendt inn bekymringsmelding til Planavdelingen. Planavdelingen fikk ingen respons hos Statsforvalteren. Så planavdelingen sende melding til Arbeidstilsynet. Arbeidstilsynet tok befarings og stengte av rasområdet. Ad omveier har jeg hørt at etter at Arbeidstilsynet stengte rasområdet har Stadsforvalteren tatt tak i saken. Så. Mange i Sylling lurte på hva som skjer. Det er meldt om at aktiviteten har avtatt/stoppet. UPM ber om en melding når direktoratet for mineralforvaltning har fullført sin saksbehandling og kommet med sin anbefaling for videre oppfølging/drift av området	Ferdigstilt	Svares ut i melding MS 7/2024 i UMPs møte 31.01.2024.
UMP-21-09-Melding-Muligheten for etablering av et testanlegg for biokullproduksjon-Vidar Havellen (MDG)	Med bakgrunn i MS 46/2021 Rapport for 2020 – Energi- og klimaplan for Lier kommune (2017-2020) bes kommunedirektøren utrede muligheten for etablering av et testanlegg for biokullproduksjon i Lier med bioavfall (hageavfall, GROT mm) som råstoff for produksjon av varme, eventuelt elektrisitet og biokull. Biokull kan benyttes som jordforbedring i landbruksproduksjonen i Lier. Varmen kan leveres inn i fjernvarmenettet slik at et slikt anlegg må etableres i nærheten av en varmesentral for fjernvarme. Teknologien gir negativt CO2-utslipp, og er en interessant teknologi for et lavkarbonsamfunn og sirkulærøkonomi. Biokull produseres	Iht. plan	Kommunedirektøren vurdere dette som en større jobb og vil komme tilbake med en sak for veien videre. Pr. i dag har kommunedirektøren gjennomført ett møte/befaring med Lindum eid av Drammen kommune da de har en pilot under uttesting. I tillegg har kommunedirektøren sjekket litt i konsulentmarkedet knyttet til å få bistand til

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	ved hjelp av pyrolyse. Teknologien er utprøvd, og det er installert et anlegg blant annet i Sandnes kommune: (https://www.sandnes.kommune.no/teknisk-og-eiendom/biokullanlegget-pa-vatne-driftsstasjon/) Anlegget kan etableres helt eller delvis i samarbeid med private aktører. Mulighet for støtte fra Enova og andre kanaler må utredes.		en enkel utredning (tidlig fase kartlegging) og eventuelle kostnader knyttet til dette.
UMP-23-01-Melding - Trafikktelling Joseph Kellers vei - Vidar Havellen (MDG)	Bestilling av melding fra Vidar Havellen (MDG) Vi ber om at det iverksettes ny trafikktelling på Joseph Kellers vei for å få frem faktagrunnlag på utvikling av tungbiltrafikken på veien etter at industribedriftene nå er etablert og i full drift.	Ferdigstilt	Meldingen ble behandlet i UMP's møte den 01.11.2023, MS 50/2023

Landbruksutvalget

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
KS-05-09-Melding - Bruk av lokalproduserte landbruksprodukter i Lier kommunes virksomheter - Vidar Havellen (MDG)	Bruk av lokalproduserte landbruksprodukter i Lier kommunes virksomheter Vi ønsker en melding om i hvor stor grad landbruksprodukter fra lokale småskalaprodusenter av landbruksprodukter (frukt, bær, grønnsaker, kjøttprodukter med mer) som kjøpes inn av Lier kommunes virksomheter og i forbindelse med arrangementer i Lier kommunes regi. Vi ber også om hvordan andelen av slike produkter kan økes. Småskala produksjon er viktig for mangfoldet i landbruket, og Lier kommune kan gjennom sine innkjøp være en viktig kunde for disse produsentene.	Ikke påbegynt	Denne bestillingen berører flere virksomheter. Mye av problemet ligger i kommunens innkjøpsavtaler, og mulighetene i avtalene må avklares før man kommer videre med denne bestillingen.
KS-09-05-Melding - Lierlaben hva skjer - Morgan Langfeldt (FRP)	Hva er fremdriften med Lierlaben, FrP etterspør fremdrift i forbindelse med Lier sines grunderne sitt samarbeid på Lierlaben. Per i dag står lokalene tomme og det er ikke drift. Hva som er status og hva skjer videre. Dette må på det rene og det må tas et initiativ for å restarte eller avslutte opplegget.	Ikke påbegynt	

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
KS-20-06-Sak - Reetablering av Lierlaben - Frode Sundseth (H)	Reetablering av Lierlaben Vi er kjent med den selvdrevne Facebook gruppen for Lierlaben og hvor det er et ønske om at det utvikles videre gjerne i samarbeid med en profesjonell aktør. Gjennom de faste møtene i kontaktforum med Lier og Næringsforeningen i Drammensregionen ble Lierlaben diskutert. I etterkant av møtet har det vært samtale mellom Administrasjonen og Drammen Works, og et møte mellom ordfører og daglig leder i Drammen Works for å snakke om Lierlaben og arbeidet som gjøres for gründere. Saken tar utgangspunkt i kommuneplanens samfunnsdel, strategisk næringsplan, Lierlaben, områdereguleringen og etableringen av helseparken. Det bestilles herved en sak om hvor og hvordan Lierlaben kan reetableres, samt belyse hvem som kan være naturlige samarbeidspartnere og gjøre en vurdering av mulighetene for å få etablert et investeringsfond sammen med private investorer særlig med fokus på å få etablert agritech. Også om dette kan vurderes i forbindelse med arbeidet av Drammensregionen	Ikke påbegynt	
LBU - 22 - 05 - Melding - Vannføring i Lierelva - Narve Huseby Wiker (H)	Lierelva har p.t. en meget liten vannføring pga manglende nedbør. Dette fører til at enkelte jordvanningsanlegg har problemer med å få pumpet vannet opp og ut på åkrene. I tillegg er lav vannstand også til hinder for at fisk går i elva. Glitrevannverket er forpliktet til å tilføre min. 900 l/sek. målt ved Oppsal (Åmotbrua) i perioden 15. mai til 15.sept. Denne vannføringen er for lav, og det ønskes en vannføring målt ved Oppsal på ca 2.000 l/sek. for å tilfredsstille landbruk, fiske og for almen rekreasjon langs Lierelva. Det er ønskelig at landbruksadministrasjonen ber administrasjonen i Lier kommune straks om å ta kontakt med Glitrevannverket for å øke vannstanden til nevnte nivå. Dette bør for øvrig være permanent årlig i sommersesongen. Lier, 30.05.2022 Narve Huseby Wiker	Ferdigstilt	Denne hører hjemme på Lier VVA. Det er tatt direkte kontakt med Lier VVA og Glitrevannverket for å gå gjennom dokumentasjonen for gjeldene avtale. Det er oversendt dokumenter til Lier VVA som grunnlag for diskusjonen videre, men det er ikke mottatt noen tilbakemelding.
LBU - 22-11 - Melding - Matkultur- og kompetansesenter på Store Gilhus gård - Lise Hafskjold Kivle (V)	Det bes om at kommunedirektøren utreder muligheten for å etablere et matkultur- og kompetansesenter på gården etter modell fra Geitmyra i	Forsinket	Denne bør spilles inn til prosessen om hva Store Gilhus Gård skal brukes til. Landbruk og miljø har tidligere kommet innspill om etablering av et

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Oslo, Kristiansand, Trondheim og Ringsaker, med svar til LU siste møte før sommeren 2023.		andelslandbruk på eiendommen. Bestillingen bør oversendes til ansvarlig for utarbeidelse av reguleringsplan for eiendommen. Det kommer opp en sak om videre bruk av Store Gilhus gård i møterunden som er i slutten av november og begynnelsen av desember 2023. Muligheter og videre bruk av Store Gilhus gård vil bli diskutert og vurdert i det videre arbeidet.
LBU - 22-11 - Melding - Nedbygd LNF areal 2015 til 2022 - Eirik Røhmen (MDG)	Herved bestilles en supplerende melding for å komplettere rapporten om dyrkbar mark i sak 2022/6674 Rapporten informerer at det i perioden 2004 til 2015 ble nedbygd 663 dekar jordbruksareal i Lier kommune av et totalareal på ca. 40 000 dekar dyrket mark. Det finner MDG til å være foruroligende mye. Kunnskap om hvor mye LNF-areal som faktisk blir omdisponert til andre formål er en vesentlig styringsparameter for kommunen og politiske organer satt til å forvalte jordloven og plan og bygningsloven. Det er derfor av stor interesse å få vite om denne relativt massive nedbyggingen fra 2004 til 2015 har fortsatt til nå. MDG bestiller derfor en melding for på hvor mye dyrkbar mark som er faktisk omdisponert/nedbygd i Lier i perioden 2015 til 2022. Vi ber om en analyse av faktisk nedbygd areal. På vegne av MDG bes det om at rapporten forelegges utvalg for planas og miljø og kommunestyret	Ferdigstilt	Lagt fram til politisk behandling i uke 17, 2023.
LBU 23 - 04 - Melding - Konflikt mellom landbruk og boliger - Narve Huseby Wiker (H) på vegne av FRP, H og SP	Konflikt mellom landbruk og boliger Vi ønsker følgende melding ifbm. at det stadig opplyses om konflikter mellom landbruk og bolig(er) i Lier: Hvor mange og hvor i Lier har landbruksadministrasjonen mottatt klager på støy, støv, lukt eller andre relevante plager fra landbruket i inneværende kommunestyreperiode?	Ferdigstilt	Lagt fram politisk i møterunden i august 2023.
ULN - 23 - 11 - Melding - Rådyrbestand - Gina Elisabeth Ekeberg (H)	Rådyrbestand	Ikke påbegynt	

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Vi er blitt kjent med fra forskjellige hold at rådyrbestanden i Lier er altfor høy. Det rapporteres om mye rådyrskader i frukthagene og mye rådyrpåkjørsler. Det som begrenser rådyrbestanden er jakt og rovdyr. Rødrev er rovdyr for rådyrkalv, og det er nyttig å oppretteholde en revebestand som stadig blir mindre pga «lystjakt». Rødreven bidrar dessuten til å redusere møllpaukbestanden (jordrotte) som også etterhvert er blitt en stor skadegjører i frukthagene. Hva er mulighetene for en større fellingskvote for rådyr og hvordan kan jakt på rødrev begrenses?		
UMP - 22 - 04 - Sak - Mulig erverv av skogsarealene i Kværnerskogen - Vidar Havellen (MDG)	Med henvisning til melding MS28/2022 vedrørende Kværnerskogen har vi følgende saksbestilling: «Kommunedirektøren bes om å gå i dialog med grunneiere om mulig erverv av skogsarealene i Kværnerskogen.» mvh Vidar Havellen MDG Lier	Forsinket	Status lagt fram som melding i uke 17. Videre arbeid med saken settes i bero til vi får ansatt ny skogbrukssjef. Ny skogbrukssjef er nå ansatt. Landbruk og miljø kommer tilbake til når denne saken bli tatt videre.
UMP - 23 - 03 - Sak - Meldeplikt for hogst av skog - Tove Hofstad (V)	Hogstvirksomheten drives i dag uten krav til kommunal saksbehandling og godkjenning, og uten noen form for mulighet til medvirkning for oss som bor i kommunen. Kommunen kan fastsette rutiner som sikrer at hogstmeldingene blir vurdert og avgjort innenfor fristene i skogbrukslovens § 11. Paragraf 11 gir adgang til å innføre kommunal meldeplikt "når det er nødvendig for å holde kontroll med at loven blir fulgt". Meldeplikt kan gjelde hele eller deler av kommunen. Lovens § 8, 2. ledd gir kommunen rett til å nekte hogst dersom den kan få uheldige virkninger for miljøverdiene. Skogsdrifter, enkeltvis og i sum, utgjør den største trusselen mot mange av artene på «rødlistene» over truede og sårbare arter. Områder som er preget av flatehogster, tette plantefelt og monotone produksjonsskoger reduserer skogens opplevelsesverdi og egnethet for friluftsliv.	Forsinket	Arbeidet er forsinket da vi ikke har ny skogbrukssjef på plass. Ny skogbrukssjef er nå ansatt. Landbruk og miljø kommer tilbake til når denne saken bli tatt videre

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Avsløringer i NRK, om mangelfull registrering av skogens naturverdier og næringens frihet til selv å avgjøre om hogst skal gjennomføres, uavhengig av andre samfunnsinteresser, gir en god grunn til å innføre en viss samfunnskontroll med virksomheten. Allmennhetens rett til innsyn og medvirkning i saker som angår miljøet etter miljøinformasjonsloven og Norges tilslutning til Århuskonvensjonen, drar i samme retning. Siden 2015 har fire av de største selskapene i skognæringen fortalt om nesten 200 tilfeller av feilhogst: Spesielt viktig natur som skulle stå i fred, er hogd. På tross av stadige brudd på egne regler er det ingen som har mistet stempelet som viser at de driver bærekraftig. Miljømerket PEFC skal være en garanti for at tømmeret vi kjøper hos trelasthandlerne og papiret vi handler i bokhandelen kommer fra bærekraftig skogbruk, men hvordan vet vi at standarden blir fulgt? Omfattende hogster basert på manglende kunnskapsgrunnlag om naturverdiene kan utgjøre en sterk trussel mot naturmangfoldet i skogen og reduserer dens verdi for friluftslivet. Trusselen kan både være fra enkelthogster i områder med store naturverdier, eller summen av mange hogster, som til sammen reduserer livsgrunnlaget for naturmangfoldet eller skogens egnethet for naturopplevelse. Lier kommune er omgitt av skog på alle kanter og er en viktig del av liungenes identitet. Skogen brukes til tur og rekreasjon året rundt. Flatehogst i turområder skaper uro og grobunn for konflikt mellom de som driver skogen og de som ferdes der. Involvering og gjensidig hensyn og respekt demper konflikt og kan bidra til å skape samhold og trivsel. Innbyggerne i Lier skal være trygge på at de som driver skog i vår kommune gjør det på en bærekraftig og hensynsfull måte.		

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Jeg ber i denne forbindelse om en sak: Kommunedirektøren utreder hvordan Lier kommune kan sikre at de som eier eller driver med skog i vår kommune gjør dette på en bærekraftig måte - der viktig natur får stå i fred, der naturmangfold blir ivaretatt og der medvirkning blir inkludert i henhold til § 11 i skogloven.		
UMP - 23 - 03 Melding - Vern av Sagelva - Tove Hofstad (V)	Ber om en statusoppdatering rundt prosjektet om frivillig vern av Sagelva i Lier, et område som ble kategorisert av Fylkesmannen i Oslo og Viken som regionalt verneverdig 28/10-2019.	Ferdigstilt	Melding lagt fram i Utvalg for landbruk og næring i oktober 2023
UMP - 23 - 06 - Sak - Lokal forskrift for å begrense avrenning fra landbruket - Tove Hofstad (V) på vegne av MDG og V	Lokal forskrift for å begrense avrenning fra landbruket Viser til melding UMP 27/2023, Årsrapport 2022 og status Lierelva vannområde Hovedutfordringen i vannområdet Lierelva er høyt næringsinnhold, hovedsakelig av nitrogen og fosfor. De største påvirkningene på elver og bekkefelt kommer fra diffus avrenning fra landbruk. Det er flere andre middels påvirkningskilder, som urban avrenning/avløp, påvirkning fra veitrafikk og fra dammer, sluser og barrierer i tillegg til punktutslipp fra søppelfyllinger, men avrenning fra jordbruk er klart størst. Nøkkeltiltak for å sikre økologisk god tilstand i Lierelva er hovedsakelig knyttet til reduksjon av næringssaltavrenning fra jordbruk (47 % av vannforekomstene) og etablering eller oppgradering av avløpsanlegg (18 % av vannforekomstene) Statsforvalteren i Oslo og Viken har i samarbeid med Bondelaget i 2021 bidratt til en egen Forskrift om krav til jordarbeiding og miljøtiltak i nedbørfelt til sårbare vassdrag, Oslo, Akershus og Østfold. For-2022-12-06-2182 Forskriften avgrenses til nedbørsfelt og deler inn alt areal (sone 2 og 1) hvor sone 2 får de strengeste kravene og sone 1 noe mildere. Eksempelvis: Et belte på 50 meter langs alle vassdrag skal ikke høstpløyes i sone 2. Når det gjelder Buskerud-delen av Viken så gjenstår arbeidet med en slik forskrift.	Ikke påbegynt	

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	Vi ber derfor om en sak der kommunedirektøren utarbeider et forslag til lokal forskrift med tilsvarende miljøkrav som omtalt med mål om å begrense avrenning fra landbruket.		
UMP - 23 08 - Melding - Ledige bygninger i landbruket - Tone Elisabeth Svendsen (AP)	Ber om en melding om behovet for å oppdatere og revidere veilederen for bruk av ledige bygninger i landbruket.	Ikke påbegynt	Dette dreier seg om revisjon av veileder for bruk av tomme driftsbygninger i landbruket, så vil dette være et arbeid for byggesak, plan og landbruk i samarbeid. Landbruk og miljø har en veileder fra 2013 som ble vedtatt i planutvalget. Se link under: https://www.lier.kommune.no/globalassets/09.-teknisk-og-eiendom/planseksjonen/lover---forskrifter/retningslinjer-for-disp.pdf Dersom det er et behov for en revisjon, vil det være et arbeid for byggesak, plan og landbruk i samarbeid. Byggesak eller plan skriver en melding om det er behov for revisjon eller ikke.
UMP 20 - 04 - Sak - Hule eiker i Lier - Tove Hofstad (V)	Viser til melding 14/2020 i Utvalget for miljø og plan «Hule eiker i Lier» Hule eiker er eiketrær som har en diameter på minst 63 cm og/eller en omkrets på minst to meter. Hule eiker er beskyttet av naturmangfoldloven og trenger bedre vern. Hele 11 områder i Lier har ett eller flere hule eiketrær fra Gullaug til Mork ved Justad. Som beboer på Nøste har jeg Eikeliparken hvor et 20-talls gamle eiketrær ruver og skaper en helt spesiell atmosfære. Det største treet står på eiendommen til Protan og måler hele 420cm i omkrets. Tre trær rett i nærheten ligger hakk i hæl med sine 390cm, 385cm og 380 cm. Dette er trær som er mange hundre år gamle og som huser hundretusenvís av insekter og småkryp, og et mangfold av sopp og andre arter. Noen av trærne herdes på naturlig vis, men andre preges av elde og vind og vær. De har stor verdi selv om de faller, så lenge de blir liggende på stedet. Det er også viktig at det plantes eiketrær i nærheten av de gamle trærne slik at artene som livnærer seg i og av hule eiker sikres et habitat i framtiden også. Jeg ber om at rådmannen lager en skjøtselplan for hule eiker Lier.	Iht. plan	Arbeidet har startet.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
Formannskapet - Stab			
"-" vises der det ikke er registrert data Beløp i 1000			
Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
FS 02-11-2023 - Sak - Gullaug - Frode Sundseth (H)	Gullaug Det ønskes en videre utvikling av Gullaughalvøya med en moderat utbygging som tar hensyn til naturverdier og dyrket mark. Kommunedelplan for Gullaug 1. gangsbehandling legges ut på høring i samsvar med kommunedirektørens forslag til vedtak i Kommunestyret sak 41/23.	Ikke påbegynt	
FS-02-11-2023 - Sak - Sak om finansreglement - Espen Lahnstein (SP)	Sak om nytt finansreglement. Lier kommunes finansreglement ble sist vedtatt av kommunestyret i møte den 06.10.2020, som sak 113. Det bes om en sak, der det tas en gjennomgang med en eventuelle revideringer av dagens finansreglementet. Dette for at det nye kommunestyret kan ta eierskap til styringen av kommunens finanser. Det har siden 2020 skjedd mye i det internasjonale pengemarkedet dette må tas høyde for.	Iht. plan	Saken er påbegynt og vil bli fremmet i løpet av 2024.
FS-22-11-Melding - Togtilbudet i de kommende årene - Tone Elisabeth Svendsen (AP)	Togtilbudet i de kommende årene Det fremkom informasjon fra Jernbaneverket og Bane Nor på møte i ATM-rådet i Buskerudbysamarbeidet mandag 21. ds. som indikerer at togtilbudet for Lier blir sterkt berørt av ombyggingen av Drammen stasjon i de kommende årene. Ber om en melding som redegjør for togtilbudet på Lier stasjon og Brakerøya stasjon i denne perioden, herunder også planlagt og påregnelig bruk av «buss for tog».	Ferdigstilt	Ordførerne i både Lier og Drammen kommune, administrasjonen i begge kommuner med sterk bistand fra sekretariatet i Buskerudbyen har jobbet for å få ett best mulig kollektivtilbud på plass i den perioden Drammen stasjon bygges om. Kommunedirektøren har bedt Buskerudbysekretariatet om å lage ett notat som oppsummerer løsningen slik den blir i anleggsperioden, denne meldingen ble lagt frem møterunden i april.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
FS-26-01-Melding-Internkontroll innen tjenesteområdene	Janicke Karin Solheim (MDG) bestilte følgende melding: I anledning Brennpunkts nylige avsløringer av uverdiggeldsomsorg både ihjemmetjenesten og på sykehjem i ulike kommuner, bes kommunedirektøren omen melding om status på arbeidet med og resultatet av internkontrollen innentjenesteområdene i Lier kommune.	Ferdigstilt	Meldingen var oppe til behandling i HOV-utvalget den 26.04.23 og Formannskap den 27.04.23
KS-20-06-Sak - Lier kommunes politikere og deres vilkår for å fremme lokaldemokratisk arbeid - Tove Hofstad (V)	Lier kommunes politikere og deres vilkår for å fremme lokaldemokratisk arbeid Når nyoppussede lokaler på Gamle Heggbro ikke kan brukes utover gruppemøter pga tekniske årsaker og når politiske partier nektes å stå utenfor nærbutikker for å drive valgkamp, så må noe gjøres. Grunnlovens §100 – Ytringsfrihet skal finne sted, gjelder også i Lier. Kommunedirektøren bes om å legge fram en sak for kommunestyret, hvor folkevalgte vilkår for å drive lokaldemokratiske aktiviteter belyses. - Kommunedirektøren bes legge vekt på tilrettelegging av tilgjengelige og adekvate møtelokaler. - Kommunedirektøren bes om å utbedre de politiske partienes vilkår for å drive valgkamp i Lier. §100 Det kan være valgtorg Målet med saksfremlegget må være å se på hvordan Liers politikere i samspill med kommuneadministrasjonen og Liers innbyggere kan bidra til økt valgdeltakelse, medvirkning og engasjement.	Iht. plan	Er påbegynt og vil legges frem til politisk behandling i formannskapet 21 mars og kommunestyret 2 april 2024.

Infrastruktur – bygg, vann, avløp og vei

"-" vises der det ikke er registrert data

Beløp i 1000

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
FS-08-06-Sak - Sak fra Lier Eiendomsselskap KF - Espen Lahnstein (SP)	Ber om sak fra Lier Eiendomsselskap om hvordan selskapet kan ha en rolle som eiendomsutvikler i eiendomsmarkedet i Lier kommune.	Ikke påbegynt	

Vedlegg 6 Miljøoppdrag

Oppvekst,- kultur og idrettsutvalget

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
3. Utskifting av fossile tjenestebiler til elbiler - utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie	Lier kommune har mål om at 80 % av tjenestebilene skulle være nullutslippsbiler innen 2020. Dette målet er ikke nådd. Det er behov for økte midler for å intensivere utskiftningen. Utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie lar seg ikke gjøre uten ekstra finansiering. Det er behov for å sette av en betydelig sum for å øke utskiftning av maskinparken i kommunen. For beredskapsvirksomheter så er bruk av lavutslippskjøretøy å anbefale. Dette grunnet behov for ytterligere utvikling av markedstilgjengelige kjøretøy i form av rekkevidde og lastekapasiteten til nullutslippskjøretøy. Det er bevilget opp 4 millioner kroner på investeringsbudsjettet i 2022	Iht. plan	Har 1 fossil leasingbil

Helse-, omsorg- og velferdsutvalget

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
15. Indirekte utslipp - Redusere matsvinn ved kommunens omsorgsvirksomheter	I 2022 vil det bli gjennomført et prosjekt for å redusere matavfallet ved kommunens sykehjem. Det er tidligere gjennomført et pilotprosjekt ved en avdeling ved et av sykehjemmene med gode resultater. Prosjektet er igangsatt, men ikke ferdigstilt.	Iht. plan	Legges fram til politisk behandling i første halvdel 2024.
3. Utskifting av fossile tjenestebiler til elbiler - utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie	Lier kommune har mål om at 80 % av tjenestebilene skulle være nullutslippsbiler innen 2020. Dette målet er ikke nådd. Det er behov for økte midler for å intensivere utskiftningen. Utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie lar seg ikke gjøre uten ekstra finansiering. Det er behov for å sette av en betydelig sum for å øke utskiftning av maskinparken i kommunen. For beredskapsvirksomheter så er bruk av lavutslippskjøretøy å anbefale. Dette grunnet behov for ytterligere utvikling av markedstilgjengelige kjøretøy i form av rekkevidde og lastekapasiteten til nullutslippskjøretøy. Det er bevilget opp 4 millioner kroner på investeringsbudsjettet i 2022	Iht. plan	Bilene skiftes ut til El-biler etter hvert som leasingavtalene går ut. Hjemmetjenesten har det største bilparken med 2 fossile, 16 hel-elektriske og 17 hybrid og 2 el-sykler

Miljø og planutvalget

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
07. Direkte utslipp - Implementering av strategi for grønn mobilitet	Strategi for grønn mobilitet vedtatt av kommunestyret 5.5.2020, har som formål å bidra til en felles retning på kommunens mobilitetsarbeid. Strategiens mål er samordnet med kommuneplanen innhold om grønn mobilitet. Strategiens tre innsatsområder er i samsvar med transportpyramidens prioriteringer, men tilpasset lokale hensyn.	Iht. plan	Dette har høy fokus og er høyt prioritert i alle arealplansaker
08. Direkte utslipp - Kampanjer for mer grønn mobilitet (gange, sykkel og kollektivt)	Lier kommune arbeider sammen med Buskerudbyen om kampanjer for mer grønn mobilitet (gange, sykkel og kollektivt).	Iht. plan	Ulike kampanjer, både via hjemmeside og via Facebook
09. Direkte utslipp - Viken fylkeskommune- Innføring av elektriske busser	Brakar forespeiler at i nytt anbud i 2024 kan det bli utslippsfri busstrafikk i kontaktsområdet Drammen og Lier.	Iht. plan	I.hht plan
1. Arealplanlegging som tilrettelegger for redusert transportbehov	Det daglige transportbehovet bestemmes i stor grad av avstanden mellom hjem og arbeidsplass, og avstand til barnehage, skoler, butikker, og andre servicetilbud. Gjennom arealplanlegging med nærhet til daglige gjøremål og god tilrettelegging for kollektivtransport, sykkel og gange, reduseres både transportbehovet og behovet for egen bil.	Iht. plan	Ivaretas i alle arealplansaker, og er høyt prioritert
10. Indirekte utslipp - Delta i klimanettverk for kommuner i Viken	Viken I Viken er det lagt opp til geografiske klimanettverk. Lier er en del av nettverket Midtre Viken. I ordningen er det lagt en delfinansiering fra hver av kommunene til drift av nettverket.	Iht. plan	Lier kommune deltar i flere samarbeider
11. Indirekte utslipp - Gratis energirådgivning mot private boligeiere	Det er satt av 200 000 kr årlig til energirådgivning for privathusholdninger i kommunen.	Iht. plan	Tilbudet er tilgjengeliggjort på kommunens hjemmesider og er i bruk
12. Indirekte utslipp - Implementering av klimakalkulator i arealplanleggingen	Kommuneplanens bestemmelse § 7-3 stiller krav om plan for redusert klimabelastning (pbl. § 11-9 nr. 6 og 8). Ved utarbeidelse av reguleringsplan for utbygging til næringsformål og offentlig formål av enhver art eller ved utbygging av tre eller flere boenheter, skal det utarbeides en redegjørelse for valg av materialer og tekniske løsninger med tilhørende energi- og klimagassbudsjett. Planen skal klargjøre på hvilken måte utbyggingen bidrar til målsettingen om et klimanøytralt Liersamfunn innen 2030, og Liers mål om å bli et lavenergi- og lavutslippssamfunn. Klimakalkulatoren er utarbeidet som et overordnet og forenklet verktøy for å synliggjøre klimagassutslipp i reguleringsplanarbeidet. Klimakalkulatoren vil både bli brukt på utvikling av næringsprosjekt og private boliger.	Iht. plan	Klimakalkulatoren benyttes i arealplansaker

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
13. Indirekte utslipp - Klimakommunikasjon - bevisstgjøring	God og tydelig kommunikasjon er nødvendig for at egne ansatte og innbyggerne skal forstå hva som kan gjøres for å kutte utslipp av klimagasser. Det er satt av midler til å gjennomføre en årlig kampanje eller liknende tiltak.	Iht. plan	Kampanje knyttet til ansattes reisevaner og bruk av bil gjennomført hos utplukkede virksomheter "grønn jobbvei"
14. Indirekte utslipp - Opprettholde Miljøfyrtårn i kommunens virksomheter	Miljøfyrtårn er en del av kommunens kvalitet- og miljøstyringssystem. Alle virksomheter er sertifisert.	Iht. plan	Arbeidet pågår og utgjør en betydelig del av klimarådgivers arbeidsoppgaver
19. Indirekte utslipp - Utarbeide årlig klimagassregnskap	Det utarbeides årlig et klimaregnskap/ klimafotavtryksanalyse for Lier kommunes virksomhet. Dette er utarbeidet hittil for årene 2018, 2019, 2020 og 2021.	Iht. plan	Klimagass regnskap utarbeides i juni mnd det etterfølgende år og fremlegges politisk samt tilgjengeliggjøres på kommunens hjemmeside Dette ble omtalt i meldingen «Klimaregnskap for Lier kommune 2022» som ble lagt frem for UMP 23.08.2023 og kommunestyret 05.09.2023. Skog: Det er også verdt å merke seg at klimaregnskapet ikke sier noe om den positive effekten av drift av skog eid av kommunen. Skogen har en viktig rolle i å redusere utslipp av klimagasser gjennom binding og lagring av CO2. Skog i aktiv vekst binder mye CO2. Når veksten avtar, avtar også bindingen. Derfor er det viktig at Lier kommune utnytter de produktive arealene vi har til å produsere mest mulig biomasse per arealenhet, for å igjen binde mest mulig CO2. MELDING Saksmappe nr: 2023/3210 Saksbehandler: Sigrid Hungnes Swensen 40/2023 Utvalget for miljø og plan 23.08.2023 Kommunestyret Dette sammen med å produsere fornybart råstoff som kan brukes i langlevde produkter - som igjen kan brukes til å erstatte fossile produkter.
2. Tilrettelegging for gange, sykkel og kollektivt	Tilrettelegging for økt gange, sykkel og kollektivt finansieres både gjennom midler fra Lier VVA og Buskerudbyen (statlige belønningsmidler).	Iht. plan	Kontinuerlig arbeidet og utføres både med egne midler, midler fra Lier VVA og via belønningsmidler fra Buskerudbyen (en rekke større mindre prosjekter gjennomført)

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
23. - Direkte utslipp - Utarbeide pilot delebilordning	Det ble i 2021 politisk vedtak om å utarbeide et pilot-prosjekt for delebilordning i Lier. En delebilordning vil ha to hensikter. Gi ansatte som må bruke bil i tjenesten tilgang til elbiler istedenfor å benytte egne fossilbiler. Samtidig vil tilgang på debiler gi mulighet for at ansatte kan gå, sykle eller ta kollektivt til/fra jobb. Ordningen bør vurdere om Liers innbyggere kan bruke ordningen utenfor arbeidstid. Omfang og derfor finansiering av dette tiltaket er uavklart.	Iht. plan	Kommunedirektøren har hatt dialog med flere potensielle leverandører av dele bilordning, og er nå i konkret dialog med en leverandør med tanke på en pilotperiode hvor bilene kan brukes av kommunen i arbeidstiden mandag-fredag og av øvrige på kveld og i helger. Det forøkes å få ordningen på plass i løpet av våren 2024. Finansieres via klimabudsjettet i HP som ligger under ansvar 525.
3. Utskifting av fossile tjenestebiler til elbiler - utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie	Lier kommune har mål om at 80 % av tjenestebilene skulle være nullutslippsbiler innen 2020. Dette målet er ikke nådd. Det er behov for økte midler for å intensivere utskiftningen. Utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie lar seg ikke gjøre uten ekstra finansiering. Det er behov for å sette av en betydelig sum for å øke utskifting av maskinparken i kommunen. For beredskapsvirksomheter så er bruk av lavutslippskjøretøy å anbefale. Dette grunnet behov for ytterligere utvikling av markedstilgjengelige kjøretøy i form av rekkevidde og lastekapasiteten til nullutslippskjøretøy. Det er bevilget opp 4 millioner kroner på investeringsbudsjettet i 2022	Iht. plan	Stedsutvikling og Plan har ikke tjenestebiler, men klimarådgiver jobber aktivt mot øvrige virksomheter knyttet til å forsere dette arbeidet
4. Utfasing av fossile energikilder TVS	Tranby Varmesentral AS er i ferd med å utarbeide anbudsdokumenter for utvikling av fossilfri varmesentral. Hovedkonseptet er å inngå en kontrakt for leveranse av «grønn varme» med en leverandør som kan bygge og drifte varmesentralen i et avtalt tidsrom. Det er på forhånd utredet alternative akseptable tekniske løsninger, hvor varmepumper og energibrønner, samt bioenergi er de mest aktuelle. Arbeidet vil ses i sammenheng med områdereguleringen av Tranby sentrum. Dette gjør at arbeidet er noe forsinket.	Iht. plan	TVS arbeider med et anbudsgrunnlag for overgang til fossilfri brensel. Det legges opp til politisk behandling av saken våren 2024, med endelig vedtak i generalforsamlingen før sommeren.

Landbruksutvalget

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
21. Indirekte utslipp- Prosjektet klimaomstilling i matnæringen	Prosjektet ble startet opp i 2019 og er støttet med 50% av Miljødirektoratets klimasatsmidler. 2022 er prosjektets siste år. Prosjektet videreføres i 2023 og kommunen vil søke om klimasatsmidler fra Miljødirektoratet for å styrke innsatsen.	Ferdigstilt	Det er søkt om prosjektmidler til forlengelse av prosjektet våren 2023, men denne søknaden er avslått. Det jobbes videre med prosjektideer for ny søknad i 2024.

Formannskapet stab

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
17. Indirekte utslipp - Tilrettelegge for mer gjenbruk av møbler og utstyr i kommunal virksomhet.	Legge til rette for et godt system for gjenbruk i Lier kommune. Se på muligheten å ta i bruk et digitalt kartleggingsverktøy til dette.Finansiering - Innenfor ramme	Iht. plan	
22. Indirekte utslipp - klimavennlige innkjøp	Klimabelastningen fra innkjøp står for en stor del av kommuneorganisasjonens klimafotavtrykk. Kommunens bygg- og anleggsvirksomhet og øvrige relevante innkjøp skal definere områder med særlig høy klimagevinst, og implementere klimakrav samt nødvendige retningslinjer og internrutiner for å nå kommunes klimamål. Kommunen må sikre god innkjøpskompetanse på klimaområdet, og benytte Viken fylkeskommunes veiledningstjeneste for klimavennlige innkjøp der dette er relevant. Virksomheter skal utarbeide egne handlingsplaner som følges opp årlig.	Iht. plan	Nytt lovverk innenfor offentlige innkjøp stiller økte krav til klimavennlige anskaffelser. Lier kommune følger lovverket og vekter miljøkrav med 30 % i alle anskaffelser. Det er startet et prosjekt med ekstern finansiering i regi av VVI for å bygge opp kompetanse på miljøkrav i anskaffelsesprosessen.

Kommunale foretak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
05. Direkte utslipp - Etablere flere sykkelparkeringer ved kommunens virksomheter	Det er satt av 0,3 millioner kroner bevilget i investeringsmidler 2022 til flere sykkelparkeringer ved kommunens virksomheter. Arbeidet er ikke ferdigstilt og videreføres i 2023.	Forsinket	800 LIER EIENDOMSSKAP KF Foretaket følger opp de henvendelser som kommer inn med ønske om økt kapasitet.
06. Direkte utslipp - Etablere ladepunkt ved kommunens virksomheter	Det er satt av 0,75 millioner kroner i investeringsmidler i 2022 til nye ladepunkt og oppgradering av eksisterende ladepunkt jf. Temaplan for elbilladepunkt. Tiltaket er ikke ferdigstilt og videreføres i 2023.	Iht. plan	800 LIER EIENDOMSSKAP KF Etablering av ladepunkt pågår. Smarte ladere med betalingsløsning
16. Indirekte utslipp - Styrking av energiledelse gjennom energi- og driftsoppfølging.	Det arbeides kontinuerlig med energioppfølging og energieffektiviseringstiltak i kommunens bygg. Kompetanseheving av driftspersonell er en viktig del for ha et høyt fokus på mest mulig effektiv energibruk.	Iht. plan	800 LIER EIENDOMSSKAP KF Arbeidet pågår og vil være en naturlig del av foretakets videre prioriterte aktivitet.
18. Indirekte utslipp - Tiltak for å redusere fremmedvann på avløpsnett	Det er opprettet et kildesorteringsteam som arbeider med å kartlegge ledningsnett og finne feilkoblinger og innlekking for å redusere fremmedvann på avløpsnett. Dette er et svært viktig tiltak for å redusere	Ferdigstilt	703 Lier Vei Vann Avløp KF

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	vannmengden og videre energiforbruk ved pumpestasjoner og renseanlegg. Det er pr nå vanskelig å anslå hva dette vil utgjøre i redusert energiforbruk.		Det er opprettet et kildesorteringsteam som arbeider med å kartlegge ledningsnettet og finne feilkoblinger og innlekking for å redusere fremmedvann på avløpsnettet. Dette er et svært viktig tiltak for å redusere vannmengden og videre energiforbruk ved pumpestasjoner og renseanlegg. Det er pr nå vanskelig å anslå hva dette vil utgjøre i redusert energiforbruk.
20. Indirekte utslipp - Vurdere tilleggsanbud på massivtre ved store nye byggeprosjekter.	Tre som byggemateriale bidrar til redusert CO2-innhold i atmosfæren ved å erstatte mer klimabelastende materialer og gjennom karbonlagring.	Iht. plan	800 LIER EIENDOMSSKAP KF Blir ivarettatt som forutsatt
24. Utskifting av gatelys til LED-armatur	Å bygge ut en årlig effekt for solenergi på kommunens bygg vil på sikt utgjøre mange kWh i egenprodusert fornybar energi.	Iht. plan	66 % av veilyset er byttet til LED-armaturer. Lier VVA KF har som mål 100 % LED-armaturer på gatelyset innen 2026. I handlingsprogrammet er det en årlig bevilgning til formålet i perioden fram til 2027. I tillegg til nye armaturer må det også byttes kabler og alle anlegg skal bort fra stipulert forbruk til målt forbruk.
25. Installering av solenergianlegg på kommunens bygg	Å bygge ut en årlig effekt for solenergi på kommunens bygg vil på sikt utgjøre mange kWh i egenprodusert fornybar energi.	Iht. plan	800 LIER EIENDOMSSKAP KF Solenergianlegg blir vurdert inn på alle nye bygg og ved større takutbedringer på eksisterende bygg med akseptable lysforhold.
3. Utskifting av fossile tjenestebiler til elbiler - utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie	Lier kommune har mål om at 80 % av tjenestebilene skulle være nullutslippsbiler innen 2020. Dette målet er ikke nådd. Det er behov for økte midler for å intensivere utskiftningen. Utskifting av fossile maskiner og tyngre kjøretøy til fossilfrie lar seg ikke gjøre uten ekstra finansiering. Det er behov for å sette av en betydelig sum for å øke utskifting av maskinparken i kommunen. For beredskapsvirksomheter så er bruk av lavutslippskjøretøy å anbefale. Dette grunnet behov for ytterligere utvikling av markedstilgjengelige kjøretøy i form av rekkevidde og lastekapasiteten til	Iht. plan	703 Lier Vei Vann Avløp KF 27 av 33 kjøretøy / maskiner er Euro 6 / steg 5 / nullutslipp (dvs. 82 % av kjøretøyene). Utskifting av maskinpark må også vurderes i forhold til beredskap og tilgjengelig teknologi i markedet.

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Statusbeskrivelse
	nullutslippskjøretøy. Det er bevilget opp 4 millioner kroner på investeringsbudsjettet i 2022		800 LIER EIENDOMSSKAP KF Utskifting av tjenestebiler fra fossil til El har vært etter en plan. Denne planen kortes inn i 2024 og det legges opp til raskere fremdrift.

Vedlegg 7 Rest investeringsprosjekter

Rest investeringsmidler basis

Prosjekt-nummer	Prosjektnavn	Restbeløp brutto	Mva komp %	Mva komp beløp	Låneopptak beløp
1744	TP 3 restmidler	744 132	0 %	-	744 132
2435	Oppgradering Sørumsseterveien	1 950 000	25 %	390 000	1 560 000
5356	Maskiner, kjøretøy og utstyr	- 582 170	25 %	- 116 434	- 465 736
5358	Toaletter ved Hvalsdammen	700 000	25 %	140 000	560 000
5360	Ny løypemaskin på Tranby	2 000 000	25 %	400 000	1 600 000
5361	Utfartsparkering på Gjellebekk	372 807	25 %	74 561	298 246
8090	Landfallbakken - Vellingbekken (tilskuddsfinansiert, ikke BB prosje-	1 613 595	0 %	-	-
8153	Stedsutvikling Lierbyen	63 164	25 %	12 633	50 531
8200	IKT handlingsplan	2 909 004	25 %	581 801	2 327 203
8201	DATAUTSTYR	507 334	25 %	101 467	405 867
8410	Kom.del.plan idrett og frilufsliv	2 356 665	25 %	471 333	1 885 332
8437	Kulturinvesteringer	87 846	25 %	17 569	70 277
8537	Fast investering til IKT/digitale løsninger	179 841	25 %	35 968	143 873
8539	Opprustning av uteanl. Ved skoler	3 771 286	25 %	754 257	3 017 029
8542	Ladepunktstrategi elsykler	- 3 315 885	25 %	- 663 177	- 2 652 708
8569	Forsterket satsing kollektiv gang og sykkel vei	-	25 %	-	-
9292	Rassikring	1 444 164	25 %	288 833	1 155 331
9450	Sykehjemsutstyr - kjøkken	1 855 985	25 %	371 197	1 484 788
9495	Oppgrad./videreutv. Friområder/naturstier	814 118	25 %	162 824	651 294
9498	Velferdsteknologi F-sak 44/2014	-	25 %	-	-
9515	Aktivitetspark foran ungdomshuset V2	1 896 557	25 %	379 311	1 517 246
9520	Kartverk	549 081	25 %	109 816	439 265
9522	Utstyr planseksjonen	368 506	25 %	73 701	294 805
9545	Digitalisering av byggesaksarkiv	1 483 369	25 %	296 674	1 186 695
9575	nye senger Nøstehagen	139 148	25 %	27 830	111 318
9576	Nytt alarmsystem Nøstehagen	35 502	25 %	7 100	28 401
9577	Miljøsikringstiltak ved kunstgressbane på Lier Stadion	38 684	25 %	7 737	30 947
9578	Nyanlegg og rehabilitering av anlegg	- 1 479 369	25 %	- 295 874	- 1 183 495
SUM		17 276 173		3 629 127	15 260 640
Prosjekter med vedtatt forskjøvet bevilgning i 2. tertialrapport 2023					
8153	Stedsutvikling Lierbyen	2 900 000	25 %	580 000	2 320 000
8200	IKT Handlingsplanen	2 600 000	25 %	520 000	2 080 000
8437	Kulturinvesteringer	3 300 000	25 %	660 000	2 640 000
8542	Ladepunktstrategi/elsykler	3 900 000	25 %	780 000	3 120 000
8569	Forsterket satsing kollektivt, gange og sykkelveier	10 000 000	25 %	2 000 000	8 000 000
9498	Velferdsteknologi	6 000 000	25 %	1 200 000	4 800 000
9520	Kartverk	2 800 000	25 %	560 000	2 240 000
9576	Nytt alarmsystem Nøstehagen	3 900 000	25 %	780 000	3 120 000
9578	Nyanlegg og rehabilitering av anlegg	6 000 000	25 %	1 200 000	4 800 000
SUM		41 400 000		8 280 000	33 120 000
Sum lån		48 380 640			
Sum Mva inntekt		11 909 127			
Sum annen finansiering		1 613 595			

Rest investeringsmidler Lier eiendomsselskap KF

Prosjekt-nummer	Prosjektnavn	Restbeløp brutto	Mva komp %	Mva komp beløp	Låneopptak beløp						
8525	Gullaug skole - utskifting av vinduer	1 743 280	25 %	348 656	1 394 624						
8542	Ladepunktstrategi elsykler	2 348 495	25 %	469 699	1 878 796						
8544	Sykkelparkering tjenestesteder	1 200 000	25 %	240 000	960 000						
8546	Sylling ungdomsskole solskjerming	605 514	25 %	121 103	484 411						
8548	Hennummarka skole vent.anl.	5 612 090	25 %	1 122 418	4 489 672						
8550	Heia skole oppgradering	1 402 845	25 %	280 569	1 122 276						
8553	Rehab. Rådhuset	5 500 000	25 %	1 100 000	4 400 000						
8561	Egge skole - utvidet prosjekt	-19 618 152	25 %	-3 923 630	-15 694 521						
8572	Lierbyen skole - økt kapasitet	624 850	25 %	124 970	499 880						
8573	Takutbedringer skole flate tak	397 896	25 %	79 579	318 317						
8574	Helsetjenesten for barn og unge Lierbyen	914 471	25 %	182 894	731 577						
8582	Nye lokaler IKT	1 773 769	25 %	354 754	1 419 015						
8585	Hennummarka skole sprinkling	-43 295	25 %	-8 659	-34 636						
9228	SD-anlegg - diverse bygg	191 871	25 %	38 374	153 497						
9243	Energimerking av større kommunale bygg	116 367	25 %	23 273	93 093						
9303	Tiltaksplan kommunale bygg	2 961 862	25 %	592 372	2 369 490						
9547	Liertun - oppgradering	639 007	25 %	127 801	511 206						
9550	Fosshagen fase 2	11 955 557	25 %	2 391 111	9 564 446						
9555	Bygg- og eiendomsutredninger	-173 918	25 %	-34 784	-139 134						
9558	Oppgradering brann Lierhallen	1 311 109	25 %	262 222	1 048 887						
9559	Enøk varmpumper	2 986 410	25 %	597 282	2 389 128						
9562	Nøstehagen vent. Aggregater	1 414 442	25 %	282 888	1 131 554						
9569	Kjellstad gård	1 316 850	25 %	263 370	1 053 480						
9579	Liertun	-365 435	25 %	-73 087	-292 348						
9580	Portnerbolig	145 597	25 %	29 119	116 477						
9581	Joseph Kellersvei 11, carport/parkering	-	25 %	-	-						
9583	Oppgraderinger og brukertilpasninger i boliger	-1 823 591	0 %	-	-1 823 591						
9585	Liertun innbygget balkong	1 351 864	25 %	270 373	1 081 491						
9586	Bratromveien (utvidelse - personalfasiliteter og lager)	-	25 %	-	-						
9588	Legekontor Fosshagen	919 201	25 %	183 840	735 361						
9589	Heis V2	3 337 205	25 %	667 441	2 669 764						
9708	Diverse tomtearealer	470 372	0 %	-	470 372						
9739	Kulturskolen Stoppen	659 190	25 %	131 838	527 352						
9951	Boligpolitiske virkemidler	14 065 913	25 %	2 813 183	11 252 730						
9952	Tomtekjøp (a) (Salg eiendom)	26 805 316	0 %	-	26 805 316						
9999	Salg av fast eiendom	-	0 %	-	-9 738 743						
SUM		70 746 950		9 058 971	51 949 236						
Prosjekter med vedtatt forskjøvet bevilgning i 2. tertialrapport 2023											
8572	Lierbyen skole	45 000 000	25 %	9 000 000	36 000 000						
8574	Lierbyen helsestasjon	9 500 000	25 %	1 900 000	7 600 000						
9303	Tiltaksplan kommunale bygg	3 000 000	25 %	600 000	2 400 000						
8561	Egge skole	45 000 000	25 %	9 000 000	36 000 000						
9547	Liertun generell oppgradering	4 000 000	25 %	800 000	3 200 000						
9550	Fosshagen fase 2	10 000 000	25 %	2 000 000	8 000 000						
9569	Kjellstad Gård	50 000 000	25 %	10 000 000	40 000 000						
9579	Liertun	12 000 000	25 %	2 400 000	9 600 000						
9580	Portnerboligen	4 500 000	25 %	900 000	3 600 000						
9581	Carport Joseph Kellers vei	2 000 000	25 %	400 000	1 600 000						
9583	Brukertilpasninger bolig	4 000 000	0 %	-	4 000 000						
9586	Bratromveien personalfasiliteter	10 000 000	25 %	2 000 000	8 000 000						
9588	Legekontor Fosshagen	9 000 000	25 %	1 800 000	7 200 000						
SUM		208 000 000		40 800 000	167 200 000						
<table><tr><td>Sum lån</td><td>219 149 236</td></tr><tr><td>Sum Mva inntekt</td><td>49 858 971</td></tr><tr><td>Sum annen finansiering</td><td>9 738 743</td></tr></table>						Sum lån	219 149 236	Sum Mva inntekt	49 858 971	Sum annen finansiering	9 738 743
Sum lån	219 149 236										
Sum Mva inntekt	49 858 971										
Sum annen finansiering	9 738 743										

Rest investeringsmidler Lier vei, vann og avløp KF

Prosjekt-nummer	Prosjektnavn	Restbeløp brutto	Mva komp %	Mva komp beløp	Låneopptak beløp
700	Maskiner og utstyr	- 1 618 460	25 %	- 323 692	- 1 294 768
701	Veglys	- 3 222 199	25 %	- 644 440	- 2 577 759
703	Asfaltering og mindre tiltak	536 107	25 %	107 221	428 886
704	Trafikksikkerhet og Grønn mobilitet	5 855 970	25 %	1 171 194	4 684 776
705	Overvannstiltak	- 2 240 386	25 %	- 448 077	- 1 792 309
706	Utbedring av eksisterende veier	- 660 047	25 %	- 132 010	- 528 038
750	Løpende investeringer	15 000 132	0 %	-	15 000 132
751	Maskiner og utstyr	790 898	0 %	-	790 898
752	Renseløsning	- 1 158 590	0 %	-	- 1 158 590
754	Nytt ledningsanlegg - utvidelse - avkloakking av nye områder	4 163 565	0 %	-	4 163 565
755	Saneringsplan	33 061 271	0 %	-	33 061 271
SUM		50 508 262		- 269 803	50 778 064
Prosjekter med vedtatt forskjøvet bevilgning i 2. tertialrapport 2023					
706	Utbedring av eksisterende veier	18 000 000	25 %	3 600 000	14 400 000
705	Overvannstiltak	12 000 000	25 %	2 400 000	9 600 000
703	Asfaltering og mindre tiltak	4 000 000	25 %	800 000	3 200 000
755	Saneringsplan	46 000 000	-	-	46 000 000
752	Renseløsning	75 000 000	0 %	-	75 000 000
SUM		155 000 000		6 800 000	148 200 000
Sum lån		198 978 064			
Sum Mva inntekt		6 530 197			